A

2981

III

BIBLIOTHECA ACADEMIAE SCIENTIARVM HVNGARICAE
MDCCCXXVI

1974

P.M.-ne!

MAGYAR TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA KÖNYVTÁRA
BIBLIOTHECA ACADEMIAE
SCIENTIARUM HUNGARICAE,
BUDAPEST, KELETI KÖNYVTÁR
BIBLIOTHECA ORIENTALIS
COLL. KAUFMANN, B 692
695

WEISZ Miksa
Néhai dr. Kaufmann Dávid tanár könyvtárának héber kéziratai és könyvei. Összeáll. és ismerteti --.
Budapest, 1906. Alkalay ny. Pozsony. 199,80 p. 23 cm.

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA
B. 692-5.

וירא

כשראיתים בכח במחשבה כמעשה עמדו לפני,
ואני כתוך המעשה על נהר טוזיכו. כשתראה המחשבות
ותרגיל המלאכות לפניך, ותהי עלי עם יד ה' ותרד
ותעמד תוך המערה בלא מזג העשן עכן גדול, ותרד
עכן העשן כהרף עין ותקעת לאחר ויהי כיום הנעשה
ותרד ותעל עד שני וחמשה קולות מדברי, ויחמר
אלי כן תדרש מעשיך ותכוון לת לאחר ואני נותן
אליך, ותרד והנה יד שלוחה אלי והנה בה תעלה
ספה, ותפתח תחתי ותאכילני את העלה הזאת
ותהי כמו כרכם למתוק, ותחדי לבבי תעלה
ותשמע אחרי קול רעש גדול כן תדש הספת
ותשמע אליך יבין לת אחר לדבר אליך כי לא חל
עתיקי ספיה וכבדי לשון לתת שלוח ליל כית יפתח
אזנו ישמע אליך, וידבר עמי ותאחר יעקב שתה
יבחתי להסביל כיום כתחלת תהנוכיך ובל
דבר ואני כחתי להגיד לך כין כדבר ונבין
כמרחק:

הזרמה

בזוה כי המכנת המעשיל סתומות בפיהמיהן
והתלמוד אחריך לבוכה מאחרן מדתן
ורחבה מניום ולבות בכי אדם קצרי להשיגו על
אחתו, ודברים רבים לאחר הם עמוקי, וכרחים
ספרים מן החלת והסברת המופתים והשוחדים
בקצוי התלמוד. כשראיתי חכמי לקט כשומרים
אחרי הקוצרים ונקבצתי מהם כפי הזמינן לי
בכוכים ורבנן מאחר לאחדתי מעט מזער, ולמען
יהיה לי למשמרת חקקתי העכיכים לאחרי הם ברים
לשומעיהם וכרחים הפכים ומכחישים אחת
ובאחר יתבוננו בהם המתבונן, ימצאם כלם נכוחי,
למכיני ויושרים למוצאי דעת, וקראתים חידות,
וחקקתי החידות בכתבה אחת חרות על הלחות,
למען לתגחם מהשטיכו ומשכבו, וידיכו מן החדוש
לאחר תרדם ה', ולה יחשבו לסכלות ולה
להתעלות, לה לסכלות כי כוונתי לשם שמים
ורחוקה לבה כשי, ולה להתעלות כי אין בזה
הטעם דבר שיתגבה בו המשכל, ושלמת השלמה
יורה על שלמות המשכל, ועל כל פשעים תכסה
אהבה, וקראתי לקבוץ המעשיות הזה ספר חזון כי
[illegible] כשלמות בשומעם החקור לחדיחם
בחשבון ולפעמים כי יחזון ויכבוהו ישומם

M.T. AKADÉMIA KÖNYV-TÁRA

[illegible] זעלמוכם אתיך למעס ישן

[illegible] החזוח כפתע פתאום מצד התעברל עגיג חמפע
[illegible] מה [illegible] להעזיב לאחם כי לם כעורך
וכיניע[illegible] רבות, וכאחר יעמוך לדם
על הדב[illegible] קים ברוחה לן כאלן כאן לן מצב
המפע הטבעיין: ונתת לאתגיל כאור החזון,
חזוי בארבעים שנה, היה היזון הן הספרט לפני
לאני בו כמאה שלושת כאלף ג' בזמן מכשפה זה
ספר חזון בעיר עוויאח על נהר כל, פעוסק
כתורה כמשל לעומד לפני הכתר כי כמו מהנהגי
הולך תמיד לפני לך יכובן מימיו כן הלומד תורה
מוכן בכל יום דברים של טעם, כמו מהרגיל
במסבת הכם וחין יום שלא תורה דפתיב חיו כל
ימות לבו לחיים, וכן חרגיל בפסבת ערובין פרק
כיצד מעברין מה תלמ"ד כל זמן שהדם מוכן כה
מוכן כה טעם. לף דברי תורה כל זמן שהדם
מתמתם כם מוכן כם טעם:

נפתחו השמים ואעפ"ל הדברים הנכוחיים כמשלי
לפתיחת השמים וכן בירדת
המפע הטוב כמשל לפתיחת השמים כדפתיב
ויפתח ה' לך לת לוצרו הטוב לת השמים, וכשבין
שהרגל בפרק הלק החאחר לין תורה ולן השמים,
עוד מטעם לאחר כי השבת הדברים הלחתיים
צריך סיוע מן השמים כמו שהרגל הכי תולי
לאחדי לכל לקוקותי לצרם סיעתא דשמיא היתי
גם לפעמי, החדם מוכן יותר מאבדי מבד תחלת
יצורת, ותגלדתי מצד השכט שבים עליו מפלת
השעבדות כמו שהרגל בסוף מסבת שבת הלי
מלן דלתילך בפוכב הזה יהא גבר דכהיר
ומבים: ואראה מראות אלהים

כשיבין החדם הדברים העמוקים כקרן הרחה
כמו ולבי רחה הרבה חכמה ודעת וכן כשתדבק
בו השבחת הטם כקרחה כמו כן הרחה כמו שהרגל
רחה רחיתי לת עבי עמי ומזה רבים כתורה,
ועל כן השבחת הטם יתברך על מנת כתחלת
כבוחתו כתוב וירח ה' כי סר לרחות: יד השם
כל השבח ועיון חזק סמוך על יד הטם כי יד הטם
תורה משלה חזק כמו וירח יפרל לת יוד המצלה
ומן הרבה והרבה בעמי כתי על עריות הבכורה
יד כמו היתה עלי יד ה': רוח סערה

ההכנה כחדם לקבל המופלות כמשלת לרוח
סערה כי גריכה התבודדות וטרח ועמל ויגיעת
רבה ומבירת הגוף וכלבד החדל החבוכו והחדל
סמומרות לאחר הם שבת כל הטשד והטחתה ונה

כמו הרוח מעירה המסברת כל דבר כמו מהמר
ורוח גדולה וחזק מפרק הרים ומשבר סלעים וכן
מתורגם בקרקע תושיה שמתשת כמו על ידם וכן
לוי כמסכת סכת פרק רבי עקיבא לחור ריש
לקיש לית דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית
עצמו עליהם מבחור זאת מתורגם ידם כי ימות
כחלם, וכן לוי כמסכת תענית לחור רבי יצחק
לם יאחר לך ידם לה יגעתי ומצאתי אל תאמין
יגעתי ולא משחתי ג תאמין יגעתי ומצאתי יאחין
באה בן הצפרון החכמה סכתה מן
הנפרון תלמוד יפעלון ליערים תושיה וכתיב וכפונך
תחלה בטכס וכתיב מה רב טובך לפחר נסכת
ליריך: עתן גדול כתחלת הפנה
דברים הדקי יהרע לחדם פעמי רבי הפעלמה
והזפתר ולחדי כן יחזר וישתכל בסם ולחר כך
יחזר ויעלם מסם כמו הפנן המסיך והמכריל
לחתכל בלחוד שמשם כי פענן סולך ועובר תחת
מסמם לבן כתי ויסתר מקם סכיו כי ירח מסביט
על הלהים: וארא בעין השמל
חמחל מלם מורכבת מפתי תלות לפען חמים
ומחלפין וכן לוי כמסכת חגיגה פר' לוי דורשין
לוי חמחל לחור רב יהודה סיות מחלפי, הכה
כמוכם כמו מלחרתי מה שיהיה לחדם בהפנתו
כי לף המלחכי הנקרחי חיות יקרים להם בהפנם
מחעלם והחפתר וחו מלרל בתים רעפ
לומר מתקות ועתים ממללות רוצה לו משיבות,
וחו כפהדכור יוכל מפיו רוצה לומר כפחבלה לויו
נורף לו חדום מן הכורף משיבות ויודעות, וחזו
מקרל הפענה כפם ממללות כמרחה לם כית
לה סביב, רוצה לומר טירחה לם כית סביב
מחית פפם מחפחל וחו הקבה פידיעתו מקפת
כל הדעות כמו הכית מחקיף מי פעומד בו,
והכורל נמפל לפם מבחול כי ה' לקחיך לם לוכלה
חוץ על פם מפחית הרפעים כמו הלם כמו
פניהם הלה, וכן מתורגם נמפלת לפם מבחור
פלך כה דברי כלם כלם ה', וכתיב מיחיכו לם ית
למו: כמראה הקשת הפסקלות
דברים העמוקים קפים מלד מלפון קפת וחוץ
כמרלה הקפת לפחר קפה לפסתכל בו, כמו
פחול כמסכת חגיגה פניכין כפוות,
ביום ההשם, יום הגפם מטריך הפכל כמו
פחול כמסכת ערכין פרק הדר לחור רבה בר
לבוה פריבה פחשתעל בלותע כיותע דלפתעל

כין

כין חיון לפיון פהלחד חוץ כמו פחוט כבר לנבי
לחו. בגמרל פרק כהמה המקפה:
בהמה מותרת בלכילה וכל חלבה פחולבת כל
ימיה חסור:
פתרונו כגון עובר פהוליל ידו מרחם לחו
ויחזירו ולח' כך כולד דלותו הלבר
לפור ממם לייבריס המדולדלים ופחר הבהמה
מותרת לכל חלבה לפור דלה החלב מלבר לפו'
קדרבי ולתי, מחרף בחנלה בסמק:
יש לדם לפכין פתי מבות לעפות וכל לחת בדחית
בעבי חברתה ולי לפפר לקויים פתיהן לכל כידו
לעפות לו ז לו ז ומפבי פהיכו ידע לו ז מהן
קודמת פטור מפתיהן:
הפתרון כגון פיש לפכין לבידתו ולבידת רבי
וכבור לבין דלה ידעל פי מכיהן קדים
לם תלחר לבידתו הלה כבור לבין קודם ל'חד
כפ, קמל דקדפין מפל כבו פרבוכו לומר מפריך
פבן לכבד הלב מפל ממוכו פל כן, ולם תלחר
כבור לבין קודם הלה לבידת רבו קודפת כדלחרי,
לבי ה, ולם תלחר לבידת רבו קודפת הלה פל
קודמת פהיכו חייב לכבד הרב מפלו ולי לפפר
לקויים פבייהן הלה היכן פבלבידתו יכול לכבד
לבין להלבילו ממבה דלו לבידתו קודמת מפני
כבוד לבין לבל בלום לחר פטור מפיהם,
תוספות פרק לילו מביחות:
לם יעפה לדם מבוה לחת יות, מפיעורים מפסיד
כל עבריה וידי המבוה לו יצל:
הפתרון כגון תרומה דבעיבן רלפית פפירים
נבריס, ולם עפה כל ברבו תרומה
לו יצל ובי חלי בוכה לובל בריס מפבת פילה
נבי הלו דבריס פהין להם פעור, תוספות סוף
פרק כל הבו:
בפני דבריס מותר הלים להטוח בפבילו פיבה
חברו לפיהבעיריה פהיה גדולה כמו המבוה
פמקויים חברו:
הפתרון כגון מי פחבין עבד וחבין בן חורין כופין
לת רבו ועופהו בן חורין כדי פיקויים
פעבד פריים ורבים כמו פסובב בפרק
המולח לוף על גב מחרב עובר העפה מלעולם
בהם תעבודו כמ"ש פלומר בגמרל כל המפחרר
עבדו עובר בעפה, ובן בהן פעלתה לו יבלת
חברו חתבו בפיבו דקעבר לפבות כדי פיבה
חברו בעבודם כדלילן בפבת ערובין פרק

כין פיון לפיון פהלחד חוץ כמו פחוט כבר לנבי
לחו. בגמרל פרק כהמה המקפה:
בהמה מותרת בלכילה וכל חלבה פחולבת כל
ימיה חסור:
פתרונו כגון עובר פהוליל ידו מרחם לחו
ויחזירו ולח' כך כולד דלותו הלבר
לפור ממם לייבריס המדולדלים ופחר הבהמה
מותרת לכל חלבה לפור דלה החלב מלבר לפו'
קדרבי ולתי, מחרף בחנלה בסמק:
יש לדם לפכין פתי מבות לעפות וכל לחת בדחית
בעבי חברתה ולי לפפר לקויים פתיהן לכל כידו
לעפות לו ז לו ז ומפבי פהיכו ידע לו ז מהן
קודמת פטור מפתיהן:
הפתרון כגון פיש לפכין לבידתו ולבידת רבי
וכבור לבין דלה ידעל פי מכיהן קדים
לם תלחר לבידתו הלה כבור לבין קודם ל'חד
כפ, קמל דקדפין מפל כבו פרבוכו לומר מפריך
פבן לכבד הלב מפל ממוכו פל כן, ולם תלחר
כבור לבין קודם הלה לבידת רבו קודפת כדלחרי,
לבי ה, ולם תלחר לבידת רבו קודפת הלה פל
קודמת פהיכו חייב לכבד הרב מפלו ולי לפפר
לקויים פבייהן הלה היכן פבלבידתו יכול לכבד
לבין להלבילו ממבה דלו לבידתו קודמת מפני
כבוד לבין לבל בלום לחר פטור מפיהם,
תוספות פרק לילו מביחות:
לם יעפה לדם מבוה לחת יות, מפיעורים מפסיד
כל עבריה וידי המבוה לו יצל:
הפתרון כגון תרומה דבעיבן רלפית פפירים
נבריס, ולם עפה כל ברבו תרומה
לו יצל ובי חלי בוכה לובל בריס מפבת פילה
נבי הלו דבריס פהין להם פעור, תוספות סוף
פרק כל הבו:
בפני דבריס מותר הלים להטוח בפבילו פיבה
חברו לפיהבעיריה פהיה גדולה כמו המבוה
פמקויים חברו:
הפתרון כגון מי פחבין עבד וחבין בן חורין כופין
לת רבו ועופהו בן חורין כדי פיקויים
פעבד פריים ורבים כמו פסובב בפרק
המולח לוף על גב מחרב עובר העפה מלעולם
בהם תעבודו כמ"ש פלומר בגמרל כל המפחרר
עבדו עובר בעפה, ובן בהן פעלתה לו יבלת
חברו חתבו בפיבו דקעבר לפבות כדי פיבה
חברו בעבודם כדלילן בפבת ערובין פרק
כתרל, וכן בריס תלוי כמו פחוט לחריבן מחופדי
כתרל, וכן בריס תלוי כמו פחוט כבר לנבי
לחו. בגמרל פרק כהמה המקפה:
בהמה מותרת בלכילה וכל חלבה פחולבת כל
ימיה חסור:
פתרונו כגון עובר פהוליל ידו מרחם לחו
ויחזירו ולח' כך כולד דלותו הלבר
לפור ממם לייבריס המדולדלים ופחר הבהמה
מותרת לכל חלבה לפור דלה החלב מלבר לפו'
קדרבי ולתי, מחרף בחנלה בסמק:
יש לדם לפכין פתי מבות לעפות וכל לחת בדחית
בעבי חברתה ולי לפפר לקויים פתיהן לכל כידו
לעפות לו ז לו ז ומפבי פהיכו ידע לו ז מהן
קודמת פטור מפתיהן:
הפתרון כגון פיש לפכין לבידתו ולבידת רבי
וכבור לבין דלה ידעל פי מכיהן קדים
לם תלחר לבידתו הלה כבור לבין קודם ל'חד
כפ, קמל דקדפין מפל כבו פרבוכו לומר מפריך
פבן לכבד הלב מפל ממוכו פל כן, ולם תלחר
כבור לבין קודם הלה לבידת רבו קודפת כדלחרי,
לבי ה, ולם תלחר לבידת רבו קודפת הלה פל
קודמת פהיכו חייב לכבד הרב מפלו ולי לפפר
לקויים פבייהן הלה היכן פבלבידתו יכול לכבד
לבין להלבילו ממבה דלו לבידתו קודמת מפני
כבוד לבין לבל בלום לחר פטור מפיהם,
תוספות פרק לילו מביחות:
לם יעפה לדם מבוה לחת יות, מפיעורים מפסיד
כל עבריה וידי המבוה לו יצל:
הפתרון כגון תרומה דבעיבן רלפית פפירים
נבריס, ולם עפה כל ברבו תרומה
לו יצל ובי חלי בוכה לובל בריס מפבת פילה
נבי הלו דבריס פהין להם פעור, תוספות סוף
פרק כל הבו:
בפני דבריס מותר הלים להטוח בפבילו פיבה
חברו לפיהבעיריה פהיה גדולה כמו המבוה
פמקויים חברו:
הפתרון כגון מי פחבין עבד וחבין בן חורין כופין
לת רבו ועופהו בן חורין כדי פיקויים
פעבד פריים ורבים כמו פסובב בפרק
המולח לוף על גב מחרב עובר העפה מלעולם
בהם תעבודו כמ"ש פלומר בגמרל כל המפחרר
עבדו עובר בעפה, ובן בהן פעלתה לו יבלת
חברו חתבו בפיבו דקעבר לפבות כדי פיבה
חברו בעבודם כדלילן בפבת ערובין פרק

הצעות החירות

כעריס פכים לחד כולד יום לפכי חכרי והכולד
לחריו יבי פלחיוב מצות פיהיו ב' פעמים יום לחד
קודם פיבוע הרלפון ופיפעין לו' פעמים כמו חדם ימים:
פתרונו לחד כולד בכ"ט בחדר הרלפון בפעה
מעוברת והפכי כולד בחדר הפכי ל'
כי ופפת ג' לחיובה מעוברת ולם כן לותו פכולד
בכ"ט בחדר הרלפון צריך להמתין עד כ"ט ימים
לחדם לחדר בפבת ב' ולותו פכולד לחריו ברלפון
בחדר הפכי יהיה כן מצוה לה' לחדר בפבת ג' כי
כבר הפלים ב' פפה כי חדפים יתה מוכה לפפים
ולי יתה מוכה ימים לפכים ולם כן זה הפלים
פכותיו ג' כי' בחדר זה פחמרתי חדפי' יתה מוכ'
כי', הוה בפרק קמל דבדם ובפ' קמל דמבלה:
כהמה מותר, בחכילה וצריכה פחיטה ולה כתרת
בחכילה בפחיטה לעולם יהיו לה תקנה:
פתרונו כגון בן פקוע דפיעי לחד הוה כמו
פחוט מבר לחו ופיעי הפכי לויכו פחוט
מבר לבין פצריך פחיטה וקיפתין לו לריכ פחיב ולם
בן לם יפחוכם לויכו מועיל מפכי פתהיה פחיב
כין

כמו שרוח סערה המסברת כל דבר כמו שנאמר
ורוח גדולה וחזק מפרק הרים ומשבר סלעים וכן
התורה נקראת תושיה שמתושבת בהן על לדש וכן
לרזל במסכת שבת פרק רבי עקיבא רואים
לקיים לין דברי תורה מתקיימין אף כאן שמתוך
עמלו עליה מכאן אתה יודע לדש כי יחות
בחבל, וכן לרזל במסכת מגלה אמר רבי יצחק
אם יאמר לך לדש יגעתי ומצאתי אל תאמין
יגעתי ולא מצאתי אל תאמין יגעתי ומצאתי האמן
באה מן הצפון החכמה בלדש שבתה מן
הצפון מלמדנו שצפון לטריים תושיה וסתיב ובצפונך
תחלל בנטס וכתיב מה רב טובך אשר צפנת
ליריאיך: עין גדול בתחלת הפנה
הדברים הדקין יראה לדש פעמי' רבי' ההעלמה
והסתר ואחרי כן יחזר ויסתכל בסס ואחר כך
יחזר ויעלם מסס כמו שענן המסיך והמכדיל
לסתכל בלזר מפני שהוא כי ענן הולך ושובר תחת
הסתם לכן כתי' ויסתר מסה מכיני כי ירח מהביט
על סחלהים: ואראה בעין השמל
חשמל הלה מורכבת מאתי תלות לשון חסים
ומתלגלין וכן לרזל במסכת חגיגה פר' לין דורשין
אותי חשמל אחר רב יהודה פותח אותו ממלגל, הכה
כמוכתם כמו שאחרתי מה שיראה לדש בהשגתו
כי לף אחלקי הנקראי' חיות יקראי לסס בהשגה
שהעלם והסתר וזהו שלרזל בתוס חגיגה רובה
לומר שתקות ועתים ממלגלות רובה לו' משוטטות,
וזהו כשהדבור ונף מסיו רובה לומר כשהצלה לזיז
נוגה לו חדוש מן הבורח משוטטות ויודעות, וזהו
שקרי לו השגה בסס ממלגלות כמרחה לס בית
לס סביב, רובה לומר שירחה לס בית סביב
שחוות שסס שחשמל וזהו שקבל שידיעתו שקפת
כל הדעות כמו שבית שמקיף מי שעומד בו,
והבורח כמשל לאש שכאמל כי ס' אלהיך אש אוכלה
הוא על סס שמשחית הרשעים כמו שאש כמו
שעירים הלס, וכן התורה נמשלת לאש שכאמר
הלה כה דברי כאש נאס ס', וכתיב מימינו אש דת
למו: במראה הקשת הסשתכלות
בדברים העמוקים קשים מלד מלשון קשת והוא
כמרחק הקשת לאר קשה להשתכל בו, כמו
שלרזל במסכת חגיגה שביארו כאות,
ביום הגשם, יום שגשם מטריד השכל כמו
שלרזל במסכת ערובין פרק הדר לאמר רבה בר
לבוה שריבה שמשתתף בלותו ביומו דלשתתף

פירים יום שמנשבת בו רוח סערונית, שהוא יום
גלול וך, ואראה, שלשה פעמים כתיב
בחזון יקרילה, והוא שיהיו לשלשה מיני השגות
שהם במציאות והם עולם גלגל, מלאך, וכן
מקרא מפורש תלמוד: ואפול על פני,
הוא משל לחזוק ועומק ההתפעלות והשגב לדברים
האלו ובאין לין הגוף חומרי שיכול כי כאשר יתחזק
הכח השכלי יחלפו שלר כחו' חומרי' כמו שכאמר
בדניילל ולא עזבתי כח והוא תורה חסרון הכוח
בגוף ההויה, וכן בלברהם והכה לומה חשכה
גדולה נופלת עליו וכהכה רבות:
ואשמע קול מדבר אלי, קול הוא שמע
ההשגחה זהיה מכוכה בשס קול כמו וישמע את
הקול מדבר אלין: בן אדם הוא שמיה על
עצמות הלדש כנורה העצמית ומורה על דבוק
השכל החומרי בשכל הנבדל כי על שם כך נקרא
לדש, כמו שאמר רבי שמעון בן יוחאי בני
יפרש קריות לדש ולין לומלים עולם קריות לדש:
והוה בפי כדבש למתוק, הדברים הנפתרים
שהם דבשוכו של עולם הממוטע' כמשלים לתכלית
הלבם כמו שנאמר לכול לבם הרבות לך טוב
וכתיב לבם מנחת לכול לייך:

הצעות הרזירות

כעריס שכיס לחד כולד יום לעבי חברי והכולד
לחריון יבי שלחיוב מצות שהוא ב' בשבה יום לחד
קודם מיגיע הרלשל' הכולד לשכיו כמו חדש ימים:
פתרונו לחד כולד בכט בחדר הרלשון בשבה
מעוברת והשבי כולד בחדר השני ר'
בי ושבת ב' גליכה מעוברת ואם כן לותו שכולד
בכט בחדר הרלשון צריך להמתין עד כט ימים
לחדם לחדר בשבת ב' ולותו שכולד לחריון ברלשון
בחדר השבי יהיה כן מבוה כל' לחדר בשבת ב' כי
בבר השלים ב' בשבה כי חדשים לתה מוכה לשכיס
ולי לתה מוכה ימים לשכיס ואם כן זה השלים
שבותיו ב' בל' בחדר וזה שלחרתי חדשי' לתה מוכ'
כ', הוא בפרק קמץ דבדה ובפ' קמץ דמגלה:
בחמה מותר בלכילה וצריכה שחיטה ולא כתרת
בלכילה בשחיטה לעולם יהין לה תקנה:
פתרונו כגון בן שקוע דמיון לחד הוא כמו
שחוט מבד לשון ומיון השבי לינו שחוט
מבד לכיו צריך שחיטה וחושבין לזריע הלב ואם
בן אם יתחוכה לינו מועיל השבי שהחיה שהיה

כין

כין סיון לשיון שהחד הוא כמו שחוט כבר הנב
לשון בגמרל פרק בהמה המקשה:
בהמה מותרת בלכילה וכל חלבה שחולבת כל
ימיה לסור:
פתרונו כגון שובר שהוציל ידו מרחם לשון
והחזירו ולח כך כולד דלותו הלבר
לסור משום לובריים השדולדלים ושלר הבהמה
מותרת לכל חלבה לסור דלה החלב מלבר לסל
קלרבי ולתי, שהרלש בשמק בסמק:
יש לדש לפניו שתי מצות לעשות וכל לחת כדחית
בפני חברתה ולי לפשר לקיים שתיהן לכל בידו
לעשות לו ז לו ז ושפני שלינו יודע לי ז שהן
קודמית שטור משתיהן:
הפתרון כגון שיש לפניו לבידתו ולבידת רבו
וכבוד לבו שלך ידלע לי מניהן קדים
לס תלמר לבידתו שלך כבוד לבו קדם למד
כפ' קמץ דקדמין משל ככו שרגילו לומר שריך
שכן לכבד הלב משל ממונו של כן, ולס תלמר
כבוד לבו קדם שלך לבידת רבו קדמית כדלמרי'
לבו ה', ולס תלמר לבידת רבו קדמית שלך שלו
קדמית שלינו חייב לכבד הרב משלו, ולי לפשר
לקיים שניהן שלך לבידתו קדמית ויכול לכבד
לבו להחלילו ממנה דלו לבידתו קדמית משני
כבוד לבו לכל כלופן לחר שטור משניהם,
תוספות פרק לילו מציולת:
לס יעשה לדש מצוה לחת יות' משיעורה משסיד
כל שכרים וידי המצוה לו יצלו:
הפתרון כגון תרומה דשיעור לדשית שעריה
נכרים, ולס עשה כל גרנו תרומה
לו יצלו כי חלי בוטח לוכל לרים משכת פיאה
נבי הלו דברים שלין להם שעור, תוספות סוף
פרק כל הגט:
בשני דברים מותר הלוה לחטוף בשביל שיזכה
חברו לשיעבודם שהוא גדולה כמו המצוה
שמקיים חברו:
הפתרון כגון מי שחציו עבד וחציו בן חורין כופין
לת רבו ועושהו בן חורין כדי שיקיים
שעבד פריה ורביה כמו שמוכר ל'שבב בפרק
השולח ולוה על גב שחרב עובר העשה מלעולם
כשם שעבודו כמו שלומר בגמרל כל המשחרר
עבד עובר בעשה, וכן כהן שעלתה לו יבלת
חברו חתכו בשיניו דקשבר לשבות כדי שיזכה
חברו בעבודת כדלית' במשכת עירובין פרק

כתרלי, וכן בריש תמיד נשחט לתריכן מחוסרי
כפרה בערבי פשחים שמביל כפרתו לחד תמיד
על כין הערבים דעשה דשבת שוה בו כרת דיחס
עשה דהעלמת אחת קשברי כהכי בעש' דהעלמת
כדי שיזכה זה בשבח, תוספות פרק המולח:
יש רשע עובר כדבור לחד לרבעה לקוין ולחד
עובר בדבור לל שיבה ממנו משום חמשה לקוין:
הפתרון מי שקלל לבין שהיה דיין ובשיל עובר
משום לל תקלל הרי משום שקלל לבין
ומשום הלהיש לל תקלל ובשיל בעמך לל תהיה
ס"ג: דבור שיש ממנו משום שבועה כגון חמשה ממשה
יתוש שהוא בר ס"ג:
לסרון חכמים דבר לחד כנגל דבר לחר שלסרון
התורה והחמירו בו יותר ממה שהחמירה התורה
בלותו הלסור שלסרו חכמים הדבר בשביל:
הפתרון כגון שומטו של גיד הנשה שהוא בלותו
טעם והגיד עצמו לין בלותו טעם למען
דלמר לין בגידין בלותו טעם ולין לוסר לל
זרוק והשומן לסר ולוסר בשמים וזהו דוקל לדעת
רש"י, לכל לל לדעת ר"ת ס"ג בלוסר גיד הנשה:
לין עושה בעברות זדון עבירה ושבשוגג הכל
יותר ממהים עושה העבירה ההיוה יותר גדולה
וכן בעבירה שחייב עליה מיתת בידי לדם וכרת:
הפתרון חמשה חברו הכולו בלין בם שוה פרוטה
לתשלומין ולהשבון לכל לם יש בה שוה פרוטה
לוקה משני שנתן להשבון שמב הלכות חכלי
ואם רצה עובר בדבור לחד לרבעה לקוין ולחד
עובר בדבור לל שיבה ממנו משום חמשה לקוין:
הפתרון מי שקלל לבין שהיה דיין ובשיל עובר
משום לל תקלל הרי משום שקלל לבין
ומשום הלהיש לל תקלל ובשיל בעמך לל תהיה
ס"ג: דבור שיש ממנו משום שבועה כגון חמשה ממשה
יתוש שהוא בר ס"ג:
לסרון חכמים דבר לחד כנגל דבר לחר שלסרון
התורה והחמירו בו יותר ממה שהחמירה התורה
בלותו הלסור שלסרו חכמים הדבר בשביל:
הפתרון כגון שומטו של גיד הנשה שהוא בלותו
טעם והגיד עצמו לין בלותו טעם למען
דלמר לין בגידין בלותו טעם ולין לוסר לל
זרוק והשומן לסר ולוסר בשמים וזהו דוקל לדעת
רש"י, לכל לל לדעת ר"ת ס"ג בלוסר גיד הנשה:
לין עושה בעברות זדון עבירה ושבשוגג הכל
יותר ממהים עושה העבירה ההיוה יותר גדולה
וכן בעבירה שחייב עליה מיתת בידי לדם וכרת:
הפתרון חמשה חברו הכולו בלין בם שוה פרוטה
לתשלומין ולהשבון לכל לם יש בה שוה פרוטה
לוקה משני שנתן להשבון שמב הלכות חכלי
ואם רצה עובר בדבור לחד לרבעה לקוין ולחד
עובר בדבור לל שיבה ממנו משום חמשה לקוין:
הפתרון מי שקלל לבין שהיה דיין ובשיל עובר
משום לל תקלל הרי משום שקלל לבין
ומשום הלהיש לל תקלל ובשיל בעמך לל תהיה
ס"ג: דבור שיש ממנו משום שבועה כגון חמשה ממשה
יתוש שהוא בר ס"ג:
לסרון חכמים דבר לחד כנגל דבר לחר שלסרון
התורה והחמירו בו יותר ממה שהחמירה התורה
בלותו הלסור שלסרו חכמים הדבר בשביל:
הפתרון כגון שומטו של גיד הנשה שהוא בלותו
טעם והגיד עצמו לין בלותו טעם למען
דלמר לין בגידין בלותו טעם ולין לוסר לל
זרוק והשומן לסר ולוסר בשמים וזהו דוקל לדעת
רש"י, לכל לל לדעת ר"ת ס"ג בלוסר גיד הנשה:
לין עושה בעברות זדון עבירה ושבשוגג הכל
יותר ממהים עושה העבירה ההיוה יותר גדולה
וכן בעבירה שחייב עליה מיתת בידי לדם וכרת:
הפתרון חמשה חברו הכולו בלין בם שוה פרוטה
לתשלומין ולהשבון לכל לם יש בה שוה פרוטה
לוקה משני שנתן להשבון שמב הלכות חכלי
ואם רצה עובר בדבור לחד לרבעה לקוין ולחד
עובר בדבור לל שיבה ממנו משום חמשה לקוין:
הפתרון מי שקלל לבין שהיה דיין ובשיל עובר
משום לל תקלל הרי משום שקלל לבין
ומשום הלהיש לל תקלל ובשיל בעמך לל תהיה
ס"ג: דבור שיש ממנו משום שבועה כגון חמשה ממשה
יתוש שהוא בר ס"ג:
לסרון חכמים דבר לחד כנגל דבר לחר שלסרון
התורה והחמירו בו יותר ממה שהחמירה התורה
בלותו הלסור שלסרו חכמים הדבר בשביל:
הפתרון כגון שומטו של גיד הנשה שהוא בלותו
טעם והגיד עצמו לין בלותו טעם למען
דלמר לין בגידין בלותו טעם ולין לוסר לל
זרוק והשומן לסר ולוסר בשמים וזהו דוקל לדעת
רש"י, לכל לל לדעת ר"ת ס"ג בלוסר גיד הנשה:
לין עושה בעברות זדון עבירה ושבשוגג הכל
יותר ממהים עושה העבירה ההיוה יותר גדולה
וכן בעבירה שחייב עליה מיתת בידי לדם וכרת:
הפתרון חמשה חברו הכולו בלין בם שוה פרוטה
לתשלומין ולהשבון לכל לם יש בה שוה פרוטה
לוקה משני שנתן להשבון שמב הלכות חכלי
ואם רצה עובר בדבור לחד לרבעה לקוין ולחד
עובר בדבור לל שיבה ממנו משום חמשה לקוין:
הפתרון מי שקלל לבין שהיה דיין ובשיל עובר
משום לל תקלל הרי משום שקלל לבין
ומשום הלהיש לל תקלל ובשיל בעמך לל תהיה
ס"ג: דבור שיש ממנו משום שבועה כגון חמשה ממשה
יתוש שהוא בר ס"ג:
לסרון חכמים דבר לחד כנגל דבר לחר שלסרון
התורה והחמירו בו יותר ממה שהחמירה התורה
בלותו הלסור שלסרו חכמים הדבר בשביל:
הפתרון כגון שומטו של גיד הנשה שהוא בלותו
טעם והגיד עצמו לין בלותו טעם למען
דלמר לין בגידין בלותו טעם ולין לוסר לל
זרוק והשומן לסר ולוסר בשמים וזהו דוקל לדעת
רש"י, לכל לל לדעת ר"ת ס"ג בלוסר גיד הנשה:
לין עושה בעברות זדון עבירה ושבשוגג הכל
יותר ממהים עושה העבירה ההיוה יותר גדולה
וכן בעבירה שחייב עליה מיתת בידי לדם וכרת:
הפתרון חמשה חברו הכולו בלין בם שוה פרוטה
לתשלומין ולהשבון לכל לם יש בה שוה פרוטה
לוקה משני שנתן להשבון שמב הלכות חכלי
ואם רצה עובר בדבור לחד לרבעה לקוין ולחד
עובר בדבור לל שיבה ממנו משום חמשה לקוין:
הפתרון מי שקלל לבין שהיה דיין ובשיל עובר
משום לל תקלל הרי משום שקלל לבין
ומשום הלהיש לל תקלל ובשיל בעמך לל תהיה
ס"ג: דבור שיש ממנו משום שבועה כגון חמשה ממשה
יתוש שהוא בר ס"ג:

המגיד הרב ר' יוסף קארו זצ"ל

ויש מי שאומר שאין לו לברך כלל, שהרי אין לו
לברך על הנר של חנוכה, ואין לברך על הנר של
שבת, שאין זה מצות הנר, אלא מצות השבת, ואין
לברך על שניהם, שאין ברכות נאמרות בבת אחת.
ונראה לי שיברך על הנר של שבת, שהרי מצוי
לו תמיד, ואינו מצוי לו אלא פעם אחת בשבוע,
ועוד, שהרי הוא מדליקו לכבוד שבת, ואין לו
לכבוד חנוכה, שהרי אין חנוכה דוחה שבת.

המגיד ויש מי שאומר שאין לו לברך כלל, שהרי
אינו מדליק אלא לנר חנוכה, ואין לו לברך על
נר חנוכה, שהרי אין חנוכה דוחה שבת, ואין
לברך על נר שבת, שאין זה מצות הנר, אלא
מצות השבת, ואין לברך על שניהם, שאין
ברכות נאמרות בבת אחת.

המגיד ואם בירך על נר חנוכה ולא הדליק, או
שהדליק ולא בירך, יברך בשעת הדלקה
ויאמר אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר
של חנוכה. ואם בירך ולא הדליק, יאמר
ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

המגיד ואם הדליק נר חנוכה ולא בירך, אינו
יכול לברך אחר כך, שהרי אין ברכות נאמרות
בבת אחת. ואם בירך ולא הדליק, יכול הוא
להדליק אחר כך, שהרי לא בירך אלא לשם
הדלקה.

המגיד ואם בירך על נר חנוכה ולא הדליק, או
שהדליק ולא בירך, יברך בשעת הדלקה
ויאמר אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר
של חנוכה. ואם בירך ולא הדליק, יאמר
ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

המגיד ואם הדליק נר חנוכה ולא בירך, אינו
יכול לברך אחר כך, שהרי אין ברכות נאמרות
בבת אחת. ואם בירך ולא הדליק, יכול הוא
להדליק אחר כך, שהרי לא בירך אלא לשם
הדלקה.

המגיד ויש מי שאומר שאין לו לברך כלל, שהרי
אינו מדליק אלא לנר חנוכה, ואין לו לברך על
נר חנוכה, שהרי אין חנוכה דוחה שבת, ואין
לברך על נר שבת, שאין זה מצות הנר, אלא
מצות השבת, ואין לברך על שניהם, שאין
ברכות נאמרות בבת אחת.

המגיד ואם בירך על נר חנוכה ולא הדליק, או
שהדליק ולא בירך, יברך בשעת הדלקה
ויאמר אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר
של חנוכה. ואם בירך ולא הדליק, יאמר
ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

המגיד ואם הדליק נר חנוכה ולא בירך, אינו
יכול לברך אחר כך, שהרי אין ברכות נאמרות
בבת אחת. ואם בירך ולא הדליק, יכול הוא
להדליק אחר כך, שהרי לא בירך אלא לשם
הדלקה.

המגיד ויש מי שאומר שאין לו לברך כלל, שהרי
אינו מדליק אלא לנר חנוכה, ואין לו לברך על
נר חנוכה, שהרי אין חנוכה דוחה שבת, ואין
לברך על נר שבת, שאין זה מצות הנר, אלא
מצות השבת, ואין לברך על שניהם, שאין
ברכות נאמרות בבת אחת.

המגיד ואם בירך על נר חנוכה ולא הדליק, או
שהדליק ולא בירך, יברך בשעת הדלקה
ויאמר אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר
של חנוכה. ואם בירך ולא הדליק, יאמר
ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

המגיד ואם הדליק נר חנוכה ולא בירך, אינו
יכול לברך אחר כך, שהרי אין ברכות נאמרות
בבת אחת. ואם בירך ולא הדליק, יכול הוא
להדליק אחר כך, שהרי לא בירך אלא לשם
הדלקה.

המגיד ויש מי שאומר שאין לו לברך כלל, שהרי
אינו מדליק אלא לנר חנוכה, ואין לו לברך על
נר חנוכה, שהרי אין חנוכה דוחה שבת, ואין
לברך על נר שבת, שאין זה מצות הנר, אלא
מצות השבת, ואין לברך על שניהם, שאין
ברכות נאמרות בבת אחת.

המגיד ואם בירך על נר חנוכה ולא הדליק, או
שהדליק ולא בירך, יברך בשעת הדלקה
ויאמר אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר
של חנוכה. ואם בירך ולא הדליק, יאמר
ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

המגיד ואם הדליק נר חנוכה ולא בירך, אינו
יכול לברך אחר כך, שהרי אין ברכות נאמרות
בבת אחת. ואם בירך ולא הדליק, יכול הוא
להדליק אחר כך, שהרי לא בירך אלא לשם
הדלקה.

ואמרו לו אין לנו אלא מה שאנו רואין
אותך עושה ואנו יודעין שאין אתה
יכול לעשות את המעשים האלו אלא
אם כן יהיה אלהים עמו ואתה עשית
כל המעשים האלו ואין אתה אלהים
אמר להם אם אין אתם מאמינין בי
הרי אני מעיד בעצמי שאני אלהים
ואם אתם מאמינין בי הרי אני מעיד
בעצמי שאני אלהים ואם אתם
מאמינין בי הרי אני מעיד בעצמי
שאני אלהים ואם

על לבושך ועל פתך : לחיד תלחכה
שתתפרנס כה תעשנך ׳ יגיע כפיך כי תאכל
אשריך וטוב לך ׳ ואל תשאל משולחן אכלך :
השלך על יי יהבך והוא יכלכלך : כי ׳ כבוד
בני אדם גם בני חיים להתקרנם חיניעים ושוללם ׳
לא כאשר דמו תגידים ככולם : ושב בראשם שולם
טוב ארוחת ירק תשור אוכם בשולחן בוערך ׳
רב שתה הלף ידך :

פלס מעגל רגלך וכל דרכיך יכונו ׳
שים לדרך התנועות פעוניך וגיון
לקנות חיי העולם בריבך להרויח חיי יחיך אחרי
יי תלך לבוד במקום תורה והשכם לתורתך את
ותפלתך ׳ לך עם חכמים ותשכר עושקם והתחכם
בעפר רגליהם : הלוה אל תאמר המוקני והמורה ג
מוקדי תנ ועשיהם ׳ אבל התרחק לך ותשחית תם
העושים התורה להתל דל כהם סוב לך מתחריהם
ואף כי תתיהם החכמים בעיניהם ובכוסים נגד
פניהם התשכילים הנכשלים המקלים בדברי תורה
ואברי חכמים מזלזלים כי החטאים החלה בה
בעפותם רעש וברועש מכל נבלי בני אדם חתן
התורדים והפוגעים כי חוטאים ומחטיאים בם
בעחזותם כי אל תלך בדרך אתם מנע רגלך מנ
מנתיבתם ׳ אל תתחבר לרשעים ואפי לדבר
מהם כי ינגבו מעבוך ולא תרגיש מטבע יחודתם :
ומתוך שבחם תבוז לדבי נפותם ׳ אל תתחבר אל
הבשים פן תבאל כאותם ובא לא אל הנערי פן תלף
לוריחותם : הכבר ושב בביתך ואל תבוז לריב מ
מהר תגבל מקרן : ברוך ערוך תדריך לתעון תחיה
וירשת את הארץ ׳ פלס מעגל רגלך
בערבי שבתות ויומים טובים להכשם בבי
טוב לשער ׳ ולא יבוח עוד שחשך : ונחך יי תמיד
והשביע בצחצחות נפשך : כי תבוח אל בית התפלה
או בית מושב לאנשים אל תבחר מקום לשבתך ושב
בחשר יזדמן ואם הוא בשפל המקומות כי הוא
תפלתך ׳ אל תעשוד בין היושבים ואל תשב בין
השומדים ואל תרכיבך על רגל כי יהיה על
נפוש דעתך : בחשר תעלה לקריות בתורה עלה
בתוך הע לים ואל תבבה אל הקלי לים להיות
מתחיל ומשלים : בחשר תהך מדרך אל לא תהיה

ואמר אלהים אל אברהם ואתה
את בריתי תשמור אתה
וזרעך אחריך לדורותם : כי תקח לך אשה ולבניך
אל תפן אל העושר כי מקורו מכזב ׳ עם לא אל
היחם כי הוא יחבא כזב הוא יחם נגיעת הסכלות
התעשתה אל שכר וזלות ׳ אל תשת לב אל חן השקר
והבל היופי כי יצת שכרו בחפלה הדופי : בחר לך
חשה מתרם ירך יי היהולך בדרכיו חשה תשכלת
ירחת יי היא תתהלל ׳ חלה אתפני יי להפיל
בגעוניהם חבלך כי היא חלקך בחיים לשמוד ל
בגורלך ׳ אתה תים תבורך ואין לזרים אתוך :
בחוך יהי מקורך ברוך ושמח אחשת נעוריך :
כה לבביה תדבק בחהבה ׳ ואל תשת עזיתך לא
תתן שבחתך לזרע לטמהה בה ׳ כי תרחה
בחשתך ערות דבר כלה תברח אותה בביתך
אל תניחבה : מהר החלט מחניה ערעת מחוחרת א
היא בחם תשרפנה ׳

הולך בדרך תחים כי תורה
ושיחה שרק תתק לבתך :
אל תתחת אל בבל

מחשר בעור לבך כי מחבו תועבות
חיים ׳ חבן לבבך להתבונן בחשבי

אל תקרב אל אשה כי אם אל א
אחתך ויודיע דעתך להשחיר
זרעך אחריך לעבודת יוצרך : לא להלח תחותך
בחוך מחחוריך ׳ השחר אבל דבר רע תעורר ת
תחות יבריך : היה בעוב בחבורך : וקדש בעתך
בזיתך אלהיך תבדור בעתך מן החשוב עליך ׳ ה
שרבל בעתך להיחב יד מבת זונך בחטתך כי זה ג
נדר גדול יתר מחד לקדושתך כי יהיה לבך פניו מן
היהרוב לזכור כיראך על יבוצך בחשחורותיך ׳
עם לחבי חבורך אל חבריתך תבריח מן המתים
ולחטה לשחור חשמרת טהרתך ושחר יי אלהיך לך
את הבריח ואת החסד אשר נשבע לחבותך

מכל חשחר בעור לבך כי מחבו תועבות
חיים ׳ חבן לבבך להתבונן בחשבי

התבון מעשותיך להבין לב
חלה ואלה אשר תי
תניח בספתיך
אל תהי כחוף מעפלה להחמיע בחרוש בערתך
כי עבודת התפלה כוונת הלב ותבונתו ויכותו
לחקות החתפלל הדברים על לוח לבו להפלש מ
יחידתו הבורים הטוחים הם מחשבות חזקן עפרך
חזון ותעתועיו להסתירה כתר תחלות הקוה
להלבישה מחלבות עלבה וזה פי עד רים תפבים
ועבודתיהם כרחים הם ובהבין מזין הסביבה ושם
תבוחת תאבוניך לרחם חביבי עמך יא תדרוש ל
לעבודך כי הם להפיק רצון מלפניו להסיב לת
שביתם להתקדש שמו על מחיהם ׳ לבן מאוד ל
לך ושיור כפדך מלא מן הבוחה ותן לו ותיה כי את
פחה א תוכבחה של רמלים מעל הפחה : פחוח

החזק

מזמור תפלה לדוד
שמע יקוק וענני כי עני ואביון אנכי
תפלה לדוד הטה יקוק אזנך ענני כי עני ואביון אנכי
לבלתי אמות השומרה נפשי כי חסיד אני הושע עבדך אתה אלהי הבוטח אליך
אדני אליך אקרא כל היום שמח נפש עבדך כי אליך אדני נפשי אקרא
כי אתה אדני טוב וסלח ורב חסד לכל קוראיך האזינה יקוק תפלתי והקשיבה בקול תחנוני
ביום צרתי אקרא כי תענני ואין כמוך באדנים ואין כמעשיך אדני
כל גוים אשר עשית יבאו והשתחוו לפניך אדני וכבדו לשמך
כי גדול אתה ועשה נפלאות אתה אלהים לבדך
הורני יקוק דרכך אהלך באמתך יחד לבבי ליראה שמך
אודך אדני אלהי בכל לבבי ואכבדה שמך לעולם
כי חסדך גדול עלי והצלת נפשי משאול תחתיה
אלהים זדים קמו עלי ועדת עריצים בקשו נפשי ולא שמוך לנגדם
ואתה אדני אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת
פנה אלי וחנני תנה עזך לעבדך והושיעה לבן אמתך
עשה עמדי אות לטובה וראו שנאי ויבשו כי אתה יקוק עזרתני ונחמתני

הרחק

מזמור לדוד
יקוק מה רבו צרי רבים קמים עלי
רבים אמרים לנפשי אין ישועתה לו באלהים סלה
ואתה יקוק מגן בעדי כבודי ומרים ראשי
קולי אל יקוק אקרא ויענני מהר קדשו סלה
אני שכבתי ואישנה הקיצותי כי יקוק יסמכני
לא אירא מרבבות עם אשר סביב שתו עלי
קומה יקוק הושיעני אלהי כי הכית את כל אויבי לחי שני רשעים שברת
ליקוק הישועה על עמך ברכתך סלה

הרחק

מזמור לדוד
יקוק אל באפך תוכיחני ואל בחמתך תיסרני
חנני יקוק כי אמלל אני רפאני יקוק כי נבהלו עצמי
ונפשי נבהלה מאד ואתה יקוק עד מתי
שובה יקוק חלצה נפשי הושיעני למען חסדך
כי אין במות זכרך בשאול מי יודה לך
יגעתי באנחתי אשחה בכל לילה מטתי אמסה בדמעתי ערשי אמוג
עשתה מכעס עיני עתקה בכל צוררי
סורו ממני כל פעלי און כי שמע יקוק קול בכיי
שמע יקוק תחנתי יקוק תפלתי יקח
יבשו ויבהלו מאד כל אויבי ישבו יבשו רגע

בחר

מזמור לדוד שגיון אשר שר ליקוק על דברי כוש בן ימיני
יקוק אלהי בך חסיתי הושיעני מכל רודפי והצילני
פן יטרף כאריה נפשי פרק ואין מציל
יקוק אלהי אם עשיתי זאת אם יש עול בכפי
אם גמלתי שלמי רע ואחשה צוררי ריקם
ירדף אויב נפשי וישג וירמס לארץ חיי וכבודי לעפר ישכן סלה
קומה יקוק באפך הנשא בעברות צוררי והעירה אלי משפט צויתה
ועדת לאמים תסובבך ועליה למרום שובה
יקוק ידין עמים שפטני יקוק כצדקי וכתומי עלי
יגמר נא רע רשעים ותכונן צדיק ובחן לבות וכליות אלהים צדיק
מגני על אלהים מושיע ישרי לב
אלהים שופט צדיק ואל זועם בכל יום
אם לא ישוב חרבו יהלום קשתו דרך ויכוננה
ולו הכין כלי מות חציו לדלקים יפעל
הנה יחבל און והרה עמל וילד שקר
באר חפר ויעקהו ויפל בשחת יפעל
ישב עמלו בראשו ועל קדקדו חמסו ירד
אודה יקוק כצדקו ואזמרה שם יקוק עליון

אל

מזמור לדוד אשר שר ליקוק על דברי כוש בן ימיני
יקוק אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים
מפי עוללים ויונקים יסדת עז למען צוריך להשבית אויב ומתנקם
כי אראה שמיך מעשי אצבעתיך ירח וכוכבים אשר כוננתה
מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם כי תפקדנו
ותחסרהו מעט מאלהים וכבוד והדר תעטרהו
תמשילהו במעשי ידיך כל שתה תחת רגליו
צאן ובקר כלם וגם בהמות שדי
צפור שמים ודגי הים עבר ארחות ימים
יקוק אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ

קנא

למנצח על מות לבן מזמור לדוד
אודה יקוק בכל לבבי אספרה כל נפלאותיך
אשמחה ואעלצה בך אזמרה שמך עליון
בשוב אויבי אחור יכשלו ויאבדו מפניך
כי עשית משפטי ודיני ישבת לכסא שופט צדק
גערת גוים אבד רשע שמם מחית לעולם ועד
האויב תמו חרבות לנצח וערים נתשת אבד זכרם המה
ויקוק לעולם ישב כונן למשפט כסאו
והוא ישפט תבל במישור ידין לאמים במישרים
ויהי יקוק משגב לדך משגב לעתות בצרה
ויבטחו בך יודעי שמך כי לא עזבת דרשיך יקוק
זמרו ליקוק יושב ציון הגידו בעמים עלילותיו
כי דורש דמים להם זכר לא שכח צעקת ענוים
חנני יקוק ראה עניי משנאי מרוממי משערי מות
למען אספרה כל תהלתיך בשערי בת ציון אגילה בישועתך
טבעו גוים בשחת עשו ברשת זו טמנו נלכדה רגלם
נודע יקוק משפט פעל בפעל כפיו יקוש רשע הגיון סלה
יששבו רשעים לשאולה כל גוים שכחי אלהים
כי לא לנצח ישכח אביון תקות ענוים תאבד לעד
קומה יקוק אל יעז אנוש ישפטו גוים על פניך
שיתה יקוק מורה להם ידעו גוים אנוש המה סלה
למה יקוק תעמד ברחוק תעלים לעתות בצרה
בגאות רשע ידלק יתפשו במזמות זו חשבו
כי הלל רשע על תאות נפשו ובוצע ברך נאץ יקוק
רשע כגבה אפו בל ידרוש אין אלהים כל מזמותיו
יחילו דרכו בכל עת מרום משפטיך מנגדו כל צורריו יפיח בהם
אמר בלבו בל אמוט לדר ודר אשר לא ברע
אלה מלא פיהו ומרמות תחת לשונו עמל ואון
ישב במכמני כפרים במסתרים יהרג נקיי עיניו לחלכה יצפונו
יארוב במסתר כאריה בסכו ארוב לחטף עני חטפו עני במשכו ברשתו
ידכה יכרע ונפל בעזותיו חלכאים
אמר בלבו שכח אל הסתיר פניו בל יראה לנצח
קומה יקוק אל נשא ידך אל תשכח ענוים
על מה נאץ רשע אלהים אמר בלבו לא תדרוש
ראית כי אתה עמל וכעס לתת בידך עזוב אליך חלכה יתום אתה היית עוזר
שבר זרוע רשע ורע תדרש רשעו בל תמצא
יקוק מלך עולם ועד אבדו גוים מארצו
תאות ענוים שמעת יקוק תכין לבם תקשיב אזנך
לשפט יתום ודך בל יוסיף עוד לערץ אנוש מן הארץ

כחר

מזמור לדוד
ביקוק חסיתי איך תאמרו לנפשי נודו הרכם צפור
כי הנה רשעים ידרכון קשתם כוננו חצם על יתר
לירות במסתרי תם פתאם ירוהו ולא ייראו
כי השתות יהרסון צדיק מה פעל
יקוק בהיכל קדשו יקוק בשמים כסאו עיניו יחזו עפעפיו יבחנו בני אדם
יקוק צדיק יבחן ורשע ואוהב חמס שנאה נפשו
ימטר על רשעים פחים אש וגפרית ורוח זלעפות מנת כוסם
כי צדיק יקוק צדקות אהב ישר יחזו פניו

קנא

מזמור לדוד
עד מתי יקוק תשכחני נצח עד מתי תסתיר פניך ממני
עד מתי אשית עצות בנפשי יגון בלבבי יומם עד מתי ירום אויבי עלי
הביטה ענני יקוק אלהי האר עיני פן אישן המות
פן יאמר אויבי יכלתיו צוררי יגילו כי אמוט
ואני בחסדך בטחתי יגל לבי בישועתך אשירה ליקוק כי גמל עלי

הרחק

מזמור לדוד
ביקוק חסיתי איך תאמרו לנפשי נודו הרכם צפור
כי הנה רשעים ידרכון קשתם כוננו חצם על יתר
לירות במסתרי תם פתאם ירוהו ולא ייראו
כי השתות יהרסון צדיק מה פעל
יקוק בהיכל קדשו יקוק בשמים כסאו עיניו יחזו עפעפיו יבחנו בני אדם
יקוק צדיק יבחן ורשע ואוהב חמס שנאה נפשו
ימטר על רשעים פחים אש וגפרית ורוח זלעפות מנת כוסם
כי צדיק יקוק צדקות אהב ישר יחזו פניו

בחר

מזמור לדוד
הושיעה יקוק כי גמר חסיד כי פסו אמונים מבני אדם
שוא ידברו איש את רעהו שפת חלקות בלב ולב ידברו
יכרת יקוק כל שפת חלקות לשון מדברת גדלות
אשר אמרו ללשוננו נגביר שפתינו אתנו מי אדון לנו
משד עניים מאנקת אביונים עתה אקום יאמר יקוק אשית בישע יפיח לו
אמרות יקוק אמרות טהורות כסף צרוף בעלי אדמה מזוקק שבעתים
אתה יקוק תשמרם תצרנו מן הדור זו לעולם
סביב רשעים יתהלכון כרום זלות לבני אדם

קנא

מזמור לדוד
עד אנה יקוק תשכחני נצח עד אנה תסתיר פניך ממני
עד אנה אשית עצות בנפשי יגון בלבבי יומם עד אנה ירום אויבי עלי
הביטה ענני יקוק אלהי האר עיני פן אישן המות
פן יאמר אויבי יכלתיו צוררי יגילו כי אמוט
ואני בחסדך בטחתי יגל לבי בישועתך אשירה ליקוק כי גמל עלי

הרחק

מזמור לדוד
יקוק מי יגור באהלך מי ישכן בהר קדשך
הולך תמים ופעל צדק ודובר אמת בלבבו
לא רגל על לשונו לא עשה לרעהו רעה וחרפה לא נשא על קרובו
נבזה בעיניו נמאס ואת יראי יקוק יכבד נשבע להרע ולא ימר
כספו לא נתן בנשך ושחד על נקי לא לקח
עושה אלה לא ימוט לעולם

הרחק

מזמור לדוד
שמרני אל כי חסיתי בך
אמרת ליקוק אדני אתה טובתי בל עליך
לקדושים אשר בארצו המה אדירי כל חפצי בם
ירבו עצבותם אחר מהרו בל אסיך נסכיהם מדם בל אשא את שמותם על שפתי
יקוק מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי
חבלים נפלו לי בנעימים אף נחלת שפרה עלי
אברך את יקוק אשר יעצני אף לילות יסרוני כליותי
שויתי יקוק לנגדי תמיד כי מימיני בל אמוט
לכן שמח לבי ויגל כבודי אף בשרי ישכן לבטח
כי לא תעזב נפשי לשאול לא תתן חסידך לראות שחת
תודיעני ארח חיים שבעות שמחות את פניך נעמות בימינך נצח

בחר

מזמור לדוד
שמע יקוק צדק הקשיבה רנתי האזינה תפלתי בלא שפתי מרמה
מלפניך משפטי יצא עיניך תחזינה מישרים
בחנת לבי פקדת לילה צרפתני בל תמצא זמותי בל יעבר פי
לפעלות אדם בדבר שפתיך אני שמרתי ארחות פרצים
תמך אשרי בנתיבותיך בל נמעדו פעמי
אני קראתיך כי תענני אל הט אזנך לי שמע אמרתי
הפלה חסדיך מושיע חוסים ממתקוממים בימינך
שמרני כאישון בת עין בצל כנפיך תסתירני
מפני רשעים זודוני אויבי בנפש יקיפו עלי
חלבמו סגרו פימו דברו בגאוה
אשרינו עתה סבבונו עיניהם ישיתו לנטות בארץ
דמהו כאריה יכסף ולכפיר ישב במסתרים
קומה יקוק קדמה פניו הכרעהו פלטה נפשי מרשע חרבך
מנתים ידך יקוק מנתים מחלד חלקם בחיים ותמלא בטנם צפנך
ישבעו בנים ויניחו יתרם לעולליהם
אני בצדק אחזה פניך אשבעה בהקיץ תמונתך

קנא

מזמור לדוד
יקוק אל בחמתך תוכיחני ואל באפך תיסרני
חנני יקוק כי אמלל אני רפאני יקוק כי נבהלו עצמי
ונפשי נבהלה מאד ואתה יקוק עד מתי
שובה יקוק חלצה נפשי הושיעני למען חסדך
כי אין במות זכרך בשאול מי יודה לך
יגעתי באנחתי אשחה בכל לילה מטתי אמסה בדמעתי ערשי אמוג
עשתה מכעס עיני עתקה בכל צוררי
סורו ממני כל פעלי און כי שמע יקוק קול בכיי
שמע יקוק תחנתי יקוק תפלתי יקח
יבשו ויבהלו מאד כל אויבי ישבו יבשו רגע

ועתה

חשוב לידך כרגל לחתת על דברי
לחתת בכללים קבועים
להודיעך סכנת הצרות
והשתדלות בחשבון לחתרים ולחלי הדברים: ה
העדר החכמה והסכלות מלבנו, ולפיכך ידיעת
עכונותינו, ופעולות החצוות מזיקות ותפלותינו
מרובות, כל מבקש יי לחשר בפקחון עיניו ולא הו
הוכו בסכורי החשך והסכלות והתיכות ירחה כ
בעיניו ולבבו יכין כי השגעם והצרות לחשר נגעונו
מלבות היחלטות ויחשעשות ותלבשנה עליהם
וכבותיהם כשרות כי ביתי: ותבחה בעד עייר
אחב יכפר ובעדי יקרית: ויחלאו לחורים
ובחדית השכלות ותלחכת חוכחת. לחלו הפטלה
בחה ובמן ודרך רע והשרדית וחרבות חרעו ידיו
מן הקורה ויחכחה לחשר כה חבלחתם. ויהי
נחלת לחוחתם: חוחדי לקחת חוכחות זולתם ג
לדרך הגלוה והבדולה הכתעבת בתרכיים לחשר עו
ותחקוה חסידי לכותם ויהיה דיתה שכת בפלותם,
ועתה הם דקי תעתיהם כי חמד לחם אלהי החשתם
פעולתם: שבטו וירם לכם עד להשחיתיכם חת
דדכו על החרן כרכתם לחלי השרדה ויקלחו חיש
בחחו ולא כרעהו לדבר עליו לפני חיהלך
והשבנים קרה ולא ידעו כי בעפשם חוח ולחרית
קרה, חולכי רכיל נחשתו וברזל מבשי בפתר
וכ לוי רעהו להשחיתו ולהכדיתו לבם ועיכם על ב
בגוה להשת מסכות לו לחם כלחלות לויב חם
ועלדם חכוי לשבוך כתועבותיהם ועל העושן
והחזירה לבעות לקטניהם,

הרי חושבי לחן ופועלי רע להכיח עניות ל
מרחוק להקים חוקים לחן סוכים: ל
לפריק עול חחם מעליהם ולהשילו על עוייהם:
ויבחיאו לת ריחם כ'ניני חיובותיהם ומוכחם,
ויעירו לת ריחם להשביל ולהפיל לחתם ותבבר ל
חם עליהם: ויברשם מחברות מחלבים ומחשיבים

ועתה חשתידך כרגל לחתת על דברי
לחתת בכללים קבועים
להודיעך סכנת הצרות
והשתדלות בחשבון לחתרים ולחלי הדברים: ה
העדר החכמה והסכלות מלבנו, ולפיכך ידיעת
עכונותינו, ופעולות החצוות מזיקות ותפלותינו
מרובות, כל מבקש יי לחשר בפקחון עיניו ולא הו
הוכו בסכורי החשך והסכלות והתיכות ירחה כ
בעיניו ולבבו יכין כי השגעם והצרות לחשר נגעונו
מלבות היחלטות ויחשעשות ותלבשנה עליהם
וכבותיהם כשרות כי ביתי: ותבחה בעד עייר
אחב יכפר ובעדי יקרית: ויחלאו לחורים
ובחדית השכלות ותלחכת חוכחת. לחלו הפטלה
בחה ובמן ודרך רע והשרדית וחרבות חרעו ידיו
מן הקורה ויחכחה לחשר כה חבלחתם. ויהי
נחלת לחוחתם: חוחדי לקחת חוכחות זולתם ג
לדרך הגלוה והבדולה הכתעבת בתרכיים לחשר עו
ותחקוה חסידי לכותם ויהיה דיתה שכת בפלותם,
ועתה הם דקי תעתיהם כי חמד לחם אלהי החשתם
פעולתם: שבטו וירם לכם עד להשחיתיכם חת
דדכו על החרן כרכתם לחלי השרדה ויקלחו חיש
בחחו ולא כרעהו לדבר עליו לפני חיהלך
והשבנים קרה ולא ידעו כי בעפשם חוח ולחרית
קרה, חולכי רכיל נחשתו וברזל מבשי בפתר
וכ לוי רעהו להשחיתו ולהכדיתו לבם ועיכם על ב
בגוה להשת מסכות לו לחם כלחלות לויב חם
ועלדם חכוי לשבוך כתועבותיהם ועל העושן
והחזירה לבעות לקטניהם,

הרי חושבי לחן ופועלי רע להכיח עניות ל
מרחוק להקים חוקים לחן סוכים: ל
לפריק עול חחם מעליהם ולהשילו על עוייהם:
ויבחיאו לת ריחם כ'ניני חיובותיהם ומוכחם,
ויעירו לת ריחם להשביל ולהפיל לחתם ותבבר ל
חם עליהם: ויברשם מחברות מחלבים ומחשיבים

ויחלו לחתר בחת

ואם תעביו בעשה מצותיו תרתה כם
חין בכללינו עשה מצוה בשלמות
מבלתי שיתקיים בעשייתה חוקה ז
וחוק והתרשלות ולפעמים על ידי עשוי ונעשה ל
פגול הוא לה ירצה : כהתרשלכם טוב תעשו כב
בדקתם , חן תשקיע התקרבים כעם בוכים ל
בעפחותם : חל דוחי להם להזכיר טרחם והוב
והוצחותם חומרים חרבה ותעשו עושים ובשרם
תתם חותם בעשים חוטיחים בשפע גדול התעות
בדכת לכם ברכי ריבות ומדים , ובכר הב
חצדיק בכבי יטחו ובתחבוכם , והגבחים תח
תחזירי בכל יום עשרת תוכים : ולך ושוב ותחר
תתן עוכים : ובריב הפעתים יעשה תעשה הצדיק
ויהיו תוכשלים בבני חדם שחים תה ב"י והלל כ
בעני התבצה לברכתם ברחותו תפקוכותם תגדל
עליו חת צוקה . ויקו לחשפט ושבה תשפח . לצדיק
חזה צעקה : ועל זה הוכיח בכיח התעודה , ותהי
ירחקם חותי תצות חצשים תלומדים :

ועוד תשוב ותרחה בעבודת התפלה
שוח ותת"ה . שלוחי הצבור כשלח
לפוכם שלוחה : כבדי עוחי
בלבושה י חשבוה לפחרת ובבזות לקלם תתנן
כפירת חזכוות , והעם ורועיהם לח שתו לב לשם
בפירת חזכיהם לכל התצוי' השלחי בהם י וכן
רבים השפורים זולתי חל ערבות תקיל להשמיע
חזכיהם קול דבריהם הם שומעים ותשובה חינם ר
רוחים זולתי קול הברותיהם : ולח תקפידו על ת
מיעוט הבבתם ופחיתת תדותיהם , ועוד נוסף
עליהם חסורי כחשת לים נתנו כחשוביהם י וע
קדם תנחתי לחי הכות תמונה ברוח בפיותיהם
פורבי חהים לבערו מן הכית ויחשבו עלי רעה
תחת טובה בבליהם פנים ושלשה מקטיהם כף
בחזותם וכשקיהם : ויהי כעם ככהן כי העם
הזלכי לחר מהביהם כפיהם וכשפתם בבדי יצ
ולבו רחק מהם : ועתה בדוריבו גם בפיהם לח כ
בבדוהו : כי בינת התפלה בשיחותם הבלות תל
חלביהו , והבה לחבינו בפעל יעקב וחוכו , כרך
שבל תוס בו : תמהו רמי עניים : ועברי חזנים :

עלי לך ערלי בשר עד טחן ספקים בלתי רחוצת
ידים ורגלים ועל זה חוכיח הבית כי בפיכם בבוא
בדם תבביעתיכם בשן ספקותיכם דברו שקר ב
בשוכם עולה תהגה : חין קורח בצדק וחין עם
בשפט בחוכה בטוח על תוהו ודבר שוח הרה ע
עתל וילד חון : חין קורח בשוך תתעורר להחזיק
בך כי הסתרת פניך תמהו ותתובבו בך עוכיו ,
על זה חיה דוה לבבו ובהפכה בחלתיו לזרים בתי
תפלותיו לנכרים ומה יעשק על כלעדיו עכר
שרון תכזבי תשר הכוזב ידיו מה יתחוכן לחדם מי
גבר על חטתיו ,

הצור תתי' פעלו ל תמוכה שוכה בזל
בעולה , ותרומם על כל ברכה
ותהלה , זכור ללה ישקבל
להשכיח שחוך ובחוכך : חולי יבוש לבבך הערל
וחן תרבה לת עוכך ,

חותמת הלברת הלחן תחוכה ם
שליחיה בתורת תשה ע
עבר יי התמימה ובתכמי
הלחית לחשר קבלו פי' מצותיה ולמדוה והפריעוה
כלי עריצי , בבולתה תעלה בשחוך ותשוב הל ת
תוקומה , בבל ידי יתלוכן לחשר בו תפחרין לחבי יי
תלך בדרכיה הל תבו על שחלל ועל ימין :
ותתה לך לקן ותבוח ותעמוד לגורלך לקן הימין

כ"לתו' תם ונשלם תלת'

אָשְׁרֵךְ לָבֶטַח נָא אֶלִּי בַּפַּיִם אֶל אֲשֶׁר חָסְרוּ בְּהַשְׁמַיִם׃
לִי־ עֲזוֹר בַּיּוֹם וְיָדִי יַ־ חֲזִיק יְתֻמוֹךְ יְמִינִי־ אֲמִיץ מַתְנַיִם׃
יוֹרֵה לְעַבְדוֹ לַ־ עֲשׂוֹת סֵפֶר אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּסוֹד דְּקְדּוּק מְאוֹר עֵינַיִם׃
הָלִיךְ וְדִין נְקוֹד וְאוֹתִיּוֹת וּמַשׂ־ פֶּטֶם יְהִיוּ לְאוֹר אוֹצִיא כְּצָהֳרַיִם׃
וּבְנֵן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה וְמֵירוֹת אַ־ עֲנָה יִהְיוּ לְזֹכְרוֹן בְּלוּחוֹתַיִם׃
הוֹסֵד לְשׁוֹן קוֹדֶשׁ בְּאוֹתִיּוֹת אֲשֶׁר עוֹלִים לְסַךְ עֶשְׂרִים וְעוֹד לְשִׁנַּיִם׃
לָחֶם חֻמְשָׁה אַךְ כְּפוּלִים נִקְ־ רְאוּ סִימָן מִנִּצְפָּךְ בָּא בִּירֻחַיִם׃
וְרַחַב פְּאַת עָמְקָן לְאָרְכָּן נֶ־ הֱפָךְ לַעֲשׂוֹת כְּתַב קוֹדֶשׁ יְפֵה אַפַּיִם׃

כל זה מכוער וכילוש כ"ח פעמים ז"ח מקן סורס ו"ח מקן שימום כחסר פוקן ומכלר׃ נכתב

חשיר חמני בכיולי מכקודות העפרק אשר חמם מקן בדולות וחמם מקן קטנות ומוח סיל מכוכע ופשוט׃

חשיר סרחקן כחולותיה וחלוקתם וחמם תצלותם ומוכרכ תמתי תכוענ'ייתך ומתי תכוענת פלגי מסימנים׃

חשיר חתם בתמשות לך בסיל הכתים זולת סרחקן יכיל יתך במקום תכוענה בסוף פלגת׃

חשיר לֵךְ סַעַר מַתָּתָה׃ פלגי מסימנים׃

סמיל חוֹל בְּחַטְּךָ סַעַר וְחַטְּךָ פִּתְחוֹ וְעַבּוֹדָתָם׃ בְּסִכּוּל חֹל בְּחַטְּךָ סַעַר וְחַטְּךָ פִּתְחוֹ׃

סמיל וְזֹאת קְמָן בִּיכִים׃ בְּחַטְּךָ קְמָן בִּיכִים׃

סמיל לְמַעַנְךָ בְּכִיאוֹ מְיוּחֶדֶת לְחַשְּׁבִין׃ בְּכִיאוֹ מְתֻיָּחֶת מְחֻבָּר מְיוּחֶדֶת לְחַשְּׁבִין׃

סמיל אֶתְּנֵנִי בְּכִיאוֹ מְתֻיָּחֶת מְחֻבָּר מְיוּחֶדֶת לְחַשְּׁבִין׃ סְמִיכָה קְמָן לֹא פְּתָחוֹ לֹא סַעַר מְרוּפִין׃

סמיל אֶתְּנֵנִי בְּכִיאוֹ מְתֻיָּחֶת מְחֻבָּר מְיוּחֶדֶת לְחַשְּׁבִין׃ וְאֵיךְ אֵינוֹ נִחְלָק לְמַנִּי מִיכִים׃

סמיל אֶתְּנֵנִי בְּכִיאוֹ מְתֻיָּחֶת מְחֻבָּר מְיוּחֶדֶת לְחַשְּׁבִין׃ וּמְקוֹמוֹתָם לְמוֹסְבוֹתָם׃

סמיל אֶתְּנֵנִי בְּכִיאוֹ מְתֻיָּחֶת מְחֻבָּר מְיוּחֶדֶת לְחַשְּׁבִין׃ בְּסִכּוּל סָבִין הַחַטְּךָ בְּגַל וְחַטְּךָ פִּתְחוֹ׃

סמיל אֶתְּנֵנִי בְּכִיאוֹ מְתֻיָּחֶת מְחֻבָּר מְיוּחֶדֶת לְחַשְּׁבִין׃ בְּסִכּוּל סָבִין הַחַטְּךָ בְּגַל וְחַטְּךָ פִּתְחוֹ׃

פירוש זמרדעת הלחכא כי לא מוכרח סחלוקת הכפולות סחם מכנסך רק לסים לאיזה כמיני׃
סחיכות ליכות הכתיכה כי אם סכעומק סה לאורך כזה כ ך מ ם נ ן פ ף צ ץ׃

יְ־ לְקוּ כֻלָּם לְתוֹצָאוֹת וְהֵם בַּחֲמֵשׁ מְקוֹמוֹת עֹ־ בְרִים בְּנֹתַיִם׃
אַהֲעַז בַּת יַב גָּרוֹן וְנִיב גִּיבַּךְ לְחֵךְ מוֹצָא וְסַשָּׂרֵץ לְבֵין שִׁנַּיִם׃
שָׁבִיל לְדַשְּׁלַנַּת בְּרֹאשׁ לָשׁוֹן וְחֵיךְ בּוֹמֵף לְבַר בַּפֶּה וּבְשִׁפָּתַיִם׃
כֻּלָּם כְּאֶחָד נָחֹ־ לְקוּ זֶ־ הָיוּ שֹׂרֶשׁ תֹּם שְׁמוּשׁ בְּיֶא פַּעֲמַיִם׃

כל זה מכוער וכילוש כ"ח פעמים ז"ח מקן סורס ו"ח מקן שימום כחסר פוקן ומכלר׃ נכתב

נִכְתַּב שִׁמּוּ אֵל יָהּ לְשִׁמּוּשׁ נִ־ הְיָה אֶלְבַּשׁ בְּרֹאשׁ וְשָׁאַר בְּפָאוֹתַיִם׃
וָאֶשְׁף קְצַר חֶסֶד וְגֵט לְמַשׂ־ מִשִּׁים עוֹד יֵשׁ חֲלוּקוֹת בָּם לְבַר הַשְּׁתַּיִם׃
יְהוֹיָא בְּנֵי נוֹחַ וְרִפְיוֹת אַח רַעֲה וּבְנַד כְּפַת הֵם לָ־ קְחוּ כְּפָלַיִם׃
חָזָק בְּלִירַפֵּי טַסַּשְׁקַן נוֹ־ זְלִים אָשִׁיר בְּכָל אֵלֶּה כְּמִמַּצַּלְתַּיִם׃

פירוש נפלוחים נסתי פלוח כי אלפם לא ישמעו רק כרים מכל סאר סאותיות ישמעו כרים׃
נזיכים יקבלו הדגם אבל לא סרפי וכל סחלוקות סילק סאחר כמירות סאכזת׃
פלא יקבלו הדגם וסם תמיד רפים אחפ"ך סאין עליהם רפי וכנ"ל כפת יקבלו הדגם והרפי וסם סקין פלא יהיה סמיוחדות לנחות כמו סיתקאר כמיר פליפי וסיחוע"פ לרפיונות רוצה לומר כאן ופי' לכל סמים סיל זולת מם שנחלקו לחמם מוצרת ולפרש ומשום עוד כחלקו לפאר חלוקות וכמוף

חשיר חמני בכיולי מכקודות העפרק אשר חמם מקן בדולות וחמם מקן קטנות ומוח סיל מכוכע ופשוט׃

כל זה כמעט מכוכר ופירוש לחמי מדות תכוענות בדולות עמודות פירוש תכוענות קטנות מן ומדים כמבדלותיך וסימן סתכוענות סבדולות הלל"ו ס"ם הללו עכ"ל ותמיד לחת מלרות לחת סתכוענ בחות וכסדרית לחריכן לכן סם כפרדות מסדבם רק סם טעם סתיבה בעומד תמת סתכוענ בדולם כמו למס ימס ודומיכן וקן מכיענות סמל"ו רוצה לומר סמל"ו שלחר תכוענ בדולם סלח נע לעולם׃

חֲמֵשׁ בָּנוֹת דֵּן מוֹלִידוֹת בַּ־ שְׁתֵּי־ קֵן נְקֵבוֹת׃
דְּקַטְנוֹת לְגַ־ דוֹלוֹת עוֹבְדוֹת הֵן הִפּוּכָן עִם כָּל אוֹתוֹת׃
אַחֲרֵיהֶן דַּ־ גֵּשׁ מַכְבִּידוֹת אוֹ לְשׁוּא נַח הֵן מוֹלִידוֹת׃
אַךְ אִם בַּט־ עַם נִלְבָּדוֹת רָפוּת אַחֲרֵי־ הֵן נֶאֱנָדוֹת׃

פי' חמם סלק לחל סימם כיוריקן סן כנות לבדולות ומסרסות לקן כי כמקומות לחל עכל לבה תב

עִם יְהוּא אִי־ גַּם מִתְיַחֲדוּת אַךְ בַּסֶּגוֹל בְּבָלַי מוּרְדוּת׃
יֵשׁ בְּפָעֲלִים וַיּוֹ נִפְקָדוּת גַּם נַחֲי עַ־ יִן בַּעֲתִידוּת׃
בִּמְקוֹם שׁוּרֵק שָׁלֹשׁ נְקֻדוּת וּלְמַסֹּרֶת יֵשׁ בָּם סוֹדוּת׃

פירוש לפי שיש מלות יקרות מחבר התנועות הקטנות הזן עם יסגל הזן מוסדות בכלל זה כי יבאו
אחריו לרוב כמו דכריך דכריכן וכן לגלס יגלס וכן יש פעולים מתפקד מהן הוי כמו מקדים
פלפס וכן כעתידי מכחי קעי"ן כמו יקמו ויסבו בכולם כח קרפ"ו אחר מתנועת קטנה פלג בדין
ויש כן מדות לבעלי המסורת למען יבאו כן ואין למדקדק כהן עסק׃

חשיר פלפלי כדיבי מתיות מוי מכבדאות מתיות הבתיבה ואות סיר מורכב מסרתי
תכוונות ניתך ושתי תבונות שתי תכוונות ניתך ושתי תכוונות עם כי תסמרס סבת׃

מְזֻמּוֹר לְאֵלַיְהוּ עַל עֲלָמוֹת הוּסַד עֲלֵי אֲוִי הַנְ־ עֲלָמוֹת׳
זֹאת הַלְּוָן מְקוֹרָא אוֹתִיּוֹת נְשִׁימָה הַמָּה אֶלֵּי הִבּוּר הוּמוֹת לְאֵמוֹת׃
אֲלֵי חֲמֵשׁ קוֹלוֹת גְּרוֹלוֹת בָּעֵת אֲשֶׁר הֵמָּה נָחוֹת וּרוֹמוֹת׃
אֶלֶף הֲלֹא תוֹרָה קָמֶץ וְאָפֵן בְּלַבַּד בְּשֶׁרְשִׁיוֹת אַךְ לֹא בְּאֵמוֹת׃
גַּם עֵת אֲשֶׁר תָּבֹא חָלוּף לְהַאֲוִיו בַּסּוֹף וּבְאֶמְצַע פְּעָלִים וְשֵׁמוֹת׃

פי' על עלמות שם מתיות מוי כי דרכם לבוא ולהתעלם בחמצע סמלות ובסופן ולא תמצאם בראשם
מהמנצאות רק בכפיפים ובעל ספר יסירה קרא לאן לחמות הדבור כי לא תיכל לכתבו אחת מחמש תב
גם לא תמיסו שם אחת מהמתיות מוי כגון מחלף תורה עם הלף תמר תורה ס"ת לא ויו כתוב לא בחמצע הפעלים ובשמות
שמוצאים כמו וקשם ורחמה ויסבכ קרין לי מרח כמתרגם לאן ודומיהם׃

גַּם בֵּן עַל־עֲרֵי אֵבֶן יְסוֹדִית אוֹ יוֹד אֲשֶׁר תּוֹרָה רִבּוּי סְבוּמוֹת׃
אַךְ יֵשׁ פְּלִיטָה גַּם הַשְּׁכִים וְתַגִּיד הוֹלְכִים כְּרֵעֵיהֶם אַרְחוֹת עֲקוּמוֹת׃

פירוש חיוד תורה על חירק לכל חיכה כתיבה רק בקבוצת מקומות כי אבי חירק הם שלחד עם
ק ר׳ ונקוד תנועה גדולה ושאבי כלה חד ואלו תכונה קטנה כמכוער כשיר פלפני זה וקיוד תורה
גם כן על אבי לכל דקדק בשקיוד סרסית כמו כית ס׳ עין ק׳ ודומיהם וכן כשתורה על רבוי כמו
דכרי דכריהם דכריכם ודומיהם לך יש מהלכים לחרחות עקומות היוצא לומר יוצאים מן הכלל
כמו תלי יקי לך פליטה מסבים ומלות ותגיד לבני ישראל וראיהם מדומים להם׃

אֵלֶּה נְקֻדוֹת הֵן חֲמֵשׁ גְּרוֹלוֹת חֲמֵשׁ קְטַנּוֹת עוֹד לָהֶן מְרוּמוֹת׃
פַּתַח וְסֶגוֹל חִירֵק אַךְ בְּלִי יוֹד חוֹלֶם וְקִבּוּץ בֵּן נְקֻבּוּ בְּשֵׁמוֹת׃
כִּי נִמְ־ שְׁלוּ הָאוֹתִיּוֹת לְגוּפִים אֵלֶּה עֲשָׂרָה הֵן לָהֶן נְשָׁמוֹת׃
עוֹד יֵשׁ נְקֻדָּה וּמַשְׂרֵת לְכֻלָּם הֵן עוֹד אֲשׁוּרַר בָּהּ שִׁירוֹת נְעִימוֹת׃

כל זה מבואר לך הנקדים ממסרת לכולם הוא הסל"ק וניתבאר דיוק כסיר סמי וסביעי וממיני ׃

השיר חלביעי כדיבי מתיות יקו"ק כסמיכם לכגד גפת ויהוה סיר מורכב כמסקל כסיר מרמזן

אֶשְׁקוֹל בְּמִשְׁקַל שִׁיר בְּמִנְהַג יְהוֹאָ עֵת בֹּא בְּגַד כַּפַּת הֱיוֹת רֵעֵהוּ׃
רַפְּא יְרַפְּאֵהוּ בְּצִדְדֵהוּ לְבַד אִם יֵשׁ מְבַטֵּל לוֹ וְיִמְנָעֵהוּ׃
סַפִּיק וְגַם מַפְסִיק וּמַרְחִיק דְּחִיק אַרְבַּע מְבַטְּלִיוֹהִי לְסִיַּעֲהוּ׃

פירוש חיוד תורה על חירק לכל חיכה כתיבה רק בקבוצת מקומות כי אבי חירק הם שלחד עם
ק ר׳ ונקוד תנועה גדולה ושאבי כלה חד ואלו תכונה קטנה כמכוער כשיר פלפני זה וקיוד תורה
גם כן על אבי לכל דקדק בשקיוד סרסית כמו כית ס׳ עין ק׳ ודומיהם וכן כשתורה על רבוי כמו
דכרי דכריהם דכריכם ודומיהם לך יש מהלכים לחרחות עקומות היוצא לומר יוצאים מן הכלל
כמו תלי יקי לך פליטה מסבים ומלות ותגיד לבני ישראל וראיהם מדומים להם׃

מַפִּיק בְּעֵת תּוֹצִיא לְאוֹתִיּוֹת וְיֵה אַךְ אֵין לְאַלַּף דִּין לְהוֹצִיאֵהוּ׃
הַהֵא וְלָהּ גַּפִּין וְאֵלְיוּפִי בְּנָיו הַיּוֹד וְחֵי בָּהֶם וְכַל דּוֹמֵהוּ׃
אַךְ בָּא אַרְנֵי בָם וְקוֹתְחוּ וְשֵׁ־ לְיוֹ בָּהּ בְּרַפְיוֹר וְבֵן חַשְׁבֵהוּ׃

פירוש דין מפיק לאונחר רק על מותיות ויה כשתמיאם מן הפה כסוף התיבה כמו ולגפין וכל
אבל אין לאלף דין מפיק כי אין מוציאין אותם מן הפה בסוף התיבה ואלפה יוצאים מן הכלל וכם
מדני כם וכל ונחשבים לרפי זר׃

שֵׁנִי שְׁמוֹ מַפְסִיק בְּכָל טַעַם אֲשֶׁר יַפְסִיק דְּבַר עִנְיָן וְיַעֲמִידֵהוּ׃
זַרְקָא וְחַסְגּוֹל חֲטַף־רָחָא תְּבִיר אַזְלָא וְכָל זָקֵף אֵלֵי מִלֵּהוּ׃

פֹּוֹר וְקַרְנֵי פָּר וְשַׁלְשֶׁלֶת יְתִיב פְּסִיק וְרֵיעַ לִי וְהַלְגַּרְמֵי הוּא׃
תֶּלְתָּא וְגַרְשִׁים רְבִיעָגַם פָּשֵׁט אַתְנָח וְסוֹף פָּסוּק׃ גְּבוֹל קָצֵהוּ׃

פירוש המכטל מצאתי הוא המפסיק רוצה לומר בל טעם יפסיק ויכדיל כין הכר לדכר כגון
ורקק וסגול וכ׳וכוֹלם טעמים מפסיקים ושלגרמי הוא רעמא של פסיק ואין הפרש ביניהם לק
מפסיק יבין לחד יפר לחד ושלגרמי יבין כין שני יפרים׃

אָתִי לְמֶרְחוֹק לְבַר לַהֲא לְחוֹק בַּסוֹף וְנוֹסֶפֶת וְלֹא שַׁרְשְׁהוּ׃
אִם הַ שְׁתִּי מִלּוֹת בְּטַעַם מ־ לְעֵיל בֵּין וָה וָזֶה מֶלֶךְ וַיִּבְרִילֵהוּ׃
רַפֵּי אֲוִי בַּשֵּׁל אֲבַל אִם י־ הָיָה בָּם מ־ לְרַע אֵין דִּין לְהַכָּחִידֵהוּ׃

פירוש המכטל מצאתי הוא למרחיק רוצה לומר כשטעם המלה מסופה הוא יבא רחוק מטעם
המלה שלפניה הוא שתי מלות כטעם זה מלך לחד רוצה לומר תנועה לחתגלגל ויתך
מז יכדיל המלך כימים ויכוטל הרפי אבל אם תהיה המלה שלפניה רק כוסופת כמו
ואעידה בם אבל אם היה שרשית לה יכוטל הרפי׳ כמו וק׳ עבם כי ודומיהם׃

הַהוּא בְּפֹעַל אוֹ בִּבְחִי־ חֲרִי קָמֵץ אֲבַל סָגוֹל בְּלִי הַהוּא הוּא׃
אַךְ לֹא בְּגֶד כַּפַּת לְבַד כּוֹלֵל אֲבַל בַּל דַּ־ עֲלוּלוֹת לוֹ לְהַכְנִיסָהוּ׃
צָרֵי וְהַשׁוּרֶק עֲלֵיהֶם אֵין גָּזֵר אָתִי לְמֶרְחִיק לְהַרְחִיקֵהוּ׃

פירוש המכטל מצאתי הוא המפסיק רוצה לומר בל טעם יפסיק ויכדיל כין הכר לדכר כגון
ורקק וסגול וכ׳וכוֹלם טעמים מפסיקים ושלגרמי הוא רעמא של פסיק ואין הפרש ביניהם לק
מפסיק יבין לחד יפר לחד ושלגרמי יבין כין שני יפרים׃

אָתִי לְמֶרְחוֹק לְבַר לַהֲא לְחוֹק בַּסוֹף וְנוֹסֶפֶת וְלֹא שַׁרְשְׁהוּ׃
אִם הַ שְׁתִּי מִלּוֹת בְּטַעַם מ־ לְעֵיל בֵּין וָה וָזֶה מֶלֶךְ וַיִּבְרִילֵהוּ׃
רַפֵּי אֲוִי בַּשֵּׁל אֲבַל אִם י־ הָיָה בָּם מ־ לְרַע אֵין דִּין לְהַכָּחִידֵהוּ׃

פירוש המכטל מצאתי הוא למרחיק רוצה לומר כשטעם המלה מסופה הוא יבא רחוק מטעם
המלה שלפניה הוא שתי מלות כטעם זה מלך לחד רוצה לומר תנועה לחתגלגל ויתך
מז יכדיל המלך כימים ויכוטל הרפי אבל אם תהיה המלה שלפניה רק כוסופת כמו
ואעידה בם אבל אם היה שרשית לה יכוטל הרפי׳ כמו וק׳ עבם כי ודומיהם׃

גַּם זֶה עֲלֵי קָמֵץ וְסָגוֹל בְּ־ אֶמֶר אָבֵן מְבַטֵּל הוּא בְּהוֹ הֱי הִי הוּ׃
מִלָּה וְסוֹפָהּ הֵא בְּמַקֵּף אֶל וְעֵיר רִאשׁוֹ בְּאוֹת עָלוּל לְהַחֲזִיקֵהוּ׃
רַחִיק וְהוּא נָהִיג בְּמַקֵּף עִם וְעֵיר סוֹפוֹ בְּאוֹת הַהֵא וְכֵן הֻפְּרֵהוּ׃

פירוש המכטל הרכישי הוא מרחיק רוצה לומר כשתבא רחוקה מלה שעירה שסופה הי׳ מקף אל
מלה מרחקת כגד כפת כמו מה־ כצע זה־ כי הוא׳ וכן להפך כל מלה שסופה ה׳ שתבוא כמקף
אל מלה מרחקת כגד כפת כמו תבסה־ כס ועשה־ כן לעשות לו׳ ולא נאמר זה על כגד כפת כי גם על כל
אות שעליו להחזיק דגש וכן שם אלקי׳ם כמו ונעשה־ אדם כצלמ־ כנו וכמו זה לא נאמר
רק על ה׳ שלפניה קמץ או סגול וכן תמצא כל שעיר דמיוך דגש כר מן הרבעה מלבים
נסיעתן מי מי הוא׃ מפיק

פַּסִיק וְגַם מַפְסִיק בְּרַגְשַׁקַל קְרָא דָּחִיק וּמֵרְחִיק בְּאֹר חֲזָקֵהוּ׃
זה מכואר וקטעם יכואר לך כסיר פלחר זס׃

עוֹד מִ־ בְּלִי אֵלֶּה מְבַטֵּל־ יֵשׁ וְזֵן דֶּרֶךְ מְנַקְּדִים יֵשׁ לְהַרְגִּילֵהוּ׃
תֵּיבָה אֲשֶׁר רִאשָׁהּ שְׁתִּי בַּגֶּד כָּפַת אֲמָנָם תְּנַאי הוּתְנָה וְהָא אַתְּוֵהוּ׃
רִאשׁוֹן יְהִי בְּשָׁוְא וְעֵרֶיךְ לְ־ הָיוֹת שֵׁנִי כְּמוֹ רִאשׁוֹן בְּמוֹצָאֵהוּ׃
שׁוֹנִים בְּמוֹצָאָם אוֹ בְּלִי נְקוּד שָׁוְא אֵין בָּהֶם אֲזַי כֹּחַ לְהַשְׁבִּיתָהוּ׃

פירוש הנקדנים כותבים עוד סכל תיכה שתחילתה שתי תחיות כגד כפת יכוטל הרפי לעפ׳ שיהיה
לפניהן יקלח מכל כתגאי סיסן שתי תחיות על כגד כפת ממומנת לחד ושתיהם הרחוקים כמלה
כמו בהכבדי כפרעה כי המקלי עכרתי ודומיהם לכל כפתחם ממומנת לחד לז מכוטל הרפי כמו
משליך קרקע כפתים ודומיהן וכן כשהין הרחוקה כשוא כמו ושוא חסה כתהלים יכוטל הרפי׃

אַלֵּחַ לְחוֹק יְהוֹאָ לְבַד יוֹצֵא וָוֹ בְּקֹשׁ בְּמָסוֹרֶת וְתִמְצָאֵהוּ׃

פירוש אומרים כמסורת כי ממכה יופחים מן הכלל חסה דמתים לחד יקוח אלה מכוטל כמו כי
גלח גלח מי כמוכה כלחד כקדם וכו׳ כקש כמסורת ותמצא לחלרים׃

חשיך הממיתי כדיני קדם לדעת לויה הוא קל לו חזק והוא סיר מרכע
ומחלק ומורכב מיתד ומרכע תכונות ושמו כקרנו׃

אַחֲוֶה אֶת דַּעְתִּי בְּשֵׁם הָאֵל רוֹעִי וְהוּא יִתֵּן יִשְׁעִי לְיַשֵּׁר מַעֲגָלִים׃
לְבַבִּי אוֹדִיעַ וְדִקְדּוּק אַבִּיעַ בְּדַגֵּשׁ אַגִּיעַ פְּרָטִים וּכְלָלִים׃
יְחַלְּקוּ וַתִּיקִים וְדַגֵּשִׁים לַחֲלָקִים קְצָתָם עַתִּיקִים קְצָתָם נֶחְשָׁלִים׃
הֲלֹא דָגֵשׁ הַבָּא בְּרֹאשִׁית הַתֵּיבָה וְכֵן אַחַר הַשְּׁוָא שְׁנֵיהֶם הֵם קַלִּים׃
וְלִבְגֶּד כַּפַּת הוּקְצָה וְלַתְּקִיעָא וְחָזַק גַּם נִמְצָא בְּטַעַם שֶׁקֶץ נוֹזְלִים׃

פירוש סכי מיכי דגש קל וחזק הקל סוף תדגש לחר כרחם תתיכה כמו כרחמים
וכן תדגש הכח לחר סוף כמו יזכור תזכור ודומיהן ולח יכח רק כבגד כפת לתקון הקריע ולהורות
שיכוח רפויים כי לולי יחסוב הלחד שהסופר השמיט הרפי אבל תדגש החזק יכח בכל החותיות
חלה כגד כפת כי גם כלותם לחר כתי תימכם טם תקון נוזלים רוצה לומר כי ו׳ה חותיות הלה
מקבלים תדגש החזק לאבל לח תקל לפיכך לח יכחו לעולם רפויים כמו שמכואר כסיר סלפני זה׃

הֲלֹא עָוֹן יִקָּרֵא בְּעֵת יָבֹא אַחֲרֵי תְּנוּעָה כִּי מוֹרֶה שְׁמוֹנָה הֲבָדִלִים׃
לְחַסְרוֹן נוּן שָׁרְשִׁית בְּסוֹף גַּם בָּרִאשִׁית וְגַם נוּן שְׁמוּשִׁית בְּנוֹן הַנִּפְעָלִים׃

ואמר לו אל תירא כי אל תבהל כי אני אלהיך מחזקך אף עזרתיך אף תמכתיך בימין צדקי: הן יבשו ויכלמו כל הנחרים בך יהיו כאין ויאבדו אנשי ריבך: תבקשם ולא תמצאם אנשי מצתך יהיו כאין ואנשי מלחמתך כצבא: כי אני יי אלהיך מחזיק ימינך האמר לך אל תירא אני עזרתיך: אל תירא תולעת יעקב מתי ישראל אני עזרתיך נאם יי וגואלך קדוש ישראל: הנה שמתיך לחרוץ חדש בעל פיפיות תדוש הרים ותדק ותגבעות כמוץ תשים: תזרם ורוח תשאם וסערה תפיצם ואתה תגיל ביי בקדוש ישראל תתהלל: העניים והאביונים מבקשים מים אין לשונם בצמא נשתה אני יי אענם אלהי ישראל לא אעזבם: אפתח על שפיים נהרות ובתוך בקעות מעיינות אשים מדבר לאגם מים וארץ ציה למוצאי מים: אתן במדבר ארז שטה והדס ועץ שמן אשים בערבה ברוש תדהר ותאשור יחדו: למען יראו וידעו וישימו ויחכמו יחדו כי יד יי עשתה זאת וקדוש ישראל בראה: הגישו ריבכם אמר יי הגישו עצומותיכם אמר מלך יעקב: יגישו ויגידו לנו את אשר יקרנה אתכם הראשנות מה הנה והבאו ונשמעה ונדעה אחריתן או השמיענו מבאות: הגידו את הבאות אחר ונדעה כי אלהים אתם אף תיטיבו או תרעו ונשתעה ונרא יחדו: הנכם מאפע ומפעלכם מאין תועבה יבחר בכם: מי העיר ממזרח צדק יקראהו לרגלו יתן לפניו גוים ומלכים ירד יתן כעפר חרבו כקש נדף קשתו: ירדפם יעבר שלום ארח ברגליו לא יבוא: דור ועשה מי קרא הדרות מראש אני יי ראשון ואת אחרנים אני הוא: ראו האיים ויראו וקצות הארץ יחרדו קרבו ויגשו אז יקרבו: איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק: ויחזק חרש את צורף מחליק פטיש את הולם אמר לדבק טוב הוא ויחזקהו במסמרות לא יפיק: ואתה ישראל עבדי יעקב אשר בחרתי בו זרע אברהם אהבי: אשר החזקתיך מקצות הארץ ומאצילותיה קראתיך ואמר לך עבדי אתה בחרתיך ולא מאסתיך: אל תירא כי עמך אני אל תשתע כי אני אלהיך אמצתי

ואמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוצדק, מנין שאין מוציאין את הנפש מן הדין? שנאמר: "ולא תחמול עינך, נפש בנפש, יד ביד, רגל ברגל".

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוצדק: מנין שאין מוציאין את הנפש מן הדין? שנאמר: "ולא תחמול עינך, נפש בנפש, יד ביד, רגל ברגל".

ויקרא כה

ואם־מכר משדה אחזתו וגאלה מיד הגואל ועבר שנת־השנים עד־היבל ושבת שדה המכר ליאשר לו ויקרא כה

ובתי חצרים אשר אין להם חומה סביב על־שדה הארץ יחשבו גאלה תהיה לו ובצאת ביובל יצא ובתי כה

ערי אחזתם גאולת עולם יהיה ללוים ואשר יקנה מן־הלוים ויצא הבית ועיר אחזתו ביובל כי בתי ערי ג

ושדה מגרש עריהם לא־ימכר כי־אחזת עולם הוא להם ואם־לא יגאל איש מן־הלוים ויצא הבית ועיר ד

אחזתו ביובל כי בתי ערי הלוים הוא אחזתם בתוך בני ישראל ושדה מגרש עריהם לא־ימכר כי־אחזת ה

עולם הוא להם ואם־ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו גר ותושב וחי עמך אל־תקח מאתו נשך ו

ותרבית ויראת מאלהיך וחי אחיך עמך את־כספך לא־תתן לו בנשך ובמרבית לא תתן אכלך אני יהוה ח

אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים לתת לכם את־ארץ כנען להיות לכם לאלהים ואם־מך אחיך ע

עמך ונמכר לך לא־תעבד בו עבדת עבד תהיה עמך כשכיר כתושב יהיה עמך עד שנת היבל יעבד עמך ו

ויצא מעמך הוא ובניו עמו ושב אל־משפחתו ואל־אחזת אבתיו ישוב כי עבדי הם אשר הוצאתי אתם מא

ארץ מצרים לא ימכרו ממכרת עבד לא תרדה בו בפרך ויראת מאלהיך ועבדך ואמתך אשר יהיו לך מאת

הגוים אשר סביבתיכם מהם תקנו עבד ואמה וגם מבני התושבים הגרים עמכם מהם תקנו וממשפחתם

אשר עמכם אשר הולידו בארצכם והיו לכם לאחזה והתנחלתם אתם לבניכם אחריכם לרשת אחזה לעלם

בהם תעבדו ואחיכם בני ישראל איש באחיו לא־תרדה בו בפרך וכי־תשיג יד גר ותושב עמך והמך אחיך

עמו ונמכר לגר תושב עמך או לעקר משפחת גר ואחרי נגאל נמכרתו יש־גאולה מאחיו יגאלנו דודו או

בן־דודו או־מי־שארו משפחתו מבשרו ממנו יגאל או־השיגה ידו ונתחזק מעט ונמכר לו אחיו יגאלנו

ויקרא כה

ואם־מכר משדה אחזתו וגאלה מיד הגואל ועבר שנת־השנים עד־היבל ושבת שדה המכר ליאשר לו ויקרא כה

ובתי חצרים אשר אין להם חומה סביב על־שדה הארץ יחשבו גאלה תהיה לו ובצאת ביובל יצא ובתי כה

ערי אחזתם גאולת עולם יהיה ללוים ואשר יקנה מן־הלוים ויצא הבית ועיר אחזתו ביובל כי בתי ערי ג

ושדה מגרש עריהם לא־ימכר כי־אחזת עולם הוא להם ואם־לא יגאל איש מן־הלוים ויצא הבית ועיר ד

אחזתו ביובל כי בתי ערי הלוים הוא אחזתם בתוך בני ישראל ושדה מגרש עריהם לא־ימכר כי־אחזת ה

עולם הוא להם ואם־ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו גר ותושב וחי עמך אל־תקח מאתו נשך ו

ותרבית ויראת מאלהיך וחי אחיך עמך את־כספך לא־תתן לו בנשך ובמרבית לא תתן אכלך אני יהוה ח

אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים לתת לכם את־ארץ כנען להיות לכם לאלהים ואם־מך אחיך ע

עמך ונמכר לך לא־תעבד בו עבדת עבד תהיה עמך כשכיר כתושב יהיה עמך עד שנת היבל יעבד עמך ו

ויצא מעמך הוא ובניו עמו ושב אל־משפחתו ואל־אחזת אבתיו ישוב כי עבדי הם אשר הוצאתי אתם מא

ארץ מצרים לא ימכרו ממכרת עבד לא תרדה בו בפרך ויראת מאלהיך ועבדך ואמתך אשר יהיו לך מאת

הגוים אשר סביבתיכם מהם תקנו עבד ואמה וגם מבני התושבים הגרים עמכם מהם תקנו וממשפחתם

אשר עמכם אשר הולידו בארצכם והיו לכם לאחזה והתנחלתם אתם לבניכם אחריכם לרשת אחזה לעלם

בהם תעבדו ואחיכם בני ישראל איש באחיו לא־תרדה בו בפרך וכי־תשיג יד גר ותושב עמך והמך אחיך

עמו ונמכר לגר תושב עמך או לעקר משפחת גר ואחרי נגאל נמכרתו יש־גאולה מאחיו יגאלנו דודו או

בן־דודו או־מי־שארו משפחתו מבשרו ממנו יגאל או־השיגה ידו ונתחזק מעט ונמכר לו אחיו יגאלנו

ואת בנו בכורו ואת כל חלבו ואת כל הקטרת ואת פר בן בקר ואת שני האילים ואת העז ואת כל בשרו ואת עורו ואת פרשו שרף באש מחוץ למחנה כאשר צוה יהוה את משה׃

ויקח משה את דם החטאת ויתן על קרנות המזבח סביב באצבעו ויחט את המזבח ואת יסוד המזבח שחט את דמו ויצק את דמו אל אדני המזבח׃

ואת החלב ואת האליה ואת כל החלב אשר על הקרב ואת יתרת הכבד ואת שתי הכליות ואת חלבהן ואת הקטרת משה׃

ואת פר החטאת ואת עורו ואת בשרו ואת פרשו שרף באש מחוץ למחנה כאשר צוה יהוה את משה׃

ויקרב את איל העלה ויסמכו אהרן ובניו את ידיהם על ראש האיל׃

ויזבח ויזרק משה את דמו על המזבח סביב׃

ואת האיל נתח לנתחיו ויקטר משה את הראש ואת הנתחים ואת הפדר׃

ואת הקרב ואת הכרעים רחץ במים ויקטר משה את כל האיל המזבחה עלה הוא לריח ניחח אשה ליהוה כאשר צוה יהוה את משה׃

ויקרב את האיל השני איל המלאים ויסמכו אהרן ובניו את ידיהם על ראש האיל׃

ויזבח ויקח משה מדם האיל ויתן על תנוך אזן אהרן הימנית ועל בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית ויזרק משה את הדם על המזבח סביב׃

ואת האיל נתח לנתחיו ויקטר משה את הראש ואת הנתחים ואת הפדר׃

ואת הקרב ואת הכרעים רחץ במים ויקטר משה את כל האיל המזבחה עלה הוא לריח ניחח אשה ליהוה כאשר צוה יהוה את משה׃

ויקח משה מן הדם אשר על המזבח ומן שמן המשחה ויזה על אהרן על בגדיו ועל בניו ועל בגדי בניו אתו ואת בגדיו ואת בניו ואת בגדי בניו אתו׃

ויאמר משה אל אהרן ואל בניו בשלו את הבשר פתח אהל מועד ושם תאכלהו ואתם בלחם אשר בסל המלואים כאשר צויתי לאמר אהרן ובניו יאכלהו׃

והנותר בבשר ובלחם באש תשרפו׃

ומפתח אהל מועד תצאו שבעת ימים עד יום מלאת ימי מלואיכם כי שבעת ימים ימלא את ידכם׃

כאשר עשה ביום הזה צוה יהוה לעשות לכפר עליכם׃

ועל פתח אהל מועד תשבו יומם ולילה שבעת ימים ושמרתם את משמרת יהוה ולא תמותו כי כן צויתי׃

ויעשו אהרן ובניו את כל הדברים אשר צוה יהוה ביד משה׃

ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל׃

ויאמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעלה תמימים והקרב לפני יהוה׃

ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת ועגל וכבש בני שנה תמימם לעלה׃

ושור ואיל לזבח שלמים לזבח לפני יהוה ומנחה בלולה בשמן כי היום יהוה נראה אליכם׃

ויקחו את אשר צוה משה אל פני אהל מועד ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני יהוה׃

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה יהוה תעשו ויראה אליכם כבוד יהוה׃

ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עלתך וכפר בעדך ובעד העם ועשה את קרבן העם וכפר בעדם כאשר צוה יהוה׃

ויקרב אהרן אל המזבח וישחט את עגל החטאת אשר לו׃

ויקרבו בני אהרן את הדם אליו ויטבל אצבעו בדם ויתן על קרנות המזבח ואת הדם יצק אל יסוד המזבח׃

ואת החלב ואת הכליות ואת יתרת הכבד מן החטאת הקטיר המזבחה׃

ואת הבשר ואת העור שרף באש מחוץ למחנה׃

ויזבח את זבח העם ויקרב בני אהרן אליו את הדם ויזרק על המזבח סביב׃

ואת החלבים מן השור ומן האיל האליה ואת החלב המכסה ואת הכליות ואת יתרת הכבד׃

ויקטירו את החלבים על הכתפות ויקטר החלבים המזבחה׃

ואת הכתפות ואת שוק הימין הניף אהרן תנופה לפני יהוה כאשר צוה משה׃

ויקח אהרן את ידיו אל העם ויברכם ויבא מעשות החטאת והעלה והשלמים׃

ויבא משה ואהרן אל אהל מועד ויצאו ויברכו את העם ויראה כבוד יהוה אל כל העם׃

ותצא אש מלפני יהוה ותאכל על המזבח את העלה ואת החלבים וירא כל העם וירנו ויפלו על פניהם׃

ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו ויתנו בהן אש ושמו עליה קטרת ויקריבו לפני יהוה אש זרה אשר לא צוה אתם׃

ותצא אש מלפני יהוה ותאכל אותם וימתו לפני יהוה׃

ויאמר משה אל אהרן הוא אשר דבר יהוה לאמר בקרבי אקדש ועל פני כל העם אכבד ויידם אהרן׃

ויקרא משה אל מישאל ואל אלצפן בני עזיאל דד אהרן ויאמר אלהם קרבו שאו את אחיכם מאת פני הקדש אל מחוץ למחנה׃

ויקרבו וישאום בכתנתם אל מחוץ למחנה כאשר דבר משה׃

ויאמר משה אל אלעזר ואל איתמר בניו הפרעו אל תפרעו את ראשיכם ובגדיכם לא תפרמו ולא תמותו ועל כל העדה יקצף ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השרפה אשר שרף יהוה׃

ומפתח אהל מועד לא תצאו פן תמותו כי שמן משחת יהוה עליכם ויעשו כדבר משה׃

ויאמר יהוה אל אהרן יין ושכר אל תשת אתה ובניך אתך בבאכם אל אהל מועד ולא תמותו חקת עולם לדרתיכם׃

ולהבדיל בין הקדש ובין החל ובין הטמא ובין הטהר׃

ולהורות את בני ישראל את כל החקים אשר דבר יהוה אליהם ביד משה׃

ויאמר משה אל אהרן ואל אלעזר ואל איתמר הנותרים קחו את המנחה הנותרת מאשי יהוה ואכלוה מצות אצל המזבח כי קדש קדשים היא׃

ואכלתם אתה במקום קדש כי חקך וחק בניך הוא מאשי יהוה כי כן צויתי׃

ואת חזה התנופה ושוק התרומה תאכלו במקום טהור אתה ובניך ובנותיך אתך כי חקך ומשפטך נתנו מזבחי שלמי בני ישראל׃

שוק התרומה וחזה התנופה על אשי החלבים יביאו להניף תנופה לפני יהוה והיתה לך ולבניך אתך לחק עולם כאשר צוה יהוה׃

ואת שעיר החטאת דרש דרש משה והנה שרף ויקצף על אלעזר ועל איתמר בני אהרן הנותרים לאמר׃

מדוע לא אכלתם את החטאת במקום הקדש כי קדש קדשים הוא ואתה נתן אתה לשאת את עון העדה לכפר עליהם לפני יהוה׃

הן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה אכל תאכלו אתה בקדש כאשר צויתי׃

ויאמר אהרן אל משה הן היום הקריבו את חטאתם ואת עלתם לפני יהוה ותקרנה אתי כאלה והאכלתי חטאת היום היטב בעיני יהוה׃

וישמע משה ויטב בעיניו׃

חיד פרק שלש

ויהי ביום השלישי ויהי ערבים ויהי בקר יום השלישי: ויאמר אלהים יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה ויהי כן: ויקרא אלהים ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא ימים וירא אלהים כי טוב: ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ פרי עשה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ ויהי כן: ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע למינהו ועץ עשה פרי אשר זרעו בו למינהו וירא אלהים כי טוב: ויהי ערב ויהי בקר יום שלישי: ויאמר אלהים יהי מארת ברקיע השמים להבדיל בין היום ובין הלילה והיו לאתת ולמועדים ולימים ושנים: והיו למאורת ברקיע השמים להאיר על הארץ ויהי כן: ויעש אלהים את שני המארת הגדלים את המאור הגדל לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה ואת הכוכבים: ויתן אתם אלהים ברקיע השמים להאיר על הארץ: ולמשל ביום ובלילה ולהבדיל בין האור ובין החשך וירא אלהים כי טוב: ויהי ערב ויהי בקר יום רביעי: ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף יעופף על הארץ על פני רקיע השמים: ויברא אלהים את התנינם הגדלים ואת כל נפש החיה הרמשת אשר שרצו המים למינהם ואת כל עוף כנף למינהו וירא אלהים כי טוב: ויברך אתם אלהים לאמר פרו ורבו ומלאו את המים בימים והעוף ירב בארץ: ויהי ערב ויהי בקר יום חמישי: ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה למינה בהמה ורמש וחיתו ארץ למינה ויהי כן: ויעש אלהים את חית הארץ למינה ואת הבהמה למינה ואת כל רמש האדמה למינהו וירא אלהים כי טוב: ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וירדו בדגת הים ובעוף השמים ובבהמה ובכל הארץ ובכל הרמש הרמש על הארץ: ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אתו זכר ונקבה ברא אתם: ויברך אתם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשה ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובכל חיה הרמשת על הארץ: ויאמר אלהים הנה נתתי לכם את כל עשב זרע זרע אשר על פני כל הארץ ואת כל העץ אשר בו פרי עץ זרע זרע לכם יהיה לאכלה: ולכל חית הארץ ולכל עוף השמים ולכל רומש על הארץ אשר בו נפש חיה את כל ירק עשב לאכלה ויהי כן: וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד ויהי ערב ויהי בקר יום הששי: ויכלו השמים והארץ וכל צבאם: ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה: ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אתו כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות: אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום עשות יהוה אלהים ארץ ושמים: וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה טרם יצמח כי לא המטיר יהוה אלהים על הארץ ואדם אין לעבד את האדמה: ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה: ויצר יהוה אלהים את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה: ויטע יהוה אלהים גן בעדן מקדם וישם שם את האדם אשר יצר: ויצמח יהוה אלהים מן האדמה כל עץ נחמד למראה וטוב למאכל ועץ החיים בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע: ונהר יצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים: שם האחד פישון הוא הסבב את כל ארץ החוילה אשר שם הזהב: וזהב הארץ ההוא טוב שם הבדלח ואבן השהם: ושם הנהר השני גיחון הוא הסובב את כל ארץ כוש: ושם הנהר השלישי חדקל הוא ההלך קדמת אשור והנהר הרביעי הוא פרת: ויקח יהוה אלהים את האדם וינחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה: ויצו יהוה אלהים על האדם לאמר מכל עץ הגן אכל תאכל: ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות: ויאמר יהוה אלהים לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו: ויצר יהוה אלהים מן האדמה כל חית השדה ואת כל עוף השמים ויבא אל האדם לראות מה יקרא לו וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו: ויקרא האדם שמות לכל הבהמה ולעוף השמים ולכל חית השדה ולאדם לא מצא עזר כנגדו: ויפל יהוה אלהים תרדמה על האדם ויישן ויקח אחת מצלעתיו ויסגר בשר תחתנה: ויבן יהוה אלהים את הצלע אשר לקח מן האדם לאשה ויבאה אל האדם: ויאמר האדם זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת: על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד: ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבששו:

חיד פרק שלש

והנחש היה ערום מכל חית השדה אשר עשה יהוה אלהים ויאמר אל האשה אף כי אמר אלהים לא תאכלו מכל עץ הגן: ותאמר האשה אל הנחש מפרי עץ הגן נאכל: ומפרי העץ אשר בתוך הגן אמר אלהים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן תמתון: ויאמר הנחש אל האשה לא מות תמתון: כי ידע אלהים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלהים יודעי טוב ורע: ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעינים ונחמד העץ להשכיל ותקח מפריו ותאכל ותתן גם לאישה עמה ויאכל: ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירמם הם ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגרות: וישמעו את קול יהוה אלהים מתהלך בגן לרוח היום ויתחבא האדם ואשתו מפני יהוה אלהים בתוך עץ הגן: ויקרא יהוה אלהים אל האדם ויאמר אליו איכה: ויאמר את קלך שמעתי בגן ואירא כי עירם אנכי ואתחבא: ויאמר מי הגיד לך כי עירם אתה המן העץ אשר צויתיך לבלתי אכל ממנו אכלת: ויאמר האדם האשה אשר נתת עמדי היא נתנה לי מן העץ ואכל: ויאמר יהוה אלהים לאשה מה זאת עשית ותאמר האשה הנחש השיאני ואכל: ויאמר יהוה אלהים אל הנחש כי עשית זאת ארור אתה מכל הבהמה ומכל חית השדה על גחנך תלך ועפר תאכל כל ימי חייך: ואיבה אשית בינך ובין האשה ובין זרעך ובין זרעה הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב: אל האשה אמר הרבה ארבה עצבונך והרנך בעצב תלדי בנים ואל אישך תשוקתך והוא ימשל בך: ולאדם אמר כי שמעת לקול אשתך ותאכל מן העץ אשר צויתיך לאמר לא תאכל ממנו ארורה האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה כל ימי חייך: וקוץ ודרדר תצמיח לך ואכלת את עשב השדה: בזעת אפיך תאכל לחם עד שובך אל האדמה כי ממנה לקחת כי עפר אתה ואל עפר תשוב: ויקרא האדם שם אשתו חוה כי היא היתה אם כל חי: ויעש יהוה אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבשם: ויאמר יהוה אלהים הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב ורע ועתה פן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעלם: וישלחהו יהוה אלהים מגן עדן לעבד את האדמה אשר לקח משם: ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן עדן את הכרבים ואת להט החרב המתהפכת לשמר את דרך עץ החיים:

פרק המינים

אָמַר אֵלְיָהוּ הַמַּחְבִּר כְּבָר בֵּאַרְתִּי בְּסֵפֶר הַבָּחוּר דֶּרֶךְ הִשְׁתַּנּוֹת נִקּוּדוֹת הַשֵּׁמוֹת וְקִרְיָאָתָם בִּכְלָל וְלֹא הִבְדַּלְתִּי בֵּין הַשֵּׁמוֹת לְמִינֵיהֶם לְפִי שֶׁדֶּרֶךְ אֶחָד לְכָל הַמִּינִים בְּהִשְׁתַּנּוֹת נִקּוּדָתָם לָכֵן בָּאתִי בְּפֶרֶק הַזֶּה לְהוֹדִיעֲךָ מִסְפַּר מִינֵי הַשֵּׁמוֹת וְלֹא עָלְתָה הַסְּפָרָה מוּחֶלֶטֶת בֵּין הַמְּדַקְדְּקִים בְּמִסְפָּרָם כִּי יֵשׁ מִי שֶׁמְּקַל יוֹתֵר מִדַּאי וְיֵשׁ מִי שֶׁמַּחְמִיר יוֹתֵר מִדַּאי וּבָאתִי אֲנִי וְהֶעֱמַדְתִּים עַל שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה כִּיתִּים עִקְּרֵי מִינֵי הַשֵּׁמוֹת כַּאֲשֶׁר אֲבָאֵר הַמִּין הָרִאשׁוֹן שֵׁם הָעֶצֶם הַשֵּׁנִי שֵׁם הַפֹּעַל הַשְּׁלִישִׁי שֵׁם דָּבָר הָרְבִיעִי שֵׁם הֹתְאָר הַחֲמִישִׁי שֵׁם מִתְגַּבֵּר הַשִּׁשִּׁי שֵׁם מִצְטָרֵף הַשְּׁבִיעִי שֵׁם הַמְקֹרֶה הַשְּׁמִינִי שֵׁם הַיִּחַס הַתְּשִׁיעִי שֵׁם הַכְּלָל הָעֲשִׂירִי שֵׁם הַמִּין הָאַחַד עָשָׂר שֵׁם גִּרְדָּף הַשְּׁנֵים עָשָׂר שֵׁם מִשְׁתַּף הַשְּׁלֹשָׁה עָשָׂר שֵׁם הַמִּסְפָּר וְעַתָּה אַבְאֲרֵם אֶחָד אֶחָד׃

הַמִּין הָרִאשׁוֹן שֵׁם הָעֶצֶם

הוּא שֵׁם הַנּוֹפֵל עַל פְּרָטֵי הַמִּין הָאֱנוֹשִׁי אִם זָכָר אִם נְקֵבָה כְּמוֹ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּמָרְיָם וּדְוֹמֵיהֶם וּבִכְלָלוֹ שְׁמוֹת הָעֲרָוֹת וְהָאַרְצוֹת וְהֶהָרִים וְהַנְּהָרוֹת וְהַיַּמִּים וְהַמְּדָבְרוֹת וּדְוֹמֵיהֶם כְּמוֹ עִיר צִיּוֹן אֶרֶץ צָרְפַת הַר סִינַי נָהָר פְּרָת יָם כִּנֶּרֶת מִדְבַּר פָּארָן וּדְוֹמֵיהֶם׃ וְדַע כִּי בְּאַרְבָּעָה דְּבָרִים נִבְדָּל שֵׁם הָעֶצֶם מִשְּׁאָר מִינֵי הַשֵּׁמוֹת וְסִמָּנָם סַרְבֵי פֵּירוּשׁ סְמִיכוּת רְבוּי כִּנּוּי יְרִיעָה סְמִיכוּת רוֹצֶה לוֹמַר שֶׁלֹּא יִסָּמֵךְ לְאַחֵר כְּמוֹ שֶׁתֹּאמַר מֶלֶךְ מִצְרַיִם לֹא תוּכַל לוֹמַר מֹשֶׁה מִצְרַיִם׃ רְבוּי רוֹצֶה לוֹמַר שֶׁלֹּא יִתְרַבֶּה לוֹמַר אַבְרָהָמִים יִצְחָקִים וּדְוֹמֵיהֶם׃ כִּנּוּי רוֹצֶה לוֹמַר שֶׁלֹּא יָבֹא בּוֹ כִּנּוּי לוֹמַר אַבְרָהָמְךָ יִצְחָקְךָ וּדְוֹמֵיהֶם׃ וְעוֹד הוּא נִבְדָּל מִשֵּׁם הַתֹּאַר וְשֵׁם הַפּוֹעַל בְּדָבָר אַחֵר וְהוּא שֶׁלֹּא נִגְזַר מִמְּנוּ פְּעֻלָּה כִּי מֵאֵלֶּה הַשְּׁנַיִם נִגְזַר פְּעֻלָּה כְּמוֹ מִן חָכָם שֶׁהוּא שֵׁם תֹּאַר נֶאֱמַר חָכְמָתִי וּכוּלִי וּמִן דָּבָר שֶׁהוּא שֵׁם פּוֹעַל נֶאֱמַר דִּבַּרְתָּ דִּבַּרְתִּי וּכוּלִי וְלֹא נֶאֱמַר מִן אַבְרָהָם אַבְרָהַמְתִּי אַבְרָהַמְתִּי וּכוּלִי׃

הַמִּין הַשֵּׁנִי שֵׁם הַפּוֹעַל

הוּא שֵׁם אֲשֶׁר נִגְזַר מִן פֹּעַל מַה כְּמוֹ מִן פָּקַד וְזָבַר נֶאֱמַר פְּקָדוֹן זְכָרוֹן אוֹ וֶכֶר וּדְוֹמֵיהֶם מֵהַשֵּׁמוֹת׃ אֲבָל תֵּדַע כִּי רוֹב שְׁמוֹת הַפּוֹעַל הֵם בְּתוֹסֶפֶת אַחַת

מֵהָאוֹתִיּוֹת הָאֱמֶנְתִּי כְּמוֹ מִן שָׁתַן וָאֶבֶל נֶאֱמַר מִשְׁכַּן מַאֲכָל וּדְוֹמֵיהֶם כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְתִּי בְּסֵפֶר הַבָּחוּר בְּמַאֲמַר שְׁלִישִׁי בְּעִקַּר יְ׳׃ וְעוֹד תֵּדַע כִּי מִכֹּל פֹּעַל נִגְזַר שֵׁם אַף כִּי לֹא נִמְצָאהוּ בַּמִּקְרָא כְּמוֹ שֶׁמָּצִינוּ בַּתַּלְמוּד לַמֵּאוֹת וְלָאֲלָפִים כְּמוֹ מְצִיאָה מְשִׁיבָה לְקִיחָה מִיתָה׃ וְרֻבָּם עִם הָא נְקֵבָה וּבְמַעֲטֵהֶם נִכָּנָסִים בְּמִין שֵׁם הַמִּקְרֶה בַּאֲשֶׁר אֲבָאֵר בְּמִינוֹ׃ וּבִכְלַל הַמִּין הַזֶּה הֵם הַשֵּׁמוֹת אֲשֶׁר נִגְזַר מֵהֶם הַפֹּעַל כְּמוֹ מִן רָשַׁע נֶאֱמַר אִם רָשַׁעְתִּי אַלְלַי לִי וּמִן בַּעַר וְכֶסֶל נֶאֱמַר וּבְאַחַת יִבְעֲרוּ וְיִכְסְלוּ׃ יִרְמְיָה י׳ וּדְוֹמֵיהֶם׃ אֲבָל בְּעִבּוּר מְעוּט מְצִיאוּת הַשֵּׁמוֹת הָאֵלֶּה אֵינָן כְּדַי לְהַקְרִא בְּמִין מְיֻחָד אַךְ עַל שֵׁם אָחִיו הַנִּגְזָר מִן הַפֹּעַל יִקָּרֵא וְעוֹד מִי יֵלֵךְ לָנוּ לְבַקֵּשׁ בְּכָל הַמִּקְרֶה לְרְאוֹת אִם נִמְצָא מִמֶּנּוּ פֹּעַל אוֹ לֹא וְהַמָּשָׁל כְּמוֹ עַיִן אֹזֶן יַד אֹזֶן הָלַךְ אוֹזֶלֶת שֵׁמוֹת שֶׁנִּגְזַר מֵהֶם הַפֹּעַל בַּעֲבוּר שֶׁבָּאִים מֵהֶם פְּעָלִים בַּמִּקְרֶא כְּמוֹ הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם דְּבָרִים לְב׃ וַיָּדוּ אֶבֶן בְּי אֵיכָה ג׃ וַיְאַהֲלַע סְדוֹם רֵאשִׁית יְג׃ וּמִי יַגִּיד לָנוּ כָּל אֵלֶּה׃ לָכֵן נִרְאָה לִי שֶׁטּוֹב לִקְרֹא אוֹתָם שֵׁם דָּבָר בְּסָתָם כְּמוֹ שֶׁאֲבָאֵר בְּמִין שֶׁאַחַר זֶה כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבֹאוּ הַתַּלְמִידִים לִידֵי מִבּוּכָה׃ וְיֵשׁ שֵׁמוֹת שֶׁנִּגְזַר מֵהֶם הַפֹּעַל שֶׁהֵם מוֹרִים עַל הֶפֶךְ הַפְּעֻלָּה כְּמוֹ מִן דֶּשֶׁן וְרִשְׁנוּ אֶת הַמִּזְבֵּחַ בְּמִדְבָּר ד׃ וּמִן סָעִיף מִסָּעֲף פְּאֵרָה יְשַׁעְיָה יְא׃ וּמִן שָׁרַשׁ תְּבוּאָתִי תִּשָּׁרֵשׁ אִיּוֹב לְא וּדְוֹמֵיהֶם׃ וְלֹא נִמְצָא בָּזֶה בְּשִׁאַר פְּעָלִים בַּאֲשֶׁר בֵּאַרְתִּי בְּסֵפֶר הַבָּחוּר בְּמַאֲמַר א בְּעִקַּר ט׃

הַמִּין הַשְּׁלִישִׁי

שֵׁם דָּבָר וְהוּא כָּל שֵׁם אֲשֶׁר לֹא נִגְזַר מִמְּנוּ פֹּעַל וְגַם הַפֹּעַל לֹא נִגְזַר מִמֶּנּוּ כְּמוֹ אֶרֶז שַׁמִּים עֵץ אֶבֶן דֶּשֶׁא יֶרֶק בָּשָׂר יַיִן רֹאשׁ רֶגֶל שׁוֹר סוּס וַחֲמוֹר וְאַף כִּי יֵשׁ מַעֲטִים שֶׁנִּגְזַר מֵהֶם הַפֹּעַל כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּמִין שֶׁלְּפָנַי זֶה מִכָּל מָקוֹם אֵין לָנוּ רְשׁוּת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ אֶלָּא בְּאוֹתָם הַנִּמְצָאִים בַּפָּסוּק וְלֹא לְבַדּוֹת מִלִּבֵּנוּ פְּעָלִים מֵהַשֵּׁמוֹת אֲשֶׁר לֹא נִגְזַר מֵהֶן פֹּעַל בְּפָסוּק כְּמוֹ שֶׁעָשׂוּ קְצָת הַפַּיְיְטָנִים וּבְרֹאשָׁם הַקַּלִּירִי שֶׁהוּא הִרְבָּה לַעֲשׂוֹת כָּאֵלֶּה בְּפִיּוּטָיו וְהֵם כְּנֶגֶד הַדִּקְדּוּק אֲבָל יֵשׁ לָנוּ רְשׁוּת לִבְנוֹת מֵהַפְּעָלִים הַנִּגְזָרִים מֵהַשֵּׁמוֹת כָּל הַבִּנְיָנִים אֲשֶׁר נִמְצָא בּוֹ הַפֹּעַל הַהוּא׃ וְהַמָּשָׁל מֵאַחַר שֶׁמָּצָאנוּ וַיְאַהֲלַע עַד סְדוֹם שֶׁהוּא

מֵהַבְנִין הַקַּל נוֹפֵל לִבְנוּת מִמֶּנּוּ כָּל הַבִּנְיָן הַקַּל וְלוֹמַר אָהַל אָהַלְתָּ אָהַלְתִּי
וְכוּלִי: וְכֵן מֵאַחַר שֶׁמָּצָאנוּ מִן שָׁלַשׁ תַּשְׁלִשׁ בְּצַלְמוֹן תלים סח שֶׁהוּא מִבְנְיַן
הִפְעִיל נוֹפֵל לִבְנוּת עָלָיו כָּל בִּנְיַן הִפְעִיל וְלוֹמַר הִשְׁלִישׁ הִשְׁלַשְׁתָּ וכוּלִי:
וְכָל זֶה בֵּאַרְתִּי הֵישֵׁב בְּסֵפֶר הַבָּחוּר בְּמַאֲמַר ב בְּעִקַּר יג: וְדַע כִּי רוֹב
הַמִּין הַזֶּה שֶׁהוּא שֵׁם הַדָּבָר לֹא יָבֹאוּ כִּי אִם בִּלְשׁוֹן יָחִיד וְרַבִּים אֲבָל בִּלְשׁוֹן
יְחִידָה וְרַבּוֹת לֹא יָבֹאוּ כִּי אִם מִתֵּי מִסְפַּר בַּאֲשֶׁר יִתְבָּאֵר בְּפֶרֶק הַמִּדּוֹת:

הַמִּין הָרְבִיעִי

הוּא שֵׁם תֹּאַר וְהוּא שֵׁם הַנּוֹפֵל עַל עֶצֶם מַה וְהָעֶצֶם הַהוּא מִתֹּאַר מֵאֶחָד
מֵהַשֵּׁמוֹת הַמִּקְרִיִּים אֲשֶׁר תֵּדַע בְּמִין הַשְּׁבִיעִי: וְהַמָּשָׁל מִן רָאוּבֵן שֶׁהוּא שֵׁם
עֶצֶם כְּטָחַל עָלָיו מִקְרֶה הַחָכְמָה נִקְרָא אָז הָאִישׁ הַהוּא חָכָם וְכֵן אֶבֶן כְּשֶׁחַל
עָלָיו מִקְרֶה הַלְּבָנוֹת אוֹ הַשְּׁחֹרוֹת נִקְרָא הָאֶבֶן הַהוּא שָׁחוֹר אוֹ לָבָן: וְהַכְּלָל
בְּיָבָל שֵׁם תֹּאַר מוּרְכָּב מֵעֶצֶם וּמִמִּקְרֶה וְלֹא יִמָּצֵא עֶצֶם זוּלַת מִקְרֶה וְלֹא
מִקְרֶה זוּלַת עֶצֶם: וְדַע כִּי הַמִּין הַזֶּה שֶׁהוּא שֵׁם תֹּאַר כָּל אֲשֶׁר נִמְצָא מֵהֶם
בַּפָּסוּק כֻּלָּם נִגְזָרִים מֵהַפְּעָלִים הָעוֹמְדִים כְּמוֹ חָכָם צַדִּיק רָשָׁע גִּבּוֹר וְקָטָן
עָשִׁיר עָנִי גָּדוֹל קָטֹן וְדוֹמֵיהֶם רַבִּים: אֲבָל מֵהַפְּעָלִים הַיּוֹצְאִים לֹא יָבֹא
שֵׁם תֹּאַר בַּפָּסוּק רַק יִסְפִּיקוּ בְּשִׁמּוֹת הַפּוֹעֲלִים וְהַפְּעוּלִים: כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי
בְּסֵפֶר הַבָּחוּר בְּמַאֲמַר רִאשׁוֹן בְּעִקַּר חֲמִשִּׁי: אַךְ נִמְצָאִים מְעַטִּים דְּגוּשִׁים
וְנִגְזָרִים מִפְּעָלִים יוֹצְאִים כְּמוֹ גַּנָּב סַלָּח וְכֵן בְּדִבְרֵי חֲכָמִים זל אֲלַם סַפַּר
קַבָּר חַבָּר וְדוֹמֵיהֶם וְעַל הָרוֹב הַסִּיפּוּי נִין בְּסוֹף הַתֹּאָרִים כְּמוֹ בַּעֲסָן סַלְחָן
דַּבְּרָן גַּזְלָן חַמְסָן וְכֵן נִמְצָא בְּפָסוּק יְדֵי נָשִׂים רַחֲמָנִיּוֹת הַיְחִיד מִמֶּנּוּ רַחֲמָן
אוֹ רַחֲמַנִי עַל מִשְׁקַל אַכְזָרִי וְכֵן נַכְרִי חָפְשִׁי וְדוֹמֵיהֶם כְּלָם בְּיוֹד בָּאָה בְּסוֹף:
וְחֲכָמִים זל נָהֲגוּ בְּקִצָּתָם בְּיוֹד נָעָה כְּמוֹ בַּנַּאי גַּבַּאי זַכַּאי אַכְסַנַּאי עַרְטַלַּאי
וְכַמּוֹהוּ עַל דַּעַת רַבִּי יוֹסֵף קִמְחִי מוֹכִיחַ אָדָם אַחֲרֵי: משלי כט

הַמִּין הַחֲמִשִּׁי

שֵׁם הַמִּתְגַּבֵּר וְהוּא שֵׁם אֲשֶׁר יִתְגַּבֵּר בּוֹ אֶחָד מֵהַמִּקְרִיִּים וּמֵרוֹב הִתְגַּבְּרוּתוֹ
בּוֹ יִקָּרֵא הָעֶצֶם הַהוּא בְּשֵׁם הַמִּקְרֶה הַהוּא כְּמוֹ הַיְרֵחַ נִקְרָא לְבָנָה בַּעֲבוּר
רוֹב הַלְּבָנוֹת אֲשֶׁר הִתְגַּבֵּר בָּהּ: וְכֵן הַשֶּׁמֶשׁ נִקְרָא חַמָּה בַּעֲבוּר הִתְגַּבְּרוּת

חֻמּוֹ שֶׁיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ וְכֵן הַזְּכוּכִית נִקְרָא כֵּן בַּעֲבוּר רוֹב זַכּוּתוֹ: וְכֵן אָדָם נִקְרָא
כֵּן בַּעֲבוּר הָאַרְמָה אֲשֶׁר לָקַח מִשָּׁם אֲבָל כְּלָם בִּגְדֶר שֵׁם הַתֹּאַר הֵמָּה וְאִם
תִּקְרָאֵם שֵׁם הַתֹּאַר בִּסְתָם אֵינָם רוֹעַ:

הַמִּין הַשִּׁשִּׁי

שֵׁם הַמִּתְצַטֵּרֵף וְהוּא שֵׁם אֲשֶׁר לֹא יִתָּכֵן מְצִיאָתוֹ בִּלְתִּי הִצְטָרְפוּת אֶל אַחֵר וְלֹא
יִמָּצֵא הָאֶחָד זוּלַת הָאַחֵר כְּמוֹ אָב וּבֵן אָח וְאָחוֹת עֶבֶד וַאֲדוֹן וְדוֹמֵיהֶם
כְּלָם שֵׁמוֹת מִצְטָרְפִים הֵם כִּי לֹא יִמָּצֵא זֶה זוּלַת זֶה וְאִם תִּקְרָאֵם גַּם כֵּן שֵׁמוֹת
הַתֹּאָרִים אֵינוֹ רוֹעַ:

הַמִּין הַשְּׁבִיעִי

הוּא שֵׁם הַמִּקְרֶה וְהוּא כָּל שֵׁם שֶׁאֵינוֹ מוּרְגָּשׁ וְאֵין לוֹ מְצִיאוּת חוּץ לַנֶּפֶשׁ כְּמוֹ
חָכְמָה צְדָקָה בְּרָכָה רֻבָּם עִם הֵא הַנְּקֻבָּה וְכֻלָּם נִגְזָרִים מִן הַפָּעַל וְעַל כֵּן
קוֹרְאִים קְצָת הַמְּרַקְּדִקִים לָזֶה הַמִּין שֵׁם הַפְּעֻלָּה כַּאֲשֶׁר בֵּאַרְתִּי בְּבֵאוּרִי לְסֵפֶר
מַהֲלַךְ שְׁבִילֵי הַדַּעַת בְּשַׁעַר שִׁלְשֶׁת אֵלֶּה בְּנֵי הַלָּשׁוֹן: וְיֵשׁ שֵׁמוֹת מִקְרִיִּים
שֶׁאֵינָם נִגְזָרִים מִן הַפְּעָלִים רַק שֶׁמְּשִׁימִין בְּסוֹף הַשֵּׁם וָיו שׁוּרֵק עִם תַּיו כְּמוֹ
שְׁחֹרוֹת לַבְנוֹת תְּוֹנוֹת יְרִידוֹת גַּבְהוּת וְדוֹמֵיהֶם: וְכֵן עַל מִשְׁקַל פַּעֲלִית כְּמוֹ
תַּרְמִית אַחֲרִית תַּחְתִּית וְדוֹמֵיהֶם: וּכְבָר בֵּאַרְתִּי דֶּרֶךְ רִבּוּיָם בְּסֵפֶר הַבָּחוּר
בְּמַאֲמַר שֵׁנִי בְּעִקַּר עֲשִׂירִי:

חֲמִין הַשְּׁמִינִי הוּא שֵׁם הַיַּחַס

וְהוּא שֵׁם לַיַּחַס הָאָדָם עַל אֵיזֶה אוּמָה אוֹ לָשׁוֹן אוֹ מִשְׁפָּחָה אוֹ שֵׁבֶט אוֹ עַל שֵׁם
עִירוֹ וְאַרְצוֹ כְּמוֹ יְהוּדִי עִבְרִי יִשְׂרְאֵלִי לֹועֲזִי רְאוּבֵנִי חֲנוֹכִי יְרוּשַׁלְמִי
אַשְׁכְּנָזִי וְדוֹמֵיהֶם: וּבִלְשׁוֹן נְקֻבָּה תָּשׁוּב יוֹד הַיַּחַס לִהְיוֹת נָעָה
כְּמוֹ עִבְרִיּוֹת מִצְרִיּוֹת הֲלֹא כְּבָנִי כּוּשִׁיּוֹת: וּפְלִשְׁתִּיּוֹת מִכַּפְתּוֹר עַמּוֹס:
אָבֵן עַל הָרוֹב הִפִּילוּ יוֹד הַיַּחַס: וְאָמְרוּ עִבְרִים מִצְרִים פְּלִשְׁתִּים יְהוּדִים:
וּבְמְגִלַּת אֶסְתֵּר אַרְבָּעָה כְּתִיבִי יְהוּדִיִּים וְקַרְיָן יְהוּדִים עַל פִּי הַמָּסוֹרֶת: וְכֵן
בִּלְשׁוֹן נְקֵבָה בָּאָה הַיּוֹד נָעָה עִבְרִיָּה אִשְׁתּוֹ הַיְהוּדִיָּה דִּבְרֵי הַיָּמִים: אֲבָל
עַל הָרוֹב תָּנוּחַ הַיּוֹד וְתָבֹא תַּיו בְּמָקוֹם הַהֵא כְּמוֹ עִבְרִית מִצְרִית יְהוּדִית אֲבָל
בִּלְשׁוֹן רַבּוֹת לְעוֹלָם תָּנוּעַ הַיּוֹד כִּי לֹא יַגִּישׁוּ הַמִּצְרִיּוֹת הָעִבְרִיּוֹת שְׁמוֹת א:

חֲמִין חֲמִשִּׁיעִי

הוּא שֵׁם כְּלַל וְהוּא שֵׁם כּוֹלֵל תַּחְתָּיו מִינִים הַרְבֵּה : וְאָמְרוּ הַחַרְטוֹנִים כִּי
שְׁלֹשָׁה הֵמָּה שְׁמוֹת הַכְּלָל וְהֵם חַי צוֹמֵחַ דּוֹמֵם :
הַשְּׁמוֹת : וְתַחְתֵּיהֶם כְּלָלִים שְׁפָלִים מֵהֶם כִּי חַי הוּא שֵׁם כְּלַל לְכָל מַה שֶּׁהוּא
חַי כְּמוֹ אָדָם בְּהֵמָה חַיָּה וְעוֹף וְדוֹמֵיהֶם : וְצוֹמֵחַ הוּא שֵׁם כְּלַל לְכָל
מַה שֶּׁהוּא צוֹמֵחַ כְּמוֹ עֵצִים וַעֲשָׂבִים וְדוֹמֵיהֶם : וְדוֹמֵם הוּא שֵׁם כְּלַל
לְכָל מִינֵי מַתְכוֹת כְּמוֹ כֶּסֶף וְזָהָב בְּרִזֶל נְחשֶׁת בְּדִיל וְעוֹפֶרֶת : וְעוֹד
תַּחְתֵּיהֶם פְּרָטִים וְנִקְרָאִים מִינִים וְעַתָּה אֲבָאֲרֵם :

חֲמִין חֲעַשִּׂירִי

הוּא שֵׁם חֲמִין וְהוּא שֵׁם קִבּוּץ פְּרָטִים כְּמוֹ אֲנָשִׁים וְנָשִׁים וְצאן וּבָקָר
סוּסִים וַחֲמוֹרִים רֶמֶשׁ וְדָגִים : וּלְבַאֵר חֲמִין הַזֶּה הַיָּה צָרִיךְ אַרִיכוּת הַרְבֵּה
בְּהַקְדָּמוֹת גְּדוֹלוֹת וְאֵין זֶה מְחוֹק מִלְאבְתִּי כִּי לֹא
פִּילוֹסוֹף אָנוֹכִי וְלֹא בֶּן פִּילוֹסוֹף כִּי מְדַקְדֵּק אָנוֹכִי :

חֲמִין חָאֶחָד עָשָׂר

הוּא שֵׁם נִרְדָּף וְהוּא שֵׁם הַנּוֹפֵל עַל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁמוֹת נִבְדָּלִים וְנִדָּר אֶחָד
רוֹצֶה לוֹמַר שֶׁהֵם שׁוֹנִים בְּמִבְטָא וְשׁוֹנִים בְּפִתְרוֹן כְּמוֹ שֶׁמֶשׁ חַמָּה וְחֶרֶס :
סַכִּין וּמַאֲכֶלֶת עֲצָמָיו אֲפִיקִי נְחשָׁה גַּרְמֵי וּבְמִטְיל בַּרְזֶל אִיוֹב מֹא : עֲדִי
בַּשָּׂמִים וְסַהֲדִי בַּמְּרוֹמִים אִיוֹב וְדוֹמֵיהֶם רַבִּים : וּכְבַר הִסְבַּמְתִּי לַחֲבֵר
בָּהֶם פֶּרֶק אֶחָד וְיִקָּרֵא שְׁמוֹ פֶּרֶק הַנִּרְדָּפִין :

חֲמִין חֲשְׁנֵים עָשָׂר

הוּא שֵׁם מִשְׁתַּתֵּף וְהוּא הַהֶפּוּךְ מִשֵּׁם נִרְדָּף כִּי הוּא שֵׁם אֶחָד מוֹרֶה עַל שְׁנֵי
דְּבָרִים אוֹ יוֹתֵר רוֹצֶה לוֹמַר שְׁנֵי שֵׁמוֹת שֶׁהֵם שָׁוִים בְּמִבְטָא וְשׁוֹנִים בְּפִתְרוֹן
נִקְרָא כָּל אֶחָד שֵׁם מִשְׁתַּתֵּף כְּמוֹ זָקֵן בֵּיתוֹ רֹאשִׁית כֹּד זָקֵן אַחֲרֵן תֹּלִים קִי :
וְאִיד יַעֲלֶה רֹאשִׁית כ : וְאִיד בָּנוֹן לְצַלְעוֹ אִיוֹב : וְנִמְצָא כֻּלָּה בְּפֹעֲלִים כְּמוֹ
צָדָה אוֹרָה שְׁמוּאֵל כ : אוֹרָה אֶתְכֶם בְּיַד אֵל וְכְבַר חִבְּרוּ בַּעֲלֵי הַמַּסוֹרֶת
אלפא

אַלְפָּא בֵּיתָא מִן תְּרֵין תְּרֵין מִלִּין וְתַרְוֵיהוֹן בְּתֵרֵי לִשָּׁנֵי : וְתֵם בִּשְׁמוֹת הַמִּשְׁתַּתְּפִין
הָאֵלֶּה הִסְכַּמְתִּי לְחַבֵּר פֶּרֶק וְיִקָּרֵא שְׁמוֹ פֶּרֶק הַמִּשְׁתַּתְּפִין וּבִכְלַל הַמִּין הַזֶּה שֵׁם
מוּשְׁאַל וְהוּא שֵׁם אֲשֶׁר הוֹנַח בְּיִחוּד לְהוֹרוֹת עַל דָּבָר אֶחָד : וְהוּנַח עַל דָּבָר
אַחֵר בְּהַשְׁאָלָה כְּמוֹ רֹאשׁ הָהָר : רַגְלֵי הָהָר : לֵב הַשָּׁמַיִם : עֵין הַגּוֹיִם וְרוֹשֵׁיהֶן :

חֲמִין חַשְּׁלִשָּׁה עָשָׂר

הוּא שֵׁם הַמִּסְפָּר וְהוּא שֵׁם שֶׁאָנוּ מוֹנִין בּוֹ הַדְּבָרִים כְּמוֹ אֶחָד שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה
וְכוּ : וְהִנֵּה לֹא בָאתִי הֵנָּה לְבָאֵר כָּל דִּינֵי שֵׁם הַמִּסְפָּר לְפִי שֶׁכְּבָר
בָּתְבוּ בּוֹ רוֹב הַמְדַקְדְּקִים כָּל הַצּוֹרֶךְ : אֲבָל אוֹמַר לָךְ כְּלַל אֶחָד לְבַד
שֶׁהוּא הֶכְרְחִי לְדַעְתּוֹ : וְזֶהוּ דַּע כִּי שֵׁם הַמִּסְפָּר נִכְחָל מִכָּל שְׁאָר מִינֵי
הַשֵּׁמוֹת בְּדִין אֶחָד וְזֶה כִּי שְׁאָר הַשֵּׁמוֹת כְּשֶׁבָּאוּ בִּלְשׁוֹן נְקֵבָה עַל הָרוֹב
הֵם בָּאִים בְּסוֹף וְהַזָּכָר אֵין לוֹ הֵא כַּאֲשֶׁר יִתְבָּאֵר בְּפֶרֶק שֶׁאַחַר זֶה :
אֲבָל שֵׁם הַמִּסְפָּר לְהֵפֶךְ כִּי מִשְּׁלֹשָׁה עַד עֲשָׂרָה מִסְפַּר הַזָּכָר הוּא עִם
הֵא בְּסוֹף כְּמוֹ שְׁלֹשָׁה אַרְבָּעָה חֲמִשָּׁה וְכוּ : וְהַנְּקֵבָה בְּלֹא הֵא עִם
שָׁלֹשׁ אַרְבַּע חֲמֵשׁ שֵׁשׁ שָׁבַע זוּלַת שְׁמֹנָה שֶׁיָּבֹא לִשְׁנֵיהֶם בְּהֵא :
אֲבָל לַזָּכָר לָמֶץ לְפָנֶיהָ וְלִנְקֵבָה סְגוֹל לְפָנֶיהָ כְּמוֹ שְׁמֹנָה יָמִים :
שְׁמֹנֶה שָׁנִים תִּשְׁעָה עֲשָׂרָה לְזָכָרִים תֵּשַׁע עֶשְׂרֵה לִנְקֵבוֹת : וּמֵעֲשָׂרָה
עַד עֶשְׂרִים הוּא לְהֵפֶךְ : הַנְּקֵבוֹת הֵן בְּהֵא הַזְּכָרִים בְּלִי הֵא :
כְּמוֹ אֶחָד עָשָׂר יוֹם אַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה נְפָשׁוֹת חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה נָשִׁים :
וְכֵן כֻּלָּם וּמֵעֶשְׂרִים עַד מֵאָה הַמִּסְפָּר הַגָּדוֹל
הוּא בְּסִמָנֵי רִבּוּי הַזְּכָרִים כְּמוֹ שְׁלֹשִׁים אַרְבָּעִים חֲמִשִּׁים וְכוּ וְיֵשׁ כִּי
עֶשְׂרִים הָיָה רָאוּי לִהְיוֹת עֶשְׂרִים שֶׁהוּא שְׁנֵי פְּעָמִים עָשָׂר : אֲבָל לְהַשְׁוּתוֹ
לְשְׁאָר הַמִּסְפָּרִים אָמְרוּ עֶשְׂרִים וְלֹא עֶשְׂרַיִם וּמֵאָה וּמֵאוֹת בְּסִמָנֵי
הַנְּקֵבוֹת כְּמוֹ מֵאָה מֵאוֹת וְאֶלֶף וַאֲלָפִים בְּסִמָנֵי הַזְּכָרִים : וְרִבּוֹא
בִּלְשׁוֹן זָכָר וּרְבָבוֹת בִּלְשׁוֹן נְקֵבוֹת : וּבְכֻלָּן אֵין הֶפְרֵשׁ בֵּין זְכָרִים
לִנְקֵבוֹת רוֹצֶה לוֹמַר נוֹבַל לוֹמַר עֶשְׂרִים אוֹ שְׁלֹשִׁים אוֹ אַרְבָּעִים וְכוּ
בַּאֲנָשִׁים אוֹ נָשִׁים : וְכֵן מֵאָה וּמֵאוֹת וְאֶלֶף וַאֲלָפִים וְרִבּוֹא רְבָבוֹת
אֲנָשִׁים אוֹ נָשִׁים :

פרק המדות

דַּע כִּי שֶׁלֹּשׁ עֶשְׂרֵה מִינֵי הַשֵּׁמוֹת הַנִּזְכָּרִים בְּפֶרֶק שֶׁלְּפָנֵי זֶה קְצָתָם
יָבְאוּ בִּלְשׁוֹן יָחִיד וְרַבִּים יְחִידָה וְרַבּוֹת : וְקְצָתָם מֵהֶם יָבְאוּ בִּלְשׁוֹן זָכָר
לְבַד וְלֹא יָבְאוּ בִּלְשׁוֹן נְקֵבָה וְקְצָתָם יָבְאוּ בִּלְשׁוֹן נְקֵבָה לְבַד וְלֹא יָבְאוּ
בִּלְשׁוֹן זָכָר : וְקְצָתָם יָבְאוּ בִּלְשׁוֹן יָחִיד וְרַבִּים וְלֹא יָבְאוּ בִּלְשׁוֹן
יְחִידָה וְרַבּוֹת וְקְצָתָם יָבְאוּ לְיָחִיד בִּלְשׁוֹן זָכָר וְלָרַבִּים
בִּלְשׁוֹן נְקֵבוֹת וְקְצָתָם לְהֵפֶךְ וּמֵהֶם בִּשְׁנֵיהֶם וּבְאוֹפָן זֶה חֲלֻקּוֹת
לִשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה חֲלָקִים קָרָאתִי לְכָל חֵלֶק מֵאֵלֶּה מִדָּה הֲרֵי לְכָל הַשֵּׁמוֹת
שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת עַל שֵׁם שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרֶשֶׁת
בָּהֶן וְאֵלּוּ הֵן :

חֲמִשָּׁה הָאַחַת

בְּשֵׁמוֹת הַבָּאִים בִּלְשׁוֹן יָחִיד וְרַבִּים וְיִחִידָה וְרַבּוֹת וְרוּבָם שֵׁמוֹת
הַתֹּאַר הֵם : כְּמוֹ חָכָם חֲכָמִים חֲכָמָה חֲכָמוֹת עִבְרִי עִבְרִיִּים עִבְרִיָּה
עִבְרִיוֹת אֲבָל מִשְּׁאָר מִינֵי הַשֵּׁמוֹת נִמְצָאִים מְעַטִּים בְּנָחִים וְלֹא
בְּשְׁלֵמִים כְּמוֹ שִׁיר שִׁירִים שִׁירָה שִׁירוֹת אוֹר אוֹרִים אוֹרָה
אוֹרוֹת וְכִמְעַט אֵין עוֹד :

חֲמִשָּׁה הַשֵּׁנִית

בְּשֵׁמוֹת הַבָּאִים בִּלְשׁוֹן זָכָר לְיָחִיד וְלָרַבִּים וְלֹא יִמָּצְאוּ בִּלְשׁוֹן נְקֵבָה
כְּלָל כְּמוֹ הֵבֶל הֲבָלִים חֶבֶל חֲבָלִים : דָּבָר דְּבָרִים : חֵץ חִצִּים
אֵלּוּ וְדוֹמֵיהֶם אֵין דִּינָם לָבֹא בִּלְשׁוֹן נְקֵבָה לְעוֹלָם : אֲבָל הַשֵּׁמוֹת אֲשֶׁר
בָּהֶם רֵיחַ חַיִּים אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִמְצְאוּ בִּלְשׁוֹן נְקֵבָה מִכָּל
מָקוֹם נוֹבַל לְהַשְׁלִיל בָּהֶם הָא בְּסוֹפָם וְיִהְיוּ לְשׁוֹן נְקֵבָה כְּמוֹ סוּס כֶּלֶב
חֲזִיר תֹּאמַר סוּסָה כַּלְבָּה חֲזִירָה אוֹ חֲזֶרֶת וְכֵן כֻּלָּם :
וְיֵשׁ קְצָת מֵהֶחָיִים שֶׁלֹּא נִכּוֹן בָּהֶם לַעֲשׂוֹת כֵּן רַק תֹּאמַר הַזָּכָר בִּלְשׁוֹן
אֶחָד וְהַנְּקֵבָה בִּלְשׁוֹן אַחֵר כְּמוֹ אָדוֹן עָבְדָּ לֹא תֹּאמַר עַבְדָּה אֲדוֹנָה רַ
בָּלְשׁוֹן אַחַר גְּבִירָה אוֹ גְּבֶרֶת : שִׁפְחָה אוֹ אָמָה :

חֲמִשָּׁה הַשְּׁלִישִׁית

בְּשֵׁמוֹת הַבָּאִים לְיָחִיד בִּלְשׁוֹן זָכָר וּבְרַבּוּי בִּלְשׁוֹן נְקֵבוֹת וְלֹא יָבְאוּ
לְעוֹלָם לֹא בִּלְשׁוֹן יְחִידָה וְלֹא בִּלְשׁוֹן רַבִּים כְּמוֹ אַב אָבוֹת בּוֹר
בוֹרוֹת כֶּסֶא כִּסְאוֹת לוּחַ לוּחוֹת שֻׁלְחָן שֻׁלְחָנוֹת קָרְבָּן קָרְבָּנוֹת :

חֲמִשָּׁה הָרְבִיעִית

בְּשֵׁמוֹת הַבָּאִים לְיָחִיד בִּלְשׁוֹן זָכָר וּבְרַבּוּי בִּלְשׁוֹן זְכָרִים וּבִלְשׁוֹן נְקֵבוֹת
וְלֹא יָבְאוּ לְעוֹלָם בִּלְשׁוֹן יְחִידָה כְּמוֹ דּוֹר דּוֹרִים וְדוֹרוֹת חָלוֹן
חַלּוֹנִים וְחַלּוֹנוֹת :

חֲמִשָּׁה הַחֲמִשִּׁית

בְּשֵׁמוֹת הַבָּאִים בִּלְשׁוֹן רַבִּים לְבַד וְהַיָּחִיד מֵהֶם לֹא נִמְצָא בִּלְשׁוֹן
זָכָר וְלֹא בִּלְשׁוֹן נְקֵבָה כְּמוֹ נְעוּרִים זְקֵנִים בְּתוּלִים וּרְמִיָּתָם : וְכֵן
הַבָּאִים עַל מִשְׁקַל שְׁנַיִם כְּמוֹ שָׁמַיִם רַחֲיִם מַיִם מָתְנַיִם מִבְנַסַיִם
וְדוֹמֵיהֶם אֵין דִּינָם לָבֹא בִּלְשׁוֹן יָחִיד לְעוֹלָם : אֲבָל יֵשׁ שֵׁמוֹת
שֶׁנֶּאֱמַר הַיָּחִיד מֵהֶם דֶּרֶךְ סְבָרָא אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִמְצָא כְּמוֹ אֲבַטִּיחִים
קִשּׁוּאִים בַּרְבּוּרִים שַׂרְגִּים נֶאֱמַר אֲבַטִּיחַ קִשּׁוּא בַּרְבּוּר
שַׂרְגִּ וְרַבִּים דּוֹמֵיהֶם שֶׁנֶּאֱמַר אוֹתָם מִדֶּרֶךְ סְבָרָא אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא
נִמְצְאוּ :

חֲמִשָּׁה הַשִּׁשִּׁית

בְּשֵׁמוֹת הַבָּאִים בִּלְשׁוֹן יָחִיד לְבַד וְהָרַבּוּי מֵהֶם לֹא נִמְצָא כְּמוֹ
כַּל מִינֵי מַתִּכוֹת זָהָב וָכֶסֶף נְחֹשֶׁת וּבַרְזֶל בְּדִיל וְעוֹפֶרֶת וְיֵשׁ אוֹמְרִים כִּי
כֶּסֶף יָבֹא בִּלְשׁוֹן רַבִּים כְּמוֹ שֶׁנֶּהֱגוּ רוֹב בְּתַלְמוּד כְּסָפִים וְכֵן נִמְצָא
וְהֶשִׁיב כַּסְפֵיהֶם בראשית מד וְכֵן וְאַסִּירָה כָּל בְּדִילָיִךְ אוֹמֵר שֶׁהוּא
מָשָׁל עַל הַרְשָׁעִים לֹא עַל הַבְּדִיל : וְכֵן יֵשׁ עוֹד שֵׁמוֹת שֶׁלֹּא יָבְאוּ
כִּי אִם בִּלְשׁוֹן יָחִיד כְּמוֹ שֶׁמֶשׁ יָרֵחַ לֶחֶם וַיִן וְדוֹמֵיהֶם : וּבַמִּדָּה זֹאת
נִבְדָּלִים גַּם שְׁמוֹת עַצְמִיִּים פְּרָטִיִּים כְּמוֹ אַבְרָהָם יִצְחָק וְדוֹמֵיהֶן שֶׁלֹּא יָבְאוּ

לְעוֹלָם בְּלָשׁוֹן רַבִּים כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְתִּי בְּפֶרֶק הַמְּיוּחָס בְּמִין הָרִאשׁוֹן ׃

הַמַּדָּה הַשְּׁבִיעִית

בְּשֵׁמוֹת הַבָּאִים מְבֻנִּים בִּלְשׁוֹן נְקֵבָה וְאֵין לָהֶם סִימַן הַנְּקֵבָה שֶׁהוּא הֵא אוֹ תָּיו בְּסוֹף כְּמוֹ בְּאֵר חֲצֵרוֹת כֶּתֶף סוֹרֶרֶת חֶרֶב חַדָּה מִשְׁלִי וְדוֹמֵיהֶם וָבָאִים בְּרִבּוּיָם בְּסִמְנֵי הַנְּקֵבוֹת כְּמוֹ בְּאֵרוֹת כְּתֵפוֹת חֲרָבוֹת ׃

הַמַּדָּה הַשְּׁמִינִית

בְּשֵׁמוֹת הַבָּאִים בְּהֵא הַנְּקֵבָה וְרִבּוּיָם בְּסִמְנֵי הַזְּכָרִים כְּמוֹ חֲטָאָה חִטִּים שָׁנָה שָׁנִים נְמָלָה נְמָלִים דְּבוֹרָה דְּבוֹרִים וְדוֹמֵיהֶם ׃ וּבְמַדָּה זוֹ נִכְלָלִים גַּם כֵּן הַשֵּׁמוֹת הַבָּאִים בְּרִבּוּיָם בִּלְשׁוֹן רַבִּים וְרַבּוֹת וְהֵם עִם הֵא הַנְּקֵבָה כְּמוֹ אֵיטָה אֵיטִים וְאֵימוֹת ׃ פְּנָה פְּנִים וּפְנוֹת ׃ וְדוֹמֵיהֶם ׃

הַמַּדָּה הַתְּשִׁיעִית

בְּשֵׁמוֹת הַבָּאִים בְּרִבּוּיָם בִּלְשׁוֹן נְקֵבוֹת וְהַיְחִיד מֵהֶם לֹא נִמְצָא לֹא בְּהֵא וְלֹא זוֹלַת הֵא כְּמוֹ נְקֵדוֹת לְלָאוֹת צַנְתְּרוֹת הוֹבְרוֹת בַּיִם וְדוֹמֵיהֶם וּנְאֹמַר הַיְחִיד מֵהֶם הֶרֶךְ סְבָרָא עִם הֵא הַנְּקֵבָה כְּמוֹ נְקֵדָה לְלָאָה צַנְתְּרָה הוֹבְרָה אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִמְצָאוּ ׃

הַמַּדָּה הָעֲשִׂירִית

בְּשֵׁמוֹת הַמְּכֻנִּים לְפָעָמִים בִּלְשׁוֹן זָכָר וְלִפְעָמִים בִּלְשׁוֹן נְקֵבָה וְאֵין לָהֶם הֵא הַנְּקֵבָה כְּמוֹ נִלְקַח אַרוֹן הָאֱלֹהִים וַאֲרוֹן הָאֱלֹהִים נִלְקָחָה שְׁמוּאֵל ו אֶל הַמַּחֲנֶה הָאַחַת וְהָבָהוּ רוּחַ גְּדוֹלָה חָזָק מְפָרֵק הָרִים מְלָכִים יט הַשֶּׁמֶשׁ יָצָא עַל הָאָרֶץ רִאשִׁית יט וְהַשֶּׁמֶשׁ וָרֵחָה עַל הַמַּיִם מְלָכִים וּרְמִיָּהוּ וְרַבִּים יָבֹאוּ בִּלְשׁוֹן נְקֵבוֹת כְּמוֹ אֲרוֹנוֹת מַחֲנוֹת רוּחוֹת אֲבָל שֶׁמֶשׁ הוּא מִן הַשֵּׁמוֹת שֶׁלֹּא יִתְרַבּוּ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּמַדָּה הַשִּׁשִּׁית וְיֵשׁ מֵאֵלּוּ הַבָּאִים זוֹלַת הֵא וּמְבֻנִּים לִפְעָמִים בִּלְשׁוֹן זָכָר וְלִפְעָמִים בִּלְשׁוֹן נְקֵבָה וְרִבּוּיָם בִּלְשׁוֹן זְכָרִים כְּמוֹ וָאֶאְבֹּן הַזֶּה

ראשית

ראשית כט אֶבֶן שְׁלֵמָה דִּבְּרִים וְזֶה דֶּרֶךְ בָּרָךְ אֶחָד יֵצְאוּ אֵלֶיךָ ויקרא כו וְיִקְרָא כוֹ אֶת הַדֶּרֶךְ יִלְכּוּ בָהּ דִּבְּרִים וְכֵן גֶּפֶן בּוֹקֵק הוֹשֵׁעַ לֶגֶפֶן אַדֶּרֶת יחזקאל יז וְהַרְבּוּי מִכָּל אֵלֶּה בִּלְשׁוֹן זְכָרִים אֲבָנִים דְּרָכִים גְּפָנִים וּבִכְלָל זֶה שֵׁמוֹת שֶׁל נְקֵבוֹת הַמְּכֻנִּים בִּלְשׁוֹן זְכָרִים כְּמוֹ פְּלַגְשִׁים נָשִׁים וְכֵן גְּמַלִּים מְיִנְקוֹת ראשית לכ ׃

הַמַּדָּה הָאַחַד עָשָׂר

בְּשֵׁמוֹת הַבָּאִים ׃ שׁוֹן זָכָר וּזוֹלַת הֵא וּבִלְשׁוֹן נְקֵבָה עִם הֵא וְרִבּוּיָם בִּלְשׁוֹן זְכָרִים כְּמוֹ דָּג דָּגָה דָּגִים הֶרֶס הַרְסָה הֲרָסִים חֹשֶׁךְ חֲשֵׁכָה חֲשָׁכִים וְדוֹמֵיהֶם רַבִּים אֲשֶׁר לֹא נִמְצָא רִבּוּיָם בִּלְשׁוֹן נְקֵבוֹת ׃

הַמַּדָּה הַשְּׁנֵים עָשָׂר

בְּשֵׁמוֹת הַבָּאִים בִּלְשׁוֹן זָכָר וּזוֹלַת הֵא וּבִלְשׁוֹן נְקֵבָה עִם הֵא וְרִבּוּיָם בִּלְשׁוֹן נְקֵבוֹת כְּמוֹ חֲגוֹר חֲגוֹרָה חֲגוֹרוֹת גֶּבַע גִּבְעָה גְּבָעוֹת סַעַר סְעָרָה סְעָרוֹת וְדוֹמֵיהֶם רַבִּים אֲשֶׁר לֹא נִמְצָא רִבּוּיָם בִּלְשׁוֹן זְכָרִים ׃

הַמַּדָּה הַשְּׁלֹשָׁה עָשָׂר

בְּשֵׁמוֹת הַבָּאִים בְּרִבּוּיָם בִּלְשׁוֹן זְכָרִים וּבִלְשׁוֹן נְקֵבוֹת ׃ וְלֹא נִמְצְאוּ בִּלְשׁוֹן יָחִיד לֹא בִּלְשׁוֹן זָכָר וְלֹא בִּלְשׁוֹן נְקֵבָה ׃ כְּמוֹ אֲלֻמִּים אֲלֻמּוֹת ׃ מַעֲדַנִּים מַעֲדָנוֹת ׃ אֲמִים אֲמוֹת וְדוֹמֵיהֶם ׃ וּנְאֹמַר הַיְחִיד מֵהֶם מִדְרָךְ הַסַּבָּרָא קְצָתָם בְּהֵא בְּסוֹף וּקְצָתָם זוֹלַת הֵא ׃ כְּמוֹ אַלְמָה אָמָה מַעֲרָן וְדוֹמֵיהֶן מְעַט ׃

נשלם פרק המדות

פֶּרֶק חֲשְׁמוֹשִׁים

כְּבָר כָּתַבְתִּי בְּפֶרֶק שִׁירָה בְּשִׁיר רִאשׁוֹן כִּי אוֹתִיּוֹת הָאַלְפָּא בֵּיתָא חֲצָיָם שְׂרָשִׁים וַחֲצָיָם שְׁמוּשִׁים ׃ וְסִימַן הַשְּׁמוּשִׁים שֵׁם אֵלֶּיהוּ נִכְתָּב ׃ וּקְצָת מֵהֶם

מְשַׁמְּשִׁים בַּפְּעָלִים וְקִצָּתָם בְּשָׁנֵיהֶם: וְהַמְשַׁמְּשִׁים בַּפְּעָלִים
הֵם בָּאִים לְהוֹרוֹת עַל גּוּפֵי הַנִּדְבָּרִים נִסְתָּר אוֹ נוֹכֵחַ אוֹ מְדֻבָּר בַּעֲדוֹ אוֹ זָכָר
אוֹ נְקֵבָה אוֹ יָחִיד אוֹ רַבִּים כְּמוֹ אוֹתִיּוֹת אֵיתָן בְּרֹאשׁ הָעֲתִידִים וּבְכֻלָּם בְּרֹאשׁ
הַמְקוֹרִים וְאוֹתִיּוֹת תְּהִיטֵן בְּסוֹף הָעוֹבְרִים וְתָהִימוּ בְּסוֹף הַבֵּינוֹנִים וְהַפְּעוּלִים
וְיוֹנָה בְּסוֹף הַצְּוּוּיִים וְכָל הַשְּׁמוּשִׁים הָאֵלֶּה תִּרְאֶה בְּלוּחַ הַבְּנָיָנִים וְאֵין צָרִיךְ
לְבָאֳרָם פֹּה אֲבָל הָאוֹתִיּוֹת הַמְשַׁמְּשׁוֹת בְּרֹאשׁ הַפְּעָלִים וְהַשֵּׁמוֹת לְהוֹרוֹת עַל
עִנְיַן פֹּה הֵם ז וְקָרְאוּ לָהֶם אוֹתִיּוֹת עִנְיָן וְסִימָנָם פֹּשֶׂה וְכָלַב וּכְבַר בַּאֲרָתִי
בְּסֵפֶר הַבָּחוּר בְּמַאֲמַר רִאשׁוֹן בְּעִיקַּר כִּי רַק שְׁלֹשָׁה מֵהֶם מְשַׁמְּשִׁין בְּרֹאשׁ
בָּעוֹבְרִים וּבָעֲתִידִים וְהֵם הַשִּׁין וְהַוָּיו וְהֵא הַתְּמָהּ כַּאֲשֶׁר אֲבָאֵר עוֹד בְּפֶרֶק זֶה
אֲבָל בְּרֹאשׁ הַשֵּׁמוֹת יְשַׁמְּשׁוּ כָּל שִׁבְעָה הָאוֹתִיּוֹת וּלְכָל אַחַת שְׁנֵי שִׁמּוּשִׁים חוּץ
מֵהַשִּׁין שֶׁאֵין לָהּ רַק שִׁמּוּשׁ אֶחָד אִם כֵּן לִשְׁבְעָה הָאוֹתִיּוֹת הָאֵלֶּה שִׁלְשָׁה עָשָׂר
שִׁמּוּשִׁים וְעַתָּה אֲבָאֵר אֶחָד וְאֶחָד עַל הַסֵּדֶר ׃

השמוש הראשון

הוּא שִׁמּוּשׁ הַמֵּם הַמּוֹרָה עַל חֵלֶק מֻהַרְבֶּה כְּמוֹ מִפְּרִי הָעֵץ רֵאשִׁית ג מִדְּוָאי
בְּנֵךְ רֵאשִׁית ל מִבְּנֵי נַפְתָּלִי וּמִבְּנֵי זְבוּלֻן שׁוֹפְטִים ד וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר שֶׁלְּפִיכָךְ
נִקְרֵאת מֵם כְּאִלּוּ הוּא מֵהֶם בְּדֶרֶךְ קְצָרָה וְשִׁמּוּשָׁהּ כְּמוֹ מִן וְתָמִיד הִיא נְקוּדָה
בְּחִירֶק וְדָגֵשׁ אַחֲרֶיהָ לְהוֹרוֹת עַל הַנּוּן הֶחָסְרָה כְּמוֹ מִבַּיִת מִשָּׂרָה מִכֶּרֶם הָרָאוּי
מִן בַּיִת מִן שָׂרָה מִן כֶּרֶם חוּץ כְּשֶׁתָּבֹא עַל אוֹת גְּרוֹנִית אוֹ רֵישׁ אָז הִיא בְּצֵרֵי
כְּמוֹ שֶׁהוֹדַעְתִּיךָ בְּפֶרֶק שִׁירָה בְּשִׁיר חֲמִשִּׁי ׃

השמוש השני

הוּא הַשִּׁמּוּשׁ הַשֵּׁנִי שֶׁל הַמֵּם וְהוּא לְהוֹרוֹת עַל הַפְּלָגָה וְיִתְרוֹן כְּמוֹ הַנֶּחְמָדִים
מִזָּהָב וּמִפָּז רַב יִקָּרָה הִיא מִפְּנִינִים מִשְׁלִי וְכֵן כָּל מֵם הַבָּא אַחַר מִדַּת טוֹב
הִיא מוֹרָה עַל עִנְיַן יוֹתֵר כְּמוֹ טוֹב שֵׁם מִשֶּׁמֶן טוֹב קֹהֶלֶת טוֹב פְּרִי מֵחָרִיץ
מִשְׁלִי וְדוֹמֵיהֶם רַבִּים וְהֵנָּה כָּל נִקְדָּתָהּ וְקִרְיָאָתָהּ כִּנְקֻדַּת הַמֵּם בְּשִׁמּוּשָׁהּ
הָרִאשׁוֹן וְאֵין הֶפְרֵשׁ בֵּינֵיהֶם רַק לְפִי הָעִנְיָן תָּבִיר אֵיזוֹ הִיא מְשַׁמֶּשֶׁת בְּמָקוֹם מִן

השמוש השלישי

הוּא שִׁמּוּשׁ הַשִּׁין וְאֵין לָהּ רַק שִׁמּוּשׁ אֶחָד וְשִׁמּוּשָׁהּ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר וְעַל הָרֹזֶב
נִקּוּדָהּ בְּסֶגּוֹל וְאַפִּילוּ עַל אחעהר וּמְשַׁמֶּשֶׁת בְּפְעָלִים וּבְשֵׁמוֹת וּבְמִלּוֹת
כְּמוֹ שֶׁאֵל יַעֲקֹב בְּעֵזוּרוֹ תֹּלִים קְמוֹ שֶׁכָּבָה לוֹ תֹּלִים קְמוֹ שֶׁשִּׁוַּפְתָּנִי הַשָּׁמֶשׁ
שִׁיר א וְתָמִיד דָּגֵשׁ אַחֲרֶיהָ חוּץ עַל אחעהר כְּמוֹ שֶׁעָמַלְתִּי וְשֶׁחָכַמְתִּי קֹהֶלֶת
דּוֹמֵיהֶם רַבִּים בְּקֹהֶלֶת וּבְשִׁיר הַשִּׁירִים ׃ גַּם נִמְצְאָה הַשִּׁין פְּתוּחָה וְהוּא
פַּתָּח גָּדוֹל בִּמְקוֹם פַּתָּח קָטָן כְּמוֹ שַׁקַּמְתִּי דְּבוֹרָה שַׁקַּמְתִּי אֵם בְּיִשְׂרָאֵל
שַׁלָּמָה אֶהְיֶה שִׁיר א בְּשִׁנֵּס הוּא בָּשֶׁר רִאשִׁית ו אֲבָל שֶׁאַתָּה מְדֻבָּר עִמִּי
שׁוֹפְטִים ו הַשִּׁין קְמוּצָה בָּעָבוּר הָאָלֶף שֶׁהִיא גְּרוֹנִית ׃

השמוש הרביעי

הוּא שִׁמּוּשׁ הַהֵא הַמּוֹרָה עַל דָּבָר הַיָּדוּעַ וְלָכֵן נִקְרֵאת הֵא הַיְדִיעָה וְתָבֹא עַל
כָּל מִינֵי הַשֵּׁמוֹת חוּץ מִשֵּׁם הָעֶצֶם כְּמוֹ שֶׁהוֹדַעְתִּיךָ בְּפֶרֶק הַמִּינִים בְּמִין רִאשׁוֹן
כְּמוֹ הָהָר הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְּבָנוֹן דְּבָרִים ג וְהִיא תָּמִיד פְּתוּחָה וְדָגֵשׁ אַחֲרֶיהָ וְנוֹתֶנֶת
עַל אוֹתִיּוֹת אֹעֵר הִיא קְמוּצָה לְתַשְׁלוֹם הַדָּגֵשׁ כְּמוֹ שֶׁהוֹדַעְתִּיךָ הָרֶצִים רוֹכְבֵי
הָרֶכֶשׁ הָאַחְשְׁתְּרָנִים כְּמוֹ שֶׁבַּאַרְתִּי בְּפֶרֶק שִׁירָה בְּשִׁיר ט אֲבָל עַל הַחֵית
וְהַהֵא הֵם פְּתוּחִים עַל הָרוֹב כִּי אֵין בָּהֶם כֹּחַ לְגָרֵשׁ הַדָּגֵשׁ תַּחַת הַפַּתָּח אֲשֶׁר
לְפָנֵיהֶם וְלַעֲשׂוֹתוֹ קָמֵץ כְּמוֹ רְבִיעִית הַהִין בְּמִדְבַּר כוֹ וַיּוֹצֵא אוֹתוֹ הַחוּצָה
רִאשִׁית טו ׃ הַחֵיִם הַחֹדֶשׁ וְכֵן כָּל הַהֵא וְהַהוּא פְּתוּחִים וְכֵן כָּל הָעוֹרִים
פְּתוּחִין וְכָל הָעִבְרִים קְמוּצִין וּבַעֲלֵי הַמָּסוֹרֶת נָתְנוּ בָּהֶם סִימָנִים סָמְאִין פְּקָחִין
וְיהוּדְאִין קָמְצִין ׃ וְדַע כְּשֶׁתָּבֹא אַחֲרֶיהָ אוֹת שְׁוָאִית אַפִּילוּ תַּחַת שְׁאַר
הָאוֹתִיּוֹת יְפוּל הַדָּגֵשׁ לְפָעָמִים וּפַתַּח הַהֵא יִמָּשֵׁךְ בְּנַעֲיָא וּבְפֶרֶשׁ עַל הַבֵּינוֹנִי
וְהַפָּעוּל מִבִּנְיַן הִפְעִיל כְּמוֹ כִּי פִּי הַמְדַבֵּר רֵאשִׁית מה הַמְלַמֵּד יָדַי לְקְרָב
תֹּלִים קְמוֹ הַמְסֻבָּן תְּרוּמָה ישעיה מ וּבִלְשׁוֹן רַבִּים תִּנָּקֵד הַמֵּם בְּחַטָּף
פַּתָּח כְּמוֹ שֶׁבַּאַרְתִּי בְּפֶרֶק שִׁירָה בְּשִׁיר יב וּכְשֶׁתָּבֹא עַל יוֹד שְׁוָאִית יְפוּל גַּם כֵּן
לְפָעָמִים הַדָּגֵשׁ כְּמוֹ הַזְּיאוּר הַיְסוֹד הַיְרִיעָה אֲבָל כָּל יוֹדִין מְשֻׁמּוֹת בַּעֲלֵי
חַיִּים דְּגוּשִׁים כְּמוֹ הַיְהוּדִים הַיְעֵנִים הַיְמִים וְדוֹמֵיהֶם וְכָל הַלְּוִיִּים רָפֵי הַלָּמֶד

שֶׁלֹּא בַדִּין ׃ וְדַע כְּשֶׁאוֹת הַנְּרוּנִית שֶׁאַחֲרֶיהָ קַמָּצָה אוֹ הִיא בְּסִגּוּל עַל הָרוֹב
כְּמוֹ הֶחָכָם הֶעָנָן הֶעָשִׁיר הֶהָרִים וְדוֹמֵיהֶם ׃ זוֹלַת עַל מִלּוֹת וְעֵרוֹת
כְּמוֹ הָהָר הָעָם וְכָל אֵלּוּ הַדִּינִים כּוֹלְלִים גַּם אוֹתִיּוֹת כֹּלֶב בַּאֲשֶׁר יִתְבָּאֵר
בְּשִׁמּוּשׁ כָּל אַחַת מֵהֶן וְתָבֹא הֵא הַיְדִיעָה לְפָעֳמִים עַל הָעוֹבְרִים וְשִׁמּוּשָׁהּ
אָז בְּמָקוֹם אֲשֶׁר כְּמוֹ שֶׁהוֹדַעְתִּיךָ בְּסֵפֶר הַבָּחוּר בְּמַאֲמַר רִאשׁוֹן בְּעֵקֶר ה ״
אֲבָל עַל הַמִּלּוֹת לֹא תָּבֹא לְעוֹלָם וְכֵן לֹא תָּבֹא עַל תֵּיבָה שֶׁמְּשַׁמֶּשֶׁת אוֹתִיּוֹת
מֹשֶׁה וּכְלֵב בְּרֵאשָׁה לְעוֹלָם ״ וְיֵשׁ הֵא שֶׁאֵינָהּ מְשַׁמֶּשֶׁת לַיְדִיעָה רַק לִקְרִיאַת
דָּבָר וְקָרְאוֹלָהּ הֵא הַקְּרִיאָה וְכֵן קוֹרְאִין הָרוֹמִיִּים לְשִׁמּוּשׁ הַזֶּה כּוֹנְקְטִיבּוּ כְּמוֹ
הַקָּהָל חֻקָּה אַחַת בְּמִדְבַּר טו הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֶדַּבְּרָה וְגוֹמֵר הִבְרִים לב
הַצְּבִי יִשְׂרָאֵל שְׁמוּאֵל שֵׁנִי א הָדוֹר אַתֶּם יִרְמְיָה ב הָאוֹיֵב תַּמּוּ תְּלִים ט
וְאֵין הֶפְרֵשׁ בִּנְקוּדָתָהּ לִנְקֻדַּת הֵא הַיְדִיעָה וּלְפִי הָעִנְיָן תַּכִּירֵם ״

השמוש החמשי

הוּא הַשִּׁמּוּשׁ הַשֵּׁנִי שֶׁל הֵא וְהוּא לְהוֹרוֹת עַל הַתֵּימָה אוֹ הַשְׁאֵלָה וְתָמִיד הִיא
נְקוּדָה בְּחָטֵף פַּתָּח וּבָאָה בַּשְּׁמוֹת וּבַפְּעָלִים וּבְמִלּוֹת כְּמוֹ הַבַּת תִּשְׁעִים שָׁנָה
הַיֵּשׁ בָּהּ עֵץ במדבר יג הַיִּצְלַח הַיִּמָּלֵט יחזקאל יז וְאַפִּילוּ עַל שֵׁם
הַעֲצֶם כְּמוֹ הָאֲמִינוֹן אָחִיךָ שמואל שני יג אֲבָל עַל תֵּיבָה שְׁאוֹת הָרִאשׁוֹנָה
נְקוּדָה בְּשׁוּא אוֹ הֵא נְקוּדָה בְּפַתָּח גָּדוֹל וְזֶה לְפִי שֶׁלֹּא יָבֹאוּ שְׁנֵי שְׁוָאִין
בְּרֹאשׁ הַמִּלָּה לְעוֹלָם וְהַחָטֵף פַּתָּח שְׁוָא יֶחְשַׁב לוֹ כְּמְבוֹאָר בְּפֶרֶק שִׁירָה
בשיר יב וְהַהֶבְדֵּל אָז שֶׁבֵּינָהּ וּבֵין הֵא הַיְדִיעָה הוּא כִּי הֵא הַיְדִיעָה עַל הָרוֹב כְּמוֹ הַבְּוֹנָה
דָּגֵשׁ אַחֲרֶיהָ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי וְהֵא הַתֵּימָה רַפֵּי אַחֲרֶיהָ עַל הָרוֹב כְּמוֹ הַבְּוֹנָה
יַעֲשֶׂה רֹאשִׁית לד הַבְּרוֹב כַּח איוב הַבְּעֵר עֵרֶפֶל הַבְּרָכָה אַחַת הִיא לְךָ
אֲבִי רֹאשִׁית כו הַבְּסוֹד אֱלֹהַּ תִּשְׁמַע איוב טו גַּם יָבֹא אַחֲרֶיהָ דָּגֵשׁ וּבְפֶרֶשׁ
עַל אוֹתִיּוֹת הַשִּׁמּוּשׁ כְּמוֹ הַבְּמַחֲנִים אִם בְּמִבְצָרִים במדבר יג הַכְּצַעֲקָתָהּ
הַבָּאָה אֵלַי רֹאשִׁית יא הַכְּמוֹת נָבָל שמואל שני ד וּדוֹמֵיהֶם וְיָבֹאוּ

וְדַע שִׁים כִּי אֵין הֶרֶךְ לְשָׁעוֹת בָּהֶן כִּי כְּבָר כָּתַבְתִּי בְּשִׁמּוּשׁ הֵא הַיְדִיעָה שֶׁהִיא
לֹא תָּבֹא עַל אוֹתִיּוֹת הַשִּׁמּוּשׁ וְדַע כִּי יֵשׁ הֶפְרֵשׁ בֵּין הַנַּעֲיָא שֶׁתַּחַת הֵא הַיְדִיעָה
וּבֵין הַנַּעֲיָא שֶׁתַּחַת הֵא הַתֵּימָה אוֹ הַשְׁאֵלָה כִּי תַּחַת הֵא הַיְדִיעָה הוּא בָּא בְּצַד
יְמִין שֶׁל פַּתָּח כְּמוֹ הַמְכַסֶּה אֶת הַקֶּרֶב ויקרא א אַל תִּתְּמַהּ עַל הַחֵפֶץ קְהִלַּת
אֲבָל הַנַּעֲיָא שֶׁתַּחַת הֵי הַתֵּימָה אוֹ הַשְׁאֵלָה הוּא בְּצַד שְׁמֹאל הַפַּתָּח כְּמוֹ הַמְכַסֶּה
אֲנִי מֵאַבְרָהָם ראשית יט הַחֵפֶץ לַיְ בְּעוּלוֹת שמואל טו וְהֵא הַתֵּימָה
אוֹ הַשְׁאֵלָה הַבָּאָה עַל אחעה גַּם הִיא בְּפַתָּח כְּמוֹ הָאִישׁ כָּמוֹנִי יִבְרָח נחמיה ו
אֲבָל הָאִישׁ אֶחָד יֶחֱטָא במדבר יו הִיא הֵא הַיְדִיעָה לְפִיכָךְ הִיא קְמוּצָה וְזֶהוּ
מַה שֶּׁפֵּירֵשׁ רשי שֶׁם הָאִישׁ אֶחָד הוּא החוטא וְכֵן הָעֶבֶד יִשְׂרָאֵל ירמיה ב
הַחַיִּתֶם כָּל נְקֻבָּה במדבר לא וּבְשְׁאוֹת הַגָּרוֹן קְמוּצָה אָז הֵהֵא בְּסִגּוּל כְּמוֹ
הֶחָכָם יִהְיֶה אוֹ סֶגֶל קהלת ג הֶהָשִׁיב אָשִׁיב ראשית כד וְבָזֶה אֵין הֶפְרֵשׁ
בֵּין הֵא הַיְדִיעָה לְהֵא הַתֵּימָה אוֹ הַשְׁאֵלָה וְהַכְּלָל כִּי אֵין הֶפְרֵשׁ בִּנְקוּד הֵא
הַתֵּימָה לְהֵא הַשְׁאֵלָה רַק לְפִי הָעִנְיָן תַּכִּיר וְתָבִין אֵיזוֹ הִיא הַתֵּימָה אוֹ
הַשְׁאֵלָה ״

השמוש הששי

הוּא שִׁמּוּשׁ וָיו הַחִבּוּר וְהִיא הַמַּחְבֶּרֶת פָּעַל לְפָעַל אוֹ שֵׁם לְשֵׁם אוֹ שֵׁם לְפָעַל
אוֹ פָּעַל לְשֵׁם וְזֶה יָדוּעַ וְאֵין צָרִיךְ לְבֵאוּר וְהִנֵּה תָּבֹא נְקוּדָה עִם כָּל הַנְּקֻדּוֹת
חוּץ מֵחוֹלֶם וְקִבּוּץ כִּי שְׁנֵי אֵלֶּה לֹא יָבֹאוּ לְעוֹלָם בְּוָיו שֶׁהִיא בְּרֹאשׁ הַמִּלָּה
וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר כִּי לֹא תִּנָּקֵד לְעוֹלָם בְּאֶחָד מִשָּׁלֹשׁ הַחֲטוּפִים כִּי כְּבָר הוֹדַעְתִּיךָ
בְּפֶרֶק שִׁירָה בשיר יב כִּי שְׁלוֹשׁ אֵלֶּה לֹא יָבֹאוּ רַק תַּחַת אוֹת הַגָּרוֹן וְכֵן
בְּקָמֵץ חָטוּף לֹא תִּנָּקֵד לְעוֹלָם וּכְבָר הוֹדַעְתִּיךָ בְּפֶרֶק שִׁירָה בשיר יא
הַהֶפְרֵשׁ שֶׁבֵּין הַקָּמֵץ חָטוּף וְהֶחָטֵף קָמֵץ וְהִנְנִי אֲבָאֵר נְקוּדַת כָּל אַחַת וְאַחַת
דַּע כִּי הַנְּקֻדָּה הָעַצְמִית שֶׁל כָּל וָיו הִיא הַשְּׁוָא וְאַפִּילוּ עַל אוֹתִיּוֹת אחעה כְּמוֹ
וְאִישׁ וְעֶבֶד וְחַיִּים וְהֶבֶל וּדוֹמֵיהֶם אֲמְנָם תִּנָּקֵד בְּשׁוּרֵק לְשִׁתֵּי סִבּוֹת הָאַחַת
הִיא לְסִבַּת אוֹת שְׁוָאִית שֶׁבְּרֹאשׁ הַמִּלָּה כְּמוֹ וּצְרִי וְדָבַשׁ וְכֵן בְּפְעָלִים

וְשָׁמַרְתֶּם וּזְכַרְתֶּם וְהַשְּׁנִית לְסֶבֶת אַחַת מֵאוֹתִיּוֹת בּוּמַף כְּמוֹ וּבְנָיְמִן. וּמֶשֶׁה
פֶּרֶץ וַעֲלָיו שָׁרְשִׁית שֶׁבְּרֹאשׁ הַמִּלָּה לֹא נִמְצָא וָיו שְׁמוּשִׁית אֲבָל נוֹבַל לוֹמַר
מִדֶּרֶךְ הַסִּבָּרָא כְּמוֹ וּשְׁתִּי וְעַפְסִי וְכֵן בִּלְשׁוֹן מִשְׁנָה סָפֵק וַדַּאי וּדוֹמֵיהֶם וְתָבֹא
בַּפְּעָלִים כְּמוֹ וּבָנִיתָ וּפָרַצְתָּ וּמָלַכְתָּ וּדוֹמֵיהֶם אָמְנָם וָיו בְּקָמֵץ תָּבֹא בְּשֶׁיְּהִי
שְׁנֵי שֵׁמוֹת רְצוּפִים וְהַשֵּׁנִי בְּטַעַם מִלְעֵיל אוֹ שֶׁל תְּנוּעָה אַחַת כְּמוֹ שָׁמַיִם וָאָרֶץ
תֹּהוּ וָבֹהוּ נִרְדָּם וְרֶכֶב וָסוּס תֹּלִים וְתָבֹא כֵּן בְּפְעָלִים אָפֵן לְסִבּוֹת אֲחֵרוֹת
כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְתִּי בְּסֵפֶר הַבָּחוּר בְּמַאֲמַר א בְּעִקָּר אָמְנָם וָיו בְּחִירֵק תָּבֹא עַל
יוֹד שְׁוָאִית וְתִהְיֶה אָז הַיּוֹד נָחָה כְּמוֹ לֵוִי וִיהוּדָה שְׁמוֹת א וִימִינְךָ תְּסַעֲדֵנִי
וּדוֹמֵיהֶם וְכֵן בַּפְּעָלִים עוֹבְרִים וַעֲתִידִים: בָּעוֹבְרִים כְּמוֹ וִידַעְתֶּם וִירַשְׁתֶּם
וְיִשַּׁבְתֶּם וּדוֹמֵיהֶם וּבָעֲתִידִים כְּמוֹ וְיִשְׁלַח וְיִחִי וְיִהִי וּדוֹמֵיהֶם אָמְנָם הָיוּ
בְּפָתַח תָּבֹא עַל אוֹתִיּוֹת אֹחֲעָה הַנְּקֻדּוֹת בְּחָטֵף פַּתָּח כְּמוֹ וַיַּעַבְדִים וַחֲמוֹרִים
וְאַתּוֹנוֹת וְכֵן תָּבֹא בְּפְעָלִים עוֹבְרִים וַעֲתִידִים בָּעוֹבְרִים כְּמוֹ וַעֲבַדְתֶּם
וְאָמַרְתֶּם וְהַלַכְתֶּם וּדוֹמֵיהֶם וּבָעֲתִידִים כְּמוֹ וַאֲבָרֶכְךָ וַאֲגַדְּלָה שְׁמֶךָ רִאשִׁית
יב וְכֵן תָּבֹא לְהַפֵּךְ עָבַר לְעָתִיד כַּאֲשֶׁר אֲבָאר אַחַר כֵּן בְּשִׁמּוּשָׁה הַשֵּׁנִית
אָמְנָם וָיו בְּסִגּוּל תָּבֹא עַל אוֹתָהּ הַנְּקוּדוֹת בְּחָטֵף סְגוֹל כְּמוֹ וֶאֱמֶת וֶאֱמוּנָה
וָאֵלִיל וְכֵן בַּפְּעָלִים וֶהְשִׁיבְךָ מִצְרַיִם דִּבְרִים כח פְּתַח פִּיךָ וְאֹכַל יחזקל ג
וּדוֹמֵיהֶם אָמְנָם וָיו בְּצֵרֵי לֹא תָּבֹא רַק עַל לָשׁוֹן אֱלֹהוּת לְבַד כְּמוֹ וֵאלֹהִים
וֵאלֹהַי וֵאלֹהָיו וּדוֹמֵיהֶם וְכֵן אוֹתִיּוֹת כלב כְּמוֹ בֵּאלֹהִים לֵאלֹהִים בֵּאלֹהִים
וָבָאִין כֵּן בַּעֲבוּר נְחוּת הָאֶלֶף בַּאֲשֶׁר אֲבָאֵר אַחַר כֵּן בְּשִׁמּוּשׁ יג בְּבֵאוּר
אוֹתִיּוֹת כלב

השמוש השביעי

הוּא שִׁמּוּשׁ וָיו הַהֵפֶךְ דל הַמְהַפֶּכֶת הֶעָבַר לֶעָתִיד וְהֶעָתִיד לֶעָבַר וְאֵין צָרִיךְ
לְהַאֲרִיךְ בְּבֵאוּרָהּ כִּי כְּבָר בֵּאַרְתִּי כָּל הַיָּכוֹל וּנְקוּדָתָהּ בְּמַאֲמַר א מִסֵּפֶר
הַבָּחוּר בְּעִקָּר ה וְהִנֵּה הִיא תִּנָּקֵד בְּכָל הַנְּקוּדוֹת שֶׁתִּנָּקֵד בָּהֶן וָיו הַחִבּוּר
כְּשֶׁתָּבֹא בַּפְּעָלִים גַּם בַּשֵּׁמוֹת חוּץ מִבְּצֵרִי כִּי לֹא תָּבֹא לְעוֹלָם וָיו הַהֵפוּךְ בְּצֵרִי

הוּא שִׁמּוּשׁ כַּף הַמּוֹרָה עַל דִּמְיוֹן וְהַשְׁוָאַת דָּבָר לְדָבָר וְלָכֵן נִקְרֵאת כַּף הַדִּמְיוֹן
כְּמוֹ וְהָיָה כָּעָם כַּכֹּהֵן כְּעַבְדּ כַּאדוֹנָיו וכולי ישעיה כד יא כָּפִין רְצוּפִים
שֶׁבַּפָּסוּק הַהוּא כֻּלָּם כַּפֵּי הַדִּמְיוֹן הֵם וְכֵן כְּמוֹנִי כָּמוֹךָ כְּעַמְּךָ
כְּסוּסֵי כְּסוּסֶיךָ מלכים וְכֵן דֶּרֶךְ הַמִּקְרָא כְּשֶׁרוֹצֶה לְהַשְׁוּת שְׁנֵי
דְּבָרִים יַחַד לְהַטֵּל כַּף הַדִּמְיוֹן בִּשְׁנֵי הַדְּבָרִים הַנִּשְׁתַּוִים וְזֶה לְקַצֵּר הַלָּשׁוֹן
וְהַמָּשָׁל כִּי אִם הָיָה אוֹמֵר וְהָיָה הָעָם כַּכֹּהֵן הָיָה מַשְׁמַע שֶׁהָעָם יִהְיֶה כַּכֹּהֵן אֲבָל
הַכֹּהֵן לֹא יִהְיֶה כָּעָם עַכְשָׁיו שֶׁאָמַר כָּעָם כַּכֹּהֵן הַרֵי הוּא כְּאִילוּ אָמַר וְהָיָה הָעָם
כַּכֹּהֵן וְהַכֹּהֵן כָּעָם וְכֵן כִּי כָמוֹךְ כְּפַרְעֹה ראשית מד הַרֵי הוּא כְּאִלּוּ אָמַר
אַתָּה כְּפַרְעֹה וּפַרְעֹה כָּמוֹךָ וְהִנֵּה נְקוּדַת הַכַּף עִם נְקוּדַת הַלָּמֶד וְהַבֵּית אֲפָאֵר
אַחַר כֵּן יַחַד כִּידִין אֶחָד לְשִׁלְשָׁתָם בִּנְקוּדָתָם:

השמוש התשיעי

הוּא שִׁמּוּשׁ הַשֵּׁנִי שֶׁל כַּף וְהוּא הַמּוֹרָה עַל שִׁעוּר מִסְפָּר אוֹ מִדָּה מַה
וּלְכֵן נִקְרֵאת כַּף הַשִּׁעוּר כְּמוֹ כְּאַלְפַּיִם אִישׁ יהושע ד וּכְאַמָּתַיִם עַל
פְּנֵי הָאֲדָמָה במדבר יא וּנְקוּדָתָהּ בִּנְקוּדַת כַּף הַדִּמְיוֹן אֵין הֶפְרֵשׁ בֵּינֵיהֶם
אֶלָּא לְפִי הָעִנְיָן צָרִיךְ לְהַכִּיר זוֹ מִזּוֹ וְלָכֵן פֵּירַשׁ רשי עַל וְהִיא כְּפוֹרַחַת ראשית
מ הוֹמָה לְפוֹרַחַת רוֹצֶה לוֹמַר שֶׁאֵינָהּ כַּף הַדִּמְיוֹן וְכֵן כה אָמַר יְ בַּחֲצוֹת
הַלַּיְלָה שמות יב הִיא כַּף הַשִּׁעוּר לְפִי דַּעַת רבותינו זל עַיֵּן בְּמַה שֶׁפֵּירַשׁ
רשי שָׁם

השמוש העשירי

הוּא שִׁמּוּשׁ הַלָּמֶד הַמּוֹרָה לְהַבָּאַת אוֹ נְתִינַת דָּבָר אֶל הָעִנְיָן כְּמוֹ לַאֲרוֹנִי
לְעֹשֶׁו ראשית לג לְעַם לְצִיִּים תֹּלִים וְכֵן כָּל לוֹ וְלָךְ וְלִי וְלָהֶם וכולי
וְהָרוֹמְזִים קוֹרְאִים לָזֶה הַשִּׁמּוּשׁ הָאַטְבּוּ לְשׁוֹן נְתִינָה

השמוש האחד עשר

הוּא הַשִּׁמּוּשׁ הַשֵּׁנִי שֶׁל הַלָּמֶד וְהוּא שִׁמּוּשׁ הַמּוֹרָה עַל עִנְיָן שֶׁל אוֹ קִנְיָן מַה

כְּמוֹ וַאֲמַרְתֶּם לְעַבְדְּךָ לְיַעֲקֹב ראשית לב לַיָּי הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תלים כד
וְכֵן כָּל מִזְמוֹר לְדָוִד תלים ג ודומהו וְכֵן כְּשֶׁיְּסַמְּכוּ מִלּוֹת לוֹ וְלָךְ וְלִי וְלָהֶם
דכולי אֶל מְלֹת יש אוֹ אֲשֶׁר כְּמוֹ יֵשׁ לְיִרֵב יֵשׁ לָנוּ אָב זָקֵן ראשית לב מד וְכֵן
וְכָל אֲשֶׁר לוֹ נָתַן בְּיָדוֹ ראשית לט כָּל אֲשֶׁר אַתָּה רוֹאֶה לִי הוּא ראשית לא
יְהִי לְךָ אֲשֶׁר לָךְ ראשית לג ודומיהם וְנִמְצְאוּ לְמֵד מְשֻׁמָּשׁ בְּמָקוֹם
בְּשִׁבְיל כְּמוֹ וַאֲמַר פַּרְעֹה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל שמות יג אֱמֹרִי לִי אָחִי הוּא ראשית
כ וְדוֹמֵיהֶם מְעַטִּים לָכֵן אֵין לְהַבִּיא מֵהֶם רְאָיָה ׃

השמוש השנים עשר

הוּא שִׁמּוּשׁ הַבַּיִת הַמּוֹרֶה עַל עִנְיָן עִם וְנִקְרֵאת בֵּית הָעֶזֶר לְפִי שֶׁבְּעֶזְרָ
וּבְאֶמְצָעִיתוֹ תִּשְׁלֵם הַפְּעוּלָה הַהִיא כְּמוֹ בְּחַרְבִּי וּבְקַשְׁתִּי ראשית מט שֶׁהוּא
כְּמוֹ עִם חַרְבִּי וְעִם קַשְׁתִּי וְכֵן בֵּאלֹהִים נַעֲשֶׂה חַיִל תלים ס רוֹצֶה לוֹמַר
בְּעֶזְרַ הָאֱלֹהִים וּנְקוּדָתָהּ אֲבָאֵר אַחַר כָּךְ עִם נְקוּדַּת הַכָּף וְהַלָּמֶד כִּי דִּין
אֶחָד לְשִׁלְשְׁתָּם בִּנְקוּדָתָם ׃

חשמוש השלשה עשר

הוּא שִׁמּוּשׁ הַשֵּׁנִי שֶׁל הַבַּיִת וְהוּא הַשִּׁמּוּשׁ הַמּוֹרֶה עַל עִנְיָן תּוֹךְ אוֹ קֶרֶב וְעַל
כֵּן קְרָאוּהוּ בֵּית הַכְּלִי כְּבֵית שֶׁל בַּיִת וּבַשָּׂדֶה ראשית לט וּבָעֵצִים וּבָאֲבָנִים
שמות ז ודומיהם וְנִרְאֶה לִי שֵׁשׁ עוֹד שִׁמּוּשׁ מְיוּחָד לַבַּיִת וְהוּא הַשִּׁמּוּשׁ
הַמּוֹרֶה עַל הַדְּבוּק אוֹ הַנְּגִיעָה כְּמוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ ראשית ב הַנּוֹגֵעַ בָּהֶר
שמות יט וְתַמֵּהְתִּי לָמָּה לֹא דִּבְּרוּ הַמְּדַקְדְּקִים מִזֶּה הַשִּׁמּוּשׁ דָּבָר בְּכָל הַסְּפָרִים
אֲשֶׁר רָאִיתִי אֲנִי גַּם נִמְצָאִים שִׁמּוּשִׁים אֲחֵרִים לְשֶׁבַע הָאוֹתִיּוֹת הַנִּזְכָּרוֹת
אֲמְנָם אֵלּוּ שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שִׁמּוּשִׁים אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי הֵם הָעִקָּר וְהַשִּׁמּוּשִׁים הָאֲחֵרִים
טְפֵלִים לָהֶם וּבְטֵלִים בְּמִעוּטָם ׃ וְהִנְנִי אֲבָאֵר נְקוּדוֹת אוֹתִיּוֹת כָּל
הַנִּזְכָּרִים יַחַד בְּכְלַל אֶחָד כִּי נְקוּד אֶחָד לִשְׁלָשְׁתָּם ׃
דַּע כִּי נְקוּדָתָם הָעֶצְמִית הוּא הַשְּׁוָא כְּמוֹ בְּרָבָר לְדָבָר בְּרָבָר וְאַפִּילוּ עַל
אחעה

אחעה כְּמוֹ כְּאִישׁ לְאִישׁ בְּאִישׁ וְאִם יָבֹא אַחֲרֵיהֶם אוֹת שְׁוָאִית הֵם בְּחִירֵק כְּמוֹ
כִּרְאוּבֵן לִרְאוּבֵן בִּרְאוּבֵן אֲבָל כְּשֶׁתִּבָּאנָה עַל יוּד שְׁוָאִית תַּנּוּחַ הַיּוּד כְּמוֹ
בִּיהוּדָה וּבִירוּשָׁלַיִם וְכֵן עִם הַיּוּ כְּמוֹ לִיהוּדָה וּדוֹמֵיהֶם וְאִם תָּבֹאנָה עַל
אחעה הַנְּקוּדוֹת בְּחֶטֶף פַּתַח יִהְיוּ גַּם הֵם בְּפַתַּח כְּמוֹ בַּעֲבָדִים כַּעֲבָדִים
לַעֲבָדִים וְאִם יִהְיוּ אחעה בְּחֶטֶף סְגוֹל יִהְיוּ הֵם בְּסֶגוֹל כְּמוֹ וֵאוּלִים לֶאוּיל
אֲבָל עַל לְשׁוֹן אֱלֹהוּת הֵם בִּצֵרֵי כַּאֲשֶׁר כָּתַבְתִּי בשמוש ו ׃ וְהִנֵּה יֵשׁ דִּין אֶחָד
לְאוֹתִיּוֹת כֹּלֶב בַּאֲשֶׁר יִבֹּאוּ עַל הָא הַיְדִיעָה תֵּעָדֵר אָז הַהֵא וְהוֹטָלָה תְּנוּעָתָהּ
עַל אוֹתִיּוֹת כֹּלֶב אֲשֶׁר לְפָנֶיהָ וְהַמָּשָׁל כַּבַּיִת לַבַּיִת בַּבַּיִת דַּרְאוּ בְּהַבַּיִת
לְהַבַּיִת בְּהַבַּיִת כְּמוֹ שֶׁנִּמְצָא יְיָ בְּהַשָּׁמַיִם חַסְדֶּךָ תלים וַיְבַדִּילֵם אֱמֶצְיָה
לְהַגְּדִיר דִּבְרֵי הַיָּמִים וּדוֹמֵיהֶם מְעַטִּים וְהֵם נָדִיר וְהִנֵּה כָּל דִּינֵי הַנְּקוּדוֹת
שֶׁיֵּשׁ לְהָא הַיְדִיעָה כַּאֲשֶׁר כָּתַבְתִּי בְּשִׁמּוּשׁ הָרְבִיעִי הֵם כּוֹלְלִים גַּם כֵּן אוֹתִיּוֹת
כֹּלֶב כַּאֲשֶׁר יִבֹּאוּ לִידִיעָה וְאֵין צָרִיךְ לְהַאֲרִיךְ אֲמְנָם אוֹתִיּוֹת כֹּלֶב הַמְשֻׁמָּשִׁים
בַּמָּקוֹר יֵשׁ לָהֶם דִּינִים וְהוֹרָאוֹת מְיוּחָדִים וּכְבָר בֵּאַרְתִּים בְּסֵפֶר הַבָּחוּר
בְּמַאֲמָר א בְּעִקַּר ׃

נשלם פרק השמושים

חזק

ספר לטון למורים

שחבר תחכם השלם ת"ד דוב יחיאל"

להיות חכמת דקדוק לשוננו חכמה נכבדת ומפוארה והכרחית מאד לכל מי שירצה ללמוד איזו חכמה בלשון הקדש" ובפרט להבנת ספרי המקרא והמשנה וחיו ב' החבורים האלה אשה ראשון מהם בדקדוק והשני במלאכת השיר חבורים נפלאים כולל ים בקצור מפלג כל החכמה הזאת בשלמות "לכן וחכים רחכם הרופא ותכון הלוי יוסף יצ"ו בן כבוד מורינו הר"ר הכולל ושלם בכל חכמה רבינו תם זלה"ה בן בבוד החכם השלם הר"ר דוד יחיא זלה"ה מחבר זה הספר להדפיסו שנית והשתדל בזה בכל מאמצי כחו" ובממונו וגמנו והתחבר אליו החכם הלוי שלמה אלמאלי נרו לדגיה החבורים האלה לפי שמת שנדפס ראשונה היו בו שעות הרבה וכולם נתקנו בזה הנדפס שניה בשלמות לכן ראוי לכל דורש החכמה הזאת שישיגה הספר הזה מצוי אצלו ולא יהיה חסר ממנו בשום צד"

בקושטנדינא קדית אדוננו המלך הגדול שולטאן שוליימאן ירום הודו ותנשא מלכותו" נדפס בבית צעל המחוקקים אליעזר בן הר"ר גרשם שוניצינו זלה"ל איש שונצין" תהלה לאל והודיה לשמו"

לשון למודים
ויסף של"ה אלמלי שאת משלו ואמר

ראו ספר גדול ערך ונפלא אשר חבר וחבר רב יהודים
גדול החכמה ושבל שוב דעדיק שמו דוד מפורסם בחסידים
אבן יחיא כמשפחה גבוהה ונשע בן בפרים עם נדיבים
להלמידו חכם לבב ושלם קרובו ם שפחת מיחדים
דמשק ניקי יוסף בהתם זשבשו אור בזוהר כרכורים
נשם לבן להניהו בכחן להגיל ם שגיאות מאוחים
מצאם ברפוס ראשון והיו ממקים בו ולא היו מזידים
והואנקרא בפי כל אשרהבם בשם ספר ולשון ח למחים "

שמר לשון למודים בתכמת הרקדוק להחכם השלם הר"ר דוד אבן יחיא זל" חברו בלישבונה אשר במלכות פורטוגאל" לקרובו אשר שמו בקרבו" התלמיד הנעים ר' נר בן הא"לוף והמפרסם רון יוסף אבן יחיא זל"

אלה דברי דוד אבן יחיא התלמיד בראותו את ספר התפארת הספר אשר חובר לו"

וישא משלו

צתן "ל לשון למודים לעות דברים יקרו זנוידים
לעות אלי יעף שפתו בלילה למצוא דבר הפץ ולחוך יחידים
זנתיב לשון עבר אני אורה וכן חלקי אבדיע גם אשר בנוקדים
תובות פרי דקדוק בתוכי הם וזור קו הקלפות השרופות קדים
לא אאריך לשון לא הועיל אבל שיחי בהוב עגין כמר ונרדים
דוד הכיבני אשר נדמה למל אך אל ונחשב בשרפים עומדים
בן יהיא חוטר שתילי הוד אשר אור שמשותיו זך כמו כדכודים
היה להושיה והורה אור ותפ ליא לעשות ולהעמיד תלמידים
והא יסדני לקרוא אישים אשר תועים בדרך בין ובשה אובדים
גושו לשלחני ולחמו לחמי ושתו ביין נסכי ושברו חדים
בי בעיניי ישעי ערוו צמאון לב רודפי צחות וניב מחמדים
אאיל נכון לחש באש דתי ובכ בי נשפי בלתי זנבות אודים
גם לובדי עתק אני אכין לד בר בן עדי צוף מגופתם רודים
אחיה כמו דרבן לנחל רובדים ולעלגי שפה כמו מלמדים
לקח ושיח צית בלקחי יקחו שומרי פתחי יום בדלתי שוקדים
ולשוני תור אמרי נועם ושוב שעם ונום אעניק זרבידים
גם בי יאחזן הולבידכיה בי נתן "ל לי לשון למודים

אמר דוד

בן הושע הנשא דון שלמה אבן יחיא זל"

הבן האוהב "צו" שאלת ממני זה הכמה יפים אכתוב לך דרכי הכוללים בחכמת לשוננו הקדוש לפי שראיתי הספרי המחוברי בזאת החכמה הולכים על פנים יש מהם הולכים דרך ארוכה מאד תקין בה נפש המתלמד" כספרי ר' יהודה חיוג המדקדק הראשון" וספרי ר' יונה ורופא ודומיהם" ויש מהם הולכים דרך קצרה כספרי הר"אבע שעם היותם כלם סלת נקיה אין אחד מהם מספיק אל הצריך אליו מזאת הידיעה" ומי שהלך הדרך האמצעית אשר הם הלכו בה לא יוכל לא אחד מהם לא רוה צמאך" אם חבור הדקדוק המכונה בחלק הדקדוק למה שבו מדוע הכוונו וחבאת הדברים בזולת מקומם עם היותו כולל כל מה שראוי לכתוב בחכמה הזאת" ואם ספר האפר עם היותו מסודר כראוי מהביאו הדברים בגודל הם תהיה בו כיבוי והשגות יתר" ענה ולדקדוק ראוי מאד בדברים בלתי מועילים למתלמד והשמיט הרבה מצריך אליו" ואני לא טרחתי כל זה הזמן מלחפש דרך זו אלך לעשות בקשתך עם היותי טרוד בעיון התלמוד וחכמת הדת וולתו מהידיעות ולקחתי לנגד עיני כפי הראשונים והאחרונים אשר כתבו בחכמה הזאת ולקטתי מדבריהם זה וחבור תקצר אכלול בו דוב חלקיה היותר הכרחיים בסדר היותר נאות שאוכל" כי הכדור התכליתי בלתי אפשרי בו להיות הרבה מחלקי זאת החכמה הקודמים בכדר לא יבנו כיאם ברבנות ומהאחרים מהם "וזאת שאלת העזר מהעזור האמיתי וזאת חנה אליו יצלני מחשניאה" ונזח קראהי שם וחבור הזה"

לשון למודים

להיות

ענינו ללמד לבני יהודה ואת נערי בני ישראל דרכי לשוננו וחקרוש"ה אלדים אמת ידריכני בדרך אמת" והנה חלקתי הספר הזה לארבעה חלקים להיות חלקי כל לשון הראשונים שלשה אשר הם שמות ופעלים ומלות השעם" וכל אחד מאלה הוא מורכב מאותיות והנועות"

מדאיו אם כן לדבר באותיות והנועות ובשמושיהן קודם הדבור בחלק חלק מהם בי הידיעה בפשושים היא ראויה להיות קודמת לידיעת המורכבים מהם" והנה בשער הראשון אבאר כל שמוש האותיות והתנועות רפשוטה מהן והמורכבות" ובשער השני אדבר על הפעלים להיותו החלק היותר גדול מהלשון ובשער השלישי אדבר על השבות למיניהם" ובשער הרביעי אדבר על מלות השעם"

השער הראשון

יש בו ששה פרקים" הפרק הראשון בחלקי הלשון בכלל" הפרק השני במספר אותיות הלשון וחלוף מוצאיהן וידיעת השרשיות מהן והמשמשות" הפרק השלישי באותיות המשמשות ואפני שמושיהן" הפרק הרביעי בשמוש המיוחד אשר יש לקצת האותיות זולת קצתן" הפרק הה' במספ' התנועו' ושמושיהן" הפרק הששי בתמורת האותיות והתנועות"

הפרק הראשון

בחלקי הלשון בכלל" דע כי חלקי כל לשון הראשונים הם ג' והם שמות ופעלים ומלות השעם וזה כבר גזרם בספר הבליעה ואמר השם הוא שיבחמורה בהסכמה על ענין מופשט מהזמן" והפעל הוא

תכא בשוא לבשתכא על העתידים תבא בפתח. ומיון זה שמלת שמר העבר בשתבא עליו
ואוכשוא תשיבח לעתיד "ושמר" אלדיך לך. וכן בזולת "והואו ואת השוא"ת כשתבא על
פעל עבר הבא על פעל עבר אחר לא תהיה אז מופסקת כי אם עושפת כיאו אביך הלא אכל
ושתה" פ' פעל ועשה. ואף אם יבא הפעל העבר אשר קודם הואו רחוק בפסוק כמו שבא בפסוק
וישלח אל אחב את יוסף כי ועשה לו והא עשוף על מלת אחב הקודם. והרמיון לואו הבאה על
העתידים ראמר אלדים והי אור ויהי אור. ואת תבא אחריה דגש זולתי בשתבא על אלף
העתיד כי אז תבא חולם בקמץ תמורת הדגש שהיה לה להבא באות העתיד העלולה מלקבל
אותו. והוא הבדל אשר בין הפעלים העוברים לעתידים. כי בעוברים תבא הואו על האלף
בקמץ ובעתידים בפתח. והרמיון בעוברים ואקח לנוד ואין נבעתי ופואקוה שמן כי טוב.
בשרם תבא ואמרי הקמץ עמד". ואברכה ואדברה הפתוח עתיד ויצאו שנים מזה חכלל.
ואעמד עליו ואמתחה" ואכסף משישתם פתוחים זעוברים" ובשתהיה ואות הבאה אחר
הואו שואית תבא והואו חשרות בשורק כי אין יכול לבטא בשני שואין נעים לשמר המועשית
זלקראתם דרור" תבא כמו כן בשורק בשתבא על אחת מאות יה השפה זבנו בתים. ומלאו
בתיך "ופרוד בו ואם יהיה השעם באות יה השפה הבא אז הואו קמוצה אל עבר האפוד ביהה.
ומתו כל הצאן משא עון תשע" ולפעמים תבא קמוצה על שאר האות יה גם כן בשיהיה
השעם באות אשר אחריה "חלבו דשן" קומו זרחו. לאלכם זלנו" וימרדו
זרובו. ושבו רפאו" ובשתבא על יור העתיד הראוי להנקד בשוא תמיד היוד והונע ואו
השרות בחירק" ויהי מבדיל" וישלח את בני ישראל. ויחי עוד" זרמשפט הזה נוהגות אותיות
בכלם המשמשות בשם הכוללות שהוא" ויקרבים" לישועתך קויתי" מימינו אש דת" אע"פ
שהשם באחד שמים מונעים" מישני אלמת עפרי מירושתך אשר הורשתנו" ובשתבא הואו
הפתוחה על יור מונעת בשוא. יהיה אז השוא נח ויכלו השמים. וינהג" ויחבר את האהל"
וראוי שתדע כי השמוש שבתבנו לאו מחשבת העוברים לעתידים וכן בהחלט על הפעלים
אשר יורע על הכר הנסתר כמו אמר שמר ורום הם" אבל על הפעלים העוברים מהיחיד
המדבר בעד עצמו כמו אמרתי שמרתי" או היחיד המדובר אליו כמו אמרת שמרת" יש לואו
המתרפבת אז בחינה אחרת כי היא לא תשיב את העוברים לעתידי אלא כשתהיה המלה מלרע
כי כשתבא המלה מלעיל לא יצא דינה מהעטיפה" והרמיון בזה ודברתי על הנביאים" ודברתי
משפטי" שהראשון הבא מלעיל לא יצא מפעל עבר כמו שהיה. והשני הבא מלרע הוא לעתיד
זרמשפט הזה הוא נוהג בדבר מעטי הם שנמצאו מלעיל לעתיד כמו אורש וגבת והפשתי
שם אלדי. וכל זה יובן בפעלים השלמים כי בפעלים אשר הם נחי חלמד ועוד תדעם באו
בלם מלעיל ופניתי אליכם ועשיתי באף ובחמה ועשית מזבח ונקית בקנוק ובשתבא ואז
השרות על אות מאות יות הגרון המונעות בשוא ופתח או בשוא וסגול או בשוא וקמץ תנקד גם
זאו כתנועת ראוה הגרונית ההיא ועבדו לעולם ועבדן שש שנים ואחז בזנבו והושיבך
למצרים וחלאים דעים ואניות תרשיש" והמשפט הזה הוא כולל גם לאותיות בכלל
המשמשות בעשותי שפטים בחריאף וכן בלם כשתמשפט תמצאם" והואו תבא נוספת
בראשית תיבות לדעת קצת ואיהועניה "ותשב תמר ושוממה "צרפו ורכב וסוס" והאחרונים
פרשו כל אלה בענין שלא תבאנה נוספות זמעשו ואיה ועניה על בנים אחרים לא זכרם
התתוב

התתוב" ותשב תמר עגונה ושוממה" נרדם איש ורכב כי הרבה פעמים יבאו כמו אלה
והסדונות בכתוב וכמו שתדע" וישואו שתבא בפתוב ללא ענין אלא לפאר הדבור" ביום
השלישי וישא אברהם את עיניו ויעזוב את עבדיו ואת פקידו וזולתם" ובתבעליהם הראבע
שהזכיא הפא בלשון ישמעאל. והרצון כיבמה בן משילים בלשון ישמעאל הפא שלהבדרפא
ללא ענין לפאר הדבור" וישואשתשמש שמוש או" ומקלל אביו ואמו או אמו והיה לי"
והעליתיהו עולה או העליתיו על ידעתהמפרשים" ותבא על תנאי. כאלו מבחה מלת אם"
ולא יותזנה לעבדיך" ולא ילך נא אמנון ינתן" לכם לחם צר" ואפשר לפרש אלה בלם זאו
העשף" ותשמש בענין אחר שהוא הבן וכך" והביא הראבע ברבה באלה הואון בפירושיו וירם
תולעים ויבאש וכפר באש וגבר ימות ויחולש וכבד חלש" ולזל הבינו השמוש הזה במלת
וירד מעשוה וחשאת אחר שירד" ותשמש להשואת הדברים זולתמות אלה לאלה וזנאון
האלה הם בספר משלי לאלפים זולמאות מיפקדים על נפש עיפה ושמועה שמעה דלף טורד
ביום סגריר ואשת מדינים משתוה והולתם ותבא נוספה בסוף השמות בנו בעור למעיניו
מים והשמש לטימן היחיד שאינו נפצא במעמד ידו ורגלו ברועה עדרו ובפעלים ואביו
אוהבו חפץ דבאו וכשתבא על נון דגושה או על הא תורה על פעול נסהר ולא ישמרנו
בעליו ישמרהו ויחיהו ועל נון רפויה על המדברים בעד עצמם בפעלים ושמרנוגעשה"
ובפעולים הוא עשנו ולו אנחנו"

והיוד תשמש בראשית המלות ובסוף" והודה בראשיתן על פעל היחיד זהדבים
ונסתרים בזמן העתיד ישמור שמרו" ולפעמים תבא על הנקבות ביחידה
וברבות" כי יחיהנעורה" עשה מלאכה ויחמנה בבואן לשתות" וכל הנשים יתנוקך"
ומגוי יעמודנה" ובסוף המלות הזרה ביחוד על היחיד והיחידה המדברים בעד עצמם" כי
נחמת" דברתי ועשיתי" ותבא נוספת על בנוי ותמצאת במעמד הכולה לבל עוניי הרופא
לבל תחלואיכי" והורה בסוף הפעלים על הזמן העתיד לנקבה הנמצאת לוש ועשי עוגות"
אמרי ליאחי הוא" אם לא תגידי את דברנו זה" ונוספה על הנון עד מתי תשתכרין התחמקין
ובהתדבקין יהודה על המכוה הדבר לעצמו בסוף השמות "הכי אחי אתה אבי אתה בכורי
אתה" והורה עם הסם על הזכרים ורבים בשמה זבפעליו" בלם אנשים בנים גדלתי
אומרים לעץ" ובשישמכו אלו המלות תסור הסם ותשאר היוד בני ישראל" שומרי משמרת
ולפעמים הזרה עם הסם על הנקבות כמו אבנים שלמות" שמענה נשים" ושמנים פלגשים
והורה על היחס אם לאב המשפחה" או למקום מה" לראובני זלגדי" ויגד לאברם העברי"
אישמצרי" ובשתבא על המקורות בלא נון תורה על הפועלים המדברים בעד עצמם" באמרי
לרשע בעשותי שפטים" ובשתבא על הנון הורה על הפעולים המדברים בעד עצמם"
הלדרגני אתה אומר" אל האיצו לנחמני" ויצאו מזה הכלל שנים בפעולים שבאו ביוד להתי
להלוך עמכם" לא אבה יבמי" ואחד בפועלים שבא בנון בשובני ורצה אל שפת הנחל"
ובכך תבא נוספת בשמות והארים מקימי מעפרדל ולשורקה בני אהזנו חוצבי מרום קבוץ
חזקקי בסלע" והורה על בנוי הרבים אצל היחיד זלעולם תבא על פתח בארי ידי ורגלי"
אספר כל עצמותי" ותבא נוספת על מלות השעם זולתי בלב בן פנה מנישים אדם על ארץ
זבאה בלתי נוספת במלת מושיעאין בלתי בי היא לבנוי המדבר" והבך השמש בראשית
ההיבות

התיבות ובפתוך" ושׁמשׁה המיוחד בראשׁיתן הוא הדמיון והשׁוואתן בלשׁני דברים" והתה
באניות סוחר' כיצפורים עפות' ולפעמים תבאנה שתים מהן זו אחר זו" כי במך כפרעה' כעם
כבהן כמוני כמוך' וחרצון באלוהוא להשׁוות הראשׁון לשׁני' והשׁני להאשׁון' וזרצה באופרה
כמוני כמוך אני בכוך ואתה כמוני' והוא הדין בשׁאר אלא שׁרוב לקצר" ומשׁמושה עוד לדורי
על הזמן' ויהי בשׁשׁיב ידו בזמן שׁהשׁיב ידו" והיא כפורתת" בשׁעה שׁהיתה פורחת חולתם
ותשׁמש בסוף דמלות לכנוי הנמצא במעמד זכר אותה בשׁמו' ובפעל' ובמל והשׁם' מחושׁב
עיניך עוד שׁואב מימיך" אמיתיך אף עזרתיך' ישׁב לי בעבורך' וחיתה נפשׁך בגללך
מהברל שׁיש בין בואה על הזכר ובין בואה על הנקבה הוא כיבבואה על הזכר הבא קמוצה ועל
הנקבה בשׁוא אחר נראה אחר הנעות חצלי בצדקתך אחיותך עמדעמי' ארעל חלק שׁמרתיך
בניתיך' ודומיהם "ועשׂתם הוויה על הדמיון הנמצאים במעמד' לכם יהיה לאכלה בבגדי
לבבכם"

ג'חלמוד תשׁמש בראשׁית התיבות לבוד' ושׁמשׁה המיוחד הוא להורות על הקבין
אועל היחס שׁיש לדבר מה עם דבר אחר ולזה חברוה עם הגמיים כזה
חשׁבו מה תתן אם תעשׂה ליהדבר הזה ויתן לך וארץ נתן לך מה הוא לה ותשׁמש עוד על
שׁני והעתקה' אחדויה מדבר מה אל דבר אחד' ויהי לרם בבפר' ויהי לרם בבשׁת ובהתי
חרבותם לאתים וחניתותיהם למזמרות וירצו בכל אלה היות חומר דבר מה נושׂא לצורה מה
תהיה הצורה טבעית אדמלאכותית' ויסבול להיות השׁמוש הזה השׁמוש הראשׁון בעצמו לפי
שׁהאומר הוא בבחינת הקבין לצורה ולפעמים תורה על עצם הדבר כמו שׁתורה מלת את
בלשון העברי' וזרגל לאבנר שׁאמא לפשׁע עבדי' בנת לרעי' אל ישׁיא לבם פתחת למכרי"
חבאנים אותיה חכנוי נוספת ירצוני שׁתוכן העשׂין הלה" לך לך מארצך וילך לראל ארצנ
אלבחל' אל הגדולים ולך הלן לו' ותבאבמקום הבית' וישׁבו אהולארץ' לבל דרכיו
משׁכיל ישׁבת לכסא בית אישׁרתי לפעני' ותשׁמש מקום מן ויבא לבמה אשׁר כגבעך
כמו לקולם' ותשׁמש מקום בעבור' אשׁרי לו אחיהוא ואשׁר פרעה לבני ישׂראל וישׁאל דוד
לשׁלום יואב" והשׁמש לדעת קצת המדקדקים בלשׁון שׁבועה לתוספת עודה אם לא יאמרי
לכם ארץ ותבא עוד להורות על הסכתה תכלית להאיר על הארץ ולמשׁול ביום ובלילה'
לבם יהיה לאכלה לשׁאת אותו ברחמה לבלתי תחשׁאר ותבא על מלות השׁעם לבעבור
סבב' לבלתי נתון זרע ועל כם השׁמש למבראשׁונה לא אתם"

ד'חמם תשׁמש בראשׁית התיבות ובכופן ושׁמשׁה המיוחד בראשׁיתן הוא שׁמוש
מלת פן' ולבן יבא אחדיה דגש ברוב להורות על הנוהי סיה' מגדיש ועד
קשׁה מקצוף עליך ומעד בך וכשׁתבא אחד יה אחת מאותיות אוהל"ע תכלית מקבלת הדגש
תבא אז בצלי על הרוב" מאשׁר יקדה בעיני" מחחל חרמש" מחשׁרלי" מחחל להתפלל מעודי
עד היום הזה מראשׁונעד דגלי' ומצאנו מעשׂים על אותיות החולקחירק מהיות להם עבדים
מהיות כהן מהרץ לפרוכת העדות' וכל מחוץ במו חם" מחוש ועד שׁרוך נעל מרוף אחרי
דוד בעבך ומרגזך ומצאנו שׁנים בפתח" חלקומחמאות פיו' והקדשׁו לחר וכבר
מצאנוח על אותיות המקבלות הדגש במקומות מעשׂים בחירק וברפה מבציר אביעזר"
מנכורתם בוישׁים מלאם יאמץ משׁתים עשׂרה רבוא ומשׁמשׁות היותר רבי הוא להורות
על

M.T. AKADÉMIA KÖNYV-TÁRA

על חלקו חלקים מחבל באחר ענק מצאו דיך בשׁיקות פיזי מי משׁלנו אל מלך
ישׂראל אל מי מלנו' ותשׁמש בקום יותר" כי שׁוב כחרה מחר כשׁך טוב פריי מחרוץ"
טובה חכמה מכלי קרב' ותורה לפי רעת האפד על הסבה החוברית עפר מן האדמה' עשׂם
מעצמי' מחמר קורצתי גם אני" ולפי דעתי' ששׁמשׁה בכל אלה הוא השׁמוש דראשון רצוני
לקיחת החלקי מרבולל ולפעמים תחסר המם בשׁמוש זה במקומות מה לתסכנו על ובכין
נעשׂית כפורה זחבשׁניכר ובים זחב" ורצון בהם מזהב זרים כהם" והודה על ותבה
הפועלת' מי' יצא הדבר ומי' מעמה לשׁון ומסגולתה לקשׁור כיצה הזדוה לג
תקשׁרנה עם זולתה משׁאר האותיות לשׁמרך מאשׁה זרה מנכריה הצילנים דרעי' מרגשׁת
פועלי' און' ואל התעלם מתחנתי' ופעמים תחסר במקומות מה לחיות הענין מובן זולתה'
השׁמרו לכם עלות בהר' ונוע בקעה' עד קום גוי אויבי' ותבא על שׁמות הפועלים
והפעול' בבנין הדגוש' והתפעיל והפועל' מדבר עמה מדובר בך מגישים אליה
מנוש לשׁמי' מלשׁני בסתר מהלל מפשׁעינו מתהלך בתוכו' ותבא על שׁאר אותיו השׁמוש
מלפנים ונאמר צדיק מלמעלה ומלמשׁה" מבלעדיי' והבא נוספ' בראשׁית השׁבו את אזמ
בבריצע הימו לבניו משׁבח החזיק מלבן את דמחמה זאת הפעודת ותבא
נוספת באחריתם כתמל שׁלשׁום ימיתפתאום הנם נמברהם פניריקם התבא במקום נק
את כסף הפרים שׁהוא מן יקר פדיון נפשׁם' ותורה על נוי' ורבים ונסתרים ותמצאים
לא שׁערום אבותיכם' ידיהם ויגליהם' עציר רודם"

ה'חבון תשׁמש בראשׁונה ובאחרונה' ונמה בראשׁתה הורה על ורבים דמוברים
בעד עצמם זכרים ונקבות וזה בכל הבניינים בזמן העתיד' נעשׂה ונשׁמע
נדעה נרדפה ונקומה ונעלה" ובאחרונה עם הוא הורה על העוברים
חמדברים בעד עצמם בזמן העבר' ירד ירדנו בתחלה" דשׁבענו ועשׁינו" ותבא נוספת
בראשׁית השׁמות" מי נפתוח" היתה נסבה" ועל מם נוספת נמבזה ונמס" ובכופם
ששׁון דשׁמחה זדון לבך והיו דראון ובתאריס אני דאשׁון ואני אחרון' ובסוף רפעלים
העוברים אשׁר לא ידעון אבותיך" ויחנון בעבראנון צקון לחש" ובעתידים עקב השׁמעון
אשׁר לא יראון ולא שׁמעון ולא אבלון ולא ידישׁון' ועל המקורות להתן שם את ארון
האלדים באבדן מולדתי' והמורת אות הבפל בבלה לשׁמיד מעזיה" ובמלת המנו חפש
מחפש" משׁפטם מעוזיה תכמו" ובשׁהוויה הנון בפעלים פא הפעל רוח תחסר כעתידים
על הרוב ותבא המורה חדגש" ועוד תרע זה בפרק החסרים" ונוספה עם עתידי ונכבה
הנספרת עם הוא באחרונה כי הקראנה מלחמה" ורה ליתך השלדנה' ברגלים הרמסנה'
ונוספה כבושנה אפרים יקח' ותרחיב צעדי התחתני" ובמלת הזבשׁנני כמו שׁבחנני
בשׁמוש היתר אשׁר הורה על המקורות על הפעולים המדברים בעד עצמם' והורה בפעלים
התחתידים על הנקבות הרבות" ותדברנה בפיכן" שׁמעה נשׁים' אבל חבמת בונת
תרנה לפי ששׁרשׁו רנן אינו מורה כי אם על נקבה יחידה כי אין כח בדגש לבא המורת שׁהיא
אותיות" יהעד תתן קולה' וכן על צוי האמנה ששׁרשׁו אמן" ותבא על כנוי הנקבה על
לבביכן" וברגליהן העכסנה וכבר באה על הזכרים ותתן תשׁברנה ותתן העגנה" וכשׁהיא
היא למד תפועל ותבא עליה נון הנקבות כבליעה בדגש" כמו האזנה אמרתי' בצל
דלינעוי תשׁבנה' זבן כשׁתבא עליה

מוחזרים בעד עצמם ולנו בגבעה "הראני ולננו עם קמנו ובאחנוספת בפעלים" אף
יקראוני ישחרונני ולא ימצאוני תברכני נפשך דנני אלדים" הדגש בשת' אלו המלות
לחסרי נון ותוספת" ותבא על תואר הנקבות נוספת כמו בן" ידי נשים רחמניות" ותבא עם
הבניין הנפעל כמו שתדע במקומו"

נחשין תשמש בראשית התיבות מקום מלת אשר" ותבא על הרוב בסגול "ולפעמי
תבא בפתח" עד שקמתי דבורה שלמה אחיה כעושיה ובאה בקמץ "שאתה
מדבר עמי ובאנשתים בשוא" שהם ברמה המה להם" שהוא עמל תחת השמש" ותשמש עם
חשמות ועם הפעלים ועם כל תשעם" אשרי שאל יעקב בעזרו שיל אלו" שעלו מן הרחצה
שיפוח וחום שלא מלא בפוקוצר שכבה השבעתני ותבא אחר בית השמוש בשגם הוא
כשר כי בשלי הצער הגדול חזה" ואחר שם השמוש שי כבלגואל מלך ישו אל"

ורתין תשמש בראשית התיבות ובסופן כשמות ובפעלים" ותורה בראשית הפעלים על
הזמן העתיד לזכר נמצאו למקבה נסתרת ביחיד וברבים" תשמה תשמרו תשמרי
תשמרנה ובסוף התיבות תורה על היחיד והיחידה המדברת בעד עצמם" וזה בתוספת וד
דבר בתכונה משמוש היוד" ובלא תוספת תורה על היחיד והיחידה הנמצאים אלא שתורה
על הזכר בקמץ ועל הנקבה בשוא נח לפי דעת קצת המדקדקים" ועוד תדע אמתתו בשער
השוא" ושני השמושים מורים על זמן העבר" ותשמש עם השם לרבים הנמצאים" ושקרהם
ויעשיתם ועם הנון לנקבה מהוע עשיתן" ותבא על המקורות כי יראה לשבת בעור" ויצאו
ללכת ארצה בנען" תבאלמען הקבות להבות" שתי ידות משולבות" ולפעמים תבא עם
הזברים האבות יאכלו בוסר לוחות חברית" את כל המקומות ותבאבסוף השמות ועטרת
זהב גדולה אחיה גברת" וישת יתקטרת הא" ואנכי תרגלתי לאפרים" וכשתסמוך הא הנקבה
תשוב ה' ויברוב "חרב חכמת שלמה "צדקת" היא תעשיר" ויש שתבא בלא
סמיכות" מבת כלתי סרח עזיהטרת" אף נחלת שפרח עלי" אם אתן שנת לעיני
הפעלים ושבת לנשיאוקראת אתכם" וחשאת עמך" ותבא נוספת בראשית השמות" ותברך
בנין תכנית כל עמר" ובסופם מענפת שש" קובעת כוס" ובתחלה ובסוף תפארת תמגדך
הלבשת תפלצתך השיא אותך" וכשתהיה הוא למה הפועל" ותבא עליה היו השרית תרגש
לחסרי נון השרשית" אותות שחית וברח" מזתדבקני הרעה ומתי כרתי ברית"

הנה נשלמו שמושי האותיות המשותפות" ויבא השמוש המיוחד אשר יש לקצתן
נוסף על השמושים הנזכרים בעזרת האל"

הפרק הרביעי בשמוש המיוחד אשר יש לקצת האותיות זולת קצתן נוסף על השמוש
הכלל" וארוך שיודעת שמוש כל אות ואות מהאותיות המשרתות ראוי שתדע
שיש עוד לקצתן חלק קצת שמוש מיוחד" רצוני שחלק מה מהמשמשות ייחד למשך ולנחות
כאותיות אהו" וחלק מה מיוחד בהרחבה כאותיות אחהע" וחלק מה ייחד לתן לבוא נוסף על
השמות והבניים כאותיות וראמנתיוחלק מה מיוחד לבא עם המקורות כאותיות בלבלם" וחלק
מה מיוחד לבא עם העתידים כאותיות איתן" וחלק מה מיוחד בדגשות ורפין כאותיות בגד
כפת" וחלק מה מיוחד להיות לו משפט ידוע בבניינים כאותיות נסעש בבנין הנפעל"
ואף על פי שרבה מאלה השמושים הם נזכרים בשמוש האותיות בהפרדה הנה

ונה אעיר עליהם בזה הפרק על דרך החלוק הנזכר" ואומר כי אותיות או" הם אמות לכל
האותיות" והשעם כי אתה לא תוכל לבטא באות מהאותיות באחת מהחמש תנועות הגדולות
אשר הדעם בפרק שאחר זה מבלתי שתבא אחת מאלו השלשאות שם בכח" כי אם תניע
האלף דרך משל בתנועת הקמץ תבא אחריה האלף האחרת נחה" ואם תניעה בהנועת החולם
או השורק תבא אחריה ואו" ואם תניעה בתנועת הצרי או החירק תבא אחריה יוד" ועל זה
נקראו אלה האותיות רצוני אותיות אי אותיות המשך" ונקראו גם כן אותיות הסתר מפני
שאינם נדגשות במבטא בבואן אחר התנועות" וזה ונחות ונמצא להם לא הסכימה רעת
המדקדקים להכניס עמהן והא לפי שחיא לא תמה כי אם באחריות והיבות ולא בראשיתן ולא
במצעיתן כמו שתדע בפרק הפעלים הנחים" ואמנם האותיות המיוחדות בורחבה הם האותיות
הארוניות" כי הן בשדרכן להיות מנועות בשוא השתתף עם השוא כרוב אחת משלש התנועות
אשר הקפתח או סגול או קמץ" ולפעמים וברוב תורחבנה האותיות אשר לפניהם בורחבתן"
ומשל בזה כי מלת ישמור כשתחל פנה בפלת יעמוד תרחיב העין בשוא ופתח מקום השוא
ומשוש ותרחיב היוד בפתח מקום החירק הבא ביוד ישמור" ולפי שזה החלק רוב שמשו הוא
בפעלים יאחר הדבור בו בשלמות עמהן" ואמנם נחלק הייחד בהוספת על השמות והבניים
להם אותיות האמת בשמות" ואותיות הבניים בבניים" והמיוחד במקורות להם אותיות
בוכלם" והמיוחד בעתידים והם אותיות איתן בבר בא הדבור בכל זה בשלמו בשמוש האותיו
כל אחת ואחת במקומה" ואמנם החלק המיוחד בדגשות ורפיון הנה המדקדקים נתנו בו דרכי
כוללים לדעת מתי תבא האות דגושה ומתי תבא רפה" ואותם הדרכים לא יכללו כי אם
אותיות בגד כפת לבדן ואעף שבעל ספר יצירה הביא עמהם דגש" ואמר שבע כפולות
בגדכפרת" חלק הוא לפי מנהגו בחלופי האותיות שתשתנה הברתן במבטא ומצא דגש עמהן
ור' נה כתב על הדגש שהוא אצל אנשי שבריא דגושה ורפויה כפי התחלפות האותיות הבאות
לפניה ולאחריה ולאחריה זו ידיעת זה בלתי מועילה בכוונתינו" אבל הדרכים אשר נתנו
המדקדקים לדעת רפיון בגד כפת הן שכל אות מהן שתהיה שמוכה לאחת מאותיות אהו"ן תהיה
צפויה זה יהיברו שבע רפה ובמשך לאותיות אהו" ולבאי הסמיכות הזה אמרו כל בגד כפת
דסמיך לאהו" רפה בר ממפיק ומפסיק ודחיק ואתי מרחיק והענין כי אז יבואו בגד כפת באופן
שלא ירגישו נחות אותיות אהו" ויקבלו הדגש הנהוג לבוא בהן" וכאלו כאלו המקומות הם
בלתי נסמכות לאהו" לחייב מהנחות רפיון הקריאה "והענין

בממפיק הוא שתהיה אחת מאותיות יהו" נרגשת במבטא בסוף התיבה" והמשל בילו
נראה אליבלוז" הוי בל צמא" והמשל בהא" בעדה תשים" ועתדה בשדה
לך" ולה גפין ומשל הוא" דמיו בו" אליו פיקראתי ידיו תביאנה וכזכל איביגידי" וכל איו
ביגיודיו" עד סוף האותיות" ויצאו מהכלל הזה שלשה על פי המסרה והם וקול דמון שלו כה"
ונטה עליה קו תוהו" יי בם סיני בקדש" והענין **בממפיק** הוא כשיהיה במלה
אשר בסופה אחת מאותיות אהו" שעם ממפיק בינה ובין המלה הסמוכה
אשר בראשיתה אחת מאותיות בגד כפת" והטעמים האלה נקראים מלכים והם אתנח פשטא
זקף רביע תביר אזלא שניגרישי ותלשא הגדולה רצוני אותה שמשמין בראש המלה
קרני פרה סגולתא זקף גדול סוף פסק והם" כל אלה יתנו הפסוק בינשתי חמלות

שם לות הלזה ורגש ובגד כפת" הבא אחריהם, והשעמים הנקראים משרתים והם שופר ולולב"
שופר מאסף "דרגא "מאריך "מקף "קדמא "שרתא" כל אלה לא יפסיקו" אך ישיבו
המלה אשר בה את מאתיות אחו"ל אשר אצלה "ויחתו הבגד כפת אדרפת" והלשא הקטנה
היא אותה שמשימין בסוף המלה "ותרי זחוטרין" דינן כמשרת לפי שהם מתגללים עם התיבה
אשר לפניהם" ותקחו אליך פרה אדומה" ויהי כרוגיאם" למה תעשה כה לעבדיך "נעצית"
ליבת" והשרתא האחרונה בשלשה הספרים רצונו "תהלות וכשל" ויאיוב דינה כמשרת "והאמנם
והשרתא אשר בראש התיבה מפסיק" ומה שאמרנו כי הטעם משרת ומחזיב דרמין הוא בלתי
בולל בלשון מקף כי כשיבא כמלה מקשה" ותקדמה אשר לפניה היא פתח או קמץ או סגול" רנח
או יהיה הבגד בפת דרגש כי נחשבו אז שתי המלות מלה אחת וכאלו אין שם אחד" והזינכלל
בכלל הרחיק" במו סורה שבח פה פלתי" זאת האשה חבטנה "חפריה" וכן כשלא תהיה
זאות במלה הקשה מאותיות בגד כפת תרגש כמו כן "חלי עשרים שנה "גשהנא ואכושך"
גשח לי ונאשכח" ואם לא יהיה שמה מקף לא תדגש "כמו יעקבני זה פעמים" ואמנם יחדני
וקמץ והפתח וסגול ברגשות המלפי שאחרי רחיק וחצי רפה לעולם" והוא מה שאמר
בעל המסרה "כל זעיר דסמיך דגש בר מן ארבעה מלבים אולם ושוק וצרי" וחיק" אך כן
יגח ארבת יגח "פשעו בי "אחבו בן ורבה בן ועשה בן השאלו בן פרי גודל לבב "ויצאו
מזח וחבל לי נאזראש "מי כמוך השני" ידמו כאבן עם זו גאלה "על שתי נתפות" ונקלתה
באבנים" מחנין ברחיק והוא סמיכות כל מלה זעירא מאותיות אחו"ל עם מקף"
וביאור מלת מח פרצת על"ד מה תריבון" מה תארו" ואמנם נקרא
ויאיק לרוחק המלה אשר לפני בגד כפת" והענין

באתי מרחיק הוא כשתהיה המלה אשר בסופה הוא כלתי שרשית בפעל או מבנין
וחזה מלעיל "ויהי הנקוד אשר לפני הוא קמץ" הנה אותיות בגדכפת
כפת הסמוכות לחתיכה דגושות ובלבד שיהיה הטעם במלה אשר בהאותיות בגדכפת
במלך הראשון מחתיכה ליחיקרא אתי מרחיק" אמנם אם הוא הבאה בסוף המלה היא שרשית
או הטעם במלך השני בתיבה בעלת בגדכפת הסמוכות לה או שלא תהיה הנקודה אשר לפני
הוא קמץ לא יהיה למלה אז דין את מרחיק "והדמיון לאשר תבא בהם הוא בכת והטעם במלך
הראשון מבגדכפת "ועשית פסח "וזבחת פסח "אלמי דמית בכה "והדמיון לאשר תבא בהם
והוא בפעל "ואעידה בם "וענתה כי צרקתי "ויצאו מזה הכלל מלאהגת "גם צפור מצאה בית
הולת חבגד כפת ידגש גם כן בזה הכלל "ועשית שם מזבח "למה צמנו "השבעה לי" הבה לי
בנים "ויצא ממנו "וזרועו מושלה לו" אמנם כשתהיה הוא שרשית לא תדגש אז האות הבאת
אחריה תהיה מבגד כפת או לא תהיה כמו וי" ענהבי "פיד ענה בך "העשה לו כתנה פסים "למת
ארוח לך "ואשר הטעם במלך השני הם מברכך ברוך "ועשית פרוכת נחית בחסדך "נהלה בעזך
ויצא מזה הכלל גאלת בזרוע עמך" לפי קצת הספרים "עבית בשית "מי כמוך באלים"
הנשה דבר" וראוי שהדע שאיך לאלף דין את מרחיק" כי ותבא בי רוח לאיוסף יבא בך"
למען ירוץ קורא בו" הנני מביא לך" נירא נא" כלם רפויים"

ורע כי אלה והכלל הנזכרים מספיקים בשתהית האות מבגד כפת הסמוכה לא תדגש
אלא אחת לבד" אמנם כשתהיינה שם שתים אותיות או יותר מבגד כפת
סמוכות

סמוכות זו אחר זו תחת אז לשם משפטים אחרים והם על ג פנים" כי הוא אם שתהיינה שתי
האותיות דומות" או תהיינה ממוצא אחד" או משנים מוצאים" ואמנם אם תהיינה דומות"
זו אחר שנה מתקבשלא הנה היא הדגש אז" הלא כפרמ"ש" קטנה בכף אש" ובני דדן נשבבת
בכשתנו" ובן כשתהיינה ממוצא אחד" לא ירדנו בפרך" בהכבר בפרעה" ואם המשני
מוצאים תהיינה אז רפויות" ואעפ שתחזרנה אשונה בשוא" קרחו כפתים" ונאני בפיך לאל
בי גרולח השנאה" וכפני שוכף הרפה דומה במטאה לחית" בא בדגש" וחבטה כחבטת אלחין
כי היה בא בכבדות ככאן כרפה" ובאהגיסל גדבריא דגושה בעבור שהיו שלש אותיות כמוכן
מבגד כפת" ואמנם התינו שיהיה האות הראשונה בשוא" כי בלא כן תבא ברפה" והוא אשה
בבתוליה" אם לא בדבר י" ויהי בבקר" וחיה בזיב ורומים" וראוי שתדע עוד שזה שאמרנו
כרפין בגד כפת כשיבואו על אותיות אחוי יבן כשיבואו אותיות אחו"ל אחר אחר מהשבעה מלבים
אשר תדעם בקרוב" אמנם כשתבאנה על האלף אשר אחר השוא" באלף חשא שוא ורא
ורומיהן" לא יהיה להם אז הדין הזה כי תבא אז האלף בבחות ורי היא כמו שאינה" ולכן
תדגשנה אותיות בגד כפת אחריה" כמו ירא בלק" וירא געל" וירא דוד" וזולתם" ובכאן
נשלם מה שראיתי הו צריך מהדבור באותיות ונעתיק הדבור אל התנועות"

והפרק והמשי בספר התנועות ושמושיהן ורפין האותיות דע שאנחנו
אין אנו בקיאין היום בקריאת הכתוב בתנועת האותיות על הדרך שהיה אצל
הקדמונים מדרך העברי" כי כמו שאין אנו מבדילין גסכן כאותיות בין הקף והדגושה"
וביו השית ודזי ורנשה וכין הסמך והצדי" ובחלתם מהאותיות" כן אין לנו הבדל בכתב בין
הקמץ והפתח" ובין צרי וחסגול" ובמקומות רבים אין מבדילין בין השוא לשני אלו"
ואין ספק שיש בכל אלה הבדל ניכר כמו שכתב רז' יונה בספרו בדקדוק שאנשי טבריא הם
הצחים בכתשא הלשון בין בכתובים בין בדבור ההמון אנשים נשים וטף" ויש להם הבדלים
נכרים באותיות ובתנועות טה שאין כן לחלתם" ואחר זה הראוי שנאמין שכדור אותיות ואלפא
ביתא עם חלוף צורותיהן זכן התנועות למיניהן לא נפלו על צד הקרי והדומין" ואפי שנודעה
שהלשון הקדוש הוא הסכמי" מה שאין ראוי להודות כן כי הנה חדל בקצת הדרשו כתבו רמיזו
בצורות האותיות והתנועות על דרך הדרש" והראבע כתב דעת חדשה בסבת צורות האותיות
בספר צחות" ובפי ההורה בפרשת ואלה שמות נתן טעם בכורן כסדר ונמצא אצלם יבוקש
כל זה בכפריו למי שירצה העמידה עליו אשר לפי כונת הקצור לא הביאותים בכאן בפני
היותם דעת יחיד" אבל אביא כלל מה שכתבו וחשובי המדקדקים בסבות התנועות בין בדם
כיהם או לא בין" ואומר שהמדקדקים דקים הסכימו התנועות אשר לאותיות עם מיני
התנועה השבעית" וזה שתנועה הגשמים השבעיים נחלקת לשנים סתים" אם ישרה ואם
סבובית" והתנועה הישרה שני מינים אם מדברבז אל המקיף" ואם מן המקיף אל ודברבז והתנוע
הסבובית היא אשר היא סביב הדברבז" ואמרו שכמו אלה התנועות הכוללות הם נמצאו בהנעל
הדבור" ורא אשונה מהם היותר גבוהה שבכל התנועות במבטא קראוה חולם" ושמוה מתעל
לאותיות הדתנועה התחתונה והשפלה הוא החירק ולכן שמוהו נוחח לאותיות" והתנועה
האמצעית בין שתי אלו היא תנועת הפתח שלא יגביה אדם בה כלי הקול ולא ישפילם"
וחזיא לפי זה תרמה לתנועה הסבובית שאינה פנוי לא למעלה ולא למטה" ולפי

ולפי שמשמעות המיחד׳ הם שני קשבים נחים מקבילים בקו מדומה מבריח מן הקצה אל הקצה
אשר עליו יסב הכדור, הניח בעל הלשון להורות על זאת התנועה קו אחד ישר, ומן וראוי
פנה לשנות באמצע האותיות בפי הסדר הקודם אבל תחת קו בתוך האותיות היה מכלכל
ואבתיבה, לפיכך השמיטו מזה המקום ושמרו מתחת האותיות, ואמנם לא שמרו למעלה מהן
כדי שלא יתערב עם הרפה, ועוד מצאו שהגשמים המתנועעים בתנועה הישרה הם
אבודה, והשנים מהם פונים אל המקיף והשנים האחרים פונים אל המרכז, ומן הפונים אל
המקיף האחד מהם הוא פונה אליו בהחלט, והשני פונה אליו בהצטרפות, ולפי שבכבר הניח
נקודות ירמז לאשר הם פונים אל המקיף ואל המרכז בהחלט אשר הם החולם והחירק, חניח
אחר אלו עוד שתים מתנועות אחרות לרמוז אל השנים האחרים והם תנועת השורק והצרי,
כי השורק רומז לתנועה הקלה בהשתפות ולכן שמוהו באמצע האות, והצרי הוא רומז
להנועה הכבדה בהעטפות ולכן שמוהו למטה, ואמנם לא שמוהו באמצע השפל מהאותיות
כדי שלא יתערב עם השורק, ולשלא יתחלף בחירק הסיף בנקודה ושמוהו שתי נקודות
בפיו וחירק, ולפי שהיה זה כן באו בכתוב שתים מהתנועות העליונות ריצוני החולם והשורק
את תמורת זו לאלפים ולמאות כמו לא תעבוד מזה בשורק מקום חולם, וכן ישוד צוררים
וישפוטוהם, חולת סרבים, וכאו גם כן השתים השפלות, ריצוי החירק והצרי זה תחת זה
פעמים רבות, חשן תשיג, וחצל תעיל, אשר תדעבל זה בשלמות במקומו בפעלים בפה,
נדה בכל מערב ארץ ישמעאל אינם מבדילים המבטא בין החולם והשורק ולא בין החירק
והצרי, עוד שהסופרים הבלתי בקיאים בנקוד הם מחליפים אלה התנועות כל אחת בחברתה
בספריהם וזה תעיד על שבראשונה היו התנועות הם קרובות במבטא ונשתבשו בהן, ועוד מצאו
התנועה הנמצא תנועה אחת מורכבת מהישרה והסבובית והיא התנועה החלונית, ומצאו
תנועת הקמץ דומה אליה, ולבן שמוה מורכבת מקו ונקודה לרמוז על חבור אלה השתים
שהן לגלגלי הקפה שאנחנו סובבים סביב המרכז ולכן תניח עוד בעל הלשון תנועה עליונה
במבטא והיא תנועת הסגול תקראת גם בן פתח קשן, ואמנם לא שם סימנו קו אחד קשן לשלא
יתחלף בפתח הגדול אבל נתן סימנו שלש נקודות כדמות משולש לרמוז על פשיטת התנועה
הסבובית כמו שהמשולש היא התמונה היותר פשוטה שבכל מיני התכונות זולתי העגולה,
והנה הפתח והוא הנקרא פתח גדול, והסגול והוא הנקרא פתח קשן, עם החמש התנועות
הנזכרות והן החולם והשורק והצרי הנמרא גם כן קמץ קשן, והחירק הם כלם שבע תנועות
אשר במלאכת השיר יקראים שבעה מלבים אבל במלאכת הלשון לא יקראו מלבים כי אם
לחמשה הנזכרים והם מסודרים כשתי מלות אשר הם פתוחי חותם, ודע כי לא יקראו אלה
מלבים עד שיכתב אחריהן הנח הראוי להמשך אחריהן או שיהיה במלה בכח כי כשלא יבא
אחריהם נתנראה אוגסתר לא יקראו מלכים, ועוד נשתמשו בתנועות אחרות קטנות

לקראם משמשות לאלה, חוה כשלא תובל תנועת החולם לבא בשלמות נדותה מפני מנוע מלה
מרגש או שוא אשר תדע אחר זה, ישימו אז במקום החולם קמץ עם שוא הנקרא אצלם קמץ
חטף, ובמקום השורק הבא באו אשר הוא הנקרא גם כן מלך כשלא יובל להמשך בנחת ישימו
שלש נקודות רצופות מלעלה לשוה ונקרא קבוץ שפתים, ובמקום הקמץ כשלא ימשך
בנחת ישימו פתח גדול, ובמקום הצרי ישימו סגול, ואמנם מקום החירק לא שמו תנועה
אחרת אך אמרו שהוא מלך בחביאו עמו ור המשך, ואם אינו לא יהיה, ולהבינך זה אומר
שתנועה אחת בעצמה תתחלף כפי תלוף האותיות הבאות אחריה ברגשות והרפיון, כי היה אם
תבא דל אות הגושה אחר החולם ותה לחזק חזק לא תובל לבטא החולם בנחת אם לא תבא
המלה מלעיל כי אז השעם מאריך והתנועה בנחת, אבל בבא המלה מלרע הוא בלתי אפשרי
ולכן תכרח בעל הלשון לרפיון אחת התנועות הקצות שידעת במקום התנועות והנדולות שהם
והמלכים לשלא יפסד סדר הדבור ויתחלף החכנה, וזה אם כן תבין הכלל שנתנו ומדקדקי
שאחר מלך מהמלכים לא יבא רק שאם לא תהיה המלה מלעיל הרמין בחולם והרים נאולם
לא יכולו, ואחר הקמץ בל למהומה השמה, ואחר הצרי בישראל חדלו חולתם, ויצאו מזה
הכלל לויהיו שניהם ערומים, את הלונות בני ישראל, על כמן יוסב, לנערה היולד, וכן
בל בתים שכמקרא, ותצא ארשת הרע שבכל מקום שהמצא בבתוב נקודות אלה המלבים
שיש לך להאריך תנועתם כדי שיופר ובהתמשך אחריהם אלא כשיבא השעם באות שבצדם
כי אז תשפיל קריאת התנועה הגדולה העומדת בתנועה בעלת השעם ואף על פי שתהיה
מהתנועות הקטנות, וכמשל בזה זכרת ילך כי לפי שהשעם בכף אף על פי שבאה בתנועה
קטנה נשפיל קריאת הין בעלת התנועה הגדולה ונעמיד התנועה הקטנה וכן כל כיוצא בזה,
אבל אם יבא השעם רחוק מאות שהיא בעלת התנועה הגדולה, ותה אז יעמידוה כתוגן,
וכמשל בזה זכרת כי עבר היית, ושמרת את חקיו, מראשית השנה, מראשו ועד רגליו,
כי לפי שהשעם בכל אלה יבא רחוק מהתנועה הגדולה יעמידוה והוא הדין בכל כדומה לזה,
ובשהבא התנועה הקטנה על אות גרונית תעמד מעמד התנועה הגדולה כמו ראה החילותי תמך
לפניך, כי אתה תעמיד והוא אף על פי שהיא פתוחה מפני החית שהיא גרונית, וכן רחמות
כיום מדין, וחכם עיניו בראשו, והמורבית יעקב, שרפת החטאת, כי בענן אראה
וזולתם,

ואחר שידעת מהשהואחברתי לדעתי משמש ותנועות ראוי שהדע עוד כי בעל
הלשון חמציא עוד שתי נקודות עומדות על גב זו להשתמש בהן בהתחלת
ותנועות ובסופן זולתי כל האותיות והיוצרים לכך וקרא אותן שוא ורוא אינה תנועה, והאות
על זה כי הוא לא ימצא יחידי בתיבות בלתי נסמך אל זולתו מהתנועות, ולזאת
הסבה נקרא אצל המשוררים עבד, ועוד קראוהו חטף לפי שהוא תנועה בלתי שלמה, לא
תתעכב קריאתו במבטא, ורבה יש למשפטים רבים, כי היה לפעמים יבא לבדו, ולפעמים
יבא מחובר עם תנועות אחרות, והתנועה אשר בחן תחבר חן חפתח גדול והקמץ והקבוץ
ופעמים יבא עם הגעיא או זולתו, והנה קריאתו תשתנה בבאו לבדו, ובבאו עם הגעיא
ובבאו על אות גרונית עם הגעיא, או זולתו, ובבאו על חית עם הגעיא או זולתו, ובבאו
אחר אחד מחמשת מלכים, ובבאר באמצע תיבות, ובבאר בשוא אחר עמו באמצע

תגלחי, ובא שתולל אבירי לב, הראי השתולל" ותבא תמורת העין מתאב את גאון יעקב שהוא במו"ל תעב גוי, וזה"א תבא תמורת האל"ף "האנקדוא שדינו הינאק" ביד דוד עבדי" השיע את עמי ישראל" במו אשיע" והעין תבא תמורת האל"ף" פדעו מרדת שחת" במו פריאוך" תמורת הת"ת בעזו שוב אבו" ורצון חז"ו "וחית תבא תמורת העין "באבחה" וזרב שהוא מעין בעתה"

דלופי גיבק הכף באה תמורת הג' מל במו"ל וסנרוכל מעינו שדרצון דסגרין" ובנה אשר נשא מיניך "במוגנה" וחקף באה תמורת הכף "במלת חקן משלים שהוא במו"ל הכן את רות" ובאה תמורת הג' מל במלת ויציקו את ארנן וראדים שהוא במו"ל ויציגו" וכן תרגם יונתן ואקיפו

דלופי ושלנת באה חדלת תמורה ית' במלת הדבתון ובאה הית תמורת התי' במלת שחיצעשדקוילפוויצשרוי' ורצון תמורת הלמ"ד בנשכה "שהוא כמו לשכה יוגן נעול מעיין גלים שהוא כמו גל נעול מעיין גלים טן גלהתמים" ותמורת למם בחשין ושעודין לקץ חיפין" ובאה הלמ"ד תמורת הר"ש בכפ"ש עב הראוי בפרשי העגה איים באל סנתיו שהוא כמו באר כנוה"ו"

דלופי וסצרש בצאנו גזירה אחת "עם בזז" ופעם בסמך " ופעם בצדי "עליו חסידים "נתעלם באדבים "עלץ לכיבי" ובאה הצדי" תמורת ויהין כיחמץ זכבו שהוא מעין חפזון" ותמורת נסמך מעול ויחמץ שהוא מן חומם נפשו" ושין תמורת חצדי" עשב כשמים שחק" ותסמך תמורת חשין כנתן וסכל בסרומים "חשין תמורת חצדי" עשב מעש מזעד" ותמורת דש כמראה הבזק שהוא כמו הברק"

דלופי בומף באה הבית תמורת הפא' בדבו שלהם יבור שהוא מן צור נתן" וחפא תמורת חבית על גפי מדומי קרת שהוא כמו על גבי נספת ברוחך שהוא מישב רוחי" וכמם תמורת דנון" במוף תקברם"

דאבנם תמורת התנועות אי אפשר לך לעמוד על הם בשל שמות כי אם אחר דעתך שעל הפעלים" וכבר רעתי שיש לך לקרות הדברים האלה דרך הצעה עד שתדע מת שהוא הנרחי" לרעתו לתפין אותו כראוי" וזה החולם בא מקום הקמץ במ"ת כמו צאכם אותו חשורק באם מקום החולם בשור צורים אל תעבור ימזה" ירון ושמח" דמקום החצץ כלו גדול במלא קומתו והקמץ יבא מקום הפ"ח בזסר הפכו ומקום החירק משבו אותם ומקום השגול נראה אתה" ואשעה בחוקין" והפתח בא מקום הסגול בשלמח אויה" ושאתה מרבה עמדי "ומקום החירק בתלין עיני ומקו חצלי בא יקרוא ני הכדל ידילני ויצא מקום החירק אשר הוא רתניבו ומקום הקמץ צעיר רודם" איה המעלמים" והחירק בא מקום חפתח" וגלגלי כמפח" והתגדלתי והתקדשתי" דמקום השגול ובפרשכם כפיכם" ומקום השורק ויישם בארון" ופתחו שעריך תמיד" דמקום הצרי ואין ישפה" ואין ערבו" והשגול בא מקום הפתח פן אכלך בדרך שכל ארם תאריך אפו" ומקום החירק אשתך מנפן פוריה" והשוא מקום החירק דידבו את לשונם וידבקו גם המה" רבת תעשרנה" ומקום השגול במלת תאחבו פתי" ואו בא חצלי גם כן מקום הסגול וזה לפי האומר שהוא מחבי יחקל

אבל הלעה"ה יונח שהוא מהבניין הדגוש "ואז באה צחי תמורת חתחת וזרעו הארבו" ומקומי וקמץ לכל העם ונצמצאים בשושן הבירה"

השער חב בפעלים למיניהם, הנה זה השער יתחלק ראשונה לארבעה חלקים, וחלק הראשון יתבארנו שמשי כל הפעלים השלמים" וחלק השני יתבארו בו שמושי כל הפעלים והחסרים, והחלק השלישי יתבארו בו שמושי כל הפעלים הנחים, וחלק הרביעי יתבארו שמושי כל הפעלים והכפולים, ונה וחלק הראשון יתחלק ליא פרקים" הה' פרקים הראשונים מהם בהצעות כוללות ושהשים לכל חלקי הפעלים" וחי פרקים הנשארים הם בשמוש בניני הפעלים השלמים"

והפרק הא' מזה החלק יזדיע והסבה אשר בעבורה הניח בעל חלשון כל שרשי הפעלים משלש אותיות ולא פחות מהן, ויזדיע גם כן מהנרצה אצל המדקדקים בנחות והחסרון והכפל"

חפרק השני יתן הסבה אשר חייבה לבעל הלשון להניח בפעלים בניינים מתחלפים ויזדיע עם זה מה הנרצה אצל המדקדקים בפעלים העומדים והיוצאים"

הפרק הג' יזדיע איך ישמשו אלה הבניינים בגזרו אשר ישתתפו בהן מצד שבושיהן חמיוחד בעמידה והיציאה"

חפרק הד' יתן סבה למספר חלקי הפעלים ולסדרים בקדימה והאיחור"

חברק החמישי בבנין הקל"

החפרק הששי הפעל הדגוש" הנ' בבנין הפעיל" הח' בבנין פועל הבכד והוא הנקרא אצל האחרונים הפ' הראשון בבנין נתבאר ב

ומרובע המרכב הט' בבנין נפעל" הי' בבנין התפעל" היא' בפעלים והרביעים"

בחכמת דמספר כי שנינו שאין יתחלפו בסדר בחבורים בשני דרכים אם שיקדם הא' לאחר או שיקדם האחר אליו וזה כי אתה כשתרצה להרכיב שתי אותיות אל בית דרך משל לא תוכל להחליף אופן הרכבתן כי אם בשהקדים הא' ב' ותניח א' ב' או שתקדים הב' לא' ותניח ב' א' ונתבאר גם כן משם כי הרכבת ג' אותיות תעדיף בג' כפלי הרכבה הראשונה אשר הם אופנים מהרכבה, וזה כי אתה כשתרכיב ג' אותיות א' ב' ג' תוכל להרכיב אותן בו אופנים וזם אבג אגב בגא גבא "דנך דואהכי בתוספת אות אחת נתוספו ארבעה פנים מהרכבה" ואם תוסיף אות אחרת יהכפו אופני הרכבה בארבעה כפלי הרכבת השלש אותיות "וכן אל בלת תכלית "ואחרי זאת הוקדמה תדע כי כשרצה בעל הלשון להניח השמים מהאותיות ירמוז בהם אל חלק הדבור, ראה שאם יעשה הרכבה משתים אותיות לבד לא היה מספיק להודות עם חלופי חרכבתן על כל חלקי הרכב' מחשמו ופעל' למיניה ואף אם היה מצרף עם אותה הרכב' חלופי השבע תנועות שבבר ידעת, ולכן ראה שמן הדברה ותראוי להקדים הלשון ופיל להניח שלש פעלים והחלק הרביעי מהשמות משלש שלש אותיות כי בהתחלפות אותיות האלפא ביתא עם התחלפות הרכבה יעלה אל מספר מכפיק לכל הנרצה אליו בזאת הבוזה" ולפי שהרכבה כזאת היתה מכפקת לא הרכיב ארבע אותיות שרשיות בי אם בקומות מעטי, ואולי שהם לשם ששמות אד פעלים מרכבים כמו שאמרו בהם רבים" ונחה לקח בעל הלשון מחלקי

שחלקי הדבר אותם אשר ישרו בעיניו ואי אפשר שלקח מהם יותר מדאצא אצלנו חיים כי גזירת
המלה מצאנו בספרי וחשנה כלית יפצאות בספרי המקרא " ודנה המדקדקים בשרצו לתת
הטעין לאלה השלש אותיות הייסודיות בכל הגזרות נתנו אותן באותיות פעל לפי שכל הפעלים
אשר ירצו עליהם הפעולות הם כלם פעולות או הפעליות " וקראו לשלשן מפלת שמר פא
הפעל לפי שמדרגת הפלת שמר מדרגת הפא מפלת פעל " וקראו למם ממלת שמר עין
הפעל לפי שמדרגתה בכן מדרגת העין ממלת פעל " וקראו לרישן מלת שמר למד הפעל
לפי שמדרגת למד מלת פעל " ותנה הדרמינין הזה עשו כמדכן לאותיות השרשיות
אשר בשמות " ואמנם באלה הם בחשאלה "

והנה הפעלים נחלקים מצד בחינת אותיותם השרשיות לארבעה סוגים והם שלמים
וחסרים ונחים וכפולים " ודנה כשהבאנה בגזרה מהכל האותיות השרשיות
ברגשות תמיד במבטא בכל אופני שמר שיח בגזרת שמר המ אשר האותיות השרשיות ממנה לא
תפולנה לעולם בפעלים העוברים " והעתידים קראו לפעלים אשר באו בגזרה כזאת פעלים
שלמים " ואולם כשתחסר אות מהגזרה בחלק מהמשמש תפעל תנה הפעלים הבנויים על
אותה הגזרה אז אנחם שלמים אבל יהיו חסרים אונחים " והחברל בין שני אלה רצוני הנחים
והחסרים תא שאם יבאדגש תמידית האות ונופלת בשאר אותיות הפעל יקרא הפעל הדומא אז
מדחסרים " ואולם אם לא יבא דגש במקום האות ונופלת אבל שמו תמידה תנועה
מתנועות המלבים אשר ידעת יקראו אז הפעל הדומא מדנחים " והדמינין לפעלים החסרים מה
שבאו בגזרת נפל או נסע " כי אתה בשתאמר העוברים פאלה וגזרו לא החסר מהמבטא אחת
מהן " ואולם כשתאמר העתידים מהם תאמר בגזרת נפל אפול יפול " ובגזרת נסע אסע יסע
דנך רואה שפאלה מאלה חשת גזרות נפלו בעתידים ושתיהן דגש בעין הפעל להודות על
החסרון פה הפעל אשר היה מן הדומי לאמר בהם אנפול ינפול " ואנסע ינסע אלו באו שלמים
כמשפטם " והדמינין לפעלים ונחים מהשבאו בגזרת ילד אוידע כי אלה השלש אותיות
השרשיות לא תחסרנה כמהן בעוברים " ואולם בעתידים מהם תחסר ה"ד שהיא פה הפעל
ותאמר אלד ילד ארע ידע " אבל לא הגיחו הכורת פא הפעל הנופלת דגש בעין הפעל כמו
שעשו זה בחסרים " אלא הגיחו באותיות הנוספות המדות על העתידים צרי אשר הוא מליד
נחות כמו שידעת בכקמצ " ולכן קראו לפעלים כאלה פעלים נחים " עוד נכדלו החסרים
מנחים במדבדל אחד והוא כי הפעלים החסרים לא תהסר בהם כי אם פא הפעל לבד חוץ
מגזרת נתן שתחסר בה למד הפעל ואין דומה להגם כן " ואמנם הפעלים הנחים תנה הנחות
אשר שלו לבא בהם בכל אותיות הגזרה רצוני שיש פעליכנחי הפא ונחי העין ונחי הלמד "
אולם נחי הפא כבר ידעת אותם " והנחי העין יקראו כל הפעלים אשר הנחות בהם עין הפעל
כמו כי שת לי אלהים " ששרשו שות " ובא נחות העין בכח קמץ הפא וכן כל קם שבים
ודומיהם ונחי הלמד הם אותם אשר לא תודגש בהם למד הפעל במבטא כמו בנה פנה קנה "
כי הוא בכל אלה לא תדגש במבטא " אבל בשתודגש הוא בגזרה מה משפשה כמו השלמים
כמלת גבה לבי " כמהלך בשדי " שאלה משפט כמו שמר " ולכן תמצ עין הפעל בהם פתוחה
מה שלא תמצא בכנחי קמוחבריהם " כי הם יבאו כמצ יחעין להודות על נחות הלמד " ובנחי
הלמד מבין שאר הנחים יש בחינות " והם כיבו הגזרות אשר למד הפעל שלהם היא הא נחות
באלה שאמרנו יקראו אותם המדקדקים נחי למד בסתם " ואולם אותן אשר למד הפעל שלהן

היא אלף בגזרות מצא קרא ברא ודומיהם אע"פ שתנוח בהן למד הפעל כמו בן לא נקראו אותן
נחות הלמד בסתם אבל יקראום בעלות האלף לפי שנחות האלף אינה כנחות הה " וזה כי
כשתאמר מבעלי הה הפעל העבר מרבים הנסתרין " תאמר אותן בנחות הה כי אתה תאמר
כמו פנו קנו " אבל בעלי האלף יבאו כמו השלמים " כי תאמר בראו קראו ודומיהם " וכמו כן
בשמות הפועלים תאמר עושים כונים כהעלם הה " ולא תעלם האלף בהם כי אתה תאמר
בוראים קוראים " ועוד תדע בשער הנחים המקומי אשר יבאו בעלי האלף כבעלי הה ובהפך "
נדע שאע"פ שאותיות אהנ"ח בכל מקום כהגזרה אשר יבאו בו ינוחו " כי
האלף לא תנוח כשתהיה עין הפעל כי בגזרות שאר שאל שאג וזולתן לא תנוח
בהן האלף לעולם " וכן לא תנוח הה כי אם בהיותה למד הפעל לבד " כי כשתהיה פא הפעל
או עין הפעל לא תנוח לעולם " ואם תשובנו מלהוליד איש וחברין לאמר כי שרשה הלך "
ושאכבר נחה בהם הה עם היותה פא הפעל אומר כי כבר הסכימו חשובי המדקדקים כי אין
שרש וילך והלך וחביריהם הלך כי אם ילך " כי העתידים אשר באו מגזרת הלך באו בהדאות
מפא במו הקדם אהלוך ואינו ואחרי לה מני יהלוך " והעד נאמן על כי שרש אלה נחים
בגזרת הגזרה הוא ב"ית ולא בהא הוא מלת הילך את הלך הזה כיבא בשקל והיניקידו לי
" ואחר ששרשו ויניקידו הוא ינק יהיה שרש הילך ילך ברורה " וזה ה"ר לא תנוח לעולם
כי אם בהיותה פא הפעל או עין הפעל " כי אי אפשר לה להיותה למד הפעל וזה לא תהיה
לעולם לא פא הפעל דלא למד הפעל " והסבה באה כדי שלא תתחלפנה אלה האותיות בבנות
בסוף הגזרות עם אותיות הבנינים " וזה אם מצאנו אינו לחולין " נאמר כי הוא בו הכורת "ה
מן ילד " ואם מצאנו שלו חיית לא שלנו " הנאנו בהם תמור הא כי שרש שלה והשלה בכל זה
הוא שאא להיות נחי הפא כי אם מאותיות אלף ו"ד " ולא נחי למד כי אם מאותיות אלף והא
ודע כי לא בכל מקום שהה הפא רפעל תהיה הגזרה בחי הפא " כי בשזכרנו שהה עין
הפעל אחת מאותיות ואהו"ד לא תנוח אז האלף כמו אביתי את אויביך " מה יתאנף אדם "
לא אצתי מרועה " ולא אין לבא " כי אהדו עיני שולחם " ונם כלא זה התנאי נמצא נחית לא
תנוח האלף בהם כגזרות אבל אגי אסם וזולתם אלא שבאלה אפשר להגיח אותה כפעל מה
מהפעלים העתידים מכלל עשו ומה " שלא נעשה זה בגזרת ראשונות " וכן לא בכל מקום
שתהיה תא"ו עין הפעל תהיה הגזרה נחה כי כבר מצאנו מהם על משקל השלמים כי גוע אורן "
ויגועו ויתחולל " ואולם הו"ד בהיותה פא הפעל תנוח לעולם בפעלים אשר לא תהיה עין
הפעל דגושה בהם כי אז לא תנוח ה"ד בשום פעל מהפעלים ותבא כשלמים "

ודנח בסספר האותיות אשר החסרנה בגזרות בהיותן פא הפעל יש דעות חלוקות בין
המדקדקים " ישמי שאמר שמספר האותיות אשר נראה אותן שבאו בתשלום הגשתן שלש
אותיות שחן ה"ד וה"ן וזולתם " ואולם הו"ד אכדי שבאה חסרה בגזרת יצב יצק יצר כי העתידי
מהם ויציק שמן " יצב גבולות עמים " בשרם אצרך בבטן " ואולם הנון בכדי ידעת חסרתה "
ואולם הלמד אמרו שהיא חסרה בגזרת לקח כשיאמרו מהמקרו והעתידים " קחת בומר "
קחת כסף " ויקח אחת מצלעותיו " ואקח אתה לי לאשה " וישמישאמ כי שלא תבא אות חסרה
לעולם כי אם הנון וכי לא תחסר אות ה"ד בלל " אבל הדגש באותן הגזרות בא המדת רפיון "
שהן נקנסות לפי דעת אלה תחת סוג דנחות ולא תחת וחסרון " ומה שאמרו מחסרון הלמד גם

2 4

לשון למודים

"חם משני שרשים בענין אחד, ושרשי"ק חאנקח לא לקח" ומזה הדעת לנודאי הלית
דחראבע שאמרו, וכמו ששרש וילך הוא ילך, ואעפ שלא נמצא פועל עבר ממנו" והנחל יהודה המדקדק חשב שכבר בא
הוא שרש זיקה נקח ואם לא נמצא פועל עבר ממנו" והנחל יהודה המדקדק חשב שכבר בא
אותו הלמד חסרה בזולת גזרת לקח והוא במלת השני כפירים נחתו" שלפי דעתו היה ראוי לומר
נלתעו מגזרת מלת עות כפירים, והראבע חשיב על זה כי שרש נתעו הוא מה שבא על
יחעו לבי, אובל ואמר כי מלת תתעד שבחאל כפירים לא אל השניה ופחפרש" ודע שלא
כל גזרה שתחיה חסרה פא של הנון תכנה מחסרים כי רבה יש בכאן גזרות שפא יהן הא נון ובשפשן
ם שפט השלמים, ויהן כל הגזרות אשר חעין שלהן חיא אות גרוני כמו נאם נאף יעם נער זולת"
זולת גזרת נחם כי מצאנו נפעל ממנה על דרך דגוש העין מחסרים כמלת כי נחם אל
אבנון ובזולתה"

ואחר שידעת מה הנדרש אצל המדקדקים באומרם גזרה פלונית היא וחסרה או
נחה נקל עליך לדעת מה נדרש אצלם באומרם גזרה זו היא חסרת הפא
מנחת הלמד או שהיא נחת הקצות או נחת העין והלמד הוא כי הגזרות אשר
פאיהן הא נון" ולמד יהן היא אלף או הא תקראן בשם חסרות הפא מנחות הלמד הם כמו נחה
דמשך "ועליו נטה חסד "בטח גר יתום" כי שרש אלה נטה נזה" והגזרות אשר פאיהם ולמד יהן
באחד הן משמונה יה דנחות כפו אורה את", אשר ירית, תוגון נפשי, ששרש אלה ירה ירת
יגה תקראן בשם נחות הקצות" והנה מלת נתן באה חסרת הפא והלפו כמלת תת פחדך
והיא לברה באה חסרת הקצות" ומלת יבא אברהם יקראוה נחת העין ולמד כי שרשה בוא
זכן ואם תיא אביה" ולא תקיא הארץ" והדומות להם מה הפין"

ואמנם הפעלים הבפולים הם אותם אשר תבאנה בהם שתים אותיות מסגדיות
דומות" זכבר יבאו דמיון הזה בפאולעין כמו ששיתם את האיפה"
ששתיך והעליתיך ואין עוד חלתם בפעלים, זכא בעין והלמד, כמו אורידך ארור, ויפתבנו
עיר, המן הגג" ויבא בפאוהלמד כמו ושלשת את גבול גרצך" ושרשך מארץ חיים, והנח
המין הראשון הזה השלישי אין קלהם משפט מיוחד נבדל מהשלמים" ואולם המין השני הנה הוא
תנקרא ביחוד בשם בעל יכפל אשר תשמע שמשיהם במקומותם בעזרת האל"

והפרק השני בדבר ידעת מה הוא ונרצה אצל החכם בגדר הפועל" כמו שאמר שהוא
כלה מורה בהסכמה על ענין ועל זמן אותו הענין, ואולם קנית המדקדקים גדרו
הפועל בשהוא מורה על חידוש הענם למקרה על זמן חולף חיה או עתיד, והאפר מצאתי
הגדר יותר נכון מגדר החכם, ואסבור שהוא גדר אין רושם חסר לפי שהוא כלה כלל לפעלים
אשר השאלו אל המקרים ואל העדרים אשר באו מהסדרים בכתוב כמו הבקר אור" וזרח
בחשך "באחקץ" כי באקצנו "והכסני פלצות" תבא תפלתי, וגדר החכם הוא פולל לכל
אלה ואעפ שהם נאמרים בהשאלה ובשנוית" וראוי שחדע כי כל פעל אשר יפעלהו צורך
כמלא יפלט מחיות הפועל והוא יפעל אותו בעצמו או בזולתו" ואשר יפעלהו בזולתו לא
יפלט גם כן מהיות פועל אותו באמצעי, אובאלה אמצעי, ולפי זה היה מהכרח לבעל
הלשון להניח אופנים וצורות מחולפים באשר ידובר בהם בל אחד מאלה החלקים כדיחיו
בכבר עלהלשון להדבות בגמולים אשר ירו עליהם אם יבאו הדברים כלם באופן אחד"

לשון למודים

והנית בזה אופנים ששה קרא אותם בניינים לפי שמהם יבנה בל אחר מחלקי זה יבוד אשר
יובר בהם" ולפי הכרח החלוקה הזכרת לא היה לו לחניח בי אם שלשה בניינים בלבד אבל
לפי שבכל מין ומין מאלה יש בחינות אחרות אשר תדעם בקריב הניח ששה" שנים בניינים
לכל חלק מהם" והנה משקל הששה בניינים הם אלה" אמנם הבנין הראשון הוא מה שבא על
משקל "אמר" שמר, זכר" ונקראו לזה המדקדקים בניין קל" ומשקל הבנין השני הוא אזן"
וחקר" תקן" ונקראו אל זה בניין פעל הדגוש" ומשקל הבנין חשלישי" הוא השלוך וחשבים
חפקד" ונקראו לזה הבנין הפעיל" ומשקל הבנין הרביעי" הוא בונן הולל" עולל" ונקראו
לזה הבנין פעלל הכבד" ואחרונים יקראוהו פעל הרובע" ומשקל הבנין החמישי" נשבר"
נשמר" נפקד" ונקראהו בנין נפעל" ומשקל הבנין הששי" הוא התהלך" התפלל" ונקראהו
בנין התפעל" חנה שני הבנינים הראשונים מהם תנחו להורות על הפעל הגעשה בזולתו
בזולת אמצעי" והם הבנין הקל והדגוש" והשנים האחרים שהם בנין הפעיל והפעל והרובע
" תנחו להורות על הפעל הנעשה באלתו באמצעי" והפעל והה הפעל תנחו להורות על
הפעל אשר יפעלהו הפועל בעצמו" והנה החלוקה הזאת תביא אותה הדאפר בפרק"א מספרו
והנה ישתו לפי דעתו בשימוש אחד בניין הפעיל והפעל הרבתבע, רצוני על הפעל הנעשה
בזולתו באמצעי"

ראשר ראוי שהדעת הוא שראשתי תמדקדקים הוביחו בראיות עוזקות שזה
שזה הבנין רצה הפעל הרובע לא הנחו כי אם בגזרות שלא הלה אפשר
להשתמש בהן הסתו בפעל הדגוש והן הגזרות אשר עין הפעל הנוח בחסלה"ת דוגשו" והנחות
בשרגה התנועה והסנחה אשר זם מקבילים" ובשראה בעל הלשון שהדגשו היה בלתי אפשר
לבא באלה הדגיעה תמרה אותו אחת נוספת זוה בשכפל לבד הפועל ועשה מזה בניין בעצמו
אשר הוא הפועל הרובע" והמופת על זה כי לא נמצא ממנו בגזרת השלמות בי אם שנים ג"
ולפי דעת הראבע אין גם אחד במשתדע במקומו, והנה בגזרות נחות העין הבא ממנו לאלפים
דלמא" יאמתו עוד הסברא הזאת בטענה אחרת והיא גם כן צורקת, זה שבניין הפעל בכואו
בפעלי השלמי יבא דגוש העין כמו שבאבחם פעל הדגוש ואולם באשר בא בנחי העין זבלתי
מקבלים דגש בפלה בו במוכן למד הפעל כאשר עשו בפועל המרובע ולא עוד אלא שבא על
משקלו בעצמו לא יתחלף ממנו כי אם באותיות הנוספות לבנין הפעל בלבד" וזה כי אתה
תאמר כונן והתכונן עדלל נהתעגל לקומם והתקומם וכן בכל הפעלים אשר יבאו נחי העין
זאחר שזה דבר כן לא ישמש חבנין הזה כי אם שמש פעל הדגוש בלבד ולא שוב עשה האפר
דזווגו עם שמוש בנין הפעיל" ודנח הדרקסבר להבנים כמספר הבנינים שנים אחרי וחם אשר
לא הזכר שם פועלם מהבנין הדגוש והפעיל הנקראים פועל והפעל" וכבר הבאים אחרי ממי
שראוי להשניח בדבר חם הפשוט בזה והוכיחו כי שני אלחלא יאות שיעשו מהם בניינים בפני
עצמם אחר שהם פעולים תמיד מיד אחרים נאין בהם כל חלקי שאר הבנינים בכושתדע"

וראוי שהדע שיש פעולות שתשלמנה עם הנעת הדרצון לבלי התמעה לבד מבלי שתצא
הפעולה והיא אל פעול אופעולים מחוץ לגוף הפועל אותן" ואלחנן כל התמעה
התפעלות אשר חן ממאמרי המצב והאמנה והדבקה מהתמעה הנפשיות כמו זילך איש ויצא יעקב
ויעל בשה וירד בשה, וישכב במקום וישן וישחלם" וייקץ כישן" וישחבם בבלהאדם"

תורם דשע׳ יראה וכעס ׳ וכאלה רבות ׳ ויש פעולות שלא תשלמנה עם הפעולות הידועות לכלי
התנועה כלבד מבלי יציאתם אל פעולים מחוץ ׳ כמו ואוכל מכל ׳ ארעה צאנך אשמוד ׳ והנה
חמין הראשון מאלה הפעלים יקראו המדקדקים פעלים עומדים או בודדים ׳ והשלישי
יקראו פעלים יוצאים או מתעברים ׳ וראוי שתדע שכל הפעלים העומדים ׳ אמנם תנתנו
בעצם ראשונה לשמוש הבנין הקל ׳ ובכאם ישתמשו בהם שאר הבנינים רצוני בנין הדגוש
והמהפעל והאברך והשאלה ׳ ועל בן באו מהם מעטים בשמושיהם ׳ ואמנם הבנין
והדגוש בגזרות השלמות וחפועל מרובע בשתי ישמשו בראשונה ובעצמות שימוש הפעלים
היוצאים לשני ׳ והבנין הפעיל ישמש בעצם וראשונה שימוש הפעלים היוצאים לשלישי ׳
ולא ישתתף בזה עצמו זולתה בי׳ אים בשניות ועל המעט ׳ ואמנם בנין נפעל והתפעל בהסכמת
הכל המתאר הזרות של הפעל אשר יפעל הוא פועל בעצמו על שיהיה פועל מצד ומתפעל מצד ׳
ולכן יבאו תמיד אברוב עם הזרות אשר הן יוצאות בשבע כדי שיבין ההתחלפות אשר בין
אלו השני בנינים ובין תפעל הקל בבאו עם הזרות המסכרות ׳ והנה יתחלף התפעל מנפעל
בשהוא מורה על תנוקת התפעלות יותר מנפעל ׳ ועוד ישלו סגולה בשהוא לפעמים מתקדם
ומרחם פעל עם היות הרבר כהפך מה שיתראה ממנו ׳ כמו ישמת עשר אין כל מתרשש
הנן רב ׳ והגלת אלה אשר תבעם במקום סבעזרת האל ׳

אפרק הג׳ יאות שתדע שזרות רבות מקראנשתמשבהם הכתוב בבנינים תרבה ׳
ויש זרות לא נמצא שישתמש בהן הכתוב כי אם בבנין אחד לבד ׳ ואמנם
הזרות אשר בהן בנינים רבים זרות פקוד ידע שכמעט שבאו באלה הזרות הבנינים
כלם כמו שתתב הלדיק ׳ ואשר לא נמצא מהם שבאו כי אם בבנין אחד הן גוע ארח זרח חפץ ׳
כי אלה לא נמצאו מהם שבאו כי אם בבנין הקל לבד ׳ זכחן וקלל שלא באו אלא עם הדגוש ׳
ואשר יך השבים שלא באו אלא עם חפעיל ׳ וכן שאר הבנינים נמצאים בזרות מחודות ׳
וזאת חמלות המיוחדות לבנין בנין לאנשעה בהבתם שבעה הזרה זכיה על אופני שמושיה ׳
אבל בזרות אשר ישתתפו בהם יותר מבנין אחד הנה באלה איפשר לשער בשמושיהן ׳ והצעד
הזרה בהם, ואודיעך ראשונה איך ישמשו חבנין הקל והדגוש בזרו אשר ישתתפו בהן ׳ ואומ
כי אלה הזרות לא ימלט אם שיהיה הקל בהן שמוש או יוצא ׳ ואם היה הקל בהן עומד הבנין
והדגוש ישמשו בהן שניהם מיחד והוא היותו בהן יוצא לשני ׳ ואם הבנין הקל יהיה בהן יוצא והנה
אדישמש בהן הבנין הדגוש השמש המיוחד לבנין הפעיל והוא היותנו בהן יוצא לשלישי ׳ והדמיון
לומר שבא מהמין הראשון ׳ ושבתי בתוך בני ישראל ׳ כי הוא בנין הקל עומד ובא בהדגוש
יוצא לשני במלת לשבן שמרשם ׳ והדמיון למה שבא מהמין השניובתבת על הלוחות שחקל
בזרה החדשה יוצא לשני ׳ ומצאנו בהפעל הדגוש יוצא לשלישי כמלו ומכתבים עמל לתבו ׳
שהרצון כוי שמכריחים לספרים לכתוב עמלו ואנן ׳ אך שלפעמים נמצא זרות מה בבתוב
באו באלה הזרות בניינים הן שיהיו עומדות או יוצאות אשר יראה מבנינים היות שמושן בהן שוה ׳
והדמיון למה שבא מהעומדות שער שחר צמח בו מחקל ׳ ושערך צמח ׳ ויחל שער דאשת
לצמח מהדגוש ׳ והדמיון למה שבא מהיוצאו ׳ פתחו שערים ׳ פיח פתחה בחבמח מחקל ופתחו
שעריך תמיד ׳ לא פתחה אזנך ׳ פתח הסמר מהדגוש ׳ וראוי שתדע כיבפעלים כאלה
השתמש הבתוב בבנין הדגוש בי׳ יצה להגזרות על אנוק הפעולה והיא ובחירותה ׳ ועם כל זה
השימוש

חשמשו זה הוא מעטים מאד ׳ ונזהרבהמהם אתרי המדקדקים לוציאם מהדגוש בכמו ופתחו
שעריך תמיד וחברים אשר אמרו בהם שחירק הפא הוא מקם שורק ׳ וראוי בהם ופותחו
ופותחה משלא הוזכרו שם פועלם מהדגוש כמו שידעת זה בפרק תמורת התנועות ׳ ואחד
שידעת ששמוש הבנין הדגוש הוא שוה לבנין הפעל הרבוע הרע שמשפט הקל עם המרובע
יהיה במשפטו עם הדגוש ׳

ואמנם בנין הפעיל דנה אנחנו מצאמו מתחלף משאר הבנינים בגזרות אשר באנ
ממנו בהתוב וזה כי אנחנו מצאנוהו בגזרות מה משותף עם הבנין הקל ׳
ובגזרות מה מיוחדת לו לבדו ׳ ובאותן אשר ישתתף עם הבנין הקל יש בהן שחקל עומד ויש
שהוא יוצא ׳ ומאותן אשר הן מיוחדות לבנין הפעיל יש שהפעיל בהן עומד ויש שהוא בהן
יוצא ׳ והדמיון למה שבא מהמין ואחרי והעמרת אתהלויים ׳ והעברת שופר תרועה ׳
והרבבתיך על במותי ארץ ׳ שהבנין הקל בכל אלה הוא עומד ׳ ויעמוד השמש והוא עבר
לפניהם ׳ יהבב על בריב ׳ והדמיון אל מה שבא מהמין השני ולניקחו לי ׳ נהאבלהיך נחלת ׳
והלבשת אותם ׳ שהקל בכל אלה הוא יוצא ׳ ונקת חלב גוים ׳ ויאכל לחם ׳ ולבש בגדים ׳
והדמיון למה שבא מהמין השלישי ׳ והחריש יעקב ׳ חשכפבבקר ׳ והדמיון למה שבא מהמין
הרביעי ושלך אהרן הלבנו שריגיה ׳ וכפישניבאפרו ויהי בי חקיפו ׳ והנה חשנימינים ה
הראשונים והם אשר ישתתף עם הבנין הקל בגזרות הזה משפטו עם הבנין הראשון עם הבנין
הדגוש והוא כי הם עומדים בבנין הקל יצאו לשני בבנין הפעיל ׳ והיוצאים לשני בקל
יצאו בבנין הפעיל לשלישי ׳ והנה המין השלישי והוא הפעיל בגזרות הזה מיוחד בהיותו
עומד תמיד הוא זר מאד מחקש בפאלו היא רבתה סתרת נפשה ׳ ולפי זה בצר מהשמוש הזה
מעשים בכתוב ׳ ובכמה מצאנו בבנין הפעיל בלות מה שהן משותפות עם הבנין הקל ושניהם הם
עומדים בהם ׳ ויהיבאשר הקריב לבא מצרימה ׳ הם יצאו אתה עיד לא הרחיקו ׳ יהחזיר לבנין
קפל ׳ ישבעו ושבעו ׳ אל תירא כי עשיר איש ׳ לא הקים הנער במעידים על הדבר ׳ ולפי
שהשמוש הזה הוא זר בזה הבנין ׳ התרו המדקדקים כמו כן לפרשם באופן מסכים אל השבוש
המיוחד בבנין הפעיל ׳ אבל זה מבלה שאינו ראוי להשגיחבו כי בבל לשון ולשון מאשר
שמענו דאינו ישדברים יוצאים מהדרכים המולים יקראו אותם זרים ואולי היה הזרות הראוי
לסבה מה ידועה אצל בעלי אותה לשון ולא נודעה אצלנו ׳

נדע שבבר באו בבנין אחד בעצמו גזרות מה בודדות יוצאות יחד בבומה שמ
בבנין הקל אזה למרעקב יסס בודד ׳ וחלמני בל ידעת יוצא ׳ נגן שד
ישראל בודד ׳ כי בקקום בוקקים יוצא ובאלה רבות ׳ והדרך לדעת אי זה הגזרה היא יוצאת הא
שהראה שבא בהתוב מקושרת עם מלה נזהלות המורות על הפעלים כמלת את ׳ אותו
דומיהם ׳ אדעם מלה אל ׳ או עם הלה מהמשמשת ׳ אז שתבא עם הכנוי כהמורים על הפעל
במו שברני שמרה ודומיה ׳ והנה זו באלה הן יוצאות ׳ ואשר לא יבא זה בהן עם זרות ורע
שלפעמים באו מלות מה בכתוב מקושרות עם הכנוי חמורי על הפעל והם בשבע בנין ׳ ותצעק
אז לפרש אותן באופן מסכים אל שבעתי כפי מה שבא בפסבני יצאני ׳ בילדיש מלת יצא היא
בודדה מהמדקדק שהרצון בו יצאו מבני אובאם בחזקתני ותוכל שהרצון בו חזקת בבני ׳
אל יברחתי ׳ יבולת ממנו עגורך רע ׳ יגור עמך ׳ והדין הבזה לתבתבן עשה בפעלים
המקושרי עם הכנוי והמורו על הפעול כמו בצאת אתה עיד והרצון בן בן

[illegible] ודע כי אתה אם תמצא גזרה מהמאמרות
שנזכרו שנזכרו לחברות על הפעולות הנמצאות, והיא הגזרה הסאמ"ך הנוספת בבנין הנזכר והוא במו
מה שאמרנו בגזרת השכם שבאה בבנין הפעיל בייחוד והוא בזה הבנין עומדת, ולא נמצאה
במקום מהמקומות הנמצאות, וזה אם תעתיק לדבר בזאת הגזרה בפעל יוצא תוכל לעשות זה
כי אתה תוכל לומר פלוני השכים פלוני וכן נאמר פלוני הקיץ לפלוני, אף על פי שלא נמצא
פעל הקיץ בבנין הנזכר הנה הדבר הסדר הקיץ נרדמים גלא צדק מי שתפטר
עליו, ובכה הסכימה דעת כל המדקדקים שכמלה אחת לבד שנמצא בכל המקרא מבנין
הנוכל לבנות על זה הבנין בלו רמיון זה כי לפי שמצאנו השכחת בל אויבי יהודה הבנין
הפעיל נוכל לבנות הבנין בל נעליו וכן בכל כיוצא בזה.

ודע כי יש גזרות מהבכתוב שהן תבאנה בבנין אחר תודנת על הגזרת הדבר
וקיומו, ובבואה בבנין אתר הזכרנו על הערך הדבר והפסדו, במו מה
שנראה בגזרת שרש כי היא בשת בא בבנין הפעיל במות שרש שרשיה, אולם שהיא תורה על
עשיית השרשי, ובבואה עם הבנין הנגוש כמו שהשמאזינים תורה על עקירת השרשי
ובשנשתמש הכתוב בענין הזה האחרון בשתמש בבנין הנגוש כמו בסעף פארה, שהרצון
בו בריתת הסעיפים, נעוקרו ויסקלו הסדרה האבנים ידשנו את חמוצך הסדת הדשן ולא
נמצא שמוש הזה כזולתי מהבנינים.

ודע שהלשונות אשר שמענו שמעם לא ידוע לנו הכרי ותקבו בשמוש
הפעלים במו שיעשה זה הלשון הקדוש ושארה לשונו אשר ירוצו מרצונו
כמו האמרי ודחגרי, ואף כי גם אלה אינם בזה השלמות לשון הקדש, ונדרי צה בזה הוא כי
לפי שהזה מגדר הפעל להורות על עניין מועל זמנו, ודעת לא יפלשמהות, עניין הזה מחודש
אם מאחר או מרבים, וזה אם בסדברים בעד עצמם, או כשאינם
נמצאים במעמד והם ששה ערדים, ובזכרים ובנקבות יהיו, ובזמן העבר והעתיד יחי בל,
ותבא מיחד הלשון השמיטה אלה הכ' ערדים מהשראוי שהיה אפשר להסתפק מבלעדם, וזה
כי לפי שהיה חמר הלשון קול או קולות אנושיים, והיה הקול מחש מיחד להיש השמע ראוי
שלא להתיחבדל בין המרבים בשר עצמם יחיד יהיה ארבים, לפי שנכר חברילם השבע
בשני קולותיהם, ולזה היה בלתי צריך לחברילם בשמוש הלשון שאתה אם תשמע חמדבר
או המברת הנגוש אם היא זכר או נקבה זכמו כן ברבים הרגות, ולזה חשמיש מאלה הכ'
אחד עה כי נסתפק בפעלת יואפעל ליחיד, ובפעלנו ונפעל לרבים ולנבות,
האמנם לא עשה חשוו יחד הלנמצאות במעמד לפי שידובר אליהם ולא ידברו הם,
והנה השומע הבלתי רואה לא ידע עם מי האדובר, וכמו כן לא הבדיל בין הנסתרים ונסתרות
בעוברים, והסתפק בפעלת לרבים ולרבות כי יהבדל ישג מדמאמר כי לא יתכן להדבר
מהנסתרים ונסתרות אם לא כשיזכרם ולא כן כשיהיו במעמד, כי אפשר לומר אמרתם או
סמרתם מבלת זעירתם, ונתן יתר חלק אחד מהעשרים ונשארו תשע עשר, ולא עשה
השוו הזה בין יחידות ורבות הנסתרים, ואף על פי שיזכרו גם בן בשמותהם כי ראוי שאין ראוי
לקדתראי המחשש להורות על ונדבר ממנו איזה סוג הוא, כי בבר נמצא שמות נקבות יש
להברים וזכרותיים לנקבות כמו שהרע בפרק השני מחלק משל שי, ואתב שהבנים שלא

שלא לעשות שמש מיותר אל הנסתרו בעוברי הסכי גם בן שלא לעשותו בעתידים יתסתפק
עם השמש רמיחד לנמצאות במעמד במו שראית שבא והחיין את הילדים פעמים אחה עם
עם הנסתרות ואחת עם ובמצאות במעמד ובן נסתפק בשמש ונקבה תסתרת עם שמוש הזכר
ונמצאו וסבה באלה השנים לא נודעה אצלנו, והאפר נתן שעם ברוך נברק ב בספרו נודע
בעבור הדרשות אשר לא יאותו בזאת דמלאכה, ותבה נשארו אם בן ז' חלקים תשעה בעוברי,
ושמנה בעתידים.

ונבה בעל הלשון סדר הפעלים העוברים קודם העתידים, כשסדר חלקי
הבנינים, וכן דעות המדקדקים בנתינת הסבר בזה, ויטוב בטח
שאמרו הוא כי העבר בפר יצא לפעל ודי, והוא במחוייב, והעתיד הוא בבח ורבו אי פשרי,
ומן הראוי להקדים הכתוב בלא פשרי, ואמנם נתינת הזכר הנסתר קודם דנמצא במעמד להיותו
בלתי יתר על האותיות השרשיות, דהנמצא במעבר יהר עליהן באות אחת לבד והיא התי'
במלת פעלתי, ולכן נתינו אחר הנסתרו והמדבר בעד עצמו יתירו על הן בשתים והקדה ז' והיוד
במלת פעלתי, ועל כן סדרו באחרונה, ואחר שנתינת הכתר הזה ביחידים דנתוסכן ברבים
ונכמו כן ביחיד ורבות.

ודע שאין בלשוננו שמש שיורה על הפעל ונעשה בזמן הזה כמו שהוא אצל
הרומים אבל בשיצטרך לתורות עליו יסתפק באי זה הלק מחלקי הזמן
עוברים או עתידים כמו שנמצא בפסוק בי אמר איוב בבר יעשה איוב ובו שרצון הכתוב
באלה הפעלים להורות על הזמן הבינוני שהיה בעת הפעל הנזה, ורצון במלת בי אמר איוב
כי היה אומר איוב, ובמלת בבה יעשה איוב, כבה היה עושה איוב, דע זה הואה איך נשתמש
בכאן עם העבר והעתיד ממקום הזמן הבינוני, ולפי ששמות הפועלים והפעולים כזכרים
ונבקבות יראה בענינם בתחלת חיזן שהם מורים על החלקה הזמן סדר אותם בעל הלשון
בין העוברים והעתידים ואולם הניח אותם בין חלק הפעולות עם היות שהם שבות לפי שהם

סדר הזכרים. חזה כי הוא ציה תחלה היחיד הזכר בעד עצמו. ואחריו היחיד הנסתר. ואחריו היחיד הנמצא במעמד. ואולם באו אלה על הסדר הזה לסדר אותיות חעתיד על הפעל בפי מה שבאו בסדר האלפא ביתא. ואחר שרצה אותם בסדר הזה ליחיד. סדר הסדר הזה לרבים. גבבאנשלם מה שראיתי שהוא הכרחי לחקקי מורים הדבור בבניני הפעלים.

תערך חזה בבנין הקל. כבר נהגל יונה הסדר הקל הפסח אשר בעבודה נקרא חזה הבנין בזה השם. אמר בספר אותיות הסתר

חמשך זה. וזה חלקה הפעלים לשני חלקים לפעל הקל והפעל נכבד. ואנחנו הקל הוא מה שבא ל משקל פעלת שמרתי ואמרתי. כי פעלתי הקל מכלם בעבור שהוא הסתר ושם הקמרוהחזיון שהוא אלף נסתר בלשון יפול מן הסדבר בשיאם ממנו אפעלה העתיד והשוב חמא הקמרוה נוחה. והאבר אפעל יפעל בשוא חפא. ועוד בשהגזור ממנו פועל אר פעול לא תסיף חם בתחלת הסדרך שתוסיף בגזור מפעל הנכבד בשתאמר מן השליך ושם חפועל משליך שם הפעול מכל משליך. וכדבר שם הפועל מדבר. ושם הפעול מדובר. אך תאמר מה פעל הקל פועל כמו שומר ישראל. ומפעול שמור לך עד כאן לשונו. ולדעתי הקל בתחלת חלק הזקוק עוד סבה שלישי. והיא בלתי חמצא בבנין הזה הדגש כלל. נוהנה כל חלקי זה הבנין הם שלשים ואחד. הם אלה.

פעל פעלת פעלתי. פעלנו פעלתם פעלתן. פעלה פעלת פעלתן. שמות הפועלים פועל פועלים פועלת ארפועלת פועלות. שמות הפעולים. פעול פעולי פעולה פעולות. והקור פעול. באותיות בכלם בפעול כפעל לפעול כפעול. חעתידים והם על שני דרכים. חצווי פעל פעלו פעלי פעולנה. ובאותיות אי תן אפשל יפעל תפעול. נפעל יפעלו. תפעלו. תפעלי. תפעלנה. תפעלו. תפעלי. תפעלנה. ונבנה חלק הראשון מאלה ומאפעל. והוא מורה על יחיד נסתר. שפעלתו היתה בזמן עבר. ופא חפעל היא לעולם בקמץ. ועין הפעל בפתח. ובאשר יהיה באותה ופף פסק וקף תבא גם כן העין בקמץ. ובמקומות מה מצאנו חעין בקמץ וכבר הפסק. וכמו כן מצאנו בפתח במקום הפסק. וכתב רבי יונה שבמקום הפסק היא בפתח יש לנו לחשב שהיא ממשקל זקף חזק ולבן עלתה מקמץ קטן לפתח גדול. אבל אם היתה ממשקל פקד היתה עולה כרפסק לקמץ גדול. והמקומות האלה הביא אותם בעל הכסדה. והנה מצאנו שהשתמש הכתוב בחלק הזה בזה הבנין בשלשה אופנים. והאחד מהם הוא זה שאמרנו שתבא העין בפתח פמו ויפקד את שרה. והאופן השני הוא שתבא עי. הפעל בו בערי. כמו ויהי כי זקן יצחק. כאשר ארב אבין. כי חפץ בבת יעקב. והאופן הג' הוא שתבא עין הפעל בן בחולם כבזולא יבל יכל גם יכולתי. קטנה מכל החסדים. ושלשת האופנים הזכרים באו כלם בפסק ולא יכול משה לבא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן. ובכבוד ה' מלא את המשכן. ואבנם ניחם אלה השני אופנים האחרונים לזה הבנין לפי שלא נמצא בנין שנוכל ליחס אותם אל יזולתו. וגם כן לפעמים יבאו אלה הגזרות בעצמן במשקל פעל הפתוח בעין כמו ואני זקנתי. ושבתי. ויארב יצחק. לא חפצתי לקחתה. ולא יבלו אחיו. ותקשקשו זאת בעיניך. והנה שמות והתארים אשר יבאו על משקל פעל יבדלו מהחלק הזה בשהם לעולם קמוצי העין הפעל כמו חכם דשעסכל. והפעלים והעוברים הם פתוחי העין כמו שידעת. אבל שמות התארים אשר יבאו

על

על משקל כל אחד מהשנים הנשארים אין הבדל ביניהם כי אם מצד הענין כי שוא הוא בנקד זיהי כי זקן יצחק שהוא פעל עבר ואברהם זקן בא בימים שהוא תאר. ובקי חפץ בבת יעקב. לא אל חפץ ישראתה. ובן אין הבדל בין קשקן והחזאר. לקטן הפעל חעבר אם תבמה ממנו בנין כמלת קטנתי. גבן נמצא שנשתמשו דבות יפו כמלת יבול החאר. והוא שוה הדיקוד למלת יכול העבר. והנה קדיאת המלה הזאת רצוני לומר פעל היא לעולם מלרע זולתי אם בא טעם באות הראשונה מהתיבה אשר בצדה שאז תבא מלעיל כמו על יכבד כלח. קרא לילה. והדרך הנה בזה הנה הנאי שני והוא שתבא אחריה טלחזעיה כמו קרא בן. ושאל לנו. זוה אינו תנאי נוסף כי בכל החזעיה אחד שהיא בעלת תנועה אחת לבד. בוברוח יבא חשעם בזה והיא ואות הראשונה שבצד חתיבה ואם כן הכל שב אל דתנאי הראשון. ומלות מעשות יצאו מזה הכלל. זבאו מלרע עם היות השעם באות שבצדן כמו למרוצדק. אשר לא נשקלו. זולתן מעשות. ומצאנו גסכן מלות שתים מלעיל. אף על פי שלא בא השעם באות שבצדן. יום שאול שאל האיש. והנה שפר עלינו. זרע שאין כותבי לרביא בזה הדקצור מספר כל חיוצאים מדרך חשקש. אבל אם תפק בשאומר במקומות שיחיחזת מהם שיצאו מאותו הכלל מעשים. ופעמים אביא מהם אחד או שנים כי בכרומה לזה הארי בו הראשונים. והדרך חפר בזה חסדר קראתו עש סופר. והוא מספיק בזאת הכחנה יעמוד עליו מ שיראה יותר בזה

השיעור. והחלק השני הוא

פעלת מורה על יחיד נמצא במעמד שפעולתו בזמן עבר. והפא קמוצה והעין פתוחה במשפט הראשון. והיא קמוצה לפי שאחריה נח נעלם. ופעמים יכתב כמו האשה אשר נתתה עמדי. אשר גרתה בה. וקריאת זאת המלה זהדומה אליה משאר הבנינים כמו הפעלת הם לעולם מלעיל זולתי אם תבא עליהן ואו החפוך. כי אז תהיה קריאתן מלרע כמו ודרשת וחקרה ושאלת היטב. והכלל הזה יובן בפעלים השלמים כי בפעלים שנחי הלמד יבאו לעולם מלעיל עם ואו זולתה ונשאתי לכל חמקום. ומצאת שני אנשים כי האלף למד הפעל נחה. ויצאו מזה הכלל מעשים. והחלק הג' הוא **פעלתי** מורה על יחיד מדבר בעצמו בין זכר בין נקבה שפעולתו בזמן שעבר. ונקוד הפא והעין כנקוד החלק הקודם. וקריאת המלה מלעיל וכן בדומה משאר הבנינים כמו דפעלתי ופעלתי ודומיהם. ואולם כשהבא אחריו ואו החפוך או יבא מלרע. כמו ותהי גשמיכם וכבר ידעת זה בשמוש הזאו כשער הראשון. והחלק הרביעי הוא **פעלנו** מורה על רבים נסתרים שפעולתם בזמן העבר זבריס או נקבות. זלפעמי בא ליחיד כמו ונגפו אשה הרה. משפט ונגף. וכן אם פלוני לו יפול. ופא הפעל קמוצה והעין בשוא. ואם תהיה אות גרונית תבא בשוא זאת. והכשפטהזה הוא כולל כל האותיות הגרונית כי בשיבאו בשוא שהפועל להרחיב על האות הגרונית פתח גדול או קטן. ולפעמים שתפוע עמו קמץ ואף על פי שלפעמים באו בשוא לבדו כמו כי תבה לעשר. ועצור במילין מי יוכל. בעזור אלדים אחדלים. ואחר שידעת זה בכאן לא אצטרך להביאו בכל חלק מחלקי רבנין כשתהיה עין הפעל אות גרונית ונקודה בשוא שראוי להיות פתח משותף עמה. והנה כשהבא המלה החאח במקום הפסק תבא עין הפעל בקמץ כמו את משמרת. ואשר חם מגזרת פעל בצר. או פעול בחולם לא נשתנו במקום הפסק כמו

ממחרת יום הכפורים ויובן מזה שלא יכולנו להוציא את החבית מלא יכולנו מפני הזרים בזה
הדגש בחם להפארת ובמעשים באהבתם העין קבוצת עם חיתם בכל יהפסק ברשת זר
שבנו עד יעור נגעו עזלתם ובא הפעל הזה בתוספתנון אשר לא ידעין אבותיך צקון לחש
שמשפטי יצקין וחלק רחמישי והוא

פעלתם מורה על רבים נמצאים שפעלתם בזמן העבר ולפעמים בא לנקבות
כאשר עשיתם עם המתים ופא הפעל בשוא תמורת חקמץ מפני שבאות
זאת המלה בנית נראה והוא חסם מחשלא באו אשר לפניה וכבי שלא להדבות בתנועות הקלו
קמץ הפאורחל פוהו בשוא כי ככר היה לומר פעלתם בקמץ חפא ועין הפעל בפתח
ולפעמים בחירק וירשתם ולפעמים כסגול שאלתם והוא לעולם מלרע וחחלק הזה והוא

פעלכו מורה על רבים ורבות הדברים בער עצמם שפעלתם בזמן
שעבר וחבא קמוצ חוחש ין פתוחה ובהפסק תבא קמוצה ואף על פי
שיבאו עשים מהלל שבאו בהפסק בפתח כמו ואת ה׳ התר החרמנו ואמרתם נצלנו
וזולתם מעטים וחחלק השביעי והוא

פעלה מורה על יחיד הנסתרת שפעולתה בזמן עבר וחבא בקמץ והעין בשוא
וחלמר בקמוץ עם הפהפסק תבא העין בקמץ במו חלב נת ה׳ או בצר׳
צולה ושמוחה ולפעמים תתחלף הא הנקבה בתיר כבוכי אזלת יד ועשת את חתבואה
נקראת אתכם ובשאר הבנינים תשבחת צור אשר הגבאת לך חזה אם תהיה חזדוח
מחשלבים במו תשבחת צור כי אזלת יד תבא בהם האות שלפניה׳ ויחלק הששי והוא
מחתים כמו נקראת אשר הזבאת תהיה חתנועה אשר לפניה׳ בקמץ להיות על חנח הנסתר

פעלת מורה על יחידה נמצאת שפעולתה בזמן העבר והפא לעולם והעין
פתוחה וחלמר נוחיו שתיחן בשוא והיו דגושה ואם למר הפעל תהיה
אות גרונית תבא פתוחה כמו חלא שמעת בתי וחלא שמעה כי מלך אדוניה׳ ויחלק הששי והוא

פעלתן מורה על רבות נמצאות שפעולתם בזמן העבר והוא שוה בנקוד
פעלתם חבור חעל הזכרים וכבר מצאנו זן בנקבות תשמש בפעל
הזה לזכרים עמדהן על חרבכם עשיתן תועבה ויחלק העשירי והוא

פועל מורה על יחיד נסתר או נמצא או מדבר בער עצמו שפעולתה היא בזמן
בינוני וכבר הודעתיך שאין כל שוננו שמוש יורה בעצם על החלק הביני
מזמן ורסבה בזה היא לחכמה אחרת אבל הניחושמות הפועלים ולפעולים לחדות על
השמוש חזה עם היות ששמשם בלת מוגבל כי כשתאמר ראובן אוכל ובזה לא יובן מזה
וחבר כמו שכתב חלם בפרק שלישי ממלות חקיון אם ראובן הוא אוכל עתה או היה
אוכל במה שעבר או יהיה אוכל במה שעתיד ולזאת הסבה תמצא מפרשי הכתוב יוסיפו
דבור המציאות עמהם בבואם בכתוב כי חלאבע כתב ושרה שומעת פתח שומעת ובשרה
חולם היחולם וכן בזולתם והנה פא הפעל בחולם ועין הפעל בצרי ולפעמים בחילק
כמו אתה תומיך גורלי חנני יוסיף להפליא ונני יוסיף על ימיך ואם למר הפעל אות
גדונית ולידנת חלפניה בפתח מנע בין העין וחלמד כי שומע יוסף זורח הוא שכן

ולפעמים

ולפעמים ישמשו פתחי׳ דישאר ופתח לבדו להוקע הארץ ונוסף אחין הבאת מלה בגדוש
עצום ומחזרת ופעמים יבא יוד נוספת אמרי לגפן חישבי בשמים וחחלק הי״א והוא

פועלים מורה על רבים נמצאים ונסתרים ומדברי בער עצמם כפי הבחינה הקודמת
והפא נקודה בחולם והעין בשוא והלמד בחירק וכשתסבך המלה חזאת
יזכרו חסם ותבא אזחלמד בצלי כל פועלי און שומרי משמרת הקדש ונמצאו נעדרי חסם
בבלי ספיקות ישבי על מרין ומלכי על דרך חולתם מעטים וחחלק הב׳ והוא

פועלה בקמץ חלמד או פועלת מורה על יחידה נמצאת או נסתרת או מדברת בער
עצמו אשר פעולתה היא בזמן הבינוני ואשר תבא בחם העין בסגול כשיבאו
בהפסק יבאו העין בקמץ ובחותה היא עשבת ובאו בהפסק בסגול אקים את סוכת דוד
ותפלה ואותו המלכת ווולתם מעטים ואם למד הפעל תהיה אות גדונית יבא כלי פתוח
שפני שרי גברת אבי בורח ובקמוץ ורבקה שוטעת ולפעמים תבא העין בצרי כמו היחיד שמתנ
נופרה את חברים ולחם אש אופלה וחחלק הג׳ והוא

פועלות מורה על רבות נסתרות או נמצאות או מדברות בער עצמן כפי
הבחינה הקודמת עזפרות חורגליו וברבים כשלות אמצו
רוחצות בחלב וחחלק הי׳ והוא

פעול מורה על יחיד נסתר או נמצא או מדבר בער עצמו שפעולתו עשוית
בזמן בינוני ופא הפעל בקמץ וכשיסבך תשוב בשוא זעום יי׳ פוך
שם וידע כי לא ימצאו שמות הפעולים בבנין הזה בגזרת העומדות לפי שלא תצאן אל
פועלים מחוץ כמו שידעת ואם תמצא מהם מה שיראת שהם פעולים כמו כיבך בשחה
חשכוני באהלים אם תארים כמו ברוך ועצום כי שני אלה אעפ שהם באים על משקל שמות
הפעולים אינם כהם והעד על זה הוא כי כל שמות הפעולים נמצא מהם שמות הפועלים כמו
שומר ושמר כותב וכתוב ודומים ואבנם ברוך ועצום לא נמצא מהם שמות הפועלים שאם
נאמר שפועל ברוך הוא בורך וזה כבר יצא ממזרתו כי בורך לא נמצאת מהבנין הזה כי אם
מבנין ברכים כמו ויברך על ברכיו נברכתי פני עשנו וכן במלת עצום לא נמצא חקל כי
אם מבנין אחר והוא עוצם עיניו ולכן נאמר שאלהים הארים ולא פעולים וכן נאמר כי בשחה
והוא כמו בושחו שכון כמו שוכן וכן תמצא שנשתמשו זיל במשנה בשני המשקלים האלה באר
והוא היה רכוב על החמור שהיה בן היה רוכב ומזה יצא זה החלק בבנין החמרדך שאי
מבנים והוא כי בשאר הבנינים לא ישתנה שם הפעול בסמיכות כמו שישתנה בזה ובבנין בכמ

שירעת וחחלק הח׳ והוא

פעולים מורה על רבים נמצאים או נסתרים או מדברים בער עצמם אשר פעולתם
עשויה בזמן הבינוני ופא הפעל בשוא לסבה שירעת בפעלתם ותחסר
ואם כשיבואו בסמיכות כמו ריק קצוף משה על פקודי החיל יאמרו גאולי׳ וחחלק הי׳

פעולה והוא מורה על יחידה נמצאת או נסתרת או מדברת בער עצמה שפעולתה
עשויה בזמן הבנוני והוא כמו ערובה בכל ושמורה ובסמיכות תשוב הוא
לאיו תעוכת רוח ובאה ושכרת ולא מיין שלא כמנהג ופיו שו בו הנפרשים שהוא חסר

פעולות מדה על רבות נמצאות או נסחרות או מדברת בעד עצמן אשר פעלתם עשויה בזמן הבינוני כמו עריכם שרופות אש, חמדות כזהב, והחלקה היא מיוחדת על יחיד או יחידה והוא תקרא מקור ארשם הפעל אין לו זה הראוי עסבלם והוא יבא לפני הפעלי ואחריה אבל בזה יש בחירה אחרי כי הוא יבא על זה לפני הפעלי העוברים וזה יתיר חלוך הלבת נכסף נכספת, שמור תשמרון, זכור תזכור, אבל עם הצווים יבא לעולם מתאחר שמעו ושמעו ראה, ובמקומות מה בא קורם כמו בן לפעל העבר ויברך ברוך, והנה ברכה ברך, למה העברת העביר ובשתבא מלת השעם בינו ובין הפעל יבא לעולם מאחריו אבל גם אלך גם עלה, ויבא במקום הצווי, זכור את יום השבת, הולך וקראת עמוד פתח האוהל, ובמקום העוברים והבבר את לבני או השבע שבועה, ובמקום העתידים והקרב אותה בני אחרן, ובמקום השמות החיות דרך או שוב שחר צון רצוף שבו ורחמי חיה הלוך וחסר שחר צון תלכים וחסרים, ובא בכתוב של שה משקלים במשקל פעל במורגש בקדושתו צאן, ובמשקל פעל בשוא רפא בסמ גם עמוס לצדיק לא שוב, עמד פתח האחרי, ובמשקל פעל בשוא הפא ופתח העין כמו שלח אצבע דרכר אן, אחרי שכב המלך עם אבותיו ויבא בתוספת רא באחרינה ויחלף משקלו אז כפי ותחלף את חשלשה משקלי אותם שיבאו ממשקל פעל או פעול, וזה עם תוספת הא תבא פא הפעל שלהם בקמץ חטף כמו ובמנחשת לרחצה, ולדבקה בו, או בשורק כמו לחטלת עליך, ואותם שהם ממשקל פעל בפתח העין יבאו כחיריק בפא הפעל כמו לדבעת אותה, לירא את השם, ואם עין הפעל אות גרונית תבא פא הפעל בפתח, לאהבה את יי, דלא ונסיפו לדאבה עוד, ואם למד הפעל אות גרונית יבא לעולם על משקל פעל ויולידנת לסבוה, לשמוע בקול יי, והנה שמע מזבח טוב, לזבוח את זבח, ויצא מהבל הזה בגוע אחזנו שבא על משקל פעל ואין שני לו, ומצאנו בירדנו נוספת באמצע, והתיכה לדריש ודבר שהרצון בו לדרוש ואין דומה אליה במקרא, ובבנין הפעיל מצאנו הוספת יוד באחרונה, להשיבי עמריבים, ומצאנו בהוספת נון באבדן מולדתי, והחלקחיש והוא

פעול בחולם אם על כפתח והוא יחיד נמצא מצוה על פעל מה בסוף הפעל לך את שם חיים, זמור יי, וכשבא עם והם משקל מקף ישוב החולם לקמץ חטף זכר נא ישמר תם, ודם שיעשה בימי מובר פסקישובו פתוחי העין קמצים, שוב שבב, אעם שמעשים באו קמצים בזקף והבאים בעל המסרה יבא בתוספת הא, וגם כזה יש הבדל כמו שהוא במקר כיעל הרוב יבא במשקלו והוא כי אותם אשר עין הפעל שלהם היא בחולם תבא פא הפעל בוש עם תוספת והוא בקמץ חטף, ואשר עין הפעל שלהם פתוחה תבא הפא בדם עם תוספת הוא בחיריק, והדמיון למיקרא ראשון שהוא נפעל שיחצילני, זכרחלי אלהי לשבח, למין חשני שבבחעמי, שלחה בעד, ויצאו מזה הבלל מבדרכם, נצירה עלדל שפתי, שבאו בחלם חעין פתוחים בלא הא, וקרבה אל נפשי גאלה יבא חעין בפתח מבלי רחוא, קרם אתחוסם עין כשיבאו בספר פתוחי חעין חשאר והפא בשוא, העמק שאלה, ים דורוש ירשה, ונכבד באו בלא הוספת שפעה, יסלחה והולחמסיכו עמי, יבאו בכתוב צווים אשר הכונה בהם חיא חתביעה גם שישמחו, באו בית אלהים,

שמח בחור בילדותך, וחעד סוף הפסוק, ואלה הדברים יבינם השומע מדם יוה ומבדר וחלק תורת קולו, וחקרא יבינם משבע חכתוב וחחלק העשירי והוא,

פעלי מדה על רבים נמצאים מצוים ברבר מה, ובשלא תחיה עין הפעל גרונית תבא הפא בחיריק, זברו הוה תמשח עבדי, שטעו שמעו אלי, דרשו מעל כפר יי, או בקמץ חטף כגון משכו אותה, הרבו מאד, ואם עין הפעל גרונית תבא הפא בפתח לחרחיב גם עליה, ובחרו לכם חפר האחד ושחשו הפסח או בסגול כגון אחבו את יי אחזו לנו שועלים ובבא וחלה הזאת נחפסח תבא בה עין הפעל בחולם ותפא בשוא גם ליגם לך לא יהיה נזורי איש גלולי לעלבנו עבודו ופעמים בקמץ חזרשים שמעו וחחלק תבא והוא

פעלי מדה על יחידה נמצאת מצוה על פעל מה וכשלא תחיה עין הפעל גרונית תבא חפא בחיריק שבביעד חבקר שמיבית ורא אותבמזל חשפי שובל או בקמץ חטף מלבי עלינו ובזקף גלי, ושמחי האומר לצנלה ורבי ובא קסמינא ליבאוב מפואר וחחלק חכבי והוא

פעלה או פעלת נמצאות מצוות על פעל מה הנודעה שקים שמעתנשים, ובא בלא הא שמעקולי,

אפעול וכמשקל אחר קראן לו ניחבל לחם, וחחלקוהבי והוא מדה על יחיד מדבר בעד עצמו בזקבר בין נקבה שפעלה כל אחד מהם בזמן ועתיד, והאלף ומוספת בזה חבניין היא לעולם בסוף, ארדוף אשיג, ארעה צאנך אשמור ופעמים העין בפתח כמו שהוא בצווי, בי אין מבדיל בין חצווים ועתידים כי אם בהוספת אותיות העתידים, ולכן מה שבא שבא בצווים בחולם חעין יבא בעתידים בחולם חעין ומה שבא בצווים בפתח חעין יבא בעתידים גמכן בפתח העין אעף שבמעטים שהם מצאנו בשני המשקלים יהיו כמו זאב יערפם, בן ישרוף כאריה, ודרכו שמץ, כי לא ארחמון ובא בתוספת הוא אשמרה דרכי, אזבר הא להים, ופעמים בקמץ חטף ואשקלה להם את הבסף, אשקטה ואבשה, וחחלק הבל הוא,

יפעול מדה על יחיד נסתר שפעולתו לזמן עתיד ותבא בסוף בן עין הפעל בחולם כמו יזובו כל כצותיך, אובפתח כמו ישתה ונשכחו רישו, וחחלק הכה והוא

תפעול מדה על יחיד נמצא שפעולתו לזמן עתיד ותבא כמו בן עין הפעל בחולם או בפתח כחביר וחחלק הכל הזה

נפעול מדה על רבים אודבות מדברי בעד עצמם שפעולתם לזמן עתיד ושמשו בנקודה בחביריו וחחלק הכל והוא

יפעלן מדה על רבי נסתרי שפעולתם לזמן עתיד וכשיעיקה עליה היא אות בלתי גרונית תבא בשוא כמו ישמחוירננו לאומים ובהספק או בחשתית שפתם תבא חעין בחולם בשלח יפולו אשר יעכורו, ואשר הם מגזרת פעל תבא העין בקמץ, ואם באות יתקעו, ובזקף גב באו בקמץ חרדות ילכשו, כל שולליה ישבעו, ובא ישלו אחליהם לשודד, קמץ לחול על קריאת היוד, ויבא בתוספת נון תחן לחם ילקשון מלכי צבאות ירודון, וחחלק הכל והוא

תפעלו מדה על רבים נמצאים שפעולתם לזמן עתיד וכל שבושו בשמש חקודם אליו

וחחלק התשיעי העשירי והוא

תפעול מדה על יחיד נסתרת שפעולתה לזמן עתיד וכבר ידעת שהיא משותפת

שמשו כשמש וקדם אליו " וחלק התשע עשרים וחמש

הפעול מורה על יחידה נסתרת שפעולתה לזמן עתיד וכבר ירעה שהיא משותפת עם חבר ונמצא במעמד בכל שמושיה " וחלק השלשים והא

הפעלי מורה על יחידה נמצאת במעמד אשר פעולתה לזמן עתיד והפא ותצין בשוא למען תזכרי ובשת " ובהפסק העין בחולם אל תחשוכי " ובא בשורק לא תעבורי מזה ואשרהם מגזרת פעל העין בקמץ " כי בושת עליפיך תשכחי " ולתימן אל תבלא יובא בתנספת נון " ובהתדבקין עם נערותי " וחלק השלשים ואחד ושנים

הפעולה מורה על רבות נמצאות במעמד או נסתרות שפעולתן לזמן עתיד " ועין הפעל בחולם כמו ביצל דליתיו השכונה " שהדגש במקום נון חשרש " אנ כפתח כמו ועיני גבהים תשפלנה " כרשא תפרחנה " ובא בלא הא כי כן תלכשן בנות המלך " ונמצאנה ביוד ויחכמה הצאן " וישרתה הפרות " מגוי יעמודנה " ומצאנו תנקבו בשמוש הזמנים הנסתרים " ובל תשים יתנו יקר לבעליהן " כי יצאו בנות שילה " גם מצאנום בשמוש הזכרים חנמצאים " ותקרבו עצמות עצם אל עצמו " ואלמנותיך עלי חבשחו " ובכאן נשלמו כל חלק הבנין הקל " ומהם תקח רמזין לשאר הבנינים כדי שלא יכפל הדבור בבל בנין ובנין "

חלק השני בבנין פעל הדגוש " רעות אנשי זאת המלאכה הם מתחלפו בסבת דגשות זה הבנין " כי יש מן שאמרם מהם שהנח הדגש בו להשלם וזת אשרהיה ראוי לבא אחר החרק שבפא הפעל כמו שבאנת אחר הקמץ שבפא הפעל במלת שמר בבנין חקל וכזולתה מהמלות " ואמרו שהמלות שבאו בלא דגש כזה חעזין יוכיחו שבא זה הבנין הוא לחסרון אות מה ולא לחסרון הנח " אחר שהתמיד הדגשות הזה בכל חלקי הבנין העוברים והעתידים " ואמרו שבהנתבעל השנון היתה להבדיל הבנין הזה מהבנין הקל כשיהיה זה לעולם מורה על הפעלים היוצאים לשני לכבר " ולפי שבהבדל הזה אינו מתחלף מאת מבנין הקל לארצה לתניח וסימן להזה כי אם בכפל אות אחת מאותיות הגזרה והיא עין הפעל " ולחקל עוד השמיטו אותה והניחו הדגש בחברתה " ולפי דעת אלו היה ראוי לומר דבבר שבבר וכן בכלם " ובעליזאת הדעת הם מי שאמרו שהפעל מרובעתנה תמהרת זה הבנין בגזרות נחות העין כמו שיודעת ושלשם כפל חלמד להיות הוא אחרתנה מהגזרה אשר הדגש והנחת על חסרון האותיות בלתי ראוי לבא בה " ולפי שבעליזאת הסברא הם ראשוני המדקדקים וחשובים שאין לשום לב למה שאמרו בזה האחרונים " ועוד יש הבדל בין האחרונים באמת דבר הזה הם מינים לכל מיני הפעלים כי חקדמונים כלם הניחו המינים לכלם באותיות הפעל "

וזה הלאבע בספר מאזנים ובספר צחות יאמן זה ויאמר שהבנינים שהם דגוש חעין לא נהלל להניח המינים באותיות פעל אחר שעין הפעל היא אות בלתי מקבלת הדגשות " ועם כל זה נוכ מוהגם כדי שלא לצאת מעקבותם " והנה הדרך נתן סבות לכל הבנינים זולתי בנין הקל באותיות פקד ואמר שבחר בהם לפי שימצאו בגזרה חיאת רוב הבנינים " כי ימצא זה מבנין הקל " פקד את שדה " ומהבנין הדגוש מפקד כל מלחמה " ומהפעיל ומאז הפקיד אותם ופקדתם על לא נעקר ממנו איש " ומהתפעל התפקדו לבני מבנים " והאפר הפש על בזה

בזה ואמר שזאת הגזרה רצונו גזרת פקד היא משותפת " ושהיא מולדת שבע גזרות מתחלפות אשר הביא אותן יונה בהקדמתו לספר השרשים ואמר " שבזה תהיה המערכת רגל למעיינים שאולי יחשבו שהם כלם בגזרה אחת והאדון בזה מאד " ואלהים התחבמיות בלתי מועילים " כי מה יתן ומה יוסיף חלוף ההבנות לנחון שלפנינו אשר רוא הנחת אותיות מה לדמיון הפעל " ומה המערכת רגל היא זאת " והאמת שהוא עשה בזה בהוגן ושמן הראוי הוא להמשך אחריו כזה " ולבן הסכמתי להניח דמיונים לכל חבנינים חנשארים בגזרת פקד " והנה חלקי הבנין הזה חששים במספר לחלקי הבנין הקל והם אלה " הפעל שעבר פקד פקדת פקדתי " פקדו פקדתם פקדנו " פקדה פקדת פקדתני " שמות הפועלים " מפקד מפקדים מפקדה אבמפקדת מפקדות " שמות הפעולים " מפוקד מפוקדים מפוקדה או בפוקדת מפוקדות " המקור פקד " הצווים " פקד פקדי פקדו פקדנה " הנה חרחלק הראשון מזה הבנין בא על שני פנים אחד מהם פא הפעל בחרק " וע"ן הפעל בצירי " וחשני ע"ן הפעל בפתח " ומשל הא אזן ותקר תקן " ומשל השני אבד ושבר בריחיה " ואם ע"ן הפעל תהיה אחת מהאותיות הכלתי מקבלות תדגש וזן אותיות אחהר"ע תבא אז פא הפעל בצירי לתלידנח תמורת הדגש כמו מאן בלעם הלוך עמנו " נהלת בעוזך " ולא אחר הנער " ובאוהלי השלום הדגש " נאר מקדשו " שחת מבצריו " ושחד את הבית " וזולתם מעטים " ובאו שלא כמשפט ואביכן תהל בי " אל יוסף פרעה התל שחיו ראויים לבא כמו יתהלבהם אליהו " ואם למד הפעל היא אות גרונית ישאולי פתח בין הצירי ובינה לחריבי " מפרסלכים פתח " ופעמים נשאר בפתח לבדו פתח וכמדבר שלח את העם "

המשמות הפועלים והפעולים יבאו בתוספת מם " מפרק הלם ומשבר סלעים " אל יתהלל חוגר כמפתח " נכבדות מדובר בך " מעולפת כפירים " מחשבות **תכנית היכל** " **והמקור** והצווי באו על משקל אחד עם המקורות כמו שהוא בכל הבנינים כי אין הבדל בינשלח אצבע ודבר און המקור " לדבר נא באזני העם הצווי " ובאו שניהם בתוספת הא " ויכפתי ליסרה אתכם " כי טוב זמרה אלדינו מקורות " ספרה נחלי צווי " ובא המקור על משקל העבר אחר חלץ את האבנים ובשקל אחר יסר ירמי יזובא הצווי בפתח בע"ן הפעל כתר לי זער בלע " פלג לשונם " ואותיות **העתידים** יבאו בזה הבנין לעולם נקודו בשוא אספר כל עצמותי " ידבר נא עבדך דבר " ותדבר מרים ואהרן " ונספר לו " ואם עין הפעל אחת מאותיות אחהר"ע תבא הפא קמוצה להורות על הדגש הנעדר אם מאן מאן " אברך את " ומעשים באר בפתח כמו לא תפאר אחרין " ינאץ " והולתם מעטים וכאובת נפש היא אדברה וירוח לי " ואחליצה צורי ריקם ובאו מוקלים שלחו באש מקדשיך " ומלטי לי " בקנאו את קנאתי " הללוי " אבקשה את שאהבה נפשי וזולתם " ובאחת מלה אחת זרה בזה הבנין והיא כי כלו מקללוני " ואמרו בה המדקדקים שהיא מורכבת משני פעלים נסהר ומדבר בעד עצמו ביהוא כנוי אל הנסתר ובנון היוד אל המדבר בעד עצמו " ובן באחת מלת צמתוהו יזרה " ואמרו שבא בזלהורות על חוזק הפעולה " **ושלא** הזכר שם פועלו מזה הבנין והוא הנקרא בשם פועל " ירוץ מרוצתו בדגשות עין הפעל " וחלקיהם אלו " פוקד פוקדת פוקדתי " פוקדו

פוקדי פוקד תם פוקדנו · פוקד הפוקדת פוקדתן " והתארים פוקד פוקדים פוקדה פוקדות ל
חסקור פוקדי ובאותיות בכלם בפוקוד מפוקוד · לפוקד מפוקוד · אין בו צווי " והאיתן אפוקד
יפוקד הפוקד " נפוקד יפוקדו הפוקדו · תפוקד תפוקדי תפוקדנה " העבר פא הפעל בשורק
או בקמץ חטף · העין בפתח ילד יולד לנו " כי לוקח עמי " והפסק בקמץ " ובאו בזקף וציר
בגויים שלוח · כי ארמן נפש · מעוצר וממשפט לוקח · ובא בתוספת הא וכל עצי השדה
עליך עולפה " ויש אומרים שהוא תאר " ואם עין הפעל אותיות מקבלת חדגש תבא הפא
בחולם להדות על הדגש · ומורקושופף · כיגורשו ממצרים " דועכו כאש קציים " שמח
במעבי שדי חן " ועם חתית לא נשתוה " ורחמתי את לא רוחמה " ובמים לא ארוחצתי · ומלת
זורמומים · יש שאמר שהוא מרפעל המרובע · ויתר נכון שהוא ממי שלא נזכר שם פועלו ·
עם כיגורשו ממצרים · זבן כמוץ יסער מגורן · פרוש הדרך שוא כמו כי יסוער "
ושתחולם מקום שורק והצלו מקום פתח · וי"ו דקדק כי לא נמצא מרפעל המרובע פעל שלם
כמו שתרע " התאר " · עין הפעל בקמץ לנער היולד " אם תדאה אותי לוקח " וחסנה אצו
אוכל נרמיהם · וזהו ההבדל אשר בין שמות הפעל העבר לשמות התארים כי כל השמותה
קמוצים " המקור פוקד במרכיגומבגובת · והי' יונח אמרכי השורק בו מקום פתח אחי
בוגב כמו יסור יסרני · ודעתולתצ'א המקורות ממי שלא נזכרו שם פועליהם · ושפחות
והאדונים "

הפעתידים " חם בשואבמו כן · ואין לעתידים על העוברים סימן אחד · ולתי
אותיות העתידים לבד " ובברי דעה שהדדקוקצת האחרונשהזיחד
פועל והפעל בניינים כפני עצמם " ואין ספק שעשו שלא בהוגן " וזה שאין ראוי שיקרא בניין
כי אם אותו אשר יכלו לבנות ממנו כל תלקי הפעלים " והנה בשני אלו נפלו העווים כי לא
עכנלבא צוי בם שהוא לעולם פעל מזולתו · והתימה מהדדקשהוא בתבזה הענין
בעצמו ולא חשגיח בו · והראוי אם כן לתת אותם כמו חלקים מהבנינים אשר יקבלו הפעלים
ולא שיעמדו בניינים בפני עצמם · וחבי מרוב המדקדקים לבנות בניין פעל הדגוש מהגזרות
אשר באו בכתוב על משקל פוגל " ואעפ שלא נמצאו בדגוש בכל המקרא · והיתמין לזה
כי בעבר שמצאנו טובעו בים סוף מהפועל נבנה ממנו בניין פעל הדגוש ונאמר שבעת ·
ואעפ שלא מצאנוהו במקרא ובן נשתמשו בו מסדרי התפלות ואמרו יזדים טבעת " ולפי הענ
קינת נעשה כמו כן בשלא הוזכר שם פעלו מהחזעילוהא שאחר שמצאנו · וכי יתן מים על
ארץ " היוקח מבור מלקוח מבל לבמות בניין הפעיל על הגזרות האלה · ואם לא נמצא התתין
דלא חלקיח · ולא אבה ר' שמואל הנגיד בזה ההתר האחרון ·

הפרק הוי בבניין הפעיל · כבר ידעת שחשמוש תמיוחד לזה הבניין הוא להורות על
הפעל אשר יעשהו הפועל בזולתו על ידי אמצעי · ולפי זה הביאו בו שתי
אותיות נוספות להורות על הית עברות הזה והן ההא והי"ד · וחלקי הבניין
הזה הם כמספר חלקי הבנינים הקודמים והם אלה ·

הפקיד הפקדת הפקידי · הפקידו הפקדתם הפקדנו " הפקידה הפקדת הפקדתן
משמות הפועלים " מפקיד מפקידים מפקידה או מפקדת מפקידות " שמות הפעולים מופקד
מופקדים מפקדה או מפקדת מופקדות " המקור הפקד או הפקיד · הצווי " הפקד הפקידי
הפקידי

הפקידי הפקדנה " והעתידים אפקיד יפקיד תפקיד · נפקיד יפקידו תפקידו " תפקיד הפקידי
תפקדנה · הנה בפעלים העוברים לעולם תבא הא הבנין כחי"רק " הפקיד אותו " השביתגואל "
הגביר ברית · בהנא שלא תהיה פא הפעל אות גרונית כי אז תבא בסגול או בפתח כמו שתבא
פא הפעל ואת העם העביר אותו לערים " והעמיד אתם " והעברת שופר תרועה " והעברתם
את נחלתו · ויצא מזה הכלל ולא הבלמנום " ואם למד הפעל היא אות גרונית יולידו נח לפתוח
בכמשפט השמיעאת מחנה ארם · ובחוזי ישראל הבריע · ומלה והזניחו גרות היא זרה ·
והמדקדקים תקבוה כפי יכלתם · ואין גם אחד יבחוב בהדבר שראוי להשגיחבו · ומסב לומר
במלות כאלה שלא נוגע אצלנו סבה לזרותן משנכתוב בהן דמיונות כאשר יעשו רבים "

והבה שמות הפעלים והפעולים באו בתוספת מם והא חבנין נעדרה בהם שלא להרבות
באותיות השמוש · והמם באה בשמות הפועלים בפתח · הוא המשביר · מזסיר
לבונה · מקבילות הלולאות · והנה פתחות המם באלה הוא הפתחות אשר היה ראוי לבא בהא
דבנין הנערות כי היה אויבא המם בשוא בכלם אם היו באים ברא · ולומר מחשביר מהזכיר "
וכן בכלם ובשמות הפעולים תבא המם בשורק או בקמץ משבב על בטחו " מוקטר מוגש
לשמי · שש משזר " מוכח משחת " ופעמים יבא בקמץ רחב · והוא כשפא הפעל אות גרונית "
מעמד במרבבה " בהוך עריס מחרבות " ובא בהא הבנין " לארבעתן מרוקצעות · והנה
השוערים הם מטגלים · ההא הזאת בשמות הפועלים והפעולים פעמים הבות בדי שיבאו ש
משקליהם מתוקנים כפי שרשי · מלאכתם ובאה מלת מבליגיתיקשה בדקדוק · והאבע כתב
שהיא מלה מדוכת מפועל ומפועלת · כלו אם ישמבליג ומבלגת אותי על יגוני · והפה
המקורות יבאו בפתח בהא הבנין ברוב " והעין בחי"ק · ובהקחיל את הקהל " עת
להשליך אבנים · ובהאריך הענין · ופעמים תבא העי"ן בצדי חשכם ודבר " והכבד את לבו "
חשבעהשביע · ופעמים יבאו המקורות על משקל העוברים והענין יבדיל ביניהם " גנון והציל
פסוח ודמליש " וכן עם הבנויים עד חשמידך אותם " עד השמידו אוהך " ובשבא עם חסקור את
משמשת התחסר הא הבנין לפעמים ויש לו תנועהה על אות השרוה לשמיד מעוזמיה " לשמיע
בקול תודה · כי תכלה לעשר " משפטם להשמידלהשמיע להעשר · ובצווים תבא
העין בצרי על הדוב " השכם בבקר · החזק מגן וצנה · העמד המצפה " ועם הבויל
תבא בחי"ק " השליכהו ארצה " הוסירני נשפשה יחד " החזיקי מלבן " ותבא לפעמים בפתח "
הישר לפני דרכך · ובהפסקכפך מעלי הדחק · ומתניהם תמיד המעד " ובא בהוספת הא "
האזינה אלדים " הקשיבה לקול שועי "

ובעתידים יבאו האותיות הנוספות בפתח לעולם והא הבנין נעדרת בהם לסבה שנזמרת
בבנוניים " וסבת פתחות האותיות היא שבעצמה סבת פתחות המם בבינוני "
שמן הראויהיה לבא האותית האלה בשוא בבואן עם הא הבנין " ובהעדרה הושלה תמעתה
עליהן " והמקומות אשר תבא בהם יוביחו כמו דלות יהולי יהשיע · על כן עמים ירעוך ·
אף על פי שלא באה לשלמים לכבדות הדבור " והנה עיקר הפעל תבא בחי"ק · אזכיר והכ
דבל ללשוניו נגביר " ובא בתוספת הא אחבירה עליהם בפלין " נשבימה לברמי " ובמקומות
מעטים מצאנו העי"ן בשוא וידבקו גם המה · וידרכו את לשונם קשתם · ואם למד הפעל גרונית
יהי הגרונ לפניה · כי לא יצמיח · ובחבל תשקיע לשונו · ופעמי ישמיטו הגרונ וישאר הפתחי אל

שכתב בספר צחות, והדמיון למקורות בי המלט אמלט אל ארץ פלשתים, לחקול ולעמוד על
מה "ואם פא הפעל אות גרונית תבא ההא בצלי, לתשלום הדגש אשר היחראוי לבא בפא
לא עת האסף המקנה, האספו ובא, ופעמים תחסר ההא בבוא עם המקור אות משרתת נישלו
תנועת ההא על אות חשרות, ובכשלו אל יגל לבך, בעטף עולל משפש ובהכשלו בהעטף
ופעמים יבואו המקורות בנין מבנין כשאול נשאל דוד, תשלוח ספרים,
יראת יות התידים יבואו לעולם בחילוק זולתי האלף שתבא בסגול, ועשו זה כדי
שלא תתערב עם קריאת היחיד אם תבא גם בן בחילוק, והדמיון לכלם
ופניך אסתר, אם יסתר איש וזרוע, מקנה תשבר, כי נסתר איש, ופעמים תבא אלף והתידי
בחילוק חברותיה, אשר אדע לך שמה, יאבד יום אולד בו, אמלט אל ארץ פלשתים, אגבי
אשבע, ובכלם עין הפעל בצרי והפא בקמץ, ובאו בתוספת האו אנקמה מאויבי, ואנקמה נקם
אחת, ופעמים תבא עין הפעל בפתחו כל מקבל תנועה, ויעש עבדיו, יאסף אדרן, ותעצר המגפה, תאלמנה שפתי
שקר, ועם הריש ברגלים תרמסנה, ואם למד הפעל אות גרונית יולידו נח לפניה וביום החדש
יפתח, ופעמים ישאר הפתח לבדו, ותבקע האדמה, כי לא השכח מפי זרעו,
חפרק הג׳ בבנין התפעל, כבר ידעת שזה הבנין הוא על הדרוב שוה
בשמושו אל הבנין הנפעל והוא בחינת הפועל פועל הפ״ל כ
בעצבו, ועל כן תמצא לאנקלוס תמיד משוה אותם "כמו שנמצא שהשוה אותם הכתוב באמרו
אל תשמאו בכל אלה כי בכל אלה נשמאו הגוים, הנך רואה היאך משוה תשמאו מהתפעל
לנשמאו מהנפעל, אבל עם כל זה יש לבנין הזה סגולה מיוחדת והיא שבני יחקו וידמו הדברים
אשר אין להם מציאות חוץ לנפש כמו שכב על משכבך והתחל שהרי צוה עשה עצמך כחולה
"וכן התאבל, נאדל עשיר חוקי האבלות, ממתכבר וחסר לחם, מראה עצמו נכבד, וכבר
ידעת כל זה, והנה חלקי הבנין הזה כם בספר חלקי הבנין הנפעל והם אלה,
התפקד התפקדת התפקדת התפקדתי, התפקדו
התפקדתם התפקדנו, התפקדה התפקדת התפקדתן, ההאדים מתפקד מתפקדים מתפקדת
או מתפקדת מתפקדות, המקור התפקד, הצווים התפקד התפקדו התפקדי התפקדנה,
העתידים אתפקד יתפקד תתפקד, נתפקד יתפקדו תתפקדו, התפקד תתפקדי תתפקדנה,
וגהלפ׳ שהבנין הזה הוא מהחלף לשאר הבנינים בשמשים
שידעת, והסיפור שתים אותיות על האותיות היסודיות ודגשות בעין הפעל, והוא הבדל
בפעלים העוברים תבא על הם בחילוק, והתיבשוא נח בכלם, ופא הפעל היא בפתח
לקולת, זולתי בשעין הפעל תחלואות מאותיות אהחע״ר הבלתי מקבלות הדגש כי אז תבא על
הדרוב בקמץ, ועין הפעל פעמים תבא בצרי כמו התחלך נח, ובא והתפלל אל הביתהזה,
ופעמים תבא בפתח כמו אל תתדדר לפני מלך, ואל תתחכם יותר,
והמקורות והצווים הם בזה הבנין על משקל הפעל ובדל יחיד נסתר אין הבדל
ביניהם כי אין הבדל להתהלך לפני אלהים "התחולל לפני, לא תוכל
להתעלם, והנה הוא המול בבינוניים ובעתידים כדי שלא להדבות באותיות השירות כמו
שידעת, והנה הבינוניים יבאו בתוספת מם מתחלך בתומו צדיק, מתרפקים על הדלת,
מתפקח

מתדפקת על דודה, זפעמים תחסר חתי״ו בבינוניים מדבר אלין, ולקח למשחר, משפטם
בהדבר, מתשחר, וכבר ידעת שבאשר יחסרו את מה שמורה על הבנין בשמות הפעלים
שלזולתו תנועתה על המם אם הסמאותם אשר מרמם לבא במם, והנה זה בעצמו תכין
בתנועת המם הבאה באלה הבינוני שהיא בחי״ק אשר היה מדרכו לבא כה״א הבנין ובחעדרה
הזולתו במם אשר היתה ראויה לבא בשוא בבואה עם ה״א הבנין, אבל עם היות שוענין תנא
בן לא נוכל לשום הוא עם המם באלה הבינוני כמו שעשינו בבינוני מתפעל,
והבנין הי״ו הבנין הקדם לפא הפעל בכל הגזרות זולתי באותן אשר פא
הפעל שלהן היא אחת מאותיות זסצרש תקראות אותיות השריקה
ביאו תקדמנה אלהלהי״ו הבנין, אבל בזה היש בחינות, וזה כי בשתחיה פא הפעל על שין או סמך
אז תבא תי״ו הבנין מאוחרת להן, ואמנם אם תהיה פא הפעל צדי, אז יהיו תמורת
התי״ו טית אודלת ויהיו חטית עם הצדי, ודלת עם תיין, והדמיון לאותם אשר באו
עם אותיות שין וסמך וישתמר חקות עמדי, ויסתכל החגב, ולאותם שבאו עם הצדי
מהנדבר ומהנצטרק, וילכו ויצטידו, ואמנם עם הזין לא מצאנו מלה בלשון הקדש
מתחילתה זה, ואמנם מצאנוה בלשון ארמי והיא הזדמתון למיסר קרמי, וזה אחר שמצאנו
שלשתם הלשון הארמי בגזרות אשר פא הפעל שלהן היא צדי שמוש לשון הקדש בעצמו,
דצמי שה חליף התי״ו בשית במלת נשמיה יצטבע, ואמר בעכור זה ששמות הפעלים הזין
הוא שמוש לשון הקדש גם כן, והזה חדעת הסרוב המרקדים אף על פי שלא הביאו זה,
והחברח שאמרו כי רחצו הזכו הוא מזה הבנין, כי ראוי היה לומר הזדכו, והנה רבותינו
זכרם לברכה ישתמשו בשמוש הזה פעמים רבות, באמרם נזדמן לו ודומיהם
ואמנם הסבה אשר בעבורה קדמו האותיות הראלתי״ו הבנין היא לפי שהיה בכדיעה
הלשון לו יציאן אחר התי״ו ראמר תשמר, והתבל, ואולם החל שם התי״ו בטית בבואה עם
הצדי, בעכור שקריאת התי״ו הרגושה היא נוטה מאד לקריאת הצדי, עד כי הצרפתיים לא
יבדילו ביניהם עד היום, וזה מופת אמיתי על שאין לנו מוצא האות על השלבו, והנה אלו
היה מניח בעל הלשון אחר הצדי תי״ו הבנין לא היתה אז תי״ו נרגשה כראוי, ולכן החליף אותה
בשית כדי שתורגשנה חצדי והשית כלי בלבול, ואולם החל פעולתי״ו בדלת כשהיה פא
הפעל זין לפי שקריאת תי״ו הדגושה אחר הזין הכריחה את כלי הקול אל שיזמו הזין לסמך,
והמקרה הזה בעצמו תעשה קריאת הכף הדגושה אחרי שין מפני זה הוחידו חזל״ להתי״ו הזין
של למען תזכרו שלא תהא נראית כסמך, ובכמו אלה החלופים יקרוגם כן לשאר האותיות
קצתן עם קצת כשיתחברו במבטא, ובאחלחאחת יעצות מחבלל הדבר שבאה תי״ו הבנין
קודמת לשין פא הפעל, והיא והתשושטמה בגזרית "ובאה כן לפי שהיה כבד לבטא בתי״ו עם
השתים שיתים שבצדה, ולכן הבניסה השין ביניהם, והנה מצאנו בבנין הזה קצת פעולות
מקושרות עם הפעולים שירבה לזה בהתחלת העין שהן יצאות, וקצת המדקדקי לא הרחיקו
מזה ואמרו דבר יוצא מהרגיל שבמעט שהפעולה המיוחדת לזה הבנין היא והתכוונו הכוחלט
והוא יעדיף בזה על הבנין הפעל כמו שכבר ידעת, ויחיד יהכן בזה התעברות אל הזולת,
והנה הגזרות אשר יראה מענינם שבאו יוצאות הן יתנכלו אותו, ויתפרקו בל העם את

אם מצוה תחוב "והנחלתם אותם" והצואות אתכם" והצוה לשון עמידות שזאת החכמה תהא בלתי נשלמת בזמנו " הנה הוא ב' ושר שכלו פירוש מסכים עם ההתבודדות הזרה על היותו בין הדברים על אמתתם "

החלק הא' בפעלים המרכבים מד' ברביעיים " הנה המכוון בהרכבה הוא להורות פעל אחד משורבו בשתי פעולות " ואמנם עשו זה כדי לקצר בדבור " והנה בשמנה וכמלוא השעם עשר ההרכבה הזאת במופן כמו שתבע במקומו " והנה ההרכבה בכר תהיה משני סוגים אלא שהם בבנין ושרש אחדים בעצמם " ובכר תהיה מבנינים מתחלפים אלא שהם בסוג ומשרש אחדים " ובכר תהיה משנים שרשים אלא שהם בסוג ובבנין אחדים והענני בסוגים במקום הזה סוג הזכרות והנקבות " והנה הדמיון למין הראשון " יחבמנה בפנאן לשתות " ושרנה הפרות ששני אלחהם משרש אחד ומבנין אחד אבל הי"ד תורה על עתיד הזכרים " והנון והראעל הנקבות " והדמיון למין השני " ונבפר להם הרים " ונוסרו כל השים " נגואלו ברם " לא התפקדו בהובם " ביאלה הם מורכבים מבנינים מתחלפים " מסכימים בשרש (בסוג) כי ונבפר ונוסרו הם מורכבים מבנין נפעל והתפעל אשר יורה על דגשות העין הנואלו הוא כבר מנפעל " ושלא תוזכר שם פעלי " והתפקדו מורכב מהפעל והתפעל " והדמיון למין השלישי " בהושבות בים בחמת בים בשרש ישב היה לו לומר והשבתים " ומשרש שוב היהלו לומר והשיבותים " ומאלה תקח ראיה על השאר הנמצא בהובם " כי בשתדע בגולת השנים זקל עליך לדבר במרכבים אחד שורבבת הכתוב הוא הרכבה השנית "

ואמנם הפעלים הרביעיים הם אותם אשר הבא בהם הגזרה בארבע אותיות נבדלות " ואלה לבד יקראו בפתם רבעיים " ואמנם בשתבאנה ארבע אותיות אלא שתן מהדמנת בחלק מהגזרה רנה לא יקראו הפעלים האלה רביעיים בפתם בי אם בשניות " והנה המין הראשון הוא מעט מאד בכתוב ולא נמצא ממנו בתורה נר הקדוש תער אחד ובשאר ספרי המקרא לא נמצאו בי אם ארבעה לבד " והם ודוד מכלכל יכרסמנה חזיר מיער " וישפש בשרו " פרשז עליו ענני " ואמנם המין השני לא נמצא ממנו גם בן בפעלים השלמים בי אם מעט " אבל בפעלים תחים נמצא רגזרות רבות " והנה מה שבא מהם מהי"ן הם נבלבלת יאוהך שם " ויבלבל יוסף ומי מכלכל את יום בואו " משלשלך טלשלה נבר " ולאלה יקראו בפולי הפא והלד וגזרו בשאלה הם מהי"ן לפי שמצאו אלפי בת יכולי ונשלו את בליהם " ומה שבאו מהי"ן הלמד והייתי בעיני כמהעתע " ביום נשעך חשג שנים " יפיזת מבניאדם " ויקראו לאלה בפולי הפא והי"ן " ומזה המין לחרחר ריב על דעת מי שאמר ששרשו חדה " ומה שנמצא מהשלמים ויתמהמה " ויחזיקו " דק מחוספס " מעי המרמרו " ואלה כפולי הי"ן והלמ"ד " ובפעלים הכפל מצאנו ויתרמ"ם אליו " בפול הפא והי"ן " והנה הראבע יסבור שכפל הפא והי"ן מורה על חזק הפעולה וכפל הי"ן והלמד על הולשתה בין בשמות בין בפעלים " והביא ראיה מיפיפיתה בפעלים " ומשחרחרת בשמות שהרצון שלא היתה שחורה בתחלה " ולא כן דעת רבותינו זכרם לברכה בירקרק ואדמרמ שאמרו אדמדם אדום שבאדומים " וקרקר ירוק שבירוקים "

החלק השני בפעלים החסרים " והוא

והוא פרק נפרד " כבר הקדמנו בפרק הראשון מהשער הזה מהות ותרצה אצל הבדקדקים בפעלים החסרים ושהו הבדל אשר ביניהם ובין הנחים " ושסברת חשובי הבדקדקים הוא שלא לקרוא פעלים חסרים כי אם אותם שפעחפעל שלהם היא נון לבד " ותהה ראוי שתדע שלא כל הפעלים אשר פא הפעל שלהם היא נון נאמר עליהם שהפעלים חסרים כי הנה כל הפעלים אשר פא הפעל שלהם היא אלף או עין כמו נאם נאף נאץ נעם נער זנם יהם לא יבואו חסרים לעולם " ויסבה בוחבי אלה השתי אותיות לא יוכלו לקבל דגש החמרת האות הנופלת ונשפשם אם בן משפט השלמים " ומבה שצריך שתדע הגם בן שאנחנו אין לנו רשות להעתיק משפט מה שבא בגזרה מהחסרות אל זולתה מהגזרות החסרות בעצמן הוה שאם מצאנו שהכתוב נשתמש במקום הבא בגזרת נסע בשני משקלים זולתם לנסוע שמים ועם לשעת " לא נעתיק אנחנו שני אלה המשקלים בגזרת נסע לשנאמר בולנסוע לסעת " ובן אם מצאנו בגזרת נגשו יראו מגשת אליו לא נעתיק לגזרת נפל לשנאמר בפלת אוי לגזרת נדד לשנאמר מדרת וכן בכל הדומה לזה ובמוכן אם מצאנו שהקל הכתוב בגזרה מהולא חציל בה דגש תראי לבא תמורת האות החסרה כמו מה ששמה בגזרות נקחנסע שהקל בעתידים בהם זבולהם להוב השתמשותו באלה השתי גזרות ואמר ויקחו אליך " ויסעו מסוכת וידומים לאלה הוה אנחנו לא נעתיק המשפט הזה לגזרת נפל ונגש ונאמר יפלו נגשו " וכל דומה לזה " והכלל שאנחנו לא נוכל לשנות דבר ממה שבא בכתוב במו שכבר ידעת ולעשות מבנין הקל על זולתו במו שעשו זה מחות המדקדקים שעשו חכמת הלשון עיר פרוצה אין חומה אך אם נמצא בגזרה מהשנשתמשו רבותינו ללבה על זולתה ונמצא ממנה בכתוב כמה שאמרו " דוד לי בחיי ראשך פול תחתי " שמשקל אלה חעתיים לא מצאנו באלה הגזרות בכתוב " והנה אנחנו נשתמש בהם אם נרצה " אף על פי שחשובי המדקדקים אמרו בכאלה חשמשים לשון מקרא לחוד " ולשון רבותינו לחוד "

וראוי שתדע כי באלה הפעלים החסרים לא יבאו כל הששה בנינים הזה כי הבנין הדגוש והתפעל להיות שני אלה דגדש עין הפעל לא נשתמש רבותינו בהם בחסרון בפא הפעל כי אחר שדגשה עיניהם בא להודות על הבנין לא היה יכול לבא תמורת האות החסרה כי אין בה בדגש להודות על כל זה " ולבן משפט הפעל הדגוש והתפעל בגזרת שפא הפעל שלהן היא נון הוא משפט השלמים כי פא הפעל לא תחסר בהם לעולם " והדמיון להם וינשקלבל אחיו " בהפעמים ינגח יחדיו " בן צרינו ינגח " ואתנפל לפני " והנבר אליהם " במעלליו יתנכר נער " ואמנם הבנין הברוב לא יבא כמו שידעת כי אם בפעלים נחי העין " ונשארו אם כן בפעלים החסרים שלשה בנינים לבד והם הבנין הקל והתפעיל והפעיל " וכבר ידעת שבפעולות השלמים מצאנו גזרות שתתפו בהם כל הבנינים או רובם " והנה בחסרים אפילו באלה השלשה בנינים לא מצאנו גזרה אחת משתתפת להם " ולבן אביא הדמיונים לכל בנין מהבנינים ממה שמצא בכתוב גזרות מהחלפות אף על פי שמצאנו גזרת נפל שבאחד רוב חלקי הבנין הקל " ולבן אכתוב כל הבנין הקל ממה אעפ"י שלא נמצאו כל חלקיו בה " ובשאביא הדמיונים אשלים אותם החלקים בגזרות מהחלפות " והנה כל חלקי הבנין הקל הם אלה "

נפל נפלת נפלתי " נפלו נפלתם נפלנו " נפלה נפלת נפלתן "

כוונת הענין" שמות הפועלים מגיד מראשית" מגישים אליה" אין אחור בדבר"

שמות הפועלים מגזרת לשמי" כמים מגרים במרר" ואותה תבנה השאר"

המקור מהביטוי האלדים בחירק עין הפעל" או בצרי חשג הטג" וחצל תציל" ובא על דרך חשלם אשלותיך ובהעלם החא זבוזראנות תבון לנפילת ידך" ומזה תבנין כהתוך כסף"

הצווים חשף אל דדים" הגישראלי" הגידינא לי" **העתידים** אשיף לך לין" ובהא אביעה חידות" יביע אומר" ובפתח יסעדים בסרבר" ובצר יתגר לבני ישראל" תבענה שפתי תחלה"

ושלא תזכר שם פעלים מבוא זה" וחגש חגשת חגשתי

המקור חגשו הגשתם הגשתו, חגשה הגשת חגשתן"

הנגזרים חגש" **העתידים** אוגש יגש תגש נגש יגש תגשו תגש תגשנה" וחדבון לחה שבא ממבוא בכתוב אם העוברים תוגד לך" לא לנחושתים הגשו"

המקור וחגד הגד לי" **והעתידים** הגד וכידים יתן" לא יקסבי כספו וא" ותשש בחמה" וכי יתן ים על ורע"

הנחלק השלישי בפעלים ונחים חוא ארבעה ברקים" הפרק האחד בנחי הפא" הפרק השני בנחי העין" והפרק חשלישי בנחי הלמד" והפרק הרביעי בחסרי ונחי הלמד" ובנחי הקצות ובנחי העין והלמד"

הפרק האחד בנחי הפא בגזרת ידעת בשער שמש האותיות" שאותיות אמן" יזהרו בברות והסתר" גם ידעת בפרק הראשון מזה תשער כי לא יגזרו מהן בפא דפעל כי אם האלף והחי"ת לבד" ועתה יאות שתדע כי אף על פי שינחו אלה השתי אותיות בהיותן פא" פעל אין משפטם שוה במתת" וזה כי האלף לא תמצא נחה בכל הבנינים אשר תנוח בחזה"ל" כי הנה האלף לא תנוח אלא בבנין הקל והפעיל לבד"

וגם באלה לא תנוח כי אם בפעלים העתידים לבד" והחי"ת תמצא נחה בבנין הקל והפעיל והפעל" ובהפעל לא תנוח אבל תבא ממרת בו"ן בגזרת ידע ובגזרת ירה" כמו ברותדע יסף את אחיו" והודה שלי" ותמצא נחה באלה ובזכרים בפעלים העתידים והבינונים והמקורות" וחנה הבנין הרגש והתפעל לא מצאנום נחים כי אם בנחי הלמד לבד" ובזולתם באו כמו השלמים"

בשאר כי ואחללך מזד אלדים ואברך" זכן גושר בים ויבשו הסבבין הפעיל ולא כפעל חדגוש כמו שכתב בהם רבי יהודה"

והנה בבנין התפעל מצאנו מלה אחת מנחי הפא" והיאותתעב אחותו" ואחת שנחי הפא כשהיא אלף לא יבדל משלמים לא בבנין הקל ולא בבנין הפעיל כי אם בעתידים לבד לא אצטרך להביא דמיונים לעוברים מהם" והנה העתידים שבבנין הקל הם כמו אובל" כי באלה באה אלף חשרש נוחה והאלף שבבחבת היא אלף העתיד" והנה דעתי" יהודה תמא הפך וחכי אמר שהאלף הנעלמת היא אלף

מצמד התבונה הוא אלף משרש " והאמת שאין ראוי לחסר ואות שהיא במדרגת הצורה
שהגדרה " וכבר כתבת זה בשמש האלף , ורוצה לעשים באזהעת ידים בניחוא כמו השלמים
ויאסוף רגליו , יארוב בספתר " לא נאספף את תבואתינו " ובאו מבנין הפעיל אוביד הסיר "
ואש אליאוכיל , ומצאנו בינוני אחד נחוהוא שקר מזין שחראי מאזין " ורע שלא נמצא בכל
המקרא שמות הפעלים מצחי הפא אלף אבל מסברא אם נעשרך לדבר בהם נעשם נחים בניחי
הפא שהיא יוד כי אין לנו אופן אחר זולתו , ורצה כל חלקי בנין הקל שהיא יד הם אלה " ידע
ידעת ידעתי ידעו ידעתם ידעתן " ידעה ידעת ידעתן " הבינונים יודע יודעים יודעת יודעות "
הפעולים ידוע ידועים ידועה ידועות " המקור ידוע אודעת " הצווים
דעו דעודע ידענה " הפתידים ארע ירע הרע " נדע נדעי חדע חדעו " תדע תדעי הדענה "
הנה הפעלים העוברים באו כמו השלמים הרק משני מקומות שבאחד הם פא הפעל נחה והם
והיום רד מאד , יצקון לחש " משפטם ירד יצקון על משקל אשר לא ידעון אבותיך , ושמות
הפעלים והפעולים הראו בזה הבנין כמו השלמים "

והמקורות יבאו על פנים שונים כי יש מהם יבאו כמו השלמים כמו ירוד ירדנו "
הידוע נדע " ויש מהם יבאו בהוספת הא ונחות הפא כמו לדעה בת
יעשה לו , אל תירא מרדה מצרים " ויש מהם יבאו בהוספ' ה' הנחוה הפא על משקל החסרים
כמו לשבת בעזר " למען דעת ברדת משה " ויש מהם יבאו עם ה' הנוספת בי' נחות הפא
כמו עד יבשת הים " מבלתי יבלת " .

והצווים יבאו על הדומה בנחות הפא ועין הפעל בצרי " לך רד כי שחה עשך "
ואם יסמך במקף יבאו בסגול , לך נא ראה " ושב שם , ובתוספת הא תבא
העין רפה אלי , קומנא שבה " ובא כמו השלמים ורדום ישח " ונפלה הא מהמכתב "
ונשארה התנועת והקמץ על למד הפעל בשלשה מקומות , לך נא אתי אל מקום אחר " לך ונקרבה "
לך נראה פנים ורברי הימים , ולרבים רדו שבו בשוא חטף ובחפסק ונא בצרי , רפה לנו "
השפילו שבו , ולנקבה העין רפה על בצרי , ויאמר לבי , ולרבות בסגול " שבנה בנות ילכנה "

והעתידים יבאו בנוח פא הפעל אבל בזה יש בחינות כי יש גזירות שתנוח הפא
במבחר וכמבטא כמו הילך איש ירד " כי אלה היחידין כמו שידעת הן
סגולות העתידים , ויוד פא הפעל תנוח במבחר ותבא במבטא בפא
מצרי ובא באותיות העתידי " ויש שתנוח במבטא אבל שתבא בכתיבה ואולי ישובו צרי
לחירות על ראשה אבל יש מהן רק על אותיות ואיתן במשפט השלמים והם כמו ישן ויחלם
שנית " ריכב הסוס " וישבור בר סחובא על משקל פעול יאחזו לנו חאגשים " ויש אומרי' כי
כמו יבוש תיחמרו ויש אומרים שהוא מנוח העי' ושהגרי הוא מקום קמץ "

מבנין הנפעל בזה הבנין תנוח פא הפעל בעוברים ובכמניים ותבא תמורתה ואו
נעלמת במבטא אשר תורגש במקורות והעתידים " ונסבה אשר
בעבורה תחליפו היוד פא הפעל בואו שבבנין ונפעל כמו שידעת
תבא לעולם פא הפעל רגושה בעתידים , והסבדות לחירות על אחרון נון הבנין הנופל "
ותצחיד הדגוש הוא בגרש מאד על הלשון כל שנפשבא על יחיד העתיד ואף שאר האותיות

העתידים , ולכן תחליפוהו בזאו כי אז תקל על הלשון " וכבר באו מהם עם הוו פא הפועל ונם
יחל עוד , או ירח ירח , נדעות המדקדקים חלוקות בבנינים " והאמת שהם בזה הבנין " ונחנו
הדמיון לכל חלקי הנפעל הם אלה " נודע נודעת נודעתי " נודעו נודעתם
נודענו " נודעה נודעת נודעתן " הבינונים נודע נודעים נודעה נודעות " המקור הודע "
הצווים , הודע הודעו הודעי הודענה " העתידים אודע יודע הודע " נודע ידעו תודעו "
תודע הודעי יודעו הודענה " ואם תראה לדעת הדמיון למה שבא מהם בכתוב " אמנם בעוברים
נודע ביהודה אלהים " נוקשה כאמרי פיך " לא נודעתי לחם " ונקשו ונלכדו " ונודעה רחשאת

והמקורות התארים והערים הנושבות , **והצווים** ואחרי הודע "
הוסדי ירושלם " **העתידים** אולד בו "
אשרי יולד בבקרך " ופן תורש " אתה ובניתך " נועד אל בית האלהים " ויועד
עדיו אל תודעי לאיש " ואולם **בבנין** הפעיל "
הודיע הודעת הודעתי " הודיעו
הודעתם הודעו " הודיעה הודעת הודעתן " שמות הפועלים הם מודיע מודיעים "
מודיעה מודיעות " שמות הפעולים מודע מודעים מודעת מודעות " המקור
הודיע " הצווים הודע הודיעו הודיעי הודענה " העתידים אודיע יודיע הודיע " נודיע יודיעו
הודיעו " תודיע הודיעי יודיעו הודענה " בזה הבנין באו העוברים בפתח ופא הפעל מסרת
בואו גסכן " ובאו כל חלקי הבנין נחים " והא דבנין נפלה בעתידים לקל " ומעט מהם באו
בהא כמו דלות ולי יהשיע " על כן עמים יהדוך חולחם מעטים " ועין הפעל פעמים תבא
בעתידים כחילק בבוז יוסף " ופעמים בציר כמו יוסף " עליכם " ויש שיבאו בפתח כמו
זכור מלחמה אל הוסף " פתח כמים אל תהר , ובכל הבאנה אותיות העתיד בצרי עם
וראות יוד השרש במבטא כמו לא ישיב " מה תשיב לרבך , ובא הצווי בהראות יוד השרש
היצא אתך " הישר לפני דרכך " ובאו גם כן נלגשת בעתידים אסירים כשמוע לעדתם ,
ועפעפיך ישירו נגדך ובאו שנים משלים בזה הבנין והם ואלמנה לא ישוב " וגבוה מרחק
ירע " והראני בהם יהושב יהודע " ומזה הבנין נוערים ויבשת " והראוי יבשתו "

ושלא הזכר שם פועלו ממנו יבא הפעל העבר בשנים משקלים " יש שהבא הא
הבנין בשורק כמו הורד המשכן " ורשבתם לבדכם " ויש שתבא הוא בחולם
כמו או חודע אליו חשאתו " והעתידים ממנו אורד ירד תורד , אך אל שאול תורדי , יובל שי
תוקר בו , תובלנה כשמחות וגיל , וחלקיו תדעם מהבתוב "

הפרק השני בנחי העין " הנחנחות העין ימצא בכל הבנינין זולתי בבנין הדגוש אשר
והנח התמורת ופעל המרובע כמו שידעת והנהבבנין הקל יורה על נחות
העין בעוברים ובעתידים תנועת הקמץ אלא שבעוברים יבא הקמץ בפא
הפעל כמו מה שבא במלת קם קמו , ובעתידים יבא הקמץ על אותיות אהן כמו אקום יקום
תקום נקום " אמנם בפעלים העוברים אשר בא שוא נח בלמד הפעל במו קמת קמתי קמנו ,
בין שתהיה חמלה מלרע או מלעיל הניחו פא הפעל בפתח תחת הקמץ הראוי לבא בהם ועשו
זה מפני חשפות השוא כמו שכבר ידעת במקומו , וזה מצאנו הפעל הקל שבא על שלשת
משקלים כנזכר שבא בשלמים הם פעל פעל פעול " ומשל לפעל קם שבר , ולפעל כי

כי מה הילד ׳ ומתן כל ומצאן ״ ולפעול ׳ הבקר אור ״ מה שבו אחליך ׳ ותנה דמים לכל אלף ׳
דבנין הם אלה ״ קם קמת קמתי ׳ קמו קמתם קמנו ״ קמה קמת קמתן ״
הבינוניים קם קמים קמה קמות ׳ הפעולים קום קים קומה קומות ״ הצווים קום קומי
קומו קומנה ״ השתידים אקום נקום תקום נקום ״ יקומי תקומו ׳ תקום תקומי תקומנה ״
דגנה הפעל העבר לרבים והנסתרים הוא לעולם מלעיל וחילתם עשים שבאו מלרע ׳
והם כי שמו אותי בבור ״ נעשו מרים בחצות ״ שמו העם ולקטו ״ נמרו ועוך מלך
אשור ״ צדו צעדינו ״ בפירים רשורעבו ״ ולא רבו עליה ״ והנה שמות הפעולים בבריעה
שלא יבאו בגזרות חבירותיהן ״ ומה שנמצא מהם כרשה פעולים בגזרות הם על כל
פנים בעדילה ׳ כי מולים הם ״ כי בלב אבשלום היתה שומה ״ ואלה בצוארה הם תארים ״ ושם
ותערלת יעבדו מהפעל העבר לנקבה דנסתרת באופן הקריאה לבד והוא כי שם הפועלת יבא
לעולם מלרע ומהפעל העבר זכא מלעיל ״ כמו ותהרחזל כתובאה עם הצאן כי הוא תאר פועליי
״ ותחל באה עם הצאן אשר לאביה הוא פעל עבר ומלעיל ״ ובן בעדה היא באה ובבקר היא
שבה ״ ותחשבהו בסתך ״ והמקרוה והצווים לפעמים יבאו בשורק כמו אתחצה ולא יפלו
קום ״ למצוא על מות לבן ״ צור תעודה ״ שובי אשוב אליך ׳ ובצווים סור מרע ״ קומי
ורחצי ׳ וצווי הדבות בחולם שוכנה בנותי ״ ובא הצווי בהוספת האשובה ״ רבבות ׳ קשה
״ לבחורתך ׳ ואותיות העתידים יבאו לעולם בקמץ זולתי אם יבאו בהוספת נון כי אז יבאו
בשוא לתקל ׳ ומשמע ינמן יקומון ״ אם שוב תשובון ״ ולרבות והנבעות תמשינה ״ תשופנה
לקדמתכן ״ ובאו כן מפני רבוי והתנועות ׳ והנה פה תפעל תבא לעולם בשורק ׳ זולתי
בשחבא על אותיות העתידים ואז לפעמים תבא בחולם והוא כשתבא המלה ״
בריפסק ׳ ושלשים שנה ויפת ״ הנה עבאדץ ותמנ ׳ וירכב על כרוביעף ׳ ולפעמים תבא
בפתח והוא כשתהיה פה הפעל או לשר תפעל אותה מאותיות אהחלע ׳ והוא נרדם וישף ׳
ויעם מאד ׳ ויעל לבכר ׳ ויסר אל הגליה ׳ ובלא זאת נשף אל תצר את מראב ״ ותנח ותיבה ״
ויצאו מה הבלל ויעף אלי אחד מן השרפים ויחס עליך עיני ׳ ותחס עיני עליהם ״ שבאו
בקמץ וכאחת מלת וחס על מרחה רגלי בפתח את ׳ עם היות שיראה מענינה שהיא מבחי העין
חיא מלת זרח ״

והפעיל ׳ הנה חלקיהם אלו ׳ הפעל שעבר ׳
חבין תבנת הבנתי ״ תבינו תבנתם תבנו ״ תבינה תבנת תבנתן ׳ שמות
הפועלים מבינמבינים מבינהם בינות ״ שמות הפעולים מובנמובנים מובנה מובנות ׳
הצווים הבן והבינו ״ הבינו הבנה ״ העתידים אבין יבין תבין ׳ נבין יבינו תבינו ׳ תבין
תבינה תבנה ״

והנפעל ׳ והפעל שעבר יבא כחה הבנין כעלי לחדות על נראת העין כי הקים בנה את
עבדי ״ אלהים הבין דרכה ופא הפעל בחילוק ״ ואם למד הפעל אותו
כאותיות אהחלע תבא בפתח ״ ודע לעם הזה ״ חצר לך ״ ולפעמים תבא הא הידיעה כשוא
דגוש או בשוא ופתחוהוא כשתבא הגזרה בהנועות נוספות וזה יבין בפעל העבר ״ וגם
הקימות את בריתי ״ אל המקום אשר הבינת ׳ והשיבה כי היה עם לבבך ׳ וכן עם הכנויים אם
לא תביאותיו אליך ״ ולפעמים תמול היא הבנין בפעלים והעברים ׳ בימים בשמרים ״ בדרך

אלין

שלינו רבוה ״ והבינוניים יבאו בצלי הסם והנה בחילרק מקום בעבר ול ״ מפיר עצה נרם ״
ולפעמים תבא הפא בצלי כמו מפר אותות בדים ׳ והנה שמות הפעולים מבחי העין לא יעברו
מאשר הם מבחי הפא ״ כי אין הבדל בין מוצק נחשת שהוא מבחי הפא לאשר מוצק לה שהוא
מבחי העין ׳ ובין המסכים מלפני ״ שהוא מבחי העין לאת עצמות המוקעים שהוא מבחי הפא ׳
והמקרות והצווים יבאו בהא ובבין בקמץ העד העיד בנו האיש ׳ להגיד ברכה ״ הסר ממך
עקשות פה ״ ובאו הצווים בתוספת הא ״ העירה והקיצה למשפטי ״ ופא הפעל תבא בחי בצלי
אבחירק זולתי כשלמ״ד הפעל אותגרונית כי אז תבא בפתח ״ השע ממני ׳ ופיניו השע ׳
ולפעמים תפעל רא ובבין מהמקרות והצווים נצב לריב ״ ועומד לדין עמים ׳ משפט לורייב
למדין ׳ שים כח נגד אחי ׳ לינו פה ״ בינו בתערים בעם ״ ואותיות התנועות יבאו בקמץ בכל
שבאו בבנין נקל ופא הפעל בחירק ״ במותבין לחדרך ״ ארב צלי יעקב ״ ובבאם
בתוספת נון יבאו בשוא כמו שבאו בקל ׳ ולא ידיעון עוד ׳ וכי יריבון אנשים ״ וכשתבא ואו
העתיק על אותיות התידים תבא פא הפעל בכנגד הבא מהלה מלעיל ״ ויקם עדות ״ וישב את
את כל הרכוש ״ ובאה בחירק ותרץ את גלגלתו ״ ואם פא הפעל או למד הפעל אחת מאותיות
חלע או תבא פא הפעל בפתח ויער מלאך ״ וינת ״ לדם ״ ותכר בגדי אלמנותה ״ ואין הבדל
אז בין והפעיל וחקל ״ כי אם בצד העין ״

ושלא הזכר שם פועלו מזה הבנין הוא דומה למי שלא הזכר שם פועלו מבחי הפא
שהיא יוד כי אין הבדל בין אשר ונף ואשר תרים שהם מבחי העין לבין והדרך
המשכן שהוא מבחי הפא ׳ הבין ותשב בכפי שהוא מבחי העין לותשבתם לברכם שהוא מבחי
הפא ״ ואכם

והפעל הברובע בכר ידעת כי בעצם וראשונה לא תחנה כי אם לשמש
תכונת הבנין והדגוש ״ ושבא בפול הלמד לתורות על הדגש שהיה
דאי לבא בבנין הפעל כמו שעשו זה בבנין התפעל ׳ ובכר ידעת כל זה ״ והבנין יבא לעולם
בחולם בפא הפעל בכל חלקי הבנין הזה דמיון חלקיו הדמיון לפעל שעבר ׳
כונן כוננת כוננתי ׳ כוננו כוננתם כוננתן ״ כוננה כוננת כוננתן ״ שמות הפועלים מכונן מכוננת
מכוננה או מכוננת מכוננות ״ שמות הפעולים מכונן מכוננים מכוננת מכוננות ״
הצווים כונן כוננו ״ כונני כוננה ״ העתידים אכונן יכונן תכונן ׳ נכונן יכוננו תכוננו
תכונן תכוננה ״ וכבר ידעת שבנין והתפעל ירוץ מרוצתו זה הבנין וידעת סבת זה ׳

והנפעל ואבנם הבנין
הנה חלקיהם אלו ׳ נכון נכתות נכונותי ׳ נכוח נכוחתם
נכוננו ״ נכוהנכונות נכתותן ׳ התארים נכון נכונים נכוחה נכוחות ״
ומקור הבנין ׳ הצווים והבן הכינו הכוננו ״ העתידים אכון יכון תכון נכון יכונו
תכונו הבן תכיני תכוננה ׳ והנה פעל שעבר תבא נון הבנין בו בקמץ והממלכה נכוחה כיד
שלמה ״ ולפי ידעת הה יחודח שבא צדי היחת הקמץ במלת כיעזור ממעון קדשו ״ נכונו ללצים
שפטים ״ ובחכמתי כיננותי ״ פא הנון בשוא ״ וגן בשאר ׳ מפיר רבוי התנועות ״ ובא הפא
בשורק ״ בכלם חלתי במלת אשר נפוחים שבא בחולם ״ ושמות התארים ״ אין נכון וחכם
כמוך כי לא דברתם אלי נכונה ״ אנשים חכמים והבונים ״ יבא בשורק נבונים הם בארץ ״

גולה מגזלים מגולה מגולות. המקור גלה. הצווים גלה גלו גלי גלנה. העתידים
יגלה יגלה תגלה נגלו תגלו. תגלה תגלית תגלינה. והדמיון למה שבא ממנו בהתחבר פעל
שעבר מיגלה פני לברשו. אתה צויתה פקודיך. גלית את מסתריו. ושם עשו דודי בהוליזן.
החזיתם כל נקבה. דמיונו אלדים חסדך. והיא גלתה את מקור דמיה. שמות הפועלים מגלה
סוד. במים ליסבסים. רחל מבכה על בניה. מבכות את התמר. שמות הפעולים מופת
אלדים מעונה. והמקורות הם על פנים מתחלפים אם עבדה עונה אתו. קוה קויתי. לגלות
ערותה עליה. והצנויים צוה ישועות יעקב. ובלא הוא צו את בני ישראל. לבן חבו לי נאם
יי. גלי שוק. העתידים. אבסה ארץ. מה יצוה לכם. ובלא הוא יצוי אתך. לא הגלה
ערוה. ובלא הוא וסוד אחר אל תגל. יגלו שמים עונו. לא תנסו את יי. ובנון מה תנסון את
כי האלהים שך. אל תבכי דמי.

גולא נזכר פועלו ממנו. גולה גולית גולי תי. גולו. גולתם גולינו.
גולה גולית גוליתן. **התארים** אחר שמצאנו אשר
זורה ברחת שורא תאר מזה נאמר השאר
בשלמים. חם גולה גולים. גולה גגולות. המקור גולות. במו את בל עונותו. העתידים
אגולה יגולה תגולה. נגולו יגולו תגולו. תגולה תגולנה. והדמיון למה שבא בכתוב
בפעל שעבר ואחריך לא זונה. גם אתה חולית במונו. ורבה כל חלקי
והפעיל להם אלו. הגלה הגלית הגלו הגלתם הגלינו. הגלית
הגלית הגלתן. שמות הפועלים מגלה מגלים מגלות. שמות הפעולים מוגלה
מוגלים מוגלת מוגלות. המקור הגלה הגלו. הצווים הגלה הגלי הגלנה.
העתידים אגלה יגלה תגלה נגלה יגלו תגלו תגלה תגלינה. והדמיון למה שנמצא ממנו
בכתוב בפעל שעבר. כי הקרה יי אלדיך. האה בנין קח רק או בסגול אשר הגלה נבובך נאצך
כי תעלית בבחך. וכסף הדביתי לה. כי המרו את רוחו. המסו את לבבנו. והקריתם לכם.
בצלי התעניתם בנפשותיכם. הפנתה לנס. ובתיו המרת הא הקבה. והרצת את שבתותיה
ובאה מלת כלו בחבה העלה הא בצלי והעין ובצלי מעלה מצחה. מעלים את ארון יי.
ובחר לנקבה מדבת להביל. שמות הפעולים מופנה צפונה. ובקמץ חטף אשר אתה
מראה בהד. הי מראה ונגאלה בחולם תחת קמץ חטף. וחמקרות באו על ג משקלים להעלות
בו תמיד. הרבה ארבה את זרעך. מרבית גואל הדם. הצווים ורפה לה. ובלא הוא הרף
ממני. והרפו ודעו. הדבי שיר. ובשתא אות גרונית את שמואל העלילי. העתידים ארבה
ארבה את זרעך. לא ירבה לומאד. ובלא הא יפת אלדים ליפת. ויפן זנב אל זנב. אם בסף
תלה. לבה נשקה את אבינו. ויומרו על ים סוף. ודעבי עתידי. וה הבנין בבואם בלא הוא
יבאו על משקל עתיד יחקל. ולא יתחלפו כי אם בניקוד. כי בעתידי יחקל יבאו אותיות האיתן
בצלי. ובזה הבנין בסגול אל תפן אל פחתם מן הקל בצלי. ויפן זנב אל זנב מהפעיל
בסגול. באלו שמסגולות וה הבנין לבא בואותיות העתידים פתוחות בפתח גדול או קטן. ועל
כן אמרו קצת מהמדקדקים כי וחשאתם מלפניך אל תמחי. הוא מזה הבנין. ויתרנכון הוא לי
שבא בזה המקום חסגול מקום החילק כמו שבא בעזר ילדך תשי. וזה לפי שוקל בגזרת פחת

יוא יצא ואם פא חפעל תחזה עין לא ימצא הבדל. בין עתידי זה הבנין לעתידי הבנין הקל כי
אם מצד הענין. כי יועל משה הוא מקל. ויעל עולות במזבח הוא מזה הבנין. ובגזרת ראה
מצאנו המקרה הזה. כי ירא הוא מקל. וירא אותם את מבוא העיר הוא מזה הבנין אחר
שהוא יוצא לשלישי. **נשלא** הזכר פועלו ממנו. הגלה הגלית הגליתי. הגלנו
הגליתם הגלינו. הגליה הגלית הגליתן. המקור הגלה. כמו והפדות
לא נפרתה. איתן אוגלה יגולה תוגלה. נוגלה יגלו תגלי. תוגלה תוגלנה. תוה
הוא בכל אלה בקמץ חטף במו אשר הגלה מירושלם עם הגוזל אשר הגלתה. ובלא הא הגלת
יהודה. ובאבי החלית. החית בקמץ חטף להפארת הקריאה כמו שבא יעמדו בשלמים.
ואמנם חלקי **הבנין** הנפעל הם אלו. הפעל שעבר. נגלה נגליתה נגליתי.
נגלו נגליתם נגלינו. נגליתה נגליה נגליתן. התארים נגלה נגלים נגלח
נגלית. המקורות על פנים מתחלפים. יש שיבאו בתיו כהגלות נגלות שניהם מקרות מזה
הבנין. ויש שבאו בהא הנגלה נגליהו. נדמה נדבה מלך ישראל. להדאה בשילה. העוניים
הגלה הגלו הגלי הגלנה. העתידים. אגלה יגלה תגלה נגלה. יגלו תגלו תגלה תגלינה.
והדמיון למה שבאו מהם בכתוב כפעל שעבר ונגלה יכודו. כפיר גויים נדמית. ובהא איך
נדמיתה. אויל כי נדמיתי. נבעו מצפוניו. ונגלינו אליהם ונבנתה עיר. עוד אבנך ונבנית.
שמות התארים. לאל הנראה אליך. נרפים אתם נרפים. מבה נחלה. ואת הנחלות. המקורים
כפי התחלפות מיניהם בתבתים. העתידים. ואנבי אקרה בה. ובלא הא פתיתני יי. ואפת.
ימצה אל יסוד המאכח. ואם פא כפעל גרונית לא יעשה כן במקומנו. עד שדי תבנה. ימחה
מספר חיים. ולא יחצו עוד. תגלה רעתו בקהל. ובלא הא תגל ערותך. הלחן תעגנה.
ואמנם חלקי. בנין התפעל הם אלו.

התגלה התגלית התגליתי. התגלו התגליתם והגלינו התגלתה
התגלית התגליתן. שמות הפועלים מתגלה מתגלים מתגלה מתגלות. המקור התגלות
חצויים. והתגלה. התגלו התגלי. והתגלנה. העתידים. אתגלה יתגלה תתגלה.
נתגלה יתגלו תתגלו תתגלה תתגלי. תתגלנה. והדמיונים למה שבא מזה בכתוב בפעל
שעבר כי התענית בכל אשר התענה אבי. והרפיתיכים צרה. התאויתי. התאוו תאוה.
והתאויתם לכם. שמות הפועלים ומתעיה כאזרח רענן. הוי המתאוים. המקור כי אם
בהתגלות לבו. חצויים שכב על משכך. והתחל דיגו והתחלה.
העתידים באו בלא הא הבנין. ויתגל בתוך אהלו. ויתאו המלך יפיך. ופא הפעל הבא בזה
הבנין בפתח זולתי בשתהיה עין הפעל מאותיות אהחלע והבלתי מקבלות דגש. כי אז תכיא
קמץ כמו אל תשתע כי אני אלדיך. ואל התגר בם בלחמה. כי אלה אף על פי שבאו נעדרי
למד רפעל לפי שמשפטם היה בבואם עמה להיות קבוצים באו גם כן קמוצים זולתה.
וכן באו קבוצים ואל התאו למטעמותיו. ויתאוכלך יפיך. אבל אלו לא באומזה השעם
כי אם מפני שכל או מדגשת במכטא הבאה על יוד הרבים בסוף השמות והפעלים במו ידיו
ורגליו שומרי זוברי. תבא לפניה קמץ להורות על הנה. באה גם באלה שבאו
על משקלם. והנה בזה הבנין באה גזרת

גזרה אחת משונה בעתידים משאר תגזרות והיא גזרת שחה כי בעוברים והבינתיים החזיים באה בזה מקום היא למד הפעל כמו חשתרחה חשתחוית וכן משתרחה משתחוים חשתחוה חשתחוו ובעתידים יש בחינות כי ביחיד ויחידה נפסדים כמו בנוח הלמד ואמר וישתחו ארצה שבעפעמי ותשתחו למלך ולא נמצא הזאת הזה אלא עם היו והתיו וכבר ידעת החסרה אשר בעבודה נקדמה הפעל בזה הבינן לתיו בהויתה א מאותיות השריקה

תפרק הר' בחסרי הפא נתי הלמד נחו הקצות נבחו העין הלמד ר"ע כי משאר תגזרות ומיוחדת כי אם בזאת הלמד לבד אבל לא תפול הלמד מהכתב לעולם וזה כמו נשא נשאת נשאתי בפעל שעבר נבשא נשא בשמ' המועלים ושא את ראש המלקוח שאו את ראש כל עדת בצאנים שא את חיל המשק כי תשא את ראש ותשאנה עלינו מעתידים אמנם בחינת למד הפעל הוא אז תבאנה גזרות כאלה בהתחלפות גדול בבנין הקל והפעיל כי באלה לפעמים תחסר הפא ותחה הלמד ולפעמים תחסר הלמד מהכתב גם כן ומזה זה כי בגזרת נזה מצאנו עתידי הקל פעמים בגזרת הלמד אבל היא נראית כמכתב כמו ואשר יזה מדמה אשר יזה עליה ולפעמים תחסר כמו ויז מדמה אל הקיר בחירק היו"ד אוכצלי היוצחם על בגדי ובבנין הפעיל ויז ממנו בפתח היד וכן בגזרת נטה באו עתידי הקל לפעמים בדראות למד הפעל בכתיבה כמו ישה לארץ מגלם ובחסרונה יט אהלי וישו משחת משו ובבנין הפעיל דרכו שמרתי ולא אט אל תט לבי לדבר רע וט לבי אל עדותיך משפטם אטה תשה חטה וישגזרות שלא באו מזה כי אם מבנין הפעיל לבד כמו גזרת נבה שלא מצאנו ממנה בחסרון כי אם בבנין הפעיל בין בהעדרת האבה אכה אבי ויך את המצרי ולפי הראבע אולי אוכל נכה בו והוא מקור מהפעל הדגוש ושלא הזכר פעלו ממנו לאנובו והשעורה נוכתה ושלא נזכר פעלו מהפעיל אשר תכה את המדינית והנה מזה נמצא תקיש על השאר ואמנם נחי הקצות לפעמים יהיו מנחי הפא שהיא אלף ולמד הפעל שלהם היא הוא כמו לא תאבה לו ולפעמים שהפא שלהם יוד ולמדיהם היא אלף כמו לא תירא ולא תחת ניהא נא את יי' צאנו מחוכה צאנה וראינה ולפעמים תחיה הלמד שלהם הא כמו אשר ריתי לי' ומקור לידות כמו אוהל ובבנין והפעיל תבאחיו פא הפעל מאמרת בואו נוחה כמו אשר הגה יי' והצוי הודיעני כי ישוב ויתעתידים אורה אחיי' ולא תומן איש את עמיתו ובויזו נראית עד אנה תוגיון נפשי ובחסרון למד הפעל ויאמר ירה וירו משפטיו ירה בבנין הפעל באו התארים לברים נחים כמו מרא מאד ממעוד בתולות יהונוגות ומזה מעתידים אי אפשי בהם לבא בפא הפעל נחה בבנין הזה אחר שיש להלבא בדגש לחסרון נון הבנין המעתידים מזה או ירה ירח ניהא עוד לבטן תודא ויזה תפעל מחתודה עליו ודתודו את עמם ואתה תקיש על זה ואמנם בקל מעי חמד למד הנה אלה תהיה עיניהם ואראו יוד ולמדיהם אלף והפעל שעבר בפעל הקל בא בא את באתי באו באתם באנו ובא חסר כי על כן שוב בנו מתארים בא באים באה בזות ומקור עד בא יוסף והצוויים בא ברוך יי' בואו בית אל כמשקל אחר שתו ושכרוקיו ועתידים עד אבא אל מקדשי אל אם יבא עשו מזה כי תבוא ובא תבואתך לראש יוסף בסימן תקבה ונפתרת ועתיד כל ברכה וברכה

ובבנין

ונתבין הפעיל מזה הביאהבאת הבאתי ובאו הבאתם הבאנו או הביאנו הביאה הביאותן שמות הפעלים מביא מביאים מביאות שמות הפעלים מובא מובאים מובאה מובאות המקור והבא או והביא העצוי הבוא הביאו הבאנה העתידים אביא יביא תביאנה יביאו תביאו תביאי תביאנה ובבל אלה למד הפעל נראית ונחסרה מחסרה מכתב שמן ראש אל עיראשי בי תוא עתיד מן והביא אביה אותה ושלא הזכר פעלו מזה והבא הבאת הובאתי והבאנו והבאה והבאת והבאתן העתידים אובא יובא תובא נובא יובאו תובא תובאי תובאנה

תחלק דרביעי בפעלי הכפל והוא פרק א' בכר ידעת בפרק הראשון משה השער מזה הנדצה אל המדקדקים בבעלי הכפל והוא כשתחיינה העין הלמד מאיזו גזרה דומות ועתה הדי יודע כי ברוב אלה הגזרות תפול עין הפעל מהכתב ויבא תמורתה דגש ואמנם הבינים שעיניה דגושה בבנין הדגוש והתפעל לא תפול מזה אות ובכפל כלל ומשפטם בזה כמשפטם בשלמים כי אין כח בדגש אחד לאותות על דגשות מבנין ועל חסרון האות אבל בכל שאר תבנינים באו ברוב בחסרון אות הכפל

הבנין אמנם כל חלקי **הקלותם** אלו הפעל שעבר סבב סבבת סבבתי סבבו סבבתם סבבתן שמות הפועלים סובב סובבים סובבה סובבות שמות הפעולים סבוב סבובים סבובה סבובות המקור סבוב הצויים סובב סובבי סבובנה העתידי אסבוב יסבוב תסבוב נסבוב יסבובו תסבכו תסבובי תסבובנה ורמז לפי שרוב חלקי זה הבנין באו בחסרון עין הפעל אביא ודמיונים לפי שלמצא בכתוב מהם כי הבאים בלי חסרון משפטם משפט חשלמים ורמז הפעל שעבר ליחיד ונסתר הוא בסי אם תם הכסף פאחיפעל בפתח מפני כי משפטם היה תסם וכשחסרו עין הפעל השילו תנועתה על פא הפעל לחורות על חסרונה ולא נשארה הפא קמוצה לשלא יתערב עם נחי העין בגון קם שב וחבריהם וזה הוא ההבדל אשר בינים כי פעל יחכפל הם פהוחים נתחי העין קמוצים וכבר מצאנו ממך אחיך שהוא מפעלי הכפל קמוץ ובהפך כי שח מראות עיניהם כי מיבז לעם קשות פתוחים והם מנחי העין ושאר חלקי הבנין לזכר ונמצא אתה שלות סבות בעין לך בא בהא חמשך וחמרב בעד עצמו ידן קלות יהמה אשיבך ומלרע דלות יולי יחשיע ולרבי ונסתרים כאשר תמובל חגוי כי פסו אמנים זמלרע זכונזירה רבו משערת ראשי ולגזרת פעול ומרוחו ורוכו ולרבים הנמצאים וחגותם אותו חג לי' וחמרבים בעד עצמם כי דלתומאד בזונו לנו שמות הפועלים והם כזה הסוג כדמות תארי אם זך וישר אתה תם ורשעוהוא מכלה ליחידי יהיח תמים ותפלתי זכה ברוח כחכמה לולא הלישו הוא דגוש ודרקות והדעות ושמות הפעולים לא מצאנם חסרים ומה שבאו מהם שלמים צהור עין אפרים ארחים הם כי גרשתי היום ארוחה האדמה צרדות בשמלותם חמקור על פניס מתחלפים יש שבאו בחולם דפא רב לבם סוב עד תום כל דרור ויש שבאו בפתח לדד לפני גוים ובתוספת ואו שמת ושאוף הצויים סוב דמה לך דודי סובו ציון סובי עיר ובקמץ חשף רנו שמים רני ושמחי חגי יחודה העתידים מה אקוב לא אקבה אל ישוט וישרוק ובשורק ישוד צחרים ירון ושמח ואשר תאור יאור ונסב את חד שעיר שובו עליו רבים תקוסע השוח נהרון לשון אלם והנה תסובינה אלומתיכם

אלוהיכם ובואו העפף והעזיר מדין ובהעסק ברק ויהם" ואמנם כל חלקי הבנין
דהנה על מזה הסוג, חסב חסבות הסבותי" הסבו הסבותם הסבתו הסבות הסבות
הסבותן" שמות הפועלים מסב מסבים מסבת מסבות"
שמות הפעולים מוסב מוסבים מוסבת מוסבות" המקור הסב" הצווים הסב הסבו
הסב יהסבנה" העתידים אסב יסב תסב" נסב יסבו תסבו תסב תסבי תסבנה" בא הפעל
שעבר ליחיד הא הבנין בעלי ופא הפעל לפעמים בעלי כמו החל הנגף" ופעמים בפתח כמו
קל ארצה זבולון" כי הבר שדי לי מאד" והדמיון לשאר החלקים חסבות את לבם"
והשמות יגפנה" החלו הערבות" ובפתח המטוראת לבבנו" העזה פניה ותאמר לו" שמות
הפעולים הנני מסב את כל המלחמה" ובפתח וחורש מעל" שמות הפעולים מוסבות שם
ולא נמצא יותר" המקור החל נבלה" כהתם פושעים" הצווים הסב אחריהם הסבו
אלי" הסבי עיניך מנגדי" העתידים אחל תת פחדך" לא יחל דברו" תחל לספור ונסב
תמהומגדלים" ובדגש ויסב אלהים את העם" ובשתבא ואחעטף על העתידים יבא ומל עיל
והבא פא הפעל בסגול" ויגל את האבן" ויסך בדלתים ים"
ושלא נזכר פועלו ממנו" חוסב הוסבת הוסבו והוסבתם הוסבנו" הוסבה הוסבות
הוסבתן" המקור הוסוב" העתידים אוסב יוסב תוסב
נוסב יוסבו תוסבנ" תוסב תוסבי תוסבנה" ולא מצאנו מזה במקרא כ, אם העתידים" לחם
ורק" על במן יוסב" שודדים הושד" ובא מוקלטיות בספרי ויחקי"
ואמנם הפעל המרובע אינו מתחלף בזה הסוג מסוג נחי העין" והאמר סובב
סבבת סבבתי" סובבו סובבתם סובבנו" סובבה סובבת סובבתם
שמות הפועלים" מסובב מסובבים מסובבה או מסובבה מסובבות
שמות הפעולים מסובב מסובבים מסובבה מסובבות" המקור סובב" הצווים סובב
סבבו סובבי סובבנה" העתידים אסובב יסובב תסובב נסובב יסובבו תסובבנה" תסובב
תסובבי תסובבנה" והדמיון למה שנמצא ממנו בכתוב" הפעל שעבר" אשר עוללל"
באשר עולל לי" ועוללת ביעפר קרני" שמות הפועלים נוגשיו מעולל" מקושש עצים"
ומעוניים כפלשתים" מקוששת קש" מתופפות על לבבהן" שמות הפעולים והוא מחולל
משעינו" ושמלחם מוללה בדמים" המקור לקושש קש" הצווים ועולל למו"
העתידים תיהתו על איש" ובנין הפעל הוא נוהג עם זה ובנין בפעל יהפעל כמהגו בנוה
עין" ואמנם כל חלק הבנין הפעל הם נסב נסבות נסבותי נסבו
נסבותם נסבנו" נסבה נסבתנסבתן" התארים נסב נסבים נסבה נסבות"
המקור הסוב או הסב" העתידים אסב יסב תסב נסב יסבו תסבו תסבנה" והחלקים
הנמצאים ממנו בכתוב הם אלה" הפעל שעבר בו בג' דרכים לפעמים פא הפעל בפתח כמו
נחר גרוני" אל מקדשי בינחל" ונמקו כל צבא חשמים" ולפעמים בחולם כמו וגגולו כספר
חשמים" ובן נגדו ועבר" בל נמט פעמי" ולפעמים בצרי כמו נמס כתוך מעיה" נקל
לכתוב" ובא בשורק שדוד נשדונו" ובאו מוקלים ורחבה ונסבה תחתיה" ונבקה דוח מצרים
בקרבו" כאשר נקעה נפשי" ולפי דעת רבים הוא מזה חמין ונבלה שם שפתם" והתארים
נמס

נמס בתוך מעי" נקל ליצל לנשות" וגם אנחנו נמקים" את שבר עמי עלנקלה" תשמח
תעודפות" המקור הבוק תבוק" הצווי הנמס יסס" אצוי" צאו מתיבה הברו
דהבדל בין הצווי לרבים בזה הסוג ליצוי לרבים בבחי הלמד הוא" כי בזה תבא הכלה מלעיל
ובמחי הלמד מלרע ולאשר בחשך הגלו" העתידים ואקל בעיניו" ובא אל ישלובי אז
איתם בנחנראה" ואין דומה לחבבל המקרא וכל לבב אנוש יסס" ובחולם יוסד אחדן" ועל
אותגרות" ולאחד איך יחם" לא תירא ולא תחת" יחתו מריבי" ויסמו אסורין"
ותקל גברת" וכחולם ותתם השנה" ובשוקק סקום חולם" תתום מלאתה" גם מדמן
תדם" ובכאן נשלם מה שראיתי הכרחי בחלק הפעלים עתק אל תדבר בשמת"

השער השלישי בשמות למעשים ובו ארבעה פרקים" הפרק הראשון
בחלוקת השמות בפי חלוקת הנקראים בהם" הפרק השני בחבורים
מיוחדי שיש לקצת השמו זולת קצתם בפי הנמצא ממנו בספרי
הקדש" והפרק השלישי בחלוקת השמות הדומות לחלוקת הפעלים" הפרק הרביעי בבנוים"

הפרק הראשון בחלוקת השמות בפי חלוקת הנקראים בהם" רע
שחבמי המחקר חלקו המציאות בכלל לשני חלקים אל עצם
ולמקרה" וביאור זה שמהמציאות כלם אם שיהיעצמים והם
אשר יש להם מציאות בעצמותם ונשואים על אזלתם" או הם ענינים קורים לעצמים
לא יעמוד אמתתם ולא תחת עצמים והם לפי זה יקראו מקרים" וראוי הוא אם כן שהשמות
אשר ידעו על שני אלה הדברים יחלקו בחלוקתם" רצוני אל שמות העצמים" ואל שמות
המקרים אבל לפי שיש שם דברים אין להם מציאות כלל" והם העדרי הקנינים
ומן הראוי הוא להגיד להם שמות מתחלפים כפי ההתחלפות הקנינים והם ביהעדר
דאור לא הזהראוי ליל זקרא בשם העדר החיים ורוא הרין בזולת" אם כן ראוי הוא ליתר
מי הסת העלזקאשר לשמות הוא שם דבר לפי שהוא כולל לעצמים ולמקרים ולהעדרים"
וזה יתחלק שם דבר בחלוקה הראשונה לשלשה אלו החלקים" רצוני לשמות העצמים
ולשמות המקרים ולשמות ההעדרים"

והבה שם העצם יתחלק עוד אל שמות העצמים הראשתנים והם אישי נ
העצמים חרמוזים אליהם" ואל שמות העצמים השניים אשר הם
הסוגים והמינים והם אשר אין לקם מציאות בי אם בנפש בחי והצמפח והחדבר ודומיהם"

השמות העצמים יש שהם נגזרים מעצמים אחרים קדמים להם כשם אדם
ונגזר מאדמה" יש שהם נגזרים מהפעולות כראובן ושמעון
דנגזרים מפעל הראי והשמיעה" ויש שהם נגזרים ממקרים אחרים גוברים בהם באופן
דנקרא בן לחוזק האדמיות שבו" והבוכית שנקרא בן להפלגת זהותו" והשמות באלת
יקראום המדקדקים תאריים גוברים" ויש שפות שאינם נגזרים לפי הנראה מהם והם רוב שפות
העצמים כשם וגמל וארץ וגפן וזולתם" **ורע** שחבמי ההגיון עשו חלוקה
אחרת כשמות העצמי חיאמנמצאת בספרי הקדש גם כן" אבר
השמה מהם נבר לי ומהם נרדפ" ומהם משותפ" והמשותפ יש שהם משותפי שהוף גמור ויש

יש שהם נאמרים בכללות וביחוד "ומהם מושאלים ומהם מועתקים "ובשורר זאת ראשונה
הוא "כי השמות המתחלפים המוזכרים נמצאים מתחלפים הם הנקראים שמות נבדלים "
והשמות המתחלפים והמזכרים לנמצא אחד כסכין ומאכלת "וארוה ולביא וליש יקראו אותם
שמות נרדפים "והשם האחד המונח לנמצאים מתחלפים בשם העין המונח על עין הרואה על
עין השם ועל עין השמש יקראו לשמות כאלה שהם משותפים שתוף גמור " ואמנם השמות
הנאמרים בכללות וביחוד הם כשם ישראל ויהודה ויוסף שפעמים נאמרו על האומה או על
השפחה כמו ישראל לא ידע " יהודה יעלה בתחלה " ולא נחלו על שבט יוסף " עם היותם
שמות לאנשים מיוחדים " ואמנם השמות המושאלים הם אשר עקר הנתנם הוא על עצם מה "
ואחר כן מושאלו לעתים מה אל עצם אחר בעבור דמיון מה שיש ביניהם כשם האריה והגבר
המונח על אלה ובעלי חיים והמושאלו אחר כן לאנשים הגבורים והעזים כמאמר דוד עה"
ופשיעני מפי אריה "כי סבבוני כלבים, והשמות המועתקים הם המונחים גם כן בעצם
וראשונה על עצם מה עצמי והמושאלו בעבור דמיון מה אל עצמים אחרים אבל הם קיימים
בנשאלים אליהם בקיומם באותם שהמושאלו מהם בי זהו ההבדל שיש בין זאת ההשאלה ואשר
לפניה בראש ההר " וכנפות הארץ " ולב השמים,

ולפי שאיש האדם יש לחם יתרון קצתם על קצתם בחלק השכלי מה שלא
ימצא לזולת משאר אישי המינים " ובאלו ששם העצם נאמר על אישי
האדם ועל שאר העצמים בקדימה ואיחור היה שהשמות המונחים על אישי המדבר הבדלי
בארבעה הבדלים הבאים והאבע בספר השם " והאחד מהם כי שמות המדבר לא יבנה מהם
פעל כי לא תאמר אברהמת אברהמתי " ותאמר זה משאר העצמים הראשונים כי בא משלג
תשלג בעלמון " ומדבר אחרב נחדבו המלכים ומכרם לכורסים ולויגבים וזולתם " והבדל
הב' כי שמות המדבר לא ישמכו לזולתם " כי לא תאמר יצחק הדוד ולא יעקב חעיר כמו
שמצאנו בגדר חצמד או המשתים, כי בא שם פרעה " ולזאת הסבה לא יקבלו הבנוי כמו
שיקבלו שאר העצמים כי לא תאמר אברהמי ואברהמך כמו שתאמר בגדי ובגדך " והבדל
הג' כי שמות המדבר לא יתרבו כי לא תאמר אברהמים או יצחקים כמו שתאמר מבגד בגדים
משמש משים " והבדל הד' כי שמו המדבר לא יבא בהא הידיעה כי לא תאמר האברהם היצחק
כמו שמצאנו כי אם השם אשר ויתכבר אכור, נשר וגדול וזולתם " ומה שמצאנו אברהקדמת
נא תאר לנפש שלמה, וכן באו שמות אחרי בהא הידעה " ומהם בלתם תארי לשבט או למשפחה
כמו חישא הקרמי " ואין צריך להאריך בביאורם, **ואמנם** שמות המקרים הנה מהם
שמות שנקראו עין המקרה בשם חסד ואמת " צדק ומשפט שלום " זכר עשה
" ביום הדג רב בכח ואבילה והיא " ויש מהם שמות שיתהוו מהם ועצמי במקרה מאלה
המקרים והם הנקראים שמות התאר "באמרך ראובן חכם ושמעון צדיק " ולהם חם " ועצמי
לבן " והם שמות הנקראים שמות הפעל והם המקורות ובכר ידעת אותם, והם שמו הפועל
הפעולים אשר ידעת אותם גם בן בשער הפעלים וידעה והסבה אשר בעבורה נבדלו בין חלקי
הפעלים " והבדל אשר ביניהם ובין שמות התאר כי הם לא יצדק עליהם השם ההוא כי אם
בהיותם פעלים הפעל ההוא " ואמנם שמות התאריים יצדקו על הנקראים בהם גם אם
לא עשו הפעל אשר בעבורו נקראו באלה השמות, ומשל בזה כי ישתבדל בין וגונב איש
ומכרו " ובין אם במחרת ימצא

ימצא וגונב כי לא יקרא גונב רק בהיותו גונב בפעל " וגנב יקרא גם בהיותו ישן להיות לו פעל
הגניבה בקנין "

ואמנם שמות החעדרים הם השמות אשר חצחו להעדר הקנינים כחשך ומות ועוני
וסכלות כי אלה אינם יש " ואין החשך כי אם העדר האור " והמות העדר
החיים " וה עוני העדר העושר " וחסכלות העדר החכמה, ואתחתקיש על השאר "

הפרק הב' בהבדלים המיוחדים אשר יש לקצת השמות זולת קצתם כפי הנמצא
מזה בספרי הקדש " הנה נמצא בכתבי הקדש חלקים מיוחדים לקצת
השמות, וזה אם מצד האחדות והרבוי, או הזכרות והנקבות " כי יש שמות שבאו לעולם
בלשון יחיד " ויש שבאו לעולם בלשון רבים " ואשר באו בלשון יחיד הם כמו זהב ונחשת "
בחיל ויופרת, והלא משה הכתוב כתב שגם כסף לא יתרבה " והשיב עליו הראב"ע מצורות
בספריהם, וכתב הלדק כי חרבוי שב אל חצרורות זולא אמר בלום כי היה עבול לומר את
צרורות כספם וכן גזל ועשק באו לעולם בלשון יחיד " ואמנם השמות אשר באו לעולם
בלשון רבים הם הכתולים הקונים עזרים עלומים פנים " ויש שבאו מהם על בחינות שנים
בריח' וצחר' ושמים ומים ולא באו נפרדים לעולם "

ואמנם החלוף הנמצא מצד הזכרות והנקבות הוא כי יש שמות שבאו לעולם בלשון
זכר ולא יבשר לתוסיף על הם הוא הנקבה בבשר זשור זעף
ושפן כי מאלה לא נוכל לומר נשר ונשורה וכו' " ויש שבאו לעולם בלשון נקבה ולא נוכל
במו כן להזיר הוא אשר תורה על הנקבה להשתמש מהם בלשון זכר במו חסידה אנפה עזניה
וארנבת כי מאלה לא נאמר חסיד ואנף " ויש מהשמות שבאו בכתוב בלשון זכר הנקבה יחד
במו כל שה נקור ושלוא כין שה בריאה וכין שה הזה " פגוש דוב שכול " ופרה ודוב תרעינה
והיה המחנה הנשאר • אם תחנה עלי מחנה " שם המקום הוא • ולא תשורנו עוד מקומו
ואלה הרבים ויש שמות שבאו בהא הנקבה ויבלו גם הזכרים גם אם יהיו במינים מתחלפים
כי המכסה להם כמו בלה ושרפה וברכה, ויש שמות שהם מיוחדים לזכרים במין מבאשל
ויחמר "ויש שהם מיוחדים לנקבות אשר מאותם רמינים בעצמם ברחל ואתון "כאשי האדם
במצאו שמות מזה המין בעבר ואמה או שפחה וארון ונבירה, ויש שמות וכרים שבאו קבוצים
בת"ו הנקבות באבות ולוחות ומקומות " והפך זה קבין קצת שמות הנקבות בשם ו"ד הזכרי
בנשים ופלגשים, ויש שמות הזכרים בגזרת לשון נקבה כמו שלמה ממשרקה, ושמות
הנקבות בלשון זכר במו אביגיל ואחינועם והם רבים "

הפרק הג' בחלוקת השמות הבאה על דרך חלוקת הפעלים " דנו המדקדקים הסכימו
לשקול השמות באותיות פעל במו שעשו זה במשקל הפעלים " וכמו
שמשקל הפעלים יש מהם שלמים ומהם הסרים ומהם נחים וכמהם בפול
באלה האופנים בעצמם חל משקל השמות " והסבה אשר הביאה אל המדקדקים אל החלוקה
הזאת היא לפי שמצאו שרוב השמות הם נגזרים מהפעולות ושהם ירוצו מדוצהם בדגשתה
והחסרון והנחות ואחר שדבר כן אם מצאנו שמות מה נגזרים מהפעולות השלמות, ושמות
אחרים מהפעולות החסרות או הנחותות כן דראוי בא אם כן להביל אותם באלה הדבולים,
ושעם הקדמת זה יעלה מאי זה פעל נגזר אלזה שם מהשמות הנגזרים דמיון זה כי לפי שמצאנו
עדות בי"ת שפר " ובן ויתן על לאת הגזר ואת העדות בשעמם מתחלפים שפעו על בי עדות

שרת הראשון והא נגזר מן פעל ואעלידו בם את חשמים ואת הארץ. והעדות השני והא נגזר מן
פעל ואגרך עדי. והעד נזטה. והעד הראשון והא מבחי העין. והשני במחי הלכך כתב
שידעה. אם בן אלה בעצמם יהיו דברים לאלה השני שבאת ומאלה תקיש על השאר.
נכבר ידעה בסרק הרביעי מהשער הראשון מזה הספר שאותיות האמצעיות הן ת
ונוספות על השמות. אם אלף באלף אזהיר אשכנל. ואם הבא בהא
מגזה הצלת. ואם היוד ביוד ילקוטי צורה ונפתח. ואם הסם בסם מעיה ומשנה ומשגה ומשכני
ואם התו בתו תקשה ותרוטה נהללה ותלבושת. ואחר זה הראוי שתדע ששמות ישתנו
באופנים מחלפים. שיש שישתנו בסמיכות ויש שישתנו ברבוי ולא ישתנו
בסמיכות ואין נמצא שלא ישתנה בכנוי וברבוי כמו שתראה כל זה בפרקיהם. ועתה
תגי הסדר השמות על סדר הפעלים רצוני השלמים והחסרים והגזרים למיניהם. ואחרונה יפעל
הכפולים. ואחד מן אבא הרבועים והמחומשים. ולפי גודל הקצור אין צורך להזכיר השמות
כלם כי כולם יתכללו בשלשה ואופני השתנותם יפרק. ואחזה העמוד על
חשער שלאחריו. ודעה בזה אלך בעקבות הדרך בי והא השיב מאי בזה השלך.

פעל חקטין יש ממנו שם חוצם כמו אבקחב עשן. יש ממנו שם התואר. כמו חכם
סגל קטרשע. הלם שתגי בסמיכות ותבא שוא בפא ופתח בעין וזהב הארץ
והוא. חכם לבב. קטן בנין. ובקבוצם שאר חקטין בעין. חכמים קטנים משלים ובסמיכות
תמר והכם. משל שלמה. אל כל חכמי לב. עם הכנוים וזהבו זהבו דבר. דברי וכן כלם.
גלפי שבצאנו ארזי תמי. עם בשמי. שפטנו בו ונפרד מבפרבשם על משקל וחב. כי ארנ
תיה תנפרד בשם אביו שם ויהא בא בכנוי בשמי. או בשמי. כמו שבא מדרך הרבי ומחדש חדשי.
וכן שפטנו בחדשים לבקרים שרנפרד מבנגבקר. שאלו היה בקר הוא אומר לבקרים כמו
לחדשים מן חדש.

פעל חפא בשוא וחעין בקמץ וסן נתב יקר אשר בהסכם יהיו פתוחים. ואת יקר
תפאר תגבהתן. כתב חדת ומעאנו שאר לעולם קמץ סמך או מברת.
חקבוצם כתבים יקרים. ונשהנה וינו שלושים מן חים ורבש וגבל טבך צפת חם אחד בסמיכות
והברת. אבל בבואם באתנח נסוף פסוק. כאן קמרצים כמו על ערש דוי.

פעל חפא בשוא וחעין בצרי. באר זאב פאר כאב. מצאנוקבוץ באר בל שון נקבות
ויחפרו את באר ות חמים. ובאבארות בארת חמר משוה בי באה חבית
בסגול חאלף בשוא סגול ואולינו מות המשקל.

פעל חפא בצרי וחעין בקמץ. ענב שכר שעד לבב וישתנו בסמיכות. וכל לבב
אנוש ים. שער אשר לצפת. ואפשר שוהא מזה המשקל אחד ובסמיכות אם
אחד חעם בפתח חאלף.

פעל פלוב צרי ודא מלרע. הלל בן שחר. ומי שם תבל כלה.

פעל חפא בקמץ וחעין בצרי ודגש. עוד על פשת ומוח הלא את חקמר אשר קמרתי
ודבר אין בתם. במוח אלם תחרש. ובא הזית כעלי להיות הריש עלולה
מלחוגש. ובקבוצם עלגים עורים פשחים אלמים. וכאן מקלים עורים פשחים.

פעל חקמץ בעין ככר אבר וכסמוך בנבו בכף ועל משקל חשנים חואל וקח בכר שש

פעל חפא בקמץ וחעין שרש חקמץ שמן שבח בכד ערל. וכרסכסת שמב חפא בשוא
וחעין בפתח. וקן ביתו. שבן שומרון. ערל שפתים. שפל רוח. ומחם באו העין
בצרי. בעקב עשה. חמש מאות איש. באבל אם. בא בשוול בעפר חסכו למלה זעירא.
ומוה המשקל מצאנו בתף וגדר שבאוכשם יכות על משקל ארץ וגפן. אל כתף רבית. ידך
ובזבח. זגולא ד. וגדה אבני. באר בחמש נקדות ולא נשתנתה עפו בכתף פלשתים.

פעל חפא בחולם וחעין בצרי. עולל ענק אורב יכל הב חאכל. ואת היותר ותרכנו.
אלה שבאו על דרך רבעני מרבין חקל. יבאו בקבוץ בכמות. עולל יסוענקים.
ורנקבה מזה חשם. סוחרה שמסחר. זרבות חתפות. פעל בששנקודות ארץ אבן
בפן שלג סלך ורם רבד. ושן סחם בחמשנקוד ספר. סתר שבט סמל. ויש
סחם באופ. בבששנקדות ופעל כחמש כמנרר. ונס. ישכל ישבר. וכלם נמים על פי
ומסרה. ואסלמר הפעל גרונית תבא עין חפעל בפתח גדול. מצח פסע. שע פתח. ואם
עין חפעל גרונית תבא פא חפעל גם בן בפתח. נער בעה שער כעס נעל. ומאלה יש שבאנ
באתה וסוף פסוק תא קמדנה. ויש שלא שהנו. ואשר שהנו חם אבן חפן ארץ דרך פתח
עזלתם. ואשר לא שהנו הם צדק מלך ספר הבן ואחרים זולתם. ויש מהם ששנו ברוב כמו
ארץ נסף לחם סתר. נבאו בסקומות פה בלי שני. כמו ועל רגעי אדץ. על קצוי ארץ. נחפז
בבסף. אזבלי עמי אכלו לחם. אשר עשית בסתר. וכל תבאים על. זה משקל בין היותם
בקבוצו או משש כולם לא שהפו בסמיכות נמו ארץ הגיב. דרך חמלך. סתר המקנה. שפט
בישור. רפי שמצאנו חדר בחדר. אחזחמתים. חגי ישראל הדרות. חבל וכבל בשש נקודו
ומצאנו בחדר משככך. מסכת חמתך. ושגורה ילתך. חבלחבלים. גזרנו שאלה חשמות באו
בכ משקלים. ושהנפרד מחדר משככך בא על משקל פעל וחקמץ בעין לחמת מדלת.
כל שבאובזה חמשקלים שוים בקבוצם. גשנים דרנים מלבים ספרים שבשים סולת. ארץ בי
חקמץ הוא ארצה. ונעשבא בשני המשקלים דעל חמשות אשר היו שם. לצדוד נפשים.
ובבוא עליהם אותה דבר. מצאחלוף צירים כיאותם שהם בשש נקודות בא פאה פעל בפתח
במו דרוך דרכי. זמשפן שפני. ומשפן שמני. ויצאו מזה וכל מעשים שבאובחילק. חפץ
למען צדקו. יחשכו נכבי נשפו. זהולתם מעשים. זאותם שבאובה נקודות או אותם שפתי
שעם בשש נקודות ופעם בחמש בעולם בחילקכמו משבט שבט ומספר ספרו ומשלל
שחלל. ומדבר נדרו. זמות המשקל יש שמות שלא יתרבותם צדק ובמת. פעל רפא
בחולם וחעין בסגול. בשם חדש קדש שרש. ואם עין חפעל גרונית תבא בפתח
בחן רחב תאר. ואחל ובחן לא נשתנו. זה המשקל לא שהנה בסמיכות. חשן משפט. תרש
שים. קדש ישראל. שרש שי. ובבואם עם אותיות הבנוי ליחיד ישובחשלם לקמץ חשף
בדי חדש בחדשו. שרש פתוח אלים. הלוך אל בקדשו. ובאו יתנ בהר אתל. בפואר
כעבד אות הגדון. וכן אחלי ארום. ובא במשפט מה שובאחליך. והארז מבני ארם. ועם
בני חרבים חדשו קדשיו. ובא בקמץ רחב ושרש בתוית. ובן רק קדשיך. ואם למד
חפעל אות גרתית הבא עין חפעל בפתח ובצרי חלחי ויקח רוחב ידו. פעל מלעיל חפא
בקמץ וחעין בסגול. אם אזן בקדי. ועשו עור. מה וחיים. אחר אחד בתוך
המותה דחסידיו. פעל מלרע והעין בצרי ובדגש. ובמקל יד. ושכח אני.
בלי חשרת בא חשין בקמץ מפני. שורש עלוה מלהדגש. פעל רפתוח בפא מפני דגש

עין בקמץ נגב סלח עזאר שבת. בסמיכות תבא גם העין בפתח. שבת שבתון מנוחה
לבן ובשחין לא תקבל דגש תבא הפתח בקמץ חרש חכם יבקש לו. ובקבוץ לא תשתנה
הנועת הפא. והיו"ד היתרא בולל לכל חשמות דגושי העין.

פעול ופא בשוא והעין בחולם. שאור שאול תולם שפאל ומזה ואל גבוה קומתו.
ובשורק העין. גבול ובול. ואלה לא שתנו בין בקבוץ בין בסמיכות.

פעל הפא בקמץ העין בחולם. ארון ארון גדול קטן קרוב שלום כלם ישתנו
בקבוץ והסמיכות לשוא בפא תפעל. קטנים גדולים ארוכים שלומים. ארון
עץ. קטן בנוי. שלום העיר.

פעול הדגוש בעין והפא בפתח ובמן שרוק. עשה ורהוק. ונקבץ רתוק בשוא
חליש ובשורק ורהוקות זרב. וזקל ומרתקות בכף.

פעל הפא בקמץ העין בשורק. ברוך עצם. שדוע וקלוש. שבוע. וישתנו
בסמיכות בא ברוך. מלא שברועזאת. ובדגש חעין ובפתח הפא מפני
הדגוש שבור הארץ. תנור וכירים. הפוח.

פעזל הדגוש והפא מחרקו העין בחולם. גבור. שבור. ובקבוץ בקמץ חטף.
צפרים. ובשורק העין. בבור תתולפגול עבור. והקל העין ובחולם גידון.
קשות. שלוח.

פעל הפא בחולם והעין בקמץ ארז גוזל. כובע עולם. ובחסמם תבא תעין
בפתח. וכובע ישועה בראשו. ובקבוצם תשאר קמוצה. בכבכים לעולם
ועד. דרדת עולמים. ובשורק הפא. אולם יובל. משפטם אחד.

פעל הדגוש בעין. גמץ. סלם. ובחולם העין. עלה אריה מסבכו. את עול סבלו.
ומזח בתנות לנקבה.

פעיל הפא בקמץ והעין בחילק. חציר. נדיב. רביל. שביל. ומזח אביר כי
פאדרי. מנקל לאביר יעקב. ובקבוץ וסמיכות הפא בשוא. ומזח כרים
ברעה. ושלישים עלבלה ובריקי שלישה באדקמוצים ואחרים זגלתם. ובדגש העין ופתוח
הפא. אביר. אריה. בביר. פטיש. צרוק. וכבר ידעת שלא ישתנו הדגושים. ומאלה ערוך
וכרים חקמוצים ובאו בקמץ מפני חלישי.

פעיל בשוא הפא גביר. כפיר. בסיל. מחיר שחין לא ישתנו.

פשול הפא בעלי כמו אשוב. אזור. אפוד. ערום.

פעלי נברי. חפשי. ולרבים חפשים.

פעלי מערי. עברי. ובסיגלי שכני. ובשלא פניתי עירי.

פעלי אללי מרי. רנשפתי. ומזח מוסיתאדם אחרי. שיהוא תאר לנסוג אחור.

פעלת אמרה. שפחה. שמלה. בפשה. ומזח חשה. ודראי ראשה. ואם עין הפעל
גרונית. ארבה. אחוה. רחצה ובלי. את גרונית שלמה. שלוחה ובשה אחת.
ובבנוי וסמיכות תפתח הלמד ותשוב הוא לתי. שפחת שרה. הנה שפחתך. וחקבוץ באופנים
מתחלפים במשתה משתים. ומשפחה שפחות.

פעלת ערמה. חכמה. עצמה. ערלה. קרחה. וחקבוץ חכמות כרוץ תרוצץ

ערלות פלשתי. א בסמך ובמקרם. ובשורק שמאה. או ואפשה. ושה ותחת שעורה באשה
בזהות האלף. פעלה קערה. גערה. צדקה. ברכה. ובסמך הפא בחירק צדקת. עשת
ברכת. ובריבוי צדקת פרנו. ברכו אביך. ובקבוץ הדלך צדק. בדבוא לעד
ומחמערה. פעלה דפא בסגול לפי שחיתה ראויה להדגש העין נחמה. בורה. ואלה לא
ישתנו בסמיכות. ובקבוץ כמשפט. פעלה אבדה. גזלה. אפלה. שאלה. בורה.
גבלה. תשוב תאלת"ו בסמיכות. וקמץ הלמד לפתח כמשפט חביריה. פעלה העין בדגש.
בקשה. כפרה. יבשה. ופרשה גדולת מרדכי. בא הפא בקמץ מפני הלישי.
פעולה העין בדגש גם כן חבורה. בחורה. ומזה ובטוחות למרגיזי אל. תחיימה אזנך קשובה.
פועלה תועבה. שורקה. לשפוך כהללה. ובכבוך נשתנה תועבת. פעולה
משורה. חגורה. עבודה. פעילה. אבילה. נגינה כלימה. שמחה.
פעולה הלמד דגושה. כגלה ארבה מארץ מדה. ובלי דגש ארובה ומרפא. מלוכה. שמעות.
פעלת דבלת תאנים. עשרת זקנים. ישכחם יבאו כסגול ויש מהם יבאו בצרי.
תכלת. וארגמן. חמשת בני מיכל. פעלת העין בדגש. אדרת צמרת. הארז.
ואם למדה פעל גרונית. ספחת גבחת צלחת. קרחת. פעולת שבולת. בקורת.
פעולת בפורת. בצורת. ובשוא הפא ורפין העין. קשורת. נדושת.
פועלת וחשחה ובוסמת. פעלות גבורות. מרדות. ילדות. פעלות
אילות. פעילות ידידות. נפשי לצמיחות. ובצרי
ונוגזו בכבדות. פעלילות חבלילות עינים. פועלליות קממיות.
פעלית גפרית חותם תבני. ומזה בורית. ורצאני ב
בחרית. פעלית שארית. פעלית האחית. פעילית חמשית
לפרעה. פעלת ים בנרת. אלת. ומזה עורת
הפהוח. בפניהעין. פעלום שלשם. פעלם ואת חסלעם אמים
ידעתי. פעלון שלטון. ואם עין הפעל גרונית. פעמון זהב.
פעלן פשתן. ובקבץ אטלז קרבן. ובשורק שולחן. פעלון בדגש העין.
זברון. שברון עורון. פעלן בדגש. קלטון קמטון. ובשוא הפא. ופתח העין
אבדון. ואשר נוסאו בחם אותיות האמת בראשית הפלות. בפעיל
יהן אוכל למכביר. ובשל משכיל דוד. לדוד משכיל. מפעל
משכן. משקל. מקדש. אלו פתחו בסמיכות. במפעל הדגוש בסמיכות
ברבדים רבדתי. ערשי ובלו מחמדים. מפעל לא יבא ממנו. ומזה במקהלי
ברכו אלהים. וכמפרות נטועים. וגם במקהלים ברכו אלהים. וכמסברו
נטועים. ובא גם במקהלים אברך. משען ומשענה. וישתנה בסמיכות כל משען לחם.
מפעל מזמור. משעול. מגדול. מפעול מסלול. מנעול. מפעלה מבשלה.
וכסגול הפא וקמץ העין. ממשלה. ממלכה. ובחירק
הסם מלחמה. משפחה. ובסמוך במלכת עוג. פלחמת. והפתח והחירק והסגול שוים בזה
המשקל. מפעולת. משקולת. מחגורת. שק. מפעלת. משקלת. מגערת.
ואשר באופנים והוספה. תפארת. תלבשת. ותעלומה.

והעלומחיצ"א אור" תמיור תשבץ, תרש"ש "תביריך "תלמיד "תרגמה "תאניה "תזוזה "
תיבס "תחבמני "ובתקממיך' **ואשר** באובנון נפתולי אלדים, מינפתוה"
ואשר באוביך "יצרך" עגל "ילקוט "יעור" **ואשר** באג
בארף אשבר "אצבע, אגרוף אבנט אבזרי, אביב" אבטיח
"אפדיון "אדרבמן "אשמורת "אבעבועה" **ואשר** באר עם החא רינת והצלה"
להשמעת אזנים" ומחסרי'הפא מעול משנר "ובשורק "מבוע מבול"
למדוחים "ובפתח מעל "מבש "מטע" "מפח נפש כלי מפגר "מתן בסהר איש "מאת מכרי"
מעלה "במשרה לחץ "מי מפלתי וממתנה "ובצרי מנפה "ומסבת "מעבה" ובסמך מעבת
קבורת רחל" **ומבחי** תלמד וחסרי'הפא "אם יעלה לשמים שאו" ומזה המשקל וכי
שיגלו ששרשם נשא, נשג' **ומבחי** הפא מולד "מושב "ובשורקמרוץ
נחיית מיצק, ובחסמכם יחיופתוחים "מוצק בחושת" **מועלה** בחולם או
בשורק: מרשהקהלת יעקב "משה מסרת" **מועל** מוקד" מופת"
מועד "ובסמוך מועדי" **מיעל** במישב הארץ, **תיעול** תירוש"
תינוק" **תועל** חושב ושביר" **תועלה** תולדה" **עלה**
שנה" דעת עצה "עדות "ובסמ יבות תבא למד הפעל
בשוא, שנת לעיני "עדת אבירים, חמת תנינים" **עולה** צואה, ומצואהולא רוחץ, ובלא
הא הסירו הבגדים הצואים" **על** בצרי" אשאדעי צא תאמר לנ"
נמוחי העין מפול מקים מבון מלון ובצרי בי לא לקלים המרוץ ובסמוך
ובקבוץ תשוב המם בשוא בלון אורחים ממכון שבתו" פילון גיחון
פשון" פיל סיר "קיר שיר ציץ וקבוץ סיר וקיר בלשון נקבות סירות" קירות"
ומשקל אחרבית' יין, פל בצרי' אל "גר" בן ער רק נר"
פל בקמץ "זר "רע "רש שב צר ויש צר בפתח צר ומצוק מצאוני "כיאין
קצר וזולתם" פול אר בגר ים וקבוץ לוג, בדגש לגים" פול בשורק אור
פור חור לוח" פילת צידה "שיבת" פלה במה" קמה צרה"
פלה לא מצאנו ממנו כיאם למד הפעל גרונית כמונחת, שחת "רחת"
בינת חירה" פילות גירות במוהם "עדות ביהוסף "והרבוי מה העדות בחולם"
לבא ועדות' זן מרכב מרבים ניחיד" פלת ובשת פנ" פלם דיקס" פלנה בשנת
אפרים יקח" תפולה תבוטה" תרומה הקומה תנופה
ובא והתנוצות' תת"ובחירק ומשפטובצלי" מפולה מבוכה משובה מרוצת
ובשנים ממין נדרש ממגורת" הפלה והנחת למדינ" להנפה גנים" הפולת
מאין הפוגות" ומחית לכד פע צר לצר קן שי תו את אב דם
יד הוקם על ישמאלה פתוחים ויש מהם קמוציבוקבוץ אב אבות ומקבוץ
אח אחים ומן יד ירות "ובלשון שנים עים וכל הקמוצים בהסמם הם פתוחים יד הירדן
בעב העבן" פע בן נו שם עץ יש רנח בשיבא בן בהכרת הוא בצרי ובסמיכות הוא
בסגול את בזרקבר ואם לא יסמך סמיכות ענין אעפ שלא יבא במקף ישאר בצלי כמו
נתלד בקשתי ולממיכושת בקטן וקבוץ שם הוא בלשון נקבות" ואלח שמות" פיע
שהעין שלו יד נוחה ציאריך ע' כי תתת יפי שרשו כוח וכן אף בדי שריתה עב' ששרשן

ששרשורדה, ומזה ני בניהם קינה, וקבוץ פי' בלשון נקבה חרב פיפלות" ובתוספת מם וחיתה
מעי מפלה" והפא בצלי שה בבשים "ובודאות למד הפעל אראת שיגדחים, איש שורונאיש
שחה" פעי חלי קשי חדי צרי וכשוא פי חבמחך ובהפסק יבא בחולם מחסיר'
ממך כל חולי ובא ברפסקאני הגבר ראה עוני" פעי מלרע צלי" קלי
עני נקי ובסמוך צלי אש" פעי שבי פרי צבי מרי בלי הלי" ובאהנות
זמוך פתוח תבא פא הפעל בסגול ומלעילישב ממנו שבי, אין עוד בלי" פעי לשם
שבו ותאו וזכר" פעי ישוא אחז "מי שחון" פועה תועה שוא והוא
לנקבה" פעה מלעילזכרו בסגול הגה בפיעיצא ומלרע והפא
בצלי" נאה מאד רעה דוד, אביות אבה" פעה והוא למד הפעל קעה קנה
שדה ובסמוך בצלי עלי זית חזה התנופה, ושדה מגרש וקבוץ שדה שדות ובסמיכות
על שדה חמד פעה והוא לנקבה, מנח שנה שפה אלה קשה הדה ובסמיכות מנח
שועלי" שפת כנען ופא הפעל בצלי פיאה באה, פעות אחות חמות ובצלי
ובשורקאת העדות גאות לבש "ובסמוך אחות אבין והקבוץ אחיות בצדקתך
אחיותך "ואחיותיהם צרויה ואביגיל" פעית זרת, צפה הצפית עמית, פעות גלוח
חזות קשה פעות פדות שבות זנות יין" ובחולם חצוה לילה" ובחירק
שביתברית חנית וקבוץ חניתבשני דרכים, וחניתותיהם למזמרות, ואת החניתי"
פעיע הגיגי לחזיז קולות "ומזה צליל שעורים" ומבעלי האלף פעא בשש
נקודות "דשא בראבלא" ובחולם הפא בבלי גנמא
ומזה סבאך מהול שהנפרד סובא, פעא בדגש העין "כסא, והקבוץ בסאות למשפט
וחכמי השמים בסאי" פעאת לקראת האלדים "ובבנין לקראתו לקראתך"
פעאת העין בקמץ ודגש, ואכלתי חטאת, ובסמיכות חטאת הקהל בפתח העין"
פעאת על מלאת נשאת נשא לנו, **ובתוספת** אותיות האמנתי
בראשי ההיבות" בפע מלעיל במעל לרגלינ"
ובהוספת הא מעלה מעלה" מפעה מנחה היא, בא אחיך במרמה, ומזה במראה
אלינו אתודע "ותהי רמחצה" קח את המחתה" מפעית ואכן משכית וכל מרבית ביתך
מפעה ולמכסה עתיק "עמך המקרה" מפעה מפנה משנה מקרה ומזה מחנה מחזה"
מעשה כלם בסגול ובהסמך הם בצלי "מחזה שדי, מחנה דן "למרכה המשרה"
כי מקרה בני האדם ומקרה הבהמה מקרה אחד לכלם" שלשתם בסגול" ובתוספת נון והוא
ונקבה נכמזה ונמס" הפעה אשועצים ורבה" כי הרבה יהיו" אפעה אתנה הפה לי
ומזה ואחותי באזניכ" אפעין אתנזונה, ושבה לאתננה הפעה והוא
לנקבה לכל תכלה" יש תקוה ומזה תאוה האנה תגרה מתגרת ידך
ובקמץ חטף כתרמה לאמר ובשוא חתיון וקמץ הפא אשר בתעלהלחמה הפואות העלה איזלך"
את כל התלאה ובמם נוסף והנה מתלאה" תפעית את תבנית המשכן הכליח
שנאה ובשורק תרבות אנשים חטאים" ותרבי את תזנותיך פלנני
אלמוני תחנותי בחולם, ומחסרי'פא ותחי הלמד מעה מצה מסה מכה ובסגול משה
עזה נקבת בכתיובחירק המם משה בבודה" משאת זהב וכסף" ומתחי

ומנחי הקעות תרועה בחולם התרה "או בשורק תוגה ובוראנת לבר הפעל
תושיה" תועין תופיע בנחת פ"ס שרשו אפה"
ואשר הם מהכפולים • פתח זך דל עז הם חם בר קר בר שר
ס • עם "מה חם זקל מאגנות ארים ושמות העצמים ומן דק זה להיות כלם
קמוצים לחבריל בינהסוכין ופעל שעבר ליחיד כמו שיבאת אבל מצאנו מהם הרפה פתוחי
והם ממיים על פ"י רבים והוארכות בסבאתם מהר" פל בחלם הס עז" חם "קר "בל
גל אל" כלם בהתחברם אל הבניינים יהיו דגושים: עזו עלן ובן כלם • פל בצלי
קן "שן "חן "קץ "עת" תלונמקף שקטע "ונשתהקן צפור שבאה בפתח פלה מלעיל
משהמשה פלה סבה גיה נדה ובשורק סיבה חובה גדלה קובה • פלת כרוס
ולות" פלה אשה ריח ניחוח צחה צמא" ועם אותיות
ואמנם יבראשית זכלות" כפל מגן "והפא קמוץ שער המסך
ובסיבות פתוחה מסך ופתה" כפל משקל ע ומזה מן חמער חורש מצל • ובסגול
כלו ויחי רחבעם לי" ובמר ליולדתו ובן משק ביתי" כפל חבאת מדרך" ומזה
במעל ידיהם כמשפט במעולל על משקל זובח משחה" כפל הדגוש במשק גבים •
ומגלה מגנה "מגלה" מתתה "ומזה בעל ית השקרה" ובא מקל במכסת נ
נפשות" משפט מכסת על משקל מגנת לב" תפלה תחלה ובא מקל
במלאכיו ישים תהלה • הפולה קיל תמלה" הפל חשם בקרות
אשדבשים • פלם חנם • ואמנם השמות
דמרובעים דיצוני אשר יהיו בהם ארבע אותיות או יותר
מבלתי אותיות האבנתי חנחמהם סה שיתדמו שתים אותיות בהם ויש מהם שכל אותיותיהם
יהיונבדלות ואולם רמתרומות לפעמים יהיו בלמד פעל "ולפעמים כפא פעל "ולפעמים
בעיזהפעל דאשרנכפלה כהם למד הפעל כמו פעלל דעם אות גרונית שאנן רענן
פעלל נאפוף "ונאפופיה מביז שדיה" פ גלגל ניצוץ ניהוח" פעלל סגריר •
באליל חכליל פעלולים" שעדוריה" ואשר
הם כפולי הפא פעלל בקמץ ברבור חרחור וכחולם כרכום
ובקמץ חשף הפא" קרקור "זבפתח גלגל אראל ובחיריק רפא
צלצל ובשוא רפא ירשה צלצל" הם כפולי העיזהלמ"ד " פעלעל ירקרק אג
אדמים פעלעל אכפסוף בשורק "ובחולם שחדוחרת" פתלתול "
ואולם אשרהם מאותיות נבדלות • אבנט • ארגמן אלגביש • אגרטל •
אדרכן • אחשדרפן • ברכן "בדולח ברזל "גרזן • גלמד • גמון • גבעול • גזבר •
דמשק "דרכמון "זלעף "חבצלת "חנמל "חרמש "חרגול • חרשים • חלמיש • חרצב חרצן
חשמל "חשמן ככלין • כרפס כפתור כרמל • כלעם "סמדר" סנפיר סרעף כפרד סרפד "
עטלף עכביש • עכשוב עקרב ערפל עשתרות פלגש פרדס פענח פרעוש פרזם פתיגיל
פתשגן צמיד צרעת צפרדע קרדם קרפל שלחבת שעטנז שחב שרביט תחרא החפתחמי
ואולה הם שמותהמספרים אחד לזכר ואחת לנקבה ולדעת הראבע היתראת
לשר אחדת ולהקל אמרו אתת ואמר כי זהו משפט שבת שהראוי שכתת כמו

שבא משרת את המלך כי אחרי משרתת ואחרים אמרו כי אין אתת מגזרת אחד כי אם מגזרת
את ואמרו כי יעשה את משחת מאלת יורה על ישר זהרפירוש' והראבע סתר זאת הסבר בפי'
לספר קהלת בפסוק ראה זה מצאתי אמרתקהלת ובא פעל מזה השם בשחלפו האלף כיור
כמלת אל תחר בכור' מהבנין הקל והדגוש יחד לכבי ובוראות האלף פא הפעל בבנין התפעל
והאחרי הימיני" שנים לזברים שהם לנקבות ולפי דעת קצת שהיה ראוי לומ שנתים
ושלפי זה באה וגושה מתיו שלא בכנהג כי אין דגש אחר שוא נע כמו שכבר
יודעת חוץ מבמלת שתים ובא הפעל הקל מזה השם ויאמ שנו ושנו" פעם אחת ולא אשנה לע
שלשה לזברים ושלש לנקבות ונמצא שלשת שהם לזברים ולנקבות ושלשת האנשים
האלה בתובה ושלשת נשי בניו אתם ובא בבני הזברים • ויצאו שלשתם"
והתאר מזה השם שלישי כמו שהתאר משם שנים משנה • ארבעה לזכרים
וארבע לנקבו ונמצא בכפל ואת תכבשה ישלם ארבעת' ובא ת
הבנין הדגוש מזה מרובעות ולא עגולות"
חמשה לזברים וחמש לנקבות ונכנו ליחיד וחמישיתו יוסף עליו' ובא הפעל הזה
מהדגוש • וחמש את ארץ מצרים ושם הפעולים מחקל וחמושים עלו בני
ישראל • ששה לזברים ושש לנקבות ובא הפעל הדגוש מזה וששיתם את האיפה"
וששאתיך השובבתיך" שבעת לזברים ושבע לנקבות ובן שמונת
ולזברי בקמ"ץ בנן ושמונה לנקבו בסגול ובן "ותשעה לזברים ותשע
לנקבות ואין קבל אלה לא פעל ולא בנוי" עשרה לזברים ועשר לנקבות ובא הפעל
ואל מזה צאנכם יעשור והדגש עשר תעשר את כל תבואת זרעך"
והפעיל כי תבלה לעשר • ודע' מג ועד' בא ותחשבון לזבר' בהוספת הא" ולנקבו בחסרונה
מזץ מחשבון ת שהחלוף הוא בנקודה לבל במו שידעת" ומ' ועד כ' יבא והדבר בהפך כי יבא
והנקבות בהא והזבר' בלתה א' ואחד עשר שהם עשרה ושנים עשר וכן כלם ובחשבון עשתו
עשר' יש דעות חלוקות אצל המדקדק' בי דע' הי' יג' שור' תמפר שהוא למעלה מ"ב ושל'
על ב" והראבע הפשיט על יבספר צחות ובמקומו אחרי' ואמר שלדבריו היה ראוי לומ עשני
עשה מפני ש"ב הוא מונח על חשבון העבר' ועוד שהמספר שהוא קו' למספר אחר לא יצדק
על נמלת על כי אם על המספר שהוא אחריו במו מבן ב שנה ומעלה ולפי דעת הראבע מלת
עשתי עש הוא מגזר עשתונות ויונל שאחרי תחתי המחשב לוליו מספר אחר העשר' כ
הוא שוה לזבר' ולנקבו והיה ראוי לו' כ בפתח ודי"ש על משקל ב אלא לפי שהמספר'
ובא' אחריו היו ל' ומ' עד צ' בא על משקלם גם בן "ומגזר הלשון כאשר יבוה הימים אוהשנים
מא' עד ל' למנו אותם בקבוץ ג ימים ז ימים י ימים ומי והלאה ימנם בהפרדה" א יום ולא ב יום"
שנה וב שנה ובן עד אלף יחזור לומ שנים כי אלף שנים בעיניך' ואלו חיה אלף שנים" ודע
שיש שמות שמזכים באים על דרך ההברה במו ויהי באיפה שעורים' וענוה צדק ובהפך שיש
שמו נברת' ובאו על דרך המיבות כמו שנה לעיני" עתי וזמרת יה" והודתם שידעה בשכוש
ואותיו' ידעת סברת המדקדק' בהסיש שמו שבאו סמוכי אל האותי' או אל הת' ושמשות
במו האלים מקרוב אני גמול מחלב' עתיקי משדים • מקום אשר אמרי המלך' מקום אשר
יוסף אסר שם' ומשוש את ריצין • יש שהם לעולם סמוכים כמו אישון עינ" בת עין" ומהם

והם שיסמכו וישמך אליהם. צור תרבו. חרבות צורים. תולעת שני. שני התולעת.
מחלמיש צחד. מצור החלמיש. ויש שמות סמוכים על סמוכים אחרים כמו את מספר
מפקד העם הזה. נהרי נחל. דבש חמאה. זאבי יערי ערבה. ויש שמות נקראים על שם
הפעם. כמו ויתרוצצו הבנים בקרבה. ותקרא את הבצקות חלש. קחי רחים ושחני קמח. ויש
שם יחיד שבא על לשון רבים. דבר האיש אדוני הארץ. איה אלוה עושי. והוא בא
ללדוקה ולכבוד. ויש שמות שנסמכו אל שמות החסר יתעלה להפלגת חזקם או גדולם כמו
שלהבת יה. כוחרי אל. נפתולי אלהים. ויש שמות שהם באים בכח הפעולות כמו
וברך ולא אשיבנה. שברכה שם בכח. וברוב יועיל הקם. עצה שם בכח. ויש שיהיו
יחאר בפעל והבתואר בכח. ומאבלו בריאה. יענה עזות. ומי מלא בכח כל אלה שה.

אמרות. כוס.

הפרק הרביעי בבנויים

רבה הבנויים הם על דרך האמת שמות נסתרים חח
חשם הוא נגזר מפעל ובשם ישראל יבנה. שהרצון
בו יכסה שמו ויאמר שהוא ישראל. ובמוזה אמרו
המפרשים בפסוק ואקרא לך בשמך אכנך ולא ידעתני. שהרצון בו קראתיך בשמך המפורסם
שהוא כורש אחרי כן קראתיך בשם משיח שהוא חשם הנסתר באמרו כח אמר. לכורש.

נחבת הבנויים יתחלקו בחלוקה ראשונה לשני חלקים. יש מהם שהם מלות
בפני עצמם ויש מהם שהם נסמכים אל השמות. ואל הפעלים.
ואמנם אשר הם מלות בפני עצמם הם העשרה הבנויים אשר זכרו המדקדקים והם אני או אנכי
אתה. ואת. והוא. היא. אנחנו או אנו. אתם. ואתן או אתנה. והם או המה.
הזאת או ההיא. והנה אלה הבנויים יש שהם מיוחדים לזכרים. ויש שהם מיוחדים לנקבות.
יש שהם משותפים לשניהם. והמיוחדים לזכרים הם אתה והוא ואתם והם. והמיוחדים
לנקבות הם. את והיא ואתן או אתנה והן או המה והמשותפים לשניהם הם אני ואנכי
ואנו ואנחנו. כי המדברים בעד עצמם שוה הוא לזכרים ולנקבות בבנוי. כמו שהוא בפעלים
כמו שידעת. ובשלשה מקומות מצאנו מלת את בנוי לזכר. והם ואם בכח את עושה לי.
ואת תדבר אליו. את ברוב ממשה. והבנויים המנחים לזכרים ולנקבות הנרמז אליהם הם אל
או אלה. והם שהם בהם לאנשים האל. את כל הארצות האל. לאלה תחלק הארץ.
באלה תנגח את ארם. ולייחד הנמצא זה או זו כמו מן הדרך זו לעולם. עם זו
יצרתי לי. ולנקבה הנמצאת זאת או זו בתולם. ולזה הוא שוה לזכר ולנקבה. את הנער
הזה. חשונמית הזו. ובהוספת הא. מי ואיש הלזה. ובהוספת ואו הארץ הלזו
ונשמה.

ואמנם הבנויים הנסמכים אל השמות הם כמו עבדי עבדך עבדו עבדנו.
עבדכם עבדם עבדך בצלי הדלת והכף כשוא. עבדה עבדיהן.
ואמנם הנסמכים אל הפעולות הנה אביא הדמיתים לבנויים חבאים על החלק הראשון
שהבנין הקל והיא

הוא מלת פעל או שפר כמו שמרני או שמרה שמרך או שמרך. שמרני שמרם שמרכם
שמרנו. שמרה שמרך שמרכן. ואלה הבנויים הנסמכים אל הפעולות ירו תמיד על
הפעולים. רצוני שהמכונה הוא פעול מכמי שיאמר על הפעל שהוא נסמך אליו. אבל הבנויים
הבאים על הסקורות לפעמים ירון על הפעלים ופעמים על הפעולים. כי בתתך לולחם מורח
על הפועל. ולתתך על הין מורה על הפעול. המעט קחתך את אישי מורה על הפעולת.
לקחתך לו לאשה מורה על הפעולה. וכבר ידעת בשמש ואות יתי שחוד הבאה על הסקורות
הורה על הפועל כמו כהורימי קולי. בעשותי שפטים. באמרי לרשע. ושהנזוה יהוד ידוע על
הפעולים כמו הלרגני אתה אומר. אל תאיצו לנחמני. יסערו להפיצני. ויצאו מן הכלל לא
אמה יבמי. לתתי להלוך עמכם שבאו על הפעולים בשובני. והבא אל שפת הנחל שבא עם
הפועל. **ודע** כי לא כל הפעולות יקבלו כל הבנויים. כי הפעל המורה על
המדבר בעד עצמו לא יקבל הבנוי המורה על המדבר בעד עצמו. כי לא
אמצא שמרתוני ולא זברתוני. על זה אמרו המדקדקים בי לי. יאורי. ואני עשיתי שרוצה לומר
עשיתי אני ולא עשיתי את עצמי. ובמו כן הפעל המורה על הנמצא במעמד לא יתחבר עם
הבנוי המורה על הנמצא בם עמד כי לא נמצא שמרתך אזברתך. וכבר ידעת בפרקה־ביעי
מהשער הראשון שאותיות הבנויים ריצוני. הא והכף והנון והאו והיוד והמם הם האותיות המבאו
על הבנוי. אלה הבאנה בין בבנויים הבאים על השמות בין בבנויים הבאות על הפעולות וכבר
הבאנו אלה האותיות על מלות הטעם כמו הבנויים הבאים על מלת שרם אותי אותך אותם
וכן אני אתך את אתנו ודומיהם. וכן על מלת אל. אל. אליך אלינו אליהם. ועל מלת מן מני
ממי ממנו ממך מרם. וכבר תבאנה על האותיות המשמשות כמו בי בו בך בנו בכם. וכן לי
לך לולחם. וכדי שלא תחסר דבר מחצריך אלינו בזה אסדר לפניך כל הבנויים הבאו על שאר
חלקי הבנין הקל כי מהם תעמוד על הבאים בשאר הבנינים הן שלמים או נחים או חסרים והנה
בנוי. **פעלת** הם שמרתהו או שמרתה. שמרתני שמרתנו. שמרתה שמרתן. ואמנם
בנוי. **פעלתי** הם שמרתיו או שמרתיהו עין הפעל בפתח ובא בחירק
אני היום ילידתיהו. שמרתיך. שמרתים. שמרתיכם. שמרתיה שמרתיך
שמרתין. ובנוי. **פעלו** הם שמרוהו. שמרוך. שמרוני. שמרום. שמרוכם שמרונו.
שמרה שמרוך שמרון. שמרוכן. בכל אלה באה העין בקמץ. ובנוי.
פעלתם הם שמרתוהו. שמרתיך. שמרתוני. שמרתום. שמרתונו. שמרתה. שמרתן
העין בכל אלה בפתח. ובנוי. **פעלנו** הם שמרנוהו. שמרנוך.
שמרנוכם. שמרנוה שמרנוך. שמרנוני. שמרנון. שמרנוכן. ואלה הם פתוחי
עין הפעל כמו כן. ובנוי. **פעלת** וזה כלם העין קמוצה ולמד פתוחה. שמרתו
שמרתיך. שמרתני. שמרתם. שמרתכם. שמרתנו. שמרתה. שמרתך.
שמרתן שמרתכן. ובנוי. **פעלת** אשר בא בשוא הת"ו לנקבה כבנוי פעלת הקנוץ הת"ו
לזכר. אלא שת"ו הנבח לנקבה בח"רק כמו את נשאתים. ונתתיהו לפניהם.
הברע הברעתיני. אמי בי ילידתיני. ובא בצלי תחת ח"רק אשר הדד הנוכו. ובנוי.
פועל הם שומרו או שומרהו. שומרך שומרי או שומרני. שומרם. שומרכם. שומרנו.
ובנוי. **פועלים** שומרי שומריהם. שומריכם. שומרינו. שומריה. שומריך.

54

שומריו "שומריך" שומרינו "שומריכן" ובנוי' **פועלה** שומרתו כמו"ש שאו אומתה
יעצתו לחרשיע "שומרתך בש"א "ובח"ע מרח' נתגר ילדתך "שומרת".
שומרת שומרתכ שומרתנו שומרתה שומרתך שומרתכן שומרתכן "בכלם חע"ן בפתח "ובנוי'
פועלות הם שומרותיו שומרותיך' שומרותי' שומרותיהם "שומרותיכם" שומרותינו
שומרותיה' שומרותיך' "שומרותיהן שומרותיכן" ובנוי' **פעול** שמרוי
שמרך "שמרי" "שמרם שמרנם' שמרנו שמורה' הוא כמפיק שמוך שמרין
שמרכן "ובנוי' **פעולים** שמריו שמרי' שמריהם שמריכם שמריכן שמריו שמרית
שמרי' שמרי'ן שמרי'כן ובנוי' **פעולה** שמרתו שמרתך שמרתי' שמרתם שמרתכם
שמרתנו שמרתה שמרתך שמרתן שמרתכן ובנוי' **פעולות** שמרותיו'
שמרותיך שמרותי' שמרותיהם' שמרותיכם" שמרותיכן שמרותיו'
שמרותיך שמרותי'ן שמרותי'כן ואכמם כמוי' **פעול** הם שמרו כמו אחרי קברואת
אביו או שמרוה כמו לא תוכל עשותו שמרך כמו בשכבך ובקומך או שמרך נ
לשמרך בדרך שמרי כמו באמרי לרשע יכחיש כמו בשברי לבם בפגעיכו שמרם "שמרכם"
שמרנו שמרך שמרין שמרי'כן' ואכמם כנוי' **פעול** הציוי שמרוה שמרינו באישון או כמו בחנני
אלדים שמרם שמרנו שמרה שמרין "ובנוי' **פעולו** שמרוהו "שמרוני" שמדום
שמרנו שמרוה שמרין ובנוי' **פעולי** שמריהו שמריני שמרים' שמרינו שמרית
שמרין' ובנוי' **פעולת** הם כמו בנוי' פעולו לזכרים" ואכמם כנוי' **פעול** אשמרה
הלמ' בצלי' או אשמרנו בסגול בפני' חדגש" אשמרך אשמרם
אשמרכם' אשמרה או אשמרנה "אשמרך "אשמרן" א'שמרכן" וכנוי' **פעול** שמרוי
או ישמרנו או ישמרו כמו אריב ירדפו ישמרך העי'ן בקמ"ץ חטף או בקמ"ץ ריחב כמ
כי יפגשך עשו" ישמרני ישמרם ישמרכם ישמרנו' ישמרה" ישמרך ישמרן" ישמרכן"
ובנוי' תפעול בבנוי' פעול" ובנוי' נפעל בבנוי' אפעול' ובנוי' **פעל** שמרוני ובא
משנ' לכדונו את הרשע" ישמרוך ישמרוני ובא בשנים מניין
ישחרוני ולא ימצאוני" ישמרום ישמרוכם" ישמרנו" ישמרוני' ישמריך ישמרון ישמרוכן"
ובנוי' תפעלו תשמרוה' תשמרני' תשמרום" תשמרונו' תשמרוה תשמרון" ובנוי'
הפעול לנקבה תפארת בבנוי' תפעלי לזכר ונמצא' ובנוי' תפעלי תשמריהו"
תשמרני תשמרים תשמרינו' תשמריה תשמרין' ובנוי' תפעולנת בבנוי' תפעולי
ובזה נשלם מה שראינו להספיק בזה השער"

השער הרביעי בשלות השעם

והאפרקאחר" בבר ידעת שאלות השעם
הם קשורים למאמרים' וחבורי' ביקחעצמי'
והמקרים" וזה יתחלקו בחלוקה ראשונה לשני חלקים" כי יש מהם שיתחלפו בבחינת עצמם
מבלי שיצטרפו לדבר אחר" ויש שיתחלפו מצד המאמרים והעצמים או המקרי' אשר יתחברו
בהן ואמנם תתחלפות אשר להן בבחינת עצמן הוא כי יש מהן שישתנו בבנוי' השמיבות"
ויש מהן שלא ישתנו' ויש שיבאו לעולם בתוספת אותיות השמש ויש שלא יבאו" ואמנם
השלות המקבלות הבנוים" הן אל אין את הן מן על עד עוד עם' חולתם שמאלה תאמר
אלי

אלי או אליך" אביואמנו' את' ואותי ואותנו' רבי מני" עלי עלין" עדי עדיו עדי עמי'
ויחבלתי מקבלות הבנוים הן אבל אך אולם אולי' אמנם אף אבל בל גם רק וזולתם" ואשר
תבאנה בתוספת אותיות השרות יש שתבאנה בהן בראשית השלות ויש שתבאנה בהן בסופן"
ואשר תבאנה בראשיתן בעבור למען בלעדי" ואשר תבאנה בסופן בלתי זולתי" ואמנם
התחלפותם מצד המאמרים בי' יש שהן מקושרות עם השמות ויש שהן מקושרות עם הפעלים
ויש שהן מקושרות עם שניהם יחד' ואשר תבאנה לעולם עם השמות הן יש ואין אלא שמלת
יש היא מחייבת" ושלת אין היא שוללת ואולם מקבלות הבנוים ישנו עם אחד" אם ישך גא
ואם אינך משלח" אינינו גדול" ואשר הן מקושרות עם הפעלים הן אל נבל אף על פי שמלת
בל באה מקושרת עם מלח אחרת ולפן בל עמך" ואשרהן מקושרות עם החשמה והפעלים הם
רבות "ואתה תעמוד עליהן בעברך בכתוב "ועוד יש מלות שבאו להורות על הדבנוי' ותוספת
ויש שבאו להורות על המעוט על החסרון "אשר באו לתוספת ולהבנוי'ן אף גם" ואשר באו
למעוט ולחסרון הן אך רק" ויש שתבאנה שתי מלות מורות על הדבר באחד ואף גם זאת"
שתבאנה המורות על המעוט במו רק אך במשך" וראוי שתדע שהמאמרים יש מהם מחייבים
אמתיים" ומהם מכופלים" ויש שהם תנאיים" ויש שהם שוללים" ויש שהם מגעים" ודנת
בעל הלשון הכיחמלות מורות על כל אחד באלה הצורות" והמלות המורות על אמתת הדבר
הם אכן אמנם אולם אמנה אבל הכי חלא" ומהן מה שבא מהם בכתוב אבן נגד עדבר"
אמנם ידעתי כי כן" אולם אני אדרוש" גם אמנה אחותי" אבל אשמים אנחנו" רבי קרא שמי
הלא הוא אמר לי" והמלות המורות על המאמרים המכופלים הן אולי' הגן" לו ישמעאל יחי"
המשיר" ואדם אין חבוני כל חלילה" כלי' ישה קרחועם המם המבלי' אין קברים" בלתי כלב
זולתי דלת עם הארץ" והמורות על המניעה הן לא ואל אלא שמלת אל תורה בידוד על
והמניעה כי לא מצאנו שתבא להורות על השלילה כי אם בבקומת מעשים כמו אל עזן למות
דרגלך אל יגוש שומרך" וזולת מעטי" ולפי שדור אחרון המחדרת היא המניעה לבן לא תבא על
הפעלים העוברים כי אין בהם מניעה" ומלת אל פשטה העם "פרשובה המפרשים שהמ"ד
תמורת הנון ושדועה לומר אן פשטה ומלת לא בבא על הוה אתיה תשיבה לחפך לא" ועוד
יש מאמרים שיבאו דרך בקשה נתחנה ורצוי לאלהמלות אנא אחלי אל נא רפא נא לה" ועוד
יש מאמרים נאמרים דרך שאלה ורצוי להמלות מהחלפות לפי שהשאלה בבר הבא על
מעצמים או על המקרים מצוי לשאלה על הדבר מה בי ועל שאר העצמים מלת מה גם בי
לפעמים ישאלו עמה על מקרי הדבר מה תארו מה דמות תערבו לו" כי הגידה אפתר מהתוא
להורצון חקור כחשחיה לו עמה" ובן באה מלת מי על המקרים במו מפי שע יעקב ומי חשאת
שהזה" ומאנו מלת מה שתבא על הדבוי והדגזמה" ח רב טובך מה הרבו משיך" ובאה על
הרקטנה ועל המיעוט" מה אדם והדעהו" מה אנכי ומה חיי" כי מה חבלב הסת" ועוד הנוח
לשאלה על מקדר הבמה זאת המלה בעצמן כמה ימי שני חייך" ועל מקדה האיבות ואיך אלך
ובהא והיך יוכל עבד אדוניזה" ובהא נוספת איכה אובל" ובכף נוספת בי איכבה אוכל וראיתי
ואמנם התחלפותם מיד העצמים והמקרים קצתם אצל קצתם אם

אם שיחיה על שהאחר מלא פועל לאחר" וכל פועל הוא בהברה בזמן ובמקום" ואם שיחיה
סבהלו או קנין אליו או יהיה פתיחבר עמו אונבדל ממנו" או שיהיה עם זה גבחי לו או מהרסה
אליו" ועל זה הניח בעל הלשון מלות מורות על כל אחד מאלה הענינים" ואמנם המלה המורה
על הפעולים היא מלת את עם שאר כנויי הבמ אותי ואותך ואותם ולפעמי תבא על חפעולי
כמו ובא את האריו את הדוב" ואת מלבנו שרינו בהניון ואבותינו לא עשו תורתך וזולתם
מעשים" ולפעמים תשמש מקום טן כמו ביצאת את העיר" חלה את רגליו" ומקום עם את
את יעקב איש וביתו" וכבואהד גושה עם הכנויים תשמש שמוש עם" אתי אתו אתך וזולתי
המורות על הזמן יש מהן שתורה על הזמן שעבר ויש מהן מורות על הזמן העתיד ויש מהן
מורות על הזמן הבינוני" ואשר תורה על הזמן העבר היא מלת ככר מה שחיה ככר נקרא
שמו ככר היה לעולמים" ולא מצאנו מלה הזאת בי אם בספר קהלת לבד" ואשר ירו על
הזמן הן מתי ועתה" מתי אעשה גם אנכי" מתי אבא וארא" ועד מתי עשנת הוא עבר
במקום עתיד" עוד ישבו זקנים" עוד יאמרו באזניך" ולפעמים ישמשו מלות אז ואנחנו על
הזמן העתיד" וזה כשתבאנה עם מלת עד" עד אן תמלל אלה" עד אנה אשית עצות"
והמלה המורה על הזמן הזה היא מלת נא" אלנא אדוני" הנה נא מצא עבדך חן" ובמקומ
מה תשמש מלת כה" והלא שמעת עד כה" אשר ער כה ברכני" ומי שכתב בי עתה
היא מלה מורה על הזמן הזה טעה" כי עתה הוא שם לאותו הזמן כמו שקדם ושרם ולפניהם
שמות לחלקים שלפני הזמן הרמת אליו ואחריהם שמות לחלקים של אחריו" והמלות
דמורות על המקום הן פה ואיפה אנה אי איה" ובמקומות מה אין וכה" ופה ישית בגאון
גליך" איפה הם רועים" לא הלך עכדך אנה ואנה הראשון בסגול אנה אלך" אי הבל
אחיך" ובכמי ויאמר אל בנותיו ואי" איה סופר איה שוקל" אחי מאין אתם מאין יבא
קדי" ואני והנער מלכה עד כה" ואנכי אקרה כה" ומלת עד תשמש להגבלת הזמן והמקום
עד חדשים" עד שלת היובל עד הים האחרון" עד הגבול שלחוך" והמלות המורות על
הכמה הן שני מינים מין יבא לעולם על שאלת הסבה התכליתית והן שתי מלות למה ומדוע"
למה אמרת" למה תעשה כה" ומדוע תתנשאו" מדוע נכה עשית" ומין יבא בהודעת
הסבה ידיעה המדבר בין שישאל עליה או לא ישאל והן ארבעה מלות בגלל בעבור יען למען
בעבור זה אותך את כתי כי בגלל הדבר הזה" ולמען ספר שמי" יען קראתי ותמאנו"
ולפעמים תשמש מלת כי השמוש הזה כי אמרתי פן אמות לא צחקת כי ירא" הודו לי כי
טוב ולפעמים תשמש מלת כי במקום אשר הזה לך האות כי אנכי שלחתיך" ובמקום
כאשר כי יקרא קן צפור לפניך כי יקום עד אחד" ובמקום אולי כי האמר בלבבך דברים
הגוים האלה ואמנם המלות המורות על אקנין הן אל בכל כנויי הן הלמד עם הכנויים כמו לי
ולולך ולהם" ובן אלי אליו אליכם" והמורות על החבור הן עם ואת ולפעמי כמו שידעת
ואשר תורה על ההבדל היא מלה בין ויבדל אלהים בין האור ובין החשך ועם הכנויים ביני
ובין בני ישראל" תהינא אלה ביכותינו" והמורה על הדמיון הן כה וכפה" ולפעמים הכף לבדה
ולפעמים יסיפו מם זאו עליה כמוחי כמו חרון" ולפעמים תשמש מלת כן השמוש הזה כן
ידבה וכן פרוץ" ויעשו כן הירושלמים ועוד יש מלות הנחו על הרמיוה השכלית כמו חן
ותחן חן לי אלריך והה עם בא לי" והה זה עובד" ובבנוי הנני עומד לפניך הננו על עינו"

ומלת

ומלת תחת תורה עוד על קשר הדבר" ותמשכם" ורחל בתו באה הנה רבקה יוצאת וידצת
לומר בשה היה ענין כך קרה בך ובך" ועוד באו האותיות המשמשות בתוספת מם ואז וישמשו
עמהן שמוש המיותר עם בית חכלי במ אתתן לו" ועם הלמד ידי שבתי למו" עוד יש
בכתוב מלות שלא יערק עליהן הגדר שנתננו במלות חשם והן קולות מה מונחים על הצער
והאבל כמו אני ואיה ואבוי ואחה והי ויש קול אצל הדורכים בפרש והיא הידד כדורכים
יענה ועוד יש בכתוב מלות מהמבניאת עמהן מלות אחרות בכחן והן מלות אל ולא כמו
אל בקצפך תוכיחני וכחמתך תיסרני" שרוצה לומר ואל בחמתך יחי ראובן ואל ימות וידי
מהזה מספר רוצה לומר ואל יהי מתי מספר ובכודי לאחר לא אתן זולתי לפסילים" ולא
תזולתי לאחרים זולתם" וזהו מה שראיתי מסופק בזה חשער בי בפי כותת הקצור בי בזה חמעש
תעמוד על מה שלא תובא בבאן ועתה נכיכותב שנים פרקי בחת מתחבור הזה עזרון תרבות
מהבנות ספר הקדש" ועוד אחר מהם הוא ביאורך דרכים תעמוד מהם על ידיעת האותיות הימודיות
שיש בכל גזרה וגזרה מהפעלים הזה שמות ופלות השעם" וחשני מהאחרון הוא להודיע מקומות
מהמהתוב שדקדקים המאחר" ואיזה המקומות" הזה בין באותיות בין במלות בין במאמרים" ית
ויחדיע עם זה מקומות מה שדבר עם ונמצא במלת תכתר וברתך או היחיד בלשון ורבים
ובחתך" הנה מי שיתבונן בכל הכתוב בספר הזה יקל עליו לדעת שרשי

פרק

תפעלים וחשמות ומלות והעם וידוע הוא במעש התבונות שבגזרות
חשלבות לא יפול בספק בידיעת שרשיהם והספק אמנם יפול בפעלים חמכרי ודעתי והבפולי
והשמהה דגלקחים מאלו במו שידעת" ומפניזה בשלא תמצא בגזרה מה אחת מאותיות אחרו
המורות על הנחות ולא למד נון שהם אותיות החפרון אז תדין באמת שגזרה היא אינה גזרת
הלא חסרה" ובבר ידעת כי החפרון יבא מכח הדגש" ומנחות מכח אחד מהחמשה מלכים"
ואחר זה הראוי שתדע בי הדרכים הראשיים אשר בהבנלך לדעת האותיות השרשיי" וכארבע
דרך האחרים מהם אלקוח בהבחת אותיות הגזרה קצתם אל קצתם" הדרך השני הוא לקוח
מצד ידיעת תפעל או העבר או חעתיד מהגזרה הזאת" והדרך השלישי הוא לקוח מצד הקוד
דהדגשה והרפיון" והדרך הרביעי היותר אמיתי הוא לקוח מצד הבנת הכתוב אשר הבא בו
הגזרה ההיא" אמנם הדרך הא הוא כי אתה כבר ידעת בפרק הראשון מהשער השני שלא
נשתמשו בהתו בהכפל בגזרה מהפעלים הפא והעין כי אם בשנים מ
שקומות למד" וידעת עם זה שהאות אשר תחסר מהגזרות ברוב היא את הנון שלא מצאנו
שתחסר הלמד כי אם בגזרת לקח לפי ידעת קצה והיוד במלת יצב זיצק ויצר" ועתה בא
לידינו גזרה הביחוהנרצה להודעת שרשה" והבה לפי שמצאנו דגש בנון גזרנו כי היא מהפעלים
ויחסרו ונשאר לדע מה היא האות אחסרה ממנה" ותנח אם נאמר שהיא נון לפי שחסר ידנון הם
חרבים ונשרשה אם כן ננח יעמד לנו כנגד התנא יחא" והוא שלא נשתמש הכהו בהכפל הפא והעין
בפעל" ואם כן מוב הוא לו ששרשו יהי אעפ שחסרי הפא שהוא יוד הם מעשל מאמרנו ששרשו
ננח" ועל זה הדרך הקיש בשאר" ודרך חב הלקוח מידיעת הפעל שעבר או העתיד מגזל
זהיא ראוי שיהיה הכזרה על הזכר תכתב במו שמר או ישמר או לרב תכתר וחענין בזה כי אמנם
אם תסכל מדו השרש לגזרה והלד בן" הנה ראוי לך שתדע הפעל שעבר מכנו ליחיד דנסתר
ומצא והרח עמל וילד אנן" וכבר ידעת שזה הפעל לא יעדין על חאות ולא חסרון ושלפי זה בא

ראשונה בחלקי הפעל ואמנם בן שרש ולד בן חוא ילד" ואפחדרוש מלת

כיצד אתה כועס על רבי כמה יחויר " אנוש כחציר ימיו ואיש אנוש כעריכי ארם בי יקריב
ים ארם לא יוגעו " ממעי הדגה והדגה אשר ביאור " נירש איש מבניכן " ואיש ישראל
והמקרו ויש שיכוד הרבים מחכמה אדם " אל ירבית יחספינה " אל אחת מירבת יהספינה "
תשרפו אותו ואתהן ואת אחת מהן וחיא תגלקח באיסור ועל עיר בן אחתו בן אחת מהאתונות "
ויקבר בערי גלעד באחת מהן " כי אם יפול ואם אדם ובחבתם על מזוזות ביתיך על
אמתחות בפי מה שבאהכו והקבלה האמתית, ובזחנשלם מה שראיתין הברחי לכתוב מזאת
המלאכה והפעט תעמוד על השאר ממה שלא נזכר כי המלאכה היא רבה בשאר הלשונות
הודיעות כל שכן בלשוננו וקדוש וחאל הקדוש וישיר אל האמת " תם תם

בנין פעל קל פקר פקדת פקדתי " פקדו פקדתם פקדנו " פקדה פקדת פקדתן
הפועל פוקד פוקדים פוקדה " אופוקדת פוקדות " הפעול
פקוד פקודה פקודו " והצווי פקוד פקדו " פקדי פקודנה "
המקור פקוד ועם אותיות בכלם " בפקוד כפקוד לפקוד מפקוד " העתיד אפקוד
יפקוד תפקוד נפקוד יפקדו הפקדו " תפקוד תפקדי תפקדנה "

בנין נפעל נפקד נפקדת נפקדתי " נפקדו נפקדתם נפקדנו " נפקדה נפקדת נפקדתן
התואר נפקד נפקדים נפקדה אונפקדת נפקדות " הצווי הפקד הפקדו
הפקדי הפקדנה " המקור הפקד " ועם אותיות בכלם בהפקד כהפקד להפקד
מהפקד העתיד אפקד יפקד תפקד " נפקד יפקדו הפקדו תפקד תפקדי תפקדנה "

בנין פעל מרגוש פקר פקדת פקדתי " פקדו פקדתם פקדנו " פקדה פקדת פקדתן
הפועל מפקר מפקדים מפקדה " אומפקדת מפקדות " הפעול
מפוקר מפוקדים מפוקדה " אומפוקדת מפוקדות " הצווי פקד פקדו פקדי פקדנה המקור
פקד " ועם אותיות בכלם בפקד כפקד לפקד מפקדה " העתיד אפקד יפקד תפקד " נפקד
יפקדו תפקדו תפקד תפקדי תפקדנה "

בנין פועל פוקד פוקדת פוקדתי פוקדו פוקדתם פוקדנו " פוקדה פוקדת פוקדתן
התואר פוקד פוקדים פוקדה " או פוקדת פוקדות " המקור פוקד
ועם אותיות בכלם כפוקד כפוקד " לפוקד מפוקד " העתיד אפוקד יפוקד הפוק " נפוקד
יפוקדו תפוקדו תפוקד תפוקדי תפוקדנה "

בנין התפעיל התפקד התפקדת התפקדתי " התפקדו התפקדתם התפקדנו " התפקדה התפקדת התפקדתן
התפקדו " התפקדים מתפקדים מתפקדה או מתפקדת מתפקדות "
התפעל מתפקד מתפקדים " כמתפקד או מתפקדת מתפקדות " הצווי התפקד התפקדו
התפקדנה " המקור התפקד " ועם אותיות בכלם בהתפקד כהתפקד להתפקד
מהתפקד העתיד אתפקד יתפקד " תתפקד " נתפקד יתפקדו התפקדו תתפקד תתפקדי תתפקדנה "

AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

בנין הפעל הפקד הפקדת הפקדתי " הפקדו הפקדתם הפקדנו " הפקדה הפקדת
הפקדתן " התואר הפקד הפקדים " והפקדה הפקדות " המקור
הפקד " ועם אותיות בכלם בהפקד כהפקד להפקד כהפקד " העתיד אפקד יפקד תפקד
נפקד יפקדו הפקדו תפקד תפקדי תפקדנה "

בנין פועל פוקד פוקדת פוקדתי " פוקדו פוקדתם פוקדנו " פוקדה פוקדת פוקדתן
הפועל פוקד פוקדים פוקדה " או פוקדת פוקדות " המקור פוקד
ועם אותיות בכלם כפוקד כפוקד " לפוקד מפוקד " העתיד אפוקד יפוקד הפוק " נפוקד
יפוקדו תפוקדו תפוקד תפוקדי תפוקדנה "

בנין התפעל התפקד התפקדת התפקדתי " התפקדו התפקדתם התפקדנו
התפקדה התפקדת התפקדתן התפקדו " התפקדים מתפקדים מתפקדה
או מתפקדת מתפקדות " המקור התפקד ועם אותיות בכלם
מהתפקד הצווי התפקד התפקדו התפקדנה " העתיד אתפקד יתפקד תתפקד "
נתפקד יתפקדו תתפקד תתפקדי תתפקדנה " תם תם שלו

מאמר קצר במלאכת השיר

מלצותיך והתלמיד החשוב " נטשפות נשף הגוטף " להיותרות נדכאים " שיפורדים אף כי
אנוש יראנו זהנה תסובבנה גלילותיה על מרצק יצוק אחד קרוש מרבר אוהיעך קצת מאשר
כתבו חכמי השיר כדרך קצר יכלול מה שאפשר בחערעת דרכיהם ואפני שמשם ולעשות
רצונך בני חפצתי " ואבואחיום בעזרת העזר יתעלה לחבר מאמר בתכלית הקצור בזיך
האפשר אפיק רצונך בזוקראת שמו

שקל הקדש כי בו יודע חודכים לעשות השירים השקולים בלשוננוקדוש "

זרע כי מחמבואר בעזמו שואת המלאכה רצוני מלאכת
השיר היא חלק מחכמת חלשון אבל החלקהאחרון מכונת
עכמו שכתב זה החוקר בספרו והאחרון משלאכת החרוזין ומבונה בספר השיר " ואם כן הוא
מבואר שחמתעסק בלמוד זאת חמלאכהדאוי שתקרם לו הידיעה בדקדוק חלשון הואיל והיא
קודמת אליה בסדר ובלימוד " ולפי שחספרים המחוברים בחכמת הדקדוק יארך זמן למודם
ראיתי להטוב שרם חוחל למלאת דבריך זה ודכים כוללים שמזה שאפשר בלתם מחכמת
דקדוקהלשון חהם "

הפרק הראשון כל לשון יתחלק תחלוקה ראשונה לשמות ופעלים ומלות וחשם
וכל אחד מאלה יתחלק עוד למינים " כי השם הוא בסוג לכל
מיני חשמות " דצוני שמות חנעצמים והאשונים וחשניים
לשמות חמקרים והתארים והזעדרים " ואמנם הפעל הוא בסוג לכל הפעלים השלמים נרגוש

כשלה אותה כעצמה לרבים מהיחיד "אנוש כחציר ימיו ואח"כ אנוש כעריכי ארם בי יקריב
ים אדם לא ינוגע "ממעי יהדגה והדגה אשר ביאור "נירש איש מבניתן" ואיש ישראל
הנפקדו ויש שיבוד הרבים והכונה אל כולם "אל ירכת יהספינה "אל אחת מיריכת יהספינה"
תשרפו אותו ואתהן ואת אחת מהן והיא תגלקח באיסוד ועל עיר בן אחותנו בן אחת מהאחיות"
ויקבר בערי גלעד באחת מהן "כי אם יפול אדם ואם יפול אדם וכתבתם על מזוזות ביתיך על
אדם מזוזות בפי שהשבאה כו הקבלה האמתית, ובזה נשלם מה שראיתי להרחיל לכתוב בזאת
המלאכה ופעשתי עמוד על השאר משה שלא נזכר כי המלאכה היא רבה בשאר הלשונות
הנה יושעת כל שכן בלשוננו הקדוש והאל הקדוש ישיבך אל האמת" הם הם הם

בנין פעל קל פקד פקדת פקדתי "פקדו פקדתם פקדנו "פקדה פקדת פקדתן
הפועל פוקד פוקדים פוקדה "אופוקדת פוקדות" הפעול
פקוד פקודי "פקודה פקודו" הצווי פקוד פקדו" פקדי פקודה"
המקור פקוד ועם אותיות בכלם" בפקוד כפקוד לפקוד בפקד" העתיד אפקוד
יפקוד תפקוד נפקוד יפקדו תפקדו" תפקוד תפקדי תפקדנה"

בנין נפעל נפקד נפקדת נפקדתי "נפקדו נפקדתם נפקדתנו נפקדה נפקדת נפקדתן
ההואר נפקד נפקדים נפקדה אונפקדת נפקדות" הצווי הפקד הפקדו
הפקדי הפקדנה" המקור הפקד" ועם אותיות בכלם בהפקד כהפקד להפקד
מהפקד העתיד אפקד יפקד תפקד "נפקד יפקדו תפקד תפקדי תפקדנה"

בנין פעל ורגוש פקד פקדת פקדתי "פקדו פקדתם פקדנו" פקדה פקדת פקדתן
הפועל מפקד מפקדים מפקדה "אומפקדת מפקדות" הפעול
מפוקד מפוקדים מפוקדה "אומפוקדת מפוקדות" הצווי פקד פקדו פקדי פקדנה המקור
פקד "ועם אותיות בכלם בפקד כפקד לפקד מפקדת" העתיד אפקד יפקד תפקד" נפקד
יפקדו תפקדו תפקד תפקדי תפקדנה"

בנין פדעל פוקד פוקדת פוקדתי פוקדו פוקדתם פוקדנו "פוקדה פוקדת פוקדתן
ההואר פוקד פוקדים פוקדה "או פוקדת פוקדות" המקור פוקד
ועם אותיות בכלם בפוקד כפוקד "לפוקד מפוקד" העתיד אפוקד יפוקד תפוק "נפוקד
יפוקדו תפוקדו תפוקד תפוקדי תפוקדנה"

בנין התפעיל התפקיד והפקדתי "התפקידו התפקדתם התפקדנו "התפקידה התפקדת
התפקדתן" הפועל מתפקיד מתפקידים מתפקידה אומתפקדת מתפקדות"
והפעול מתפקד מתפקדים "מופקד מופקדת מופקדות" הצווי התפקד התפקידו
התפקדה והמקור התפקד ועם אותיות בכלם בהתפקד מהתפקד "להתפקד מהתפקד" העתיד
אתפקד יתפקד תתפקד נתפקד יתפקדו תתפקדו תתפקד התפקדי תתפקדנה"

בנין הפעיל הפקד הפקדת הפקדתי "הפקדו הפקדתם הפקדתנו "הפקידה הפקדת
הפקדתן" הפועל מפקיד מפקידים מפקידה אומפקדת מפקדות" המקור
הפקד "ועם אותיות בכלם בהפקד כהפקד להפקד מהפקד" העתיד אפקיד יפקיד
נפקיד יפקידו תפקיד תפקידי תפקדנה"

בנין פועל פוקד פוקדת פוקדתי "פוקדו פוקדתם פוקדנו "פוקדה פוקדת פוקדתן
הפועל מפוקד מפוקדים "מפוקדת מפוקדות" הפעול מפוקד מפוקדת
מפוקדים "מפוקדה אומפוקדת מפוקדות" המקור פוקד ועם אותיות בכלם בפוקד כפוקד
לפוקד מפוקד "הצווי פוקד פוקדו פוקדי פוקדנה "העתיד אפוקד יפוקד תפוקד
נפוקד יפוקדו תפוקדו "תפוקד תפוקדי תפוקדנה"

בנין התפעל התפקד התפקדת התפקדתי "התפקדו התפקדתם התפקדתנו והתפקדנו
התפקדה התפקדת התפקדתן" הפועל מתפקד מתפקדים מתפקדה
אומתפקדת מתפקדות" המקור התפקד ועם אותיות בכלם בהתפקד כהתפקד להתפקד
מהתפקד הצווי התפקד התפקדו התפקדי התפקדנה" העתיד אתפקד יתפקד
נתפקד יתפקדו תתפקדו תתפקד התפקדי תתפקדנה" הם הם שלו

מאמר קצר במלאכת השיר

כל יצותיך והתלמיד החשוב "נושפות נשף הנוטף "להחיות רוח נדכאים" שיפרו דורים אף כי
אנוש יראה, ורמה תסובבנה גלילותיה "על מרצף יצוק אחר קדוש מרבר אוזיעד קצת מאשר
כתבו חכמי השיר כדרך קצר יכלול מה שאיפשר מהודעת דרכיהם ואופני שמושם ולעשות
דצונך בני חפצתי" ואביא חיום בעזרת העזר יתעלה לחבר מאמר בתבלית הקצור בזיך
הא אפשר אפיק דצונך בזה נקרא תשמו

שקל הקדש כי בו יודעו הורבים לעשות השירים השקולים בלשונו הקדוש"

זרע כי מהמבואר בעצמו שזאת המלאכה רצוני מלאכת
השיר היא חלק מחכמת הלשון אבל היא חלק האחרון ממנה
כמו שכתב זה הזקן בספרו ואחרון מלאכת הדקדוק ומבונה בספר השיר" ואם כן הוא
מבואר שחכמת עסק בלמוד זאת חמלאכה דאוי שתקדם לו מידיעה בדקדוק הלשון הוא יל והיא
קודמת אליו בסדר ובלימוד" ולפי שהספרים הכתובים בחכמת הדקדוק יארך זמן למודם
ראיתי להטוב שרם הוחל למלאת דבריך זה ורבים כוללים שמה שאיפשר בלתם מחכמת
הדקדוק הלשון מהם"

הפרק הראשון כל לשון יתחלק תחלוקה ראשונה לשמות ופעלים המלות הפשוטות
וכל אחד מאלה יתחלק עוד למינים" כי השם הוא בסוג לכל
מיני השמות" רצוני שמות העצמים הראשונים והשניים
שלשמות המקרים והתארים הנזכרים" ואמנם הפעל הוא בסוג לכל הפעלים השלמים והנרמזים

דרחים וחסרים והבטולים ״ ואמנם מלות השעם תתחלקנה לאשר תקבל מהם
והנוי והסמיכות ולאשר לא תקבלנה ״ ואבאר זה הכלל ואומר שבעל חכמת הדקדוק
יתחלף לבעל מלאכת התזון ״ וזה שבעל חכמת הדקדוק יחשוב בשכות הענינים הראשונים
שהם כל אישי הענינים הרמזים אליהם והענינים השניים אצלו הם כל הדברים אשר אין להם
מציאות כי אם בשכל כתי מיצומח והמדבר תבלת רמזים באיש מה ואצל הדקדוק הענינים
הראשונים הם אישי המדבר בלבד ולפי דעת קנת המדינות והעירות והענינים השניים אצלם
כל האישים הרמזים זולתי שני המינים האלה והחבדל בין שני אלה השכות אצל אנשי המלאכה
מאת ששמות הענינים הראשונים לא יקבלו הרבוי והסמיכות והא הידיעה ״ והדבר
שלא נאמר אברהמים אברהמך ולא אברהם הדור ולא האברהם ״ והענינים השניים אצלם
יקבלום ״ כי תאמר בגדים בגדיך בגד הבגד ואלה הבגדים ״ ואמנם שכות הבקרים הם
שמות אשר יהיו במדינת הבקרות לפעולות תלקחות מהם ״ המשל שקודם שתאמר שמר
או אכל תדמה שם האכילה או השמירה והוא חדין בשאר הפעולות ״ ועוד יש אצל הדקדוקים
שם יקראהו שם הפעל הנקרא אצל קצתם מקור והוא כמו אכול נשכוך הבקרות ״ ואלו השנים
יקראו בשם המקרה ״ ואמנם שמות התארים הם השמות אשר יהוארו בהם אישי הענינים
הראשונים והשניים אף התקרים והתעדרים כפי מה שיסכול אחד מהם להם כי תאמר
איש תמם ״ וכגד לבן ״ וקו עקום ״ ולוז קשה ורע ״ ואמנם שמות התעדרים הם
שמות הנטו להעדר הקנינים כמו מות וחשך ועורון ודומיהם ״ והנחו גם כן להערך המציאות
בכלל כמו תדהור וכבלשון העברי ״ ואמנם הפעל אצלם הוא אי זה פעל שיהיה בין
בם מציאות בין בדבור קבוע היה או העדרי ״ והוא נחלק כלשוננו לשמנה מינים קראם בנינים
והרחיבו עוד מינים אחרים כמו החסרים והחזים והולתם ״ והראשון מהבנינים הוא מה שיבוא
על משקל שמר או זכר ודומיהם ויקראהו בנין פעל קל ״ והשני מה שיבוא על משקל אזן
וחקר ותקן ויקרא בנין פיעל הדגוש ״ והשלישי מהשיבא על משקל השמיר השבים ויקרא
בנין התפעל ״ והרביעי מהשיבא על משקל בונן אוהל ויקרא פועל הבבר וקצת יקראוהו
פועל מרובעי של עולם יבאם ארבע אותיות ״ והחמישי מה שיבוא על משקל נשמר
נזכר קראהו בנין נפעל ״ והששי מה שיבא על משקל התרלך והתפאר קראהו בנין הפעלל ״
והשביעי מהשיבא על משקל פוקר אובד עבר קראהו בנין פעלל ״ והשמיני מהשיבא
על משקל הושלך השפקר קראהו בנין הפעל ״ ואין צורך לדברי מלאכת הזשיר מדעת אלה
השמנה בנינים ״ ובפרש תבינתים מרב מהעתידים להבדיל מה שיבא מהם בשוא ומה שיבא אל
בשאר התנועות אשר תדעם עוד ״

הפרק השני עוד יש אל הפעלים חלוקה מצד האותיות אשר בהם ״ כי יש מהם
שלמים ומהם חסרים ״ ומהם נחים ״ ומהם נפולים והפעל השלם
הוא הפעל אשר כל אותיותיו היסודיות ירואו תמיד במבטא בכל אופני שמושיו העוברים
והעתידים והרבימים כמו מלת שמר שאלו השלשה אותיות רצוני חשין ומם ורי״ש לא הפסידו
לעולם מציאת המלה בכל אופני שמושיה ״ ואמנם הפעל החסר הוא כל פעל אשר תפול
מבנו אות מהיסודיות בשבוש מה והדמיון במלת נפל העבר שאתה כשתאמר
הנה היה מבנו תאבדהו בחשרון הנון ותאמר אפול יפול ונפלתי זה הפעל להיות לעולם דגש

AKADÉMIA KÖNYV-TÁRA

אמיתה ואותותיו ממנו ״ ואמנם הפעל התחלה הוא כל פועל שתפול בו אחת מאותיות השורש
כמו בן אבד לא יבא במקומה דגש תמורה זאות הנפלת אלא תנועה מן המלה דרו והנחו תקומם
ואות הנפלת ״ והדמיון במלת ידע העבר שאתה כשתאבר ממנו חעתיד תשים עלי לאותיות
הנפסדות מקום החזיק תראני לבא בהן בבואן על השלמים ותאמר אדע ידע ״ ואמנם הפעלים
הנפולים הם כל פעל שהבאנו בפעל העבר ליתיד הנסתר שתים אותיות מתדמות באחרית
המלה ״ והדמיון במלת סבב נדר אסף דומיהם ״

הפרק השלישי הסכימו בעלי הלשון לשקול כל הפעלים על משקל פעל ואמרו
לשון משמר ודרך משל שהוא במקום הפא מפעל ״ ולמ״ם שהוא במקום
העין והי״ש במקום הלמר ״ וכאשר החסר או תנות האות הראשונה מהמלה יקראו אותה חסרת
פא הפעל ״ ובשתנות האות השנית יקראו אותה נחת עין הפעל ״ ובשתנות או תחסר האות
השלישית יקראו אותה נחה או חסרה לבר הפעל ״ ודע שאין בעין הפעל חסרון כלל אם לא
תהיה המלה מהבפולים ״

הפרק הרביעי ואמנם מלות השעם הם המלות הקושרות הפעלים עם השפות או
השמות עם השמות או הפעלים עם הפעלים ״ ואלה בשתהיינה מאות אחת
לבד יקראו אותה הסימן ״ ולא תהיינה זולתי אותיות בכלם לבדן ובאשר תהיינה יותר
מאות אחת התחלקנה לחלוקה אחרת כי מהם מה שתקבל חבני והסמיכות כמו שאמרנו ומהם
מה שלא תקבלהו ״ והמקבלות אותם הן כמו מלות בעבור זולת למען שתאמר מהן בעבורי
בעבורך זולתי זולתך למעני למענך ודומיהם ״ והנה חבלתי מקבלות אותם הן מלות אבל אשר
אך גם רק ודומיהם ״ והחכם בספר המליצה שם גדרים לכל אלה השלשה חלקים רצוני לשמן
והפעלים ומלות השעם יבוקשו משם ״

הפרק החמישי ותנועות הנמצאות בלשוננו הן שבע קראום המשוררים מלבים
והם הקמץ ״ והחולם ״ והשורק ״ והחירק ״ והמרקדקים אינם קוראים מלבים אלא לחמש מהן כלבד
והן הקמץ גדול ולצרי ולחירק בשיבא אחריהם יוד הנקראת אצלם יוד המשך ״ והחולם והשורק
בשתבא אחריה ואו המשך גם כן ״ ועוד יש תנועה והיא כלתי שלמה והיא תמעט השוא אשר היא
התנועה החטופה ועל בן היא נקראת אצל קצתם חשף ״ ויש מהראשונים גדרוהו בשהוא התחלת
התנועה וסופה והמשל בזה כי מלת שמור אשר הוא נקוד בשוא השין ״ האוהב לחחשיך את
התנועה ולצרפה להולם הנמצה אחריה אצלם בחתחלת התנועה ״ והיש שבמלת שמור
ומצאת במבטא בלתי מנועה היא סוף התנועה והיא גם כן נקודה בשוא אלא שהשם משורו
הסופרים ואמנם השמיטו לסמוך על הכבין כי אין מקום לשעות בו ״ ואמנם שמרוהו בכף
הפוכה והיו הדגושה הבאות לנקבות באחרית המלות לפי שבאלו יש מקום לשעות בין
החברים לנקבה ולא כן בשאר האותיות ״ והמופת על שהשוא אינו התנועה שאתה לא תמצאנו
במלה מהמלות בעלת תנועה אחת בכורשה תמצא לכל שאר התנועות ״ ולזה קראוהו המשורר
זולת המדקדקים עבד ״

הפרק הה חכמי לשוננו חלקו אותיות האלפא ביתא לחמשה חלקי כלי הקול וקראו
לאותיות אהוה״ אותיות האהרן ולגי״בק אותיות החיך ״ ולדל״ת אותיות

בשתים אותיות מתרמות בסוף וחרוז. והוא כמו שי ששורר בוחרוז אחד ישמור. ובשני לאמר.
ובשלישי לגמר. שואותיות המנעות בכל חשלשה בסופם חם המם והי"ש. ובשתי באמנה שלש
אותיות מנעות ומתרמות בסוף כל חרוז אז יקרא חשיר.

שיר משורר כמו אם שורר איש בחרוז אחד דברים. ובשני נברים. ובשלישי
קברים. ושיר כזה הוא מעט המציאות כי אם יבא. יבא בכתים
כעשים. וכזה תראני הוא רבי רמציאות. והעובר לא יעבור אצל גדולי המשוררים.

רעיך ישלדעת שיש אותיות שהן קרובות במוצאן ורבים לא יבדילו במבטא
ובשיריהם הם חושבים לעשות אותיות החרוז מהן. והוא טעות גמור
איצל בעלי חמלאכה חזאת. כי לא יעבור אצלם לשום בחרוז אחד כובה בכף. ובשני צוקה
בקוף. ולא מצא בצד האחר. ובשני מסה בסמך. אבל יעבור אצלם שהם תבקיאים
בתנועות להמיר התנועות שהן קרובות מאד במבטא כמו תנועת החולם והשורק אצלם.
ולכן יעכור אצלם לבתוב בחרוז אחד חרות בשורק. ובשני תכרות בחולם. ואצלנו הזאיל
ראין אנו בקיאים במוצא אלו התנועות. והן מבדילות אצלנו בהבדל גדול ואין ראוי לעשות
כן. ואחר שבבר ידעת כל השמות אשר הסכימו עליהם אנשי זאת המלאכה נעתק למיני השיר.

הפרק חשבעה עשר במיני השיר. והמינים אשר הסכימו עליהם בעלי
מלאכת חשיר לשורר בהם רבים.

והמין הא' מהם. הוא השיר הפשוט. והוא נקרא כן לפי שאין בו שום מתנועע
כמו מה ששורר הגביר הר' דוד אבן יחי"א על המטרה אשרי אדם שומע
לי לשקוד על דלתותי יום יום. ובן הרמבם על המורה.

רעי הולך לנחות דרך עשר לסלול את מסלולת.

והמין הב' הוא מורכב הרכבה מעושה. והוא מיתד וארבע תנועות. כמו מה ששורר
בו הלאבע.

נדור הסר אוני. והביאל רעיוני. ושת פיולשוני. אסורים בזיקים.

ומזה המין הוא מה ששורר הר שלמה בן גבירול בשמור לבי מעוה.

והמין השלישי הוא מורכב מיתד וארבע תנועות ויתד ושתי תנועות. כמו מה שהוא
בשם אל חיתגיון לשוננו. בעוד יש רוח חיים באפנו.
וכמו מה ששורר בו הלאבע.

ברום גלגל. יסוב עלי מעגל. שמך יגל. איום וגם נדגל.

והמין הרביעי הוא מורכב מיתד וב' תנועות ויתד ותנועה. והוא על משקל
מה ששורר בו הר אברהם בדרשי בלמדין שלו.

לך אלי בגלגלי זבולי. גדולה לא אגדלך בדגלי.

ומזה המין גם כן בקשת שמע קולי. ואלרי אל תדינני כמעלי. וי' נגדך כל תאותי.

והמין החמישי הוא מורכב מיתד ושתי תנועות ויתד ושתי תנועות. והוא כמו מה ששורר
בו הר שלמה בן גבירול בבקשה אחת שתחלתה

תבורך יה אדון עולם. בפי כל היצור כולם. ומזה המין הוא לך אלי תשוקתי. גם
בקשת ארון עולם אשר מלך חזולתם.

והמין הששי הוא מורכב מיתד ותנועה ויתד ושתי תנועות ויתד ותנועה. כמו מה ששורר
בו הלאבע זל.

בשם אל אשר יצר וחעוז לאמרותיו. וערך ויצר בל וכלה פעולותיו.

ומזה המין הוא מה ששורר הר שלמה בן גבירול בבקשה אחת אמר.

אמת אל אמת אתה. ואם לא ראיתיך. ואולם ברוב טובך בכל עת חזיתיך.

והמין הז' הוא מורכב מיתד ותנוע' ויתד ותנוע' וכן עד תום. והוא כמו מה ששור' בו בן גבירול
והוא אמרו. שבחתי בחכי ושירה בערכי. אתנה למלכי בפחד ואימה.

והמין חשמיני הוא גם כן. אשחר עדתי. ולמאר עיניה. ואפקוד נותי ורבה שאיה.
הוא מורכב מתנועה ויתד ושתי תנועות ויתד ותנועה. והוא על משקל מה ששורר
בו הר שלמה בן גבירול בהיותו מקונן על רבינו האי הגאון זל.

נגדעה קרן [redacted]. היא גברת כל מדינה.

והמין התשיעי הוא גם כן מה ששורר בוהלאבע והוא. כל אשר מעשיו עצומים.
הוא מורכב משתי תנועות. ויתר ושתי תנועות ושתי תנועות. ויתד ושתי תנועות.
והוא כמו מה ששורר הנחבם הר יהודה אבן יחי"א.

אל אל אשר ברא כל יש אשר נברא. קדמון בלי חברה אליו תשובתי.

והמין העשירי הוא מה ששורר בו הר שלמה בן גבירול. בשחר אבקשך והולתורבי.
הוא מורכב מב' תנועות ויתד וב' תנועות. וב' תנועה ויתד ותנועה. והוא על משקל פזמון.

אמנם לברך שם. נורא ועילום. עפי בשיר קומו לבו לשלום.

והמין הי"א הוא משורר הלאבע בבקשת. בי אשמרה שבת. אל ישמרני.
מורכב משתי תנועות ויתד ושתי תנועות ויתר ושלש תנועות. כמו מה
בו הרב יוסף אבן יחי"א מקונן על הרשבא זל.

קרחה להרחיב בשרים שרים. חושותחת שיר אברים מרים.

והמין הי"ב הוא משורר אחרי כן בשאר הבתים רשיל יתר על הדלת הראשונה. והטוגר עזב כשפטר.
וכמנגנים תנים מקום כנים תנו. יענח תכובב כיערים עדים.
מורכב משתי תנועות ויתד והנועה ויתד והנועה. והוא כמו מה
בו הר שלמה בן גבירול בצאתו מספרקסטה. והוא אומרו.

מחר בקראי נרגני. דבק רחיבי לשוני.

Negro Jean Mas de Chypras Carmes Bleu

N. 1248

ספר

פרשיות

עם הטעמים

שמחנים לקריאה בשבת ובשני וחמישי :

בבית הדפוס החדש המוכתר תמים
דעים בסדר אלישר שלמה
מאיטליה יצ"ו

במנטובה

שנת והצלחת

Mantoua con licenza de superiori .